

GYMNÁZIUM PIERRA DE COUBERTINA,
TÁBOR, NÁMĚSTÍ FRANTIŠKA KŘÍŽÍKA 860
390 01 TÁBOR

KE VZDĚLÁNÍ KROK ZA KROKEM

Platné znění školního vzdělávacího programu č.j. GT/1539/07
pro nižší stupeň osmiletého gymnázia
obor vzdělání 79-41-K/81

ŠVP je zpracován podle RVP ZV, č.j. 27002/2005-22
(upravené verze č.j. MSMT-28603/2015)

č.j. GT/852/20

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název ŠVP: Ke vzdělání krok za krokem

Vzdělávací program: čtyřletý

Studijní forma vzdělávání: denní

Údaje o škole: Gymnázium Pierra de Coubertina,
Tábor, Náměstí Františka Křížika 860
390 01 Tábor
<http://www.gymta.cz>

REDIZO: 600008801

IČO: 60061812

Telefon: 381 252 142, 381 256 206

Fax: 381 252 920

E-mail: skola@gymta.cz

Zřizovatel: Jihočeský kraj
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice

Právní forma: příspěvková organizace

Ředitel školy: RNDr. Petr Nývlt, PhD.
telefon škola: 381 252 136
p.nyvlt@email.cz

Koordinátor ŠVP: Mgr. Eva Novotná
e-mail: evanovotny@seznam.cz

Platnost dokumentu od 1.9.2007

Účinnost dokumentu od 1.9.2007

L.S.

RNDr. Petr Nývlt, PhD.
ředitel školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Základní údaje

Gymnázium bylo založeno 1862, v současné době sídlí v historické secesní budově z roku 1906, ke které byla v roce 1996-97 přistavěna tělocvična spolu s několika učebnami. V roce 1999 byl škole propůjčen čestný název Gymnázium Pierra de Coubertina. U školy nebo v její blízkosti staví všechny linky MHD. Od roku 1991 existuje na škole jedna ze čtyř česko-francouzských bilingvních sekcí v ČR. Od listopadu 2015 je Gymnázium Pierra de Coubertina Tábor fakultní školou Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Gymnázium nabízí studium ve 3 oborech vzdělání.

79-41-K/81	Gymnázium	8 tříd
79-41-K/61	Dvojjazyčné gymnázium	6 tříd
79-41-K/41	Gymnázium	8 tříd

Kapacita školy je 780 žáků.

2.2. Charakteristika pedagogického sboru

Ředitel školy:	RNDr. Petr Nývlt, PhD.
Zástupkyně ředitele:	Ing. Mgr. Daniela Čechová Mgr. Eva Kotrčková
Výchovná poradkyně:	Mgr. Eva Kotrčková
Metodik prevence rizikového chování:	Mgr. Michal Kramář
Metodik informačních a komunikačních technologií:	Ing. Richard Černý

Pedagogický sbor tvoří učitelé, z nichž většina působí ve škole dlouhodobě. Mnozí z vyučujících jsou bývalými žáky školy. Na výuce, především v třídách dvojjazyčného studia, se podílí také zahraniční učitelé. Pedagogičtí pracovníci se zapojují do vzdělávacích akcí dlouhodobého charakteru i vzdělávacích akcí jednorázových.

Vzdělávání učitelů probíhá podle ročního plánu DVPP a zúčastní se ho ročně víc než třetina pedagogů z celého sboru.

Veškeré informace ze strany vedení a případné problémy jsou řešeny s pedagogickými pracovníky na pravidelných měsíčních poradách. Operativní řízení probíhá také prostřednictvím informačních nástěnek ve sborovně a školního intranetu.

Všechny kabinety a jsou vybaveny počítači a tiskárnami, všichni vyučující mají k dispozici notebook a volný přístup k vysokorychlostnímu Internetu. Celá škola má k dispozici WiFi připojení.

Ve škole pracuje odborová organizace.

2.3. Charakteristika školy

Ve škole je šest tříd, v nichž žáci plní povinnou školní docházku. Jedná se o čtyři třídy osmiletého studia s všeobecným zaměřením a dvě třídy šestiletého dvojjazyčného studia. Škola se snaží podporovat nejrůznější školní i mimoškolní aktivity svých žáků, přičemž se důsledně snaží v maximální míře udržet všeobecně vzdělávací charakter.

Vedení školy spolu s pedagogickými pracovníky je vedeno snahou vyhovět rozmanitým zájmům žáků značně rozsáhlou nabídkou volitelných předmětů v předposledním a posledním ročníku. Ještě většímu rozsahu otevíraných volitelných předmětů brání ekonomické a někdy i provozní důvody (možnosti zařazení do rozvrhu). Díky vhodné volbě volitelných předmětů se mohou žáci výrazně profilovat v oblasti svého zájmu. Na doplnění a zpestření výuky v některých předmětech jsou organizovány četné exkurze, zahraniční cesty, vhodně tematicky jsou zaměřeny i některé akce na konci školního roku, každoročně probíhá např. biologická expedice, sportovní kurzy apod. V závěru školního roku se žáci zapojují podle svého zájmu do práce na školním projektu, který si vyberou z celkové nabídky složené z návrhů jednotlivých předmětových komisí.

Další významnou oblastí, v níž se výrazně projevuje podpora školy žákům, je výuka jazyků. V prvním jazyce je s výjimkou dvojjazyčného studia důsledně dodržována návaznost na výuku v základní škole, v druhém jazyce je žákům při nástupu do školy nabídnuta široká škála cizích jazyků (francouzský jazyk, německý jazyk, ruský jazyk, španělský jazyk), z nichž si mohou podle svého zájmu vybrat. Své jazykové znalosti si mohou žáci rozšířit také zvolením volitelného předmětu konverzace v příslušném jazyce.

Podporu talentovaným žákům vyjadřuje škola vstřícným přístupem k jejich účasti v nejrůznějších soutěžích a k přípravě na tyto soutěže. Předmětové komise individuálně pracují se žáky, kteří se na jednotlivé soutěže připravují, a při této přípravě jim poskytují odbornou i metodickou pomoc. O tom, že tato práce má své výsledky, svědčí skutečnost, že každoročně se žáci naší školy objevují na medailových místech okresních, krajských nebo celostátních kol soutěží, včetně soutěží vyhlašovaných MŠMT. Jejich úspěšní účastníci jsou oceňováni třídním učitelem nebo ředitelem školy.

Intenzivní je i podpora školy zájemcům o tělesnou výchovu a sport. Převážná většina žáků 2. ročníků, žáci sekundy a kvinty absolvují lyžařské kurzy; pro žáky čtvrtých ročníků jsou organizovány kurzy sportovní. Žáci školy se zúčastňují nejrůznějších soutěží organizovaných AŠSK.

Škola podporuje rovněž kulturní a umělecké zájmy svých žáků. Uskutečňují se zájezdy na divadelní představení do Prahy. Prostřednictvím školy se žáci zúčastňují literárních a fotografických soutěží, v nichž dosahují velice pěkných výsledků, a to i v celostátních kolech. V odpoledních a večerních hodinách jsou některé učebny školy pronajímány jiným subjektům pro jejich činnost. Pro sportovní činnost veřejnosti jsou pronajímány i tělocvičny.

Na gymnáziu mají dlouholetou tradici sportovní akce. Každoročně se pořádá Mikulášská laťka, turnaj ve florbale, volejbale a každý druhý rok plavecká soutěž A cáká. Svou tradici má již neformální setkání rodičů, žáků,

učitelů, absolventů i zástupců města na volejbalovém turnaji O pohár ředitele gymnázia.

Informace o všech svých aktivitách sděluje škola rodičům i další veřejnosti na svých webových stránkách na facebooku či příspěvků v místním a regionálním tisku. Ve spolupráci s Nadačním fondem je každoročně vydávána Ročenka Gymnázia Pierra de Coubertina.

2.4. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Gymnázium spolupracuje se školami stejného jména z více než 20 zemí čtyř světadílů a pravidelně se účastní setkání těchto škol na tzv. Mezinárodních fórech Pierra de Coubertina.

Mezi další partnerské školy gymnázia patří:

Francie:	Saint-Brieuc	Lycée Ernest Renan
	Le Puy en Velay	Collège La Fayette
	Nancy	Lycée Henri Poincaré,
	Dole	Collège Mont-Roland
	Niort	Lycée de la Venise Verte
Itálie :	Brescia	ITC Lunardi (pro anglicky mluvící)
		ITC Leonardo (pro anglicky mluvící)
		Liceo Scientifico Copernico
Německo:	Eggenfelden	Karl-von-Closen-Gymnasium
	Kostnice	Ellenriedergymnasium
		Humboldtgynasium
		Heinrich-Suso-Gymnasium
		Wesenberger-Schule
Španělsko:	Madrid	Centro de Intercambios Escolares
		IES Conde de Orgaz
		Liceo San Pablo

S partnerskými školami gymnázium dlouhodobě udržuje pravidelné kontakty a organizuje výměnné žákovské pobyty.

2.5. Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty

Velký důraz je kladen na spolupráci školy a rodiny. Nejdůležitější informační platformou mezi rodiči a žáky školy jsou třídní schůzky, resp. Konzultační odpoledne. Komunikace mezi ředitelstvem školy a rodiči se děje prostřednictvím mluvčích volených rodiči v jednotlivých třídách, kteří se scházejí vždy před třídními schůzkami a mohou pak předat informace ve třídách ostatním rodičům. Zpětná informace se děje prostřednictvím zápisů z třídních schůzek. Ty se uskuteční v průběhu školního roku dvakrát. Třídní schůzky (listopad, duben) jsou organizovány formou konzultačního odpoledne a zaměřeny především na informace o prospěchu. V případě, že se

vyskytne problém, mají rodiče možnost pozvat do třídy ředitele školy nebo jeho zástupkyně a pokusit se o řešení problému nebo o přijetí nějakých opatření na místě.

Významná je i spolupráce se správní radou Nadačního fondu Gymnázia Tábor, v níž jsou zastoupeni rodiče žáků školy. Díky činnosti Nadačního fondu je možné podporovat nejrůznější školní i mimoškolní aktivity žáků školy v oblastech, kde není možné použít prostředky rozpočtu.

Při škole byla v roce 2005 zřízena devítičlenná školská rada, v níž jsou paritně zastoupeni zástupci rodičů a zletilých žáků, učitelů a zřizovatele. Rada se schází minimálně dvakrát ročně a spolupracuje s vedením školy.

Škola udržuje pravidelné kontakty s Mezinárodním výborem Pierra de Coubertina a s Českou olympijskou akademií. Zástupce školy je členem ČOA a aktivně se podílí na její činnosti. Dál bych to vyhodil delegát školy se zúčastňuje i pravidelných mezinárodních setkání. Prostřednictvím těchto organizací naše gymnázium spolupracuje s řadou škol z celého světa. Vyvrcholením této spolupráce jsou pak setkání na mezinárodních fórech.

Za velmi intenzivní lze rovněž považovat spolupráci s majitelem budovy čp. 860 Městem Tábor, které finančně zajišťuje veškeré opravy a velkou údržbu v budově školy. Jako dobrá se také jeví spolupráce se zmíněným subjektem i v oblasti výchovy a vzdělávání, při podpoře mezinárodních aktivit, zájmové a mimoškolní činnosti žáků školy.

Při zajišťování DVPP spolupracuje škola především se Zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a střediskem služeb školám České Budějovice, s NIDV České Budějovice i s dalšími vzdělávacími institucemi.

Na velmi dobré úrovni je spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Táboře, Úřadem práce Tábor, Divadlem Oskara Nedbala, kinem Svět Tábor, Domem dětí a mládeže Tábor, Asociací školních sportovních klubů a Lomem Svatá Anna v Měšicích.

Na gymnáziu působí školní sportovní klub. Gymnázium je členem Klubu ekologické výchovy.

Škola se každoročně zapojuje do školního recyklačního programu Recyklohraní probíhajícího pod záštitou MŠMT České republiky. Cílem tohoto programu je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů. Ve spolupráci s Nadačním fondem Gymnázia Tábor organizuje sběr starého papíru, pravidelně se také zapojuje do projektu Ekocentra Říčany Těžíme hliník z našich domácností.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. Zaměření školy

Podkladem pro tvorbu ŠVP byly obecné vzdělávací cíle a klíčové kompetence RVP ZV a některá specifika v oblasti výchovy a vzdělávání, která odlišují školu od ostatních. Osmileté studium na Gymnáziu Pierra de Coubertina předkládá žákům všeobecné vzdělání. Cílem výuky je podpora všestranného rozvoje žáka, motivace k celoživotnímu učení, výchova k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů. Proto je

v prvních letech studia výuka zaměřena na budování co nejširšího všeobecného rozhledu. Chceme navázat na dobré tradice školy a na prestiž, kterou má škola mezi širokou veřejností. Jsou podporovány všechny aktivity, které vycházejí od žáků a nejsou v rozporu s gymnaziálním vzděláváním. Naším cílem je rozvíjet silné stránky školy, mezi něž patří pozitivní výsledky žáků při přijímacích zkouškách na VŠ, rozmanitá nabídka volitelných předmětů, zahraniční kontakty, vyvážený všeobecný studijní program, výměnné pobyty studentů, kvalita výuky, využití grantů, exkurzí, kurzů i materiální vybavení školy. Maximálně chceme eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky. Jde především o vyřešení prostorového zázemí ve škole, vybudování informačního centra (knihovny se studovnou), medializaci školy a výsledků práce ve škole i celkovou prezentaci školy. Jedním z důležitých témat pro školu a její vedení jsou komunikace a vztahy uvnitř školy, vztahy s rodiči žáků a s veřejností. Velmi dobrá je v tomto směru spolupráce s Nadačním fondem Gymnázia Tábor.

Od třetího ročníku čtyřletého studia a vyššího stupně osmiletého studia si žáci volí ze široké nabídky volitelných předmětů se zaměřením na budoucí vysokoškolské studium.

3.2. Profil absolventa

Na základě výsledků přijímacích zkoušek na vysoké školy a následného studia na VŠ můžeme říci, že absolvent Gymnázia Pierra de Coubertina

- je dobře připraven úspěšně absolvovat přijímací řízení na vybraný vysokoškolský studijní obor a obstát ve studiu na VŠ
- je jazykově vybaven pro komunikaci v českém jazyce i ve dvou vybraných světových jazycích
- disponuje všeobecným přehledem a odpovídajícími znalostmi a dovednostmi
- je připraven na samostatnou i týmovou práci
- uvědomuje si zásady zdravého životního stylu, uznává roli sportu jako přirozeného doplňku plnohodnotného života
- je zodpovědný za své chování a činy a orientuje se v základních právních předpisech.

3.3. Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení na Gymnázium Pierra de Coubertina vychází z platné legislativy. Gymnázium Pierra de Coubertina počítá i v dalších letech se zachováním stávajících oborů vzdělání.

3.4. Organizace maturitní zkoušky

Maturitní zkouška probíhá podle platné legislativy.

3.5. Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci školního vzdělávacího programu budou všemi vyučujícími na Gymnáziu Pierra de Coubertina v Táboře cíleně utvářeny a rozvíjeny kompetence žáků následujícími strategiemi:

Kompetence k učení

Ve výuce, v laboratorních pracích i volitelných seminářích a cvičeních rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Na začátku vyučovací hodiny seznamujeme žáky s cílem hodiny, na konci vyučovací hodiny společně zhodnotíme jeho dosažení. Pravidelně ověřujeme zvládnutí učiva po menších celcích. Jako jeden ze základních postupů pro utváření trvalého zájmu o učení nám slouží pozitivní motivace. Do hodin zařazujeme metody práce, které podporují zvědavost, iniciativu, tvořivost a zodpovědný přístup ke vzdělání. Učíme trpělivosti a práci s chybou. Klademe důraz na učení v souvislostech, nikoli v odtržených pojmech. U žáků podporujeme jejich tvůrčí práci a zapojení do projektů. Výstupem některých volitelných předmětů ve vyšších ročnících jsou seminární práce tematicky zaměřené na budoucí studium. Ty žáci zpracovávají a ve vyučovacích hodinách prezentují před skupinou. Prostřednictvím tematicky zaměřených exkurzí umožňujeme žákům ověřovat si v praxi poznatky získané ve škole. Připravujeme je na účast v soutěžích a poskytujeme jim odbornou pomoc při vyhledávání informací, a tím zvyšujeme jejich zájem o předmět. Podporujeme používání cizího jazyka, výpočetní techniky v některých předmětech a různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat svou činnost.

Kompetence k řešení problémů

Vytvářením praktických problémových úloh vedeme žáky k tomu, aby dokázali získané poznatky tvořivým způsobem aplikovat. Předkládáme modelové situace umožňující aplikaci teoretických poznatků při řešení konkrétních životních situací. Účastí v soutěžích, olympiádách a projektech podporujeme u žáků samostatnost, tvořivost, rozhodování. Tvorbou mezipředmětových projektů žáci objevují a následně zdůvodňují vzájemné vztahy a příčiny přírodních i společenských dějů.

Kompetence komunikativní

Klademe důraz na kultivovanou úroveň komunikace v běžných vyučovacích hodinách i na mimoškolních akcích. Netolerujeme agresivní, vulgární, hrubé a nezdvořilé projevy chování žáků, pedagogů i zaměstnanců školy. Konkrétní možnosti nabízí již program Start pro první ročníky osmiletého studia, kdy se pomocí komunikačních, sportovních a psychologických her utváří třídní kolektiv. Ve vyučovacích hodinách využíváme písemné i ústní komunikace. Učíme žáky argumentovat a prezentovat vlastní názory. Vlastním příkladem učíme žáky naslouchat druhým. Podporujeme atmosféru důvěry mezi učitelem a žákem. Výměnné pobyty v zahraničí chápeme jako možnost rozvíjení komunikačních dovedností žáků v cizím jazyce i v sociálních vztazích. Prostřednictvím školního časopisu, webových stránek i místního tisku učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky. V hodinách vytváříme prostor pro prezentaci a vyhodnocování realizovaných projektů tak, aby se o práci dozvěděli všichni studenti školy. Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel

stanovených ve školním řádu, v řádech odborných učeben a na akcích mimo školu.

Kompetence sociální a personální

Tyto kompetence jsou získávány v průběhu školní docházky jasnými pravidly pro soužití ve škole, vytvořenou atmosférou demokracie, vzájemnou tolerancí a respektováním druhých. Učitel je vnímán jako přirozená autorita a rádce. Pravidla soužití mají své právní vymezení ve školním řádu. K vytváření sociálních a personálních kompetencí přispívají i lyžařské kurzy, biologická expedice, sportovní a turistické akce i výměnné pobyty žáků v zahraničí. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků a vytváříme situace, kdy se vzájemně potřebují.

Kompetence občanské

Jedním z cílů vedení školy je vytvořit ve škole mezi učiteli a žáky vstřícnou atmosféru. Vedeme proto žáky k aktivní účasti na školním životě. Netolerujeme patologické chování (šikana, drogy, kriminalita). U žáků klademe důraz na úctu k druhým i k sebeúctě. Vyžadujeme od nich odpovědnost za jejich činy. Na konkrétních příkladech ukazujeme pozitivní a negativní chování lidí. Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí potřebné pomoci. Podporujeme různé formy spolupráce s MěÚ v Táboře, policií, pedagogicko – psychologickou poradnou, okresním soudem, složkami IZS, účast žáků na sportovních soutěžích a posilujeme u žáků pocit důvěry, vztah ke svému okolí a vztah k přírodě. Ukazujeme žákům bohatství života.

Kompetence pracovní

Jsou získávány v průběhu celého studia, a to v především v předmětech, jejichž součástí jsou laboratorní práce. Žáci si osvojují práci s nástroji, pomůckami i digitální technikou v laboratoři biologie, chemie a fyziky. Pracovní návyky získávají i zpracováváním protokolů z výstupů laboratorních prací a řešením domácích úkolů. Učitelé seznamují žáky s pracovními podmínkami nejen z hlediska funkčnosti jednotlivých zařízení, ale i z hlediska bezpečnosti práce, ochrany zdraví a ochrany životního prostředí.

Učitelé vytváří v hodinách takové pracovní podmínky, které umožňují efektivní využití pracovního času.

3.6. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je připravena poskytnout podpůrná opatření žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Na doporučení odborníků ze školského poradenského zařízení jim vedení školy spolu s výchovnou poradkyní vypracuje individuální vzdělávací plán, prohloubí spolupráci se zákonnými zástupci žáka a v případě potřeby naváže spolupráci i s odborníky mimo školství (lékaři, speciální psychologové, psychiatři). Podle konkrétní situace je handicapovaným žákům poskytována také péče formou konzultací, případně možností individuálních zkoušek, přičemž citlivý, individuální přístup učitelů je samozřejmostí. Při písemné komunikaci, kdy

je žákům zpravidla prodloužena doba na vypracování úkolu, mohou využívat počítač. V případě potřeby lze uvažovat rovněž o zařazení častějších přestávek pro tyto žáky, popř. zohlednit jejich zdravotní znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání.

Škola dosud není vybavena bezbariérovým přístupem, na tuto možnost je však připravena, a pokud tato potřeba vznikne, je připravena projekt bezbariérového přístupu do části budovy pro pohybově handicapované žáky aktuálně realizovat.

U žáků se sociálním znevýhodněním, tj. žáků ze sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného prostředí, jsme připraveni řešit situaci ve spolupráci s metodikem prevence sociálně patologických jevů a výchovným poradcem, v případě nutnosti i s orgány péče o dítě nebo psychologem. Nadační fond Gymnázia Tábor by v případě potřeby mohl sociálně handicapovaným žákům finančně pomoci při návštěvách kulturních a sportovních akcí, výměnných pobytech v zahraničí, popř. lyžařském výchovně vzdělávacím kurzu.

3.7. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Obecně je kladen důraz na materiální zabezpečení kvalitní výuky a v případě nadaných žáků jsou v rámci možností využívány metody výuky s preferencí individuálního přístupu. Mimořádně vysoká a všestranná nabídka volitelných předmětů umožňuje žákům vybrat si obory podle svých zájmů, nadání a dalších studijních předpokladů. Při vytváření skupin ve výuce jazyků dochází k diferenciaci podle úrovně znalostí, tak aby výuka byla pro žáka co nejefektivnější. Mimořádně nadaní žáci mohou své předpoklady dále rozvíjet i v mimoškolních aktivitách – soutěžích, olympiádách, středoškolské odborné činnosti, domácích i zahraničních projektech. Na tuto činnost přispívá finančně i Nadační fond Gymnázia Tábor.

Nadaní žáci mohou během studia na gymnáziu využít nabídky půlročního nebo ročního studijního pobytu v zahraničí. Po tuto dobu mají na gymnáziu přerušené studium, v případě jejich zájmu jim škola umožní vykonat komisionální zkoušky z učiva probíraného v době, kdy pobývali v zahraničí, a oni tak mohou po návratu pokračovat ve své původní třídě. Mimořádně nadaní žáci mají možnost požádat o studium podle individuálního vzdělávacího plánu. Tuto možnost mohou využít i sportovně talentovaní jedinci.

3.8. Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní a sociální výchova prochází výukou všech vzdělávacích oborů. Žáci poznávají sami sebe, vytváří si pozitivní postoj k sobě samým a objevují nutnost spolupráce celého kolektivu. Žáci se učí ovládat stres, tvořivě pracovat, hledat pomoc při potížích a při řešení problémů. V prostorách školy i na mimoškolních akcích jsou vedeni k dodržování řádu školy.

Výchova demokratického občana

Škola je vedena demokratickým způsobem. Vychovává žáky ke spolupráci, k aktivnímu zapojení do každodenního života školy. Žáci se učí odpovědnosti za své postoje i za svou práci. Uvědomují si svá práva, ale respektují i povinnosti s nimi spojené. Získávají zásady slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma je realizováno především v humanitních předmětech a v předmětu zeměpis ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, kde je součástí výuky poznávání Evropy a jejích zemí. V přírodovědných předmětech se žáci seznamují s důsledky globálních vlivů na životní prostředí a v předmětu informatika získávají informace, které dále zpracovávají a vyhodnocují. Předmět výchova ke zdraví pomáhá žákům orientovat se v globálních problémech souvisejících se zdravím. Globální výchova je také samostatný volitelný předmět zařazený do kvarty a dotovaný jednou hodinou týdně.

Multikulturní výchova

Prvky multikulturní výchovy prolínají všemi oblastmi. Žáci si uvědomují jedinečnost každého člověka, právo všech lidí na společné soužití. Multikulturní výchovu podporují vzájemné návštěvy v partnerských školách a školní i mezinárodní projekty zaměřené na poznávání života a kultur ostatních zemí.

Environmentální výchova

Průřezové téma je realizováno především v hodinách ekologického přírodopisu. Prvky environmentální výchovy jsou zařazeny na nižším stupni osmiletého studia ve všech předmětech ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda i v oblastech ostatních. Témata s ekologickou problematikou jsou součástí maturitních otázek, objevují se jako náměty pro slohové a výtvarné práce. Škola je členem Klubu ekologické výchovy, zapojuje se do soutěží zaměřených na ekologickou problematiku a spolupodílí se na organizaci Ekologické olympiády v Jihočeském kraji. Ve škole probíhá třídění odpadu.

Mediální výchova

Mediální výchova je zaměřena na schopnosti interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality. Úzké je propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace, která se týká vnímání mluveného i psaného projevu. V rámci předmětu informatika se jako zdroje informací využívají tištěné i digitální dokumenty. V produktivní činnosti jsou vybráni žáci členy redakce školního časopisu, realizačního týmu, který spolupracuje s regionálním tiskem. Ve všech předmětech dochází k rozvoji komunikačních schopností, ke schopnosti stylizovat psaný i mluvený text a veřejně ho prezentovat. Mediální výchova je také samostatný volitelný předmět zařazený do kvarty a dotovaný jednou hodinou týdně.

4. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT DO PŘEDMĚTŮ A ROČNÍKŮ

4.1. Osobnostní a sociální výchova

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Osobnostní rozvoj				
Rozvoj schopnosti poznávání	Tv, Př, VkZ	Tv, F	N, Šp	Gv, M, Šp, Vv
Sebezpoznání a sebepečetí	Tv, VkZ	Tv, Ov, VkZ, Č	Tv, Ov, F, A, N, Př	Gv, Tv, Př, Ov, Č, N, Šp, Vv
Seberegulace a sebeorganizace		Ov, VkZ	Př, Ov	Gv
Psychohygiéna	Tv	VkZ	Ov	Gv, N, Šp
Kreativita	Č, Vv, Př	F, Č, Vv	Ov, A, F, Vv	Gv, Hv, Vv
Sociální rozvoj				
Poznávání lidí	Ov	Z, VkZ, F	Tv	Gv, Tv, Z
Mezilidské vztahy	Tv, Ov, A, Z	Tv, VkZ	Tv, N	Gv, Tv, F, Z
Komunikace	A, Ov, Z, Př, Č Tv, Z, VkZ	Tv, F, VkZ, Č, Vv	Tv, N, Č, Šp	Gv, Tv, Č, A, Šp
Kooperace a kompetice	Tv	Tv, Ch, Vv	F	Gv, N
Morální rozvoj				
Řešení problému a rozhod. Dovednosti	Tv, Z	Tv, Z	Tv, N	Gv, Tv, Z, N
Hodnoty, postoje, praktická etika		Ch, VkZ	N	Gv, Z

4.2. Výchova demokratického občana

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Občanská společnost a škola	Ov	Ov	Ov	F, Z, Šp
Občan, občanská společnost a stát			F, Ov	Z
Formy participace občanů v polit. životě	Ov			Ov
Principy demokracie jako formy vlády a zp. Rozhodování	Tv, Ov	Tv, Z	Tv, D, Ov, F	Tv, Ov

4.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Evropa a svět nás zajímá	Tv, Z, Č, Ov	Z, Ov	Tv, N, Šp	Tv, N, Šp, Z

Objevujeme Evropu a svět	F, Z, D, Ov	Z, D, Ov	A, N	Z, N, Šp
Jsme Evropané	Z, D, Ov, Vv	Z, D, Vv	D, N, Vv	Z, Ov, N, Vv, Šp, F

4.4. Multikulturní výchova

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Kulturní diference	Ov, Hv, Vv	Z, Ov, Č	Tv, N	Tv, N
Lidské vztahy	Tv, Ov, Č	Tv, Ov, Č	Tv, Ov, N	Tv, Z, N
Etnický původ	Z, D, Ov	Z, Ov	F	
Multikulturalita	D, Č, A	Z, Č	Č, N, Šp, Hv, Vv	Č, A, Šp, Vv
Princip sociálního smíru a solidarity	Z, Ov	Z, Ov, Hv	D	

4.5. Environmentální výchova

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Ekosystémy	Z, Př, Ov	Z, Př	Z	Tv, Z
Základní podmínky života	Z, Př	Ch, Z, Př	Př	Z, Př
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Z, Př, D	F, Ch, Z, Př, Ov	Ch	F, Z, Ov
Vztah člověka k prostředí	Tv, Z, Př, D, Ov, Vv, A, F	Tv, Z, Př, Ov, Vv	Tv, F, N, Šp, Př	Tv, F, Z, Př, A

4.6. Mediální výchova

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Receptivní činnosti				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Z, Ov, Hv	F, Ch, Z, Č	F, Č, Šp	F, Z, Č, N
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Hv	Ch, Č	Č, Šp	Č
Stavba mediálních sdělení		Č	Tv, Č	Tv, Č
Vnímání autora mediálních sdělení		Hv, Vv	Vv, Č	N, Č, Vv
Fungování a vliv médií ve společnosti	Z, Ov, Č	Z, A, Č	Č, Šp	Z, Č
Produktivní činnosti				
Tvorba mediálního sdělení	Tv, Vv, Č	Tv, Vv	Tv, Vv, A, Č	Tv, Č, Vv
Práce v realizačním týmu			Tv, Č, Vv	Tv, Č, Hv

Zkratky předmětů:

Č	český jazyk	Ov	občanská výchova	KA	konverzace v anglickém jazyce
A	anglický jazyk	F	fyzika	CvM	cvičení z matematiky
Fr	francouzský jazyk	Ch	chemie	Gv	globální výchova
N	německý jazyk	Př	přírodopis	Mv	mediální výchova
R	ruský jazyk	Z	zeměpis		
Šp	španělský jazyk	Hv	hudební výchova		
M	matematika	Vv	výtvarná výchova		
If	informatika	VkZ	výchova ke zdraví		
D	dějepis	Tv	tělesná výchova		

5. UČEBNÍ PLÁN NIŽŠÍHO GYMNÁZIA

UČEBNÍ PLÁN NIŽŠÍHO STUPNĚ OSMILETÉHO GYMNÁZIA					
Předměty	prima	Sekunda	Tercie	kvarta	Celkem
Český jazyk a literatura	5	4	4	3	16
Anglický jazyk	5	4	3	3	15
Další cizí jazyk	-	-	3	3	6
Matematika	4	4	4	4	16
Informatika	1	-	1	1	3
Dějepis	2	2	2	2	8
Občanská výchova	1	1	1	1	4
Fyzika	2	2	2,3	2,3	8,6
Chemie	-	2	2,3	2,3	6,6
Přírodopis	2	2	2,3	2,3	8,6
Zeměpis	2	2	1	2	7
Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Výchova ke zdraví	-	1	-	-	1
Tělesná výchova	3	2	2	2	9
Volitelné předměty	-	1	1	1	3

Celková časová dotace	30	30	31	31	122
------------------------------	----	----	----	----	-----

Poznámky k učebnímu plánu:

Cizí jazyk zahrnuje předmět: anglický jazyk

Další cizí jazyk - žáci si volí z předmětů: francouzský jazyk
německý jazyk
ruský jazyk
španělský jazyk

Poznámka:

- první cizí jazyk navazuje na jazyk ze základní školy
- nabídka jazyků může být podle zájmu upravena

Volitelné předměty (mezi globální a mediální výchovou si žáci volí):

konverzace v anglickém jazyce
cvičení z matematiky
globální výchova
mediální výchova

V kvartě realizace mezipředmětového projektu.

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Součástí vzdělávacího a výchovného procesu na naší škole je získávání zpětné vazby o výsledcích činnosti žáků i učitelů. Údaje získané pravidelným vyhodnocováním jsou základem strategického plánování školy.

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků (stupně prospěchu a chování) jsou uvedena v § 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb. a kritéria hodnocení upřesněna ve Školním řádu Gymnázia Pierra de Coubertina, Tábor.

**UČEBNÍ OSNOVY
PRO NIŽŠÍ STUPEŇ
GYMNÁZIA**

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura v RVP ZV.

Předmět rozvíjí klíčové kompetence základního vzdělávání, největší důraz klade na kompetence komunikativní. Vede žáka ke kultivovanému využívání všech podob jazyka a k poznání, že vyjadřování je součástí profilu osobnosti a vypovídá i o morálních kvalitách mluvčího. Koncepce předmětu je založena také na rozvoji čtenářské gramotnosti, která vede k porozumění veškerým slovesným projevům, ale i k estetickému prožitku a k vlastní tvůrčí práci.

Do obsahu předmětu jsou integrována tato průřezová témata:

- mediální výchova
- osobnostní a sociální výchova
- výchova k myšlení v evropských souvislostech
- multikulturní výchova

Vyučovací předmět český jazyk a literatura spolupracuje s dalšími předměty, s jejichž náplní souvisí:

- dějepis (historický a společenský kontext)
- cizí jazyky (jazykové jevy příbuzné a odlišné)
- hudební a výtvarná výchova (umělecké směry, estetické vnímání)
- základy společenských věd (náboženské a filozofické systémy)
- informační a komunikační technologie

Časové a organizační vymezení:

Předmět je dotován v primě pěti hodinami, v sekundě a v tercii čtyřmi hodinami a v kvartě třemi hodinami. Obsah předmětu je rozdělen do tří složek (jazyková výchova, komunikace a slohová výchova, literární výchova), které se však vzájemně prolínají. Časová dotace jednotlivých složek se může v průběhu školního roku měnit. V každém ročníku je jedna hodina půlená a má formu praktických cvičení.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované vyučujícími v předmětu český jazyk

1. Kompetence k učení

1.1.

- využíváme induktivní i deduktivní metody (zamyšlení nad literárním textem, doplňování gramatických tvarů na základě pravidla nebo po doplnění zformulovat pravidlo atd.)
- rozvíjíme abstraktní a logické myšlení, tříbíme úsudek, učíme vyjadřovat myšlenky přesně a vhodnou formou

- učíme hledat v projevech chyby a nedostatky a vyvozovat z nich ponaučení, učíme korekci textů

1.2

- učíme žáky vyhledávat informace ve slovnících, příručkách, na internetu
- organizujeme návštěvy knihovny jako informačního centra města (seznámení s katalogy, práce v čítárně, studovně) - žáci aktivně využívají získané informace v referátech či v různých jiných slohových útvarech
- zapojujeme žáky do projektů a soutěží

1.3.

- zdůrazňujeme využívání jazyka jako prostředku dalšího vzdělávání ve všech oborech
- rozvíjíme čtenářskou gramotnost žáků, vedeme k porozumění veškerým slovesným projevům (např. vyhledáváním klíčových výrazů v textu, sestavováním osnovy, sledováním výstavby kontextu, rozlišováním hlavních a podružných informací atd.)
- zdůrazňujeme význam českého jazyka pro porozumění systému cizího jazyka (uplatňujeme např. srovnávací metody)
- hledáme širší souvislosti historické a kulturní (exkurze, propojování znalostí a dovedností z oborů příbuzných – D, Ov, Hv, Vv)
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků (např. terminologie, významy slov v daném kontextu)

1.4.

- interpretujeme texty ze všech funkčních stylů různými metodami (porovnávání, hledání argumentů, kritický přístup a hodnocení, zobecňování atd.)
- vytváříme prostor pro vlastní tvůrčí práci žáků

1.5.

- zadáváme dlouhodobější úkoly, v nichž žáci pracují s různými prameny
- vedeme žáky k systematické práci důsledným prověřováním znalostí a schopností
- učíme žáky sebehodnocení vlastních mluvených a psaných projevů, seznamujeme je s různými kritérii evaluace
- seznamujeme žáky s časovým rozvržením učiva, systémem práce, v případě jejich zájmu je zapojujeme do organizace vzdělávacího procesu

2. Kompetence k řešení problémů

2.1.

- umožňujeme žákům diskutovat nad významem a využitím věcných i literárních textů
- připravujeme s žáky diskuse na aktuální témata a problémy s dodržováním všech zásad pro vedení diskuse
- pomáháme žákům nejen řešit vybrané modelové situace a odpovídat na otázky, ale procvičujeme i kladení otázek a formulování problémů
- podněcujeme žáky k formulaci a prezentaci vlastního názoru

2.2 .

- podporujeme mezipředmětové projekty, hlavně v oblasti humanitních oborů
- inspirujeme se mimoškolními akcemi (exkurze, výměnné pobyty, přednášky a besedy) při zadávání slohových prací
- využíváme tato témata pro zveřejnění informací a publikační činnost (školní časopis, internet, místní tisk)

2.3.

- podporujeme samostatnost a tvořivost zadáváním skupinových i individuálních referátů o nejnovějším dění v kultuře
- zadáváme některé části tematických okruhů k samostudiu (s využitím učebnic, odborné literatury, internetu)
- žáci se učí orientovat v odborném textu (zpracování výtahů, výpisků, konspektu, osnovy, shrnutí)
- vedeme k samostatnosti při vyhledávání různých informačních zdrojů

2.4.

- nabízíme žákům k posouzení běžné texty převzaté z komunikační praxe a vedeme je ke kritickému zamýšlení nad současným stavem vyjadřování
- učíme žáky používat vhodně jednotlivé funkční styly v písemných i mluvených projevech v různých životních situacích
- pozorujeme s žáky současné vývojové tendence češtiny
- objasňujeme rozdíly mezi fiktivním a reálným světem a hledáme, jak se reálný svět promítá do literárního díla
- aplikujeme znalosti základů literární teorie při rozboru a interpretaci uměleckého textu

2.5.

- využíváme metody skupinové práce v hodinách jazykových i literárních
- prezentujeme a společně hodnotíme skupinové projekty

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- dbáme na přesné, výstižné vyjadřování myšlenek, názorů a pocitů
- klademe důraz na využívání vhodných jazykových prostředků adekvátně k dané situaci (rozdílnost ve veřejných a soukromých projevech, v dialogu a monologu, v ústní a psané formě atd.)
- zdůrazňujeme, že způsob vyjadřování je součástí profilu osobnosti a vypovídá i o morálních kvalitách mluvčího
- vedeme žáky ke kultivovanému využití všech podob jazyka, věnujeme se i neverbálním prostředkům komunikace a společně hodnotíme jejich adekvátnost
- vyžadujeme uplatňování zásad spisovné výslovnosti a zásad českého pravopisu, tvarosloví a syntaxe

3.2.

- učíme žáky prezentovat vlastní názory formou souvislého monologického projevu i formou dialogu (učitel – žák, žák – žák)
- učíme žáky zásadám diskuse, polemiky, argumentace, ale i respektování jiných názorů, učíme je zvládat zdvořilostní principy komunikace

3.3.

- rozvíjíme vyjadřovací schopnosti formou mluvních cvičení, která modelují různé životní situace
- učíme žáky vést dialog a hovořit s různými partnery za různých okolností (připravené i improvizované dialogy)
- seznamujeme žáky s principy asertivního chování a komunikace
- analyzujeme literární dialogy – jejich vlastnosti, jazykové prostředky, záměry mluvčích atd.
- využíváme metod dramatické výchovy k inscenování různých situací
- procvičujeme různé formy písemné komunikace, včetně nejnovějších způsobů (e-mail, SMS, blog atd.)
- vedeme žáky ke komunikaci se sebou samým, k poznávání sebe sama formou vnitřního monologu či dialogu

3.4.

- podněcujeme účast žáků v soutěžích a olympiádách
- podporujeme vydávání školního časopisu a kultivovanou prezentaci názorů na internetových stránkách

3.5.

- v hodinách vytváříme prostor pro prezentaci projektů a jejich vyhodnocení

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- uplatňujeme metody týmové práce při analýze textů literárních i neliterárních
- využíváme soutěživosti žáků pro plnění některých výchovných a vzdělávacích cílů (např. opakování látky formou soutěže skupin, recitační soutěže skupin, dramatizace prozaických textů)

4.2.

- zařazujeme skupinovou práci při současném společném utváření pravidel (organizace práce, rozdělení rolí, ohleduplnost a úcta k druhým)
- posuzujeme efektivitu společně dosažených výsledků, oceňujeme podíl každého člena skupiny, povzbuzujeme méně aktivní žáky

4.3.

- uplatňujeme individuální přístup k talentovaným žákům a využíváme jejich talentu i různorodých zájmů při práci v hodině
- posilujeme sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj

4.4.

- vyzdvihujeme příklady dobré spolupráce, pozitivně hodnotíme aktivitu, snahu, zájem, oceňujeme dobré výsledky
- využíváme vzorů z literatury, ale i z reálného života k ovlivňování chování žáků, k vytváření jejich postojů, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

5. Kompetence občanské

5.1.

- uvědomujeme si, že učitel je pro žáka určitým vzorem v chování, ve způsobu komunikace, v plnění povinností, v morálních postojích atd.
- vedeme žáky k respektování druhých, ale vyjadřujeme i respekt k žákovi, jeho odpovědím a názorům, neupíráme mu právo odpovědět „nevím“
- poznáváme a usměrňujeme postoje žáků a jejich hodnotovou orientaci (diskuse, besedy, návštěvy divadla a jiné mimoškolní akce)

5.2.

- důsledně kontrolujeme plnění zadaných úkolů a povinností žáků
- seznamujeme žáky s jejich právy, ale i povinnostmi a uvádíme je do praktických situací (např. analýza ukázek administrativního stylu, právnických a ekonomických textů atd., diskuse o projevech šikany, rasové netolerance, oznámení kriminálních činů či autonehody, požáru atd.)

5.3.

- napomáháme k respektu a toleranci odlišných kulturních hodnot různých jazykových komunit (např. utvářením všeobecného přehledu o vývoji kultury a jazyků)
- utváříme pozitivní vztah k umění, literatuře i k vlastní tvůrčí práci, což rozvíjí estetickou, emocionální i etickou stránku žákovy osobnosti
- pomáháme vytvářet pozitivní postoje k ochraně kulturního dědictví a k našim tradicím
- na literárních vzorech ukazujeme sílu přátelství, kamarádství a naopak negativní rysy sobectví a netolerance

5.4.

- aktivně zapojujeme žáky do kulturního dění (účast na kulturních akcích, účast v soutěžích, organizování akcí)
- pořádáme besedy a exkurze s cílem poznat a pochopit problémy lidí postižených, starých apod. (spolupráce s místními organizacemi jako Klíček, Rolnička, G-centrum)

5.5.

- pomáháme formovat žebříček hodnot vytvářením návyku individuální četby
- vedeme žáky k citlivému a pozornému vnímání okolního světa i sebe sama

6. Kompetence pracovní

6.1.

- rozvíjíme u žáků smysl pro povinnost vyžadováním systematické přípravy na výuku

6.2.

- motivujeme žáky k aktivní práci v hodině volbou různorodých metod práce, volbou zajímavých učebnic i dalších materiálů
- rozšiřujeme učivo ZŠ a zvyšujeme úroveň vzdělávání zvláště tehdy, zvládají-li žáci téma velmi snadno a nudí se
- spoluvytváříme klidnou a tvořivou atmosféru, zařazujeme i odlehčující témata a metody práce

6.3.

- hodnotíme veřejně výsledky pracovní činnosti a hodnocení odůvodňujeme
- vedeme žáky ke kritickému sebehodnocení vlastní práce

6.4 .

- využíváme schopnosti a dovednosti žáků i jejich budoucí profesní orientaci v hodinách jazykových i literárních
- ověřujeme a vyhodnocujeme efektivitu různých metod práce

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Třída: prima

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Obecné výklady o českém jazyce (ČJL-5-2-04 ČJL-5-2-08 ČJL-5-2-09)	ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-08	Žák: - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu - seznamuje se s jazykovou normou	2.6. - jazyk a jeho útvary - jazykové příručky	Ov - kultura a lidská schopnost tvořit
Zvuková stránka jazyka	ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-03	- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - rozlišuje souhlásky znělé a neznělé - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, - správně intonuje a používá slovní přízvuk	2.1. - spisovná výslovnost - přízvuk, intonace a frázování	
Stavba slova a pravopis (ČJL-5-2-02 ČJL-5-2-08)	ČJL-9-2-02 ČJL-9-2-07	- dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - rozlišuje slovo základové, slovo odvozené a slovotvorný základ - vydělí ve slově předponu, kořen, příponu, koncovku - v písemném projevu částečně zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický	2.2. - obohacování slovní zásoby - způsoby tvoření slov 2.5.	
Tvarosloví (ČJL-5-2-03 ČJL-5-2-04)	ČJL-9-2-04 ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá v komunikačních situacích - rozlišuje podstatná jména konkrétní a abstraktní - určuje slovní a mluvnické významy podstatných jmen, skloňuje podstatná jména i s odchylkami a vlastní jména - rozlišuje druhy příd. jmen, skloňuje a stupňuje je - rozlišuje všechny druhy zájmen a zvládá jejich tvary	2.3 - druhy slov mluvnické významy a tvary slov 2.5	

		<ul style="list-style-type: none"> - u sloves určuje základní mluvnické významy (osoba, číslo, způsob, čas) a časuje správně slovesa v různých časech a způsobech - v písemném projevu částečně zvládá pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický ve větě jednoduché a v méně složitých souvětích 		
Skladba (ČJL-5-2-05 ČJL-5-2-06 ČJL-5-2-07 ČJL-5-2-09)	ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje základní zásady výstavby věty - rozlišuje základní významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - rozlišuje přísudek slovesný a jmenný se sponou - rozlišuje podmět vyjádřený, nevyj. a všeobecný - určuje předmět, příslovečné určení, přívlastek shodný a neshodný - je schopen rozebrat jednoduché věty po stránce syntaktické 	2.4. <ul style="list-style-type: none"> - základní větné členy - rozvíjející větné členy - věta jednoduchá a souvětí 	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Třída: prima

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Projevy mluvené (ČJL-5-1-03 ČJL-5-1-04 ČJL-5-1-05 ČJL-5-1-06 ČJL-5-1-07 ČJL-5-1-08 ČJL-5-1-10)	ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-06 ČJL-9-1-07 ČJL-9-1-10	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje své názory a osobní postoj - umí najít odlišnosti v textech různých stylů - dorozumívá se kultivovaně, výstižně - vhodně užívá spisovné jazykové prostředky - vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči 	1.2. <ul style="list-style-type: none"> - zásady - dorozumívání - připravený i nepřipravený rozhovor 1.3. <ul style="list-style-type: none"> - praktické, věcné a 	Ov <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy, pravidla a normy chování, komunikace Osobnostní sociální výchova <ul style="list-style-type: none"> - komunikace (rozvíjení komunikačních dovedností – schopnost beze strachu, srozumitelně a jasně formulovat své názory)

			kritické naslouchání	
Práce s učebním textem (ČJL-5-1-01 ČJL-5-1-02 ČJL-5-1-03 ČJL-5-1-04)	ČJL-9-1-08 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - výstižně a přehledně zpracovává text - vyhledá klíčová slova, vytvoří osnovu, výpisky a výtah z přečteného textu - reprodukuje nejdůležitější a nejzajímavější myšlenky textu - používá bibliografické údaje - třídí a řadí výpisky do různých systémů 	1.1. 1.4. - výpisek - výtah	Přírodovědné předměty - práce s odbornými texty If - vyhledávání a uchovávání informací
Popis (ČJL-5-1-08 ČJL-5-1-09)	ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - popíše výstižně předmět a jeho části - rozliší popis umělecký a odborný, statický a dynamický - vytváří názorný popis osoby - sestaví popis pracovního popisu na základě vlastních zkušeností - vypracuje koncept a ústně popíše pracovní postup 	1.4. - popis předmětu, osoby - popis pracovního postupu	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy i ze světa) D - popis historického objektu Přírodovědné předměty - pozorování objektů a praktické činnosti
Vypravování (ČJL-5-1-04 ČJL-5-1-07 ČJL-5-1-08 ČJL-5-1-09 ČJL-5-1-10)	ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-06 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - vypráví ústně na základě vlastního konceptu i s využitím nonverbálních prostředků komunikace - reprodukuje příběhy z literatury, učí se tvořivé práci s textem - stylizuje vypravování s časovou posloupností - využívá prostředky pro napětí a živost vypravování 	1.3., 1.4. - vypravování v běžné komunikace (ve stylu prostě sdělovacím)	Vv - ilustrace k popisu, k příběhu

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - LITERÁRNÍ VÝCHOVA
Třída: prima

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Úvod do studia literatury (ČJL-5-3-01 ČJL-5-3-02)	ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-03 ČJL-9-3-04 ČJL-9-3-05	Žák:: <ul style="list-style-type: none"> - přednáší či výrazně čte vhodné literární texty - reprodukuje vlastními slovy obsah textu - vyjadřuje vlastní názor na chování postav nebo na události a uvádí svoje argumenty - charakterizuje hlavní a vedlejší postavy - formuluje svoje dojmy, prožitky, pocity, nálady, které v něm umělecký text vyvolává - porovnává fikci s realitou na základě vlastních zkušeností - rozvíjí svou fantazii dotvářením textů i pomocí obrazů a hudby - převede jednodušší prozaické texty do dramatické podoby 	3.1., 3.2.	Ov <ul style="list-style-type: none"> - kultura a lidská schopnost tvořit Mediální výchova <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve spol. (vliv médií na kulturu) Osobnostní a sociální výchova <ul style="list-style-type: none"> - osobnostní rozvoj (kreativita) Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy (udržování tolerantních vztahů a rozvíjení spolupráce s jinými lidmi, vztahy mezi kulturami) - multikulturalita (multikulturalita jako prostředek vzáj. obohacování) Vv, Hv – tvůrčí práce
Základní lit. druhy a žánry (ČJL-5-3-02 ČJL-5-3-03)	ČJL-9-3-06 ČJL-9-3-08	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíly mezi prózou, poezií a dramatem - rozlišuje lyrické, epické a lyricko-epické žánry - charakterizuje lyrické žánry podle námětu (milostná, přírodní, vlastenecká, politická, reflexivní lyrika) - rozpozná některé prozaické útvary a uvede jejich základní znaky (pohádka klasická a moderní, pověst, bajka, povídka, román, libreto, cestopis) - porovná komedii a tragédii 	3.2. 3.4. - poezie, próza, drama (žánry lyrické, epické, dramatické)	D - pověst
Základy lit. teorie (ČJL-5-3-02 ČJL-5-3-03)	ČJL-9-3-02 ČJL-9-3-09	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje se slovníčkem literárních pojmů a aplikuje výklad pojmů na daném textu - rozpozná přímé a obrazné vyjádření skutečnosti - určí blíže některé prostředky uměleckého stylu (přirovnání, 	3.1., 3.3. - struktura lit. díla - jazyk lit. díla	Hv - hudba a poezie, rytmus, libreto opera

		personifikace, přenesený význam, alegorie, ironie) - uvádí základní rysy individuálního stylu autor - charakterizuje kompozici literárního příběhu		
--	--	--	--	--

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Třída: sekunda

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Stavba věty, rozvíjející větné členy (ČJL-5-2-05 ČJL-5-2-06 ČJL-5-2-07 ČJL-5-2-09)	ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	Žák: - určí druhy vět podle postoje mluvčího a zvládá zásady pravopisu - rozliší věty jednočlenné a dvojčlenné - rozliší přísudek několikanásobný a samostatně rozvitý - aplikuje pravidla pro shodu přísudku s několikanásobným podmětem - pozná slovesa způsobová a fázová jako součást přísudku holého - doplňuje vhodná sponová slovesa v přísudku jmenném se sponou - rozliší druhy příslovečného určení místa, času, způsobu a míry - graficky znázorní větu jednoduchou - seznámí se s příslovečným určením příčiny, účelu, podmínky a přípustky - pozná přívlastek volný a těsný, postupně rozvíjející a několikanásobný a aplikuje zde zásady pravopisu - určí ve větě doplněk shodný a neshodný a znázorní graficky jeho dvojí závislost	2.4. - věty podle postoje mluvčího - věta jednočlenná a dvojčlenná - větné členy (přísudek, podmět, předmět, přísl. určení, doplněk)	

Souvětí (ČJL-5-2-05 ČJL-5-2-06)	ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	<ul style="list-style-type: none"> - pozná vedlejší větu přísudkovou, podmínkou, předmětnou, přívlastkovou, příslovecnou a doplňkovou - nahradí vedlejší větu odpovídajícím větným členem a rozvine větný člen ve vedlejší větu stejné platnosti 	2.4. - vedlejší věty	
Ohebné slovní druhy (ČJL-5-2-03)	ČJL-9-2-02 ČJL-9-2-04 ČJL-9-2-07	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší podstatná jména pomnožná, hromadná, látková - tvoří přídavná jména přívlastňovací - uplatňuje znalosti o tvoření slov a o souhl. změnách u stupňovaných tvarů přídavných jmen - zařadí zájmena do typu skloňování a používá jejich spisovné tvary - určí druhy číslovek - skloňuje číslovky podle vzorů - určí u sloves rod činný a trpný - pozná ve větě původce děje - vyjadřuje trpný rod opisnými tvary i zvratnými slovesy 	2.3.	Cizí jazyky - srovnávací metody
Neohebné slovní druhy (ČJL-5-2-07)	ČJL-9-2-04 ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	<ul style="list-style-type: none"> - určuje příslovce místa, času, způsobu, příčiny - tvoří příslovce od přídavných jmen - zvládá pravopis příslovečných spřežek - rozlišuje předložky vlastní a nevlastní - používá správné předložkové vazby - roztřídí spojky souřadící a podřadící - nahrazuje spojky synonymními spojovacími výrazy - pozná ve větě částice a rozliší v různých kontextech, kdy jde o částice a kdy o jiný slovní druh - formuluje význam a roli citoslovců a nahrazuje je jinými slovními druhy 	2.3.	
Nauka o významu slov (ČJL-5-2-01)	ČJL-9-2-02 ČJL-9-2-03 ČJL-9-2-07	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší ustálené a volné spojení slov - vysvětlí význam běžných rčení, pořekadel, přísloví - umí ověřit ve SSČ slova mnohoznačná a jednoznačná - chápe základní a přenesený význam slova - rozlišuje metaforu a metonymii - definuje homonyma, synonyma a antonyma - pracuje se SSČ při rozlišování homonym a slov mnohoznačných - poučí se o původu a složení termínů, uvědomuje si jejich 	2.2. - význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby	If - fulltextové hledání Všechny předměty - terminologie

		jednoznačnost		
Tvoření slov (ČJL-5-2-02)	ČJL-9-2-02 ČJL-9-2-03 ČJL-9-2-07	<ul style="list-style-type: none"> - prohlubuje si znalosti o slovtvorných prostředcích - pozoruje změny souhlásek a samohlásek v kořeni - pozná složeniny vlastní a nevlastní - vysvětlí význam běžně používaných zkratk a zkratkových slov a zvládá jejich pravopis - zná pravidla o pravopisu předpon s-, z-, vz- - odůvodní pravopis přípon a koncovek u ohebných slovních druhů a příslovcí 	2.2. - způsoby tvoření slov 2.5. - pravopis lexikální, morfológický	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Třída: sekunda

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Práce s textem (ČJL-5-1-01 ČJL-5-1-02 ČJL-5-1-03 ČJL-5-1-04 ČJL-5-1-06)	ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-03 ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-08 ČJL-9-1-09	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává nejdůležitější a nejzajímavější informace z textu - výstižně a přehledně zpracovává text - používá metodu kritického čtení - formuluje hlavní myšlenky textu - vytvoří osnovu, výpisky i výtah z přečteného textu 	1.1, 1.2, 1.4. - osnova - výpisky - výtah	<p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické vnímání mediálního světa (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství, hodnotící prvky ve sdělení, identifikování zákl. orient. prvků v textu) <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání informací, práce s fulltextovým vyhledávačem, automatické generování obsahu ve Wordu, práce s odborným textem z jakéhokoli předmětu
Administrativní a publicistické útvary (ČJL-5-1-07)	ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - stanoví si komunikační záměr a přizpůsobí mu užití vhodných jazykových prostředků - rozlišuje projevy spisovné a nespisovné a dokáže odlišit různé komunikační situace 	1.1, 1.4 - přihláška - formuláře - žádost	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace (následné rozvíjení komunikačních dovedností,

ČJL-5-1-08 ČJL-5-1-09)		<ul style="list-style-type: none"> - dokáže sestavit žádost i odpověď na ni - dodržuje zásady písemné úřední korespondence 	- úřední dopis	<p>upevňování schopnosti správného vyjadřování)</p> <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyplňování on line dotazníků a formulářů
Životopis ČJL-5-1-08 ČJL-5-1-09)	ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří koherentní text - účelně používá prostředky textové návaznosti - využívá poznatky o jazyce a stylu k vytvoření gramaticky a stylisticky správného textu - rozezná životopis umělecký a úřední - sestaví vlastní životopis 	1.1, 1.4 - úřední životopis - umělecký životopis	<p>Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebereflexe - kreativita <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference (literární a estet. výchova) – poznávání vlastního kulturního zakotvení) <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretace vztahu mediálního sdělení a reality (identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá) <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - strukturovaný životopis v textovém editoru
Vypravování (ČJL-5-1-07 ČJL-5-1-08 ČJL-5-1-09 ČJL-5-1-10)	ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-06 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - dorozumívá se kultivované, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - rozezná úvod, stať a závěr vyprávění - dokáže využít pointu - ozvláštňuje text přímou řečí, krátkými dramatickými větami, dějovými slovesy - užívá prostředky textové návaznosti a vytváří koherentní text - předá zážitek z přečtení knihy, zhlédnutí filmu či inscenace adresátům svého jazykového projevu 	1.1, 1.2, 1.3, 1.4. - vypravování v prostě sdělovacím stylu - vypravování příběhu z knihy, filmu, inscenace, divadelní hry	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference (literární výchova) <p>Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace (následné rozvíjení komunikačních dovedností, upevňování schopnosti správného vyjadřování)
Popis	ČJL-9-1-02	- dodržuje pravidla textové návaznosti	1.3, 1.4.	Multikulturní výchova

(ČJL-5-1-09)	ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení, dokazuje to na vytvořeném textu - rozlišuje popis statický a dynamický - vyjadřuje se maximálně výstižně 	<ul style="list-style-type: none"> - opakování popisu pracovního postupu - popis výrobku - popis uměleckého díla 	- kulturní diference (estetická výchova)
Líčení (ČJL-5-1-09)	ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-06 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - vhodně užívá expresivní výrazy v citově zbarveném projevu - dodržuje pravidla spisovné komunikace - dokáže vyjádřit své pocity, nálady a vhodně je popsat - odlišuje spisovný a nespisovný projev 	1.1,.,1.4. <ul style="list-style-type: none"> - subjektivně zbarvený popis 	Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference (literární výchova, estetická výchova) Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - komunikace (následné rozvíjení komunikačních dovedností, upevňování schopnosti správného vyjadřování)
Charakteristika	ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - učí se sebehodnocení - rozlišuje subjektivní a objektivní vyjadřování - dokáže argumentovat a uvést vhodný příklad - popisuje přímo i nepřímo - užívá správně přímou a nepřímou řeč 	1.1, 1.3, 1.4. <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika kamaráda, liter. či film. postavy 	Osobnostní a sociální výchova <ul style="list-style-type: none"> - osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebezpojetí, vztahy mezi lidmi) Estetická výchova

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Třída: sekunda

Téma (ná vaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Tvořivé činnosti s lit. textem (ČJL-5-3-01 ČJL-5-3-02 ČJL-5-3-04) Interpretace lit. děl (ČJL-5-3-01 ČJL-5-3-02 ČJL-5-3-04)	ČJL-9-3-03 ČJL-9-3-04 ČJL-9-3-05 ČJL-9-3-08 ČJL-9-3-09	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - hodnotí jednání postav z hlediska ustálených mravních principů - charakterizuje dobu, k níž se literární dílo vztahuje - popíše vlastní představy básnických obrazů - formuluje své názory na dané modelové situace - aplikuje v uměleckém textu poznatky o národním jazyce a o rozvrstvení slovní zásoby - srovnává umělecký text s publicistickým - nachází shody a odlišnosti v námětově blízkých ukázkách - dává do souvislosti ztvárnění námětu v různých druzích umění (slovesné umění, obraz, hudba, film) 	3.1., 3.2.	If - kultura a lidská schopnost tvořit Vv, Hv - tvůrčí práce Mediální výchova - fungování a vliv médií ve spol. (vliv médií na kulturu) Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - kreativita Multikulturní výchova - lidské vztahy (literární a estetická výchova) - multikulturalita (prostředek vzájemného obohacování)
Základy lit. teorie a historie (ČJL-5-3-04)	ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-02	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje děj a způsob jeho výstavby - odliší v textu pásmo vypravěče a pásmo postav - pozná prolínající se časové roviny - najde v um. textu příklady na personifikaci, metaforu, epiteton, kontrast - porovnává individuální styl různých autorů - přiřadí k významným autorům názvy jejich děl a naopak 	3.3.	Vv, Hv - informace o tvůrcích, uměleckých směrech a stylech
Literární druhy a žánry (ČJL-5-3-03 ČJL-5-3-04)	ČJL-9-3-06 ČJL-9-3-07	<ul style="list-style-type: none"> - ukáže na textu typické znaky náležitého žánru - rozlišuje díla autobiografická, dobrodružná, historická, humoristická, detektivní, vědeckofantastická - pozná nové prozaické žánry a útvary (kronika, báje, fejeton) - vysvětlí rozdíl mezi baladou a romancí 	3.4.	Projekt – dramatizace literárního díla

		- určí blíže prostředky satiry (definuje epigram a dokáže vystihnout jeho pointu)		
--	--	---	--	--

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Obecné poznatky o jazyce (ČJL-5-2-04)	ČJL-9-2-04 ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-08	Žák: - seznámí se s hlavními skupinami jazyků v Evropě - roztrídí slovanské jazyky do skupin - chápe příbuznost mezi slovanskými jazyky (zejména češtinou a slovenštinou) - rozlišuje spisovné a nespisovné jazykové prostředky a snaží se o výběr vhodných jazykových prostředků - chápe význam řeči jako významné složky jednání a chování	2.6. - čeština a slovanské jazyky - spisovný jazyk a útvary nespisovné	Cizí jazyky - srovnávací jazykověda Multikulturní výchova - multikulturalita (prostředek vzájemného obohacování, specifické rysy jazyků)
Věty dvojčlenné a jednočlenné (ČJL-5-2-05 ČJL-5-2-06 ČJL-5-2-07 ČJL-5-2-09) Větné členy a souvětí	ČJL-9-2-03 ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	- rozlišuje větu jednočlennou a dvojčlennou, větu jednoduchou a souvětí, větu řídicí a závislou, větu hlavní a vedlejší a jejich druhy - určuje věty jednočlenné podle charakteru základního větného členu (slovesné s určitým slovesným tvarem, slovesné infinitivní, neslovesné) - charakterizuje obsahovou náplň vět jednočlenných - prohlubuje si znalosti o větných členech a vztazích mezi nimi (vztahy významové – přísuzování, souřadnost, přistavování - a vztahy formální - shoda, řízenost, přimykání) - užívá v zásadě správně nejčastější spojovací výrazy a	2.4., 2.5.	

		<p>pravidla o interpunkci</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje významový poměr v několikanásobných větných členech - orientuje se ve složitějších souvětích a znázorní je graficky - posoudí platnost mluvnického záporu (větného a členského) a zvládne způsoby jeho vyjádření - odliší zápor slovní od mluvnického a při jeho užití vysvětlí kladný a záporný smysl věty 		
<p>Obohacování slovní zásoby (ČJL-5-2-01 ČJL-5-2-02 ČJL-5-2-08)</p>	<p>ČJL-9-2-02 ČJL-9-2-03 ČJL-9-2-04 ČJL-9-2-07 ČJL-9-2-08</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby (tvoření slov a sousloví, přenášení pojmenování, přejímání slov z cizích jazyků - ovládá v zásadě správně slootovorný rozbor a rozbor stavby slov odvozených - rozlišuje vlastní a nevlastní složeniny - rozumí často používaným zkratkám a zkratkovým slovům - chápe rozdíl mezi významem věcným a obrazným (metafora, metonymie, synekdocha) - rozšiřuje si poznatky o významu, výslovnosti a pravopise cizích slov s využitím slovníků 	2.2.	<p>Cizí jazyky</p> <ul style="list-style-type: none"> - slova přejatá – původní pravopis a výslovnost
<p>Tvarosloví (ČJL-5-2-03 ČJL-5-2-04)</p>	<p>ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-02 ČJL-9-2-03 ČJL-9-2-04 ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá skloňování podstatných jmen přejatých, ověřuje si správnost v SSČ - skloňuje přejatá vlastní jména podle vzorů, pozná nesklonná jména - pracuje s přehledem slovesných tříd a dbá na užití správných slovesných tvarů v jaz. projevech - rozlišuje dokonavá a nedokonavá slovesa 	2.3., 2.5.	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Charakteristika (ČJL-5-1-09)	ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-06 ČJL-9-1-08 ČJL-9-1-09	Žák: - poučí se samostatně o slohovém útvaru (CD ROM, encyklopedie) - napíše výstižnou charakteristiku vnější i vnitřní, přímou i nepřímou - charakterizuje literární postavu a soustředí se na charakteristiku vnitřní - odliší charakteristiku a vypravování příběhu - zhodnotí klady a zápory vlastní písemné práce i prací svých spolužáků - charakterizuje sebe sama podle předem připravené osnovy - pracuje s myšlenkovou mapou - připraví stručnou charakteristiku třídy a sebe sama pro internetovou stránku	1.1. - čtení jako zdroj informací - čtení kritické 1.3. - připravený i nepřipravený projev 1.4. - charakteristika	If - fulltextové hledání - příprava webové stránky Ov - poznáváme sami sebe
Administrativní styl (ČJL-5-1-03 ČJL-5-1-08 ČJL-5-1-09)	ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-06 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	- napíše žádost, objednávku, přihlášku v ustálené grafické úpravě - rozliší životopis stylizovaný a strukturovaný - reaguje zdvořile na urgence písemnou i ústní formou - formuluje reklamaci, její příčinu a svůj požadavek - užívá prostředky adekvátní úředním písemnostem, bez citově zabarvených výrazů - přestylizuje texty, v nichž jsou věcné i formální nedostatky - pracuje poučeně s osobními údaji	1.1. 1.3. - komunikační normy 1.4. - úřední dopis, žádost, objednávka, strukturovaný životopis - formulář	If - textový editor - elektronické dokumenty
Líčení	ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-04	- rozliší a porovná líčení v umělecké literatuře a popis prostý, popis odborný	1.1 - čtení	Hv, Vv - prožitkové čtení s hudebními a

	ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - pozná prostředky expresivní a básnické při analýze literárních textů - napíše statické a dynamické líčení s využitím prvků uměleckého stylu - odlišuje subjektivní a objektivní obraz skutečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> prožitkové - naslouchání zážitkové 1.4 - subjektivně zabarvený popis 	<ul style="list-style-type: none"> výtvarnými podněty Ov - smyslové vnímání Z - cestopisná literatura
Odborný styl, výklad, referát (ČJL-5-1-02 ČJL-5-1-04 ČJL-5-1-09)	ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-08 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s populárně naučnými texty z různých zdrojů - pořizuje výtah, výpisek, vyhledává klíčová slova a termíny - rozčlení odborný text logicky a přehledně na odstavce - znázorní graficky myšlenkovou mapu výkladu - napíše popularizační výklad na základě samostatně získaných informací, schémat, obrázků - napíše stručnou anotaci svého výkladu - odstraní stylistické nedostatky textu a upraví text na počítači 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. - studijní čtení 1.4. - výklad - referát 	<ul style="list-style-type: none"> If - vyhledávání informací - fulltextové hledání - textové editory (automatická oprava chyb)
Úvaha (ČJL-5-1-05)	ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-06 ČJL-9-1-07 ČJL-9-1-08 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - napíše úvahu na téma přiměřené svým zkušenostem a zájmům - zpracuje koncept a čistopis úvahy - vyhledá vhodné argumenty a protiargumenty, obhajuje svoje postoje a názory - odlišuje fakta a subjektivní názor - dodržuje zásady debaty, diskuse, ctí právo druhého na vlastní názor 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. - čtení kritické 1.1 - objektivní a subjektivní sdělení 1.4. - úvaha 	
Publicistika (ČJL-5-1-09)	ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-03 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - odliší žánry zpravodajské, analytické a beletristické - porovná zprávu a komentovanou zprávu - vypracuje vlastní zprávu a rozvede ji do komentované zprávy - seznámí se s internetovými novinami - charakterizuje jazykové prostředky publicistického stylu - sestaví inzerát a reklamu - napíše článek pro školní časopis - rozlišuje komentovanou zprávu a recenzi 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. - manipulativní působení projevu komun. záměr mluvčího 1.1. - zásady kultivovaného projevu 1.2. - vyjádření postoje ke sděl. 	<ul style="list-style-type: none"> If - práce s internetem Mediální výchova - stavba mediálních sdělení (celý okruh)

			obsahu - vlastní tvořivé psaní	
--	--	--	--------------------------------------	--

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - LITERÁRNÍ VÝCHOVA
Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Tvořivé činnosti s lit. textem Úvod do lit. historie (nejstarší lit. světa, antika, Bible, středověká lit., renesance, baroko, romantismus, realismus, prokletí básníci) (ČJL-5-3-01 ČJL-5-3-02 ČJL-5-3-03 ČJL-5-3-04)	ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-02 ČJL-9-3-03 ČJL-9-3-04 ČJL-9-3-05 ČJL-9-3-07 ČJL-9-3-08 ČJL-9-3-09	Žák: - dovede aktivně pracovat s textem podle návodných otázek - vyhledá různé informační zdroje a pracuje s nimi - uvede znaky hlavních uměleckých směrů a porovnává je - vyjmenuje významné světové a naše autory a přiřadí k nim vrcholná díla - zná historický kontext a charakterizuje dílo na pozadí doby - dokáže aktualizovat myšlenky na současnost - sleduje proměny představ o krásnu v dějinách umění - uvědomuje si, co je literatura klasická a moderní - pracuje s časovou přímkou, s jejíž pomocí se orientuje v české i světové literatuře - aplikuje poznatky o literárních směrech při vnímání artefaktů z jiných druhů umění - připravuje krátké referáty a informuje spolužáky o své domácí četbě	3.1.,3.2.,3.4.	D - historický kontext Hv, Vv - tvůrčí práce, dějiny umění
Literární teorie (ČJL-5-3-04)	ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-03	- určuje rytmus (trochej, daktyl, jamb) - pojmenuje druhy rýmů	3.2., 3.3 .	

		<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje zvukové uspořádání textu a hledá souvislosti mezi zvukomalbou a obsahem - pozná nové možnosti kompozičních postupů (kontrast, gradaci) 		
Literární druhy a žánry	<p>ČJL-9-3-02 ČJL-9-3-04 ČJL-9-3-06 ČJL-9-3-09</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní znaky a útvary ústní lidové slovesnosti - objasní podstatu mýtu, legendy, eposu za pomoci informačních pramenů - rozpozná v ukázkách, co je sonet, memoáry, horor - zjistí ve slovníčku literárních pojmů, co je žakovská poezie, poema, romaneto, duchovní píseň, autoportrét, intermezzo, a využije informace při práci s textem - vysvětlí rozdíl mezi biografii a autobiografií - rozlišuje humor, satiru a ironii 	3.2., 3.4.	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - JAZYKOVÁ VÝCHOVA
Třída : kvarta

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Skladba (ČJL-5-2-05 ČJL-5-2-06 ČJL-5-2-09)	<p>ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy výpověď, věcný obsah a gramatická forma výpovědi a dokumentuje při rozboru textu - prohlubuje si znalosti o významových vztazích mezi větnými členy a větami a o jejich formálním vyjádření - pochopí základy valenční skladby - shrnuje a prohlubuje své znalosti o všech větných členech a druzích vět na úrovni teoretické i praktické - pozoruje zvláštnosti výstavby věty, vyhledá elipsu, vsuvku, oslovení a posoudí jejich začlenění do věty - rozlišuje východisko a jádro výpovědi, sleduje aktuální 	2.4.	

		<ul style="list-style-type: none"> - členění výpovědi v české větě - užívá samostatný a osamostatněný větný člen a porovnává posuny ve významu věty - uvádí příklady různých typů vět podle postoje mluvčího, zvládá jejich intonaci i interpunkci 		
Tvarosloví (ČJL-5-2-03)	ČJL-9-2-04 ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	<ul style="list-style-type: none"> - určuje slovní druhy na základě tří hledisek (hledisko významové, tvaroslovné, skladební) - pracuje samostatně s přehledy, tabulkami, algoritmy při určování slovních druhů, jejich mluvnických kategorií a větně členské platnosti - osvojí si tvary přechodníku přítomného aktivně a přechodníku minulého pasivně - užívá správně slovesný vid 	2.3.	
Stavba slova a tvoření slov (ČJL-5-2-02)	ČJL-9-2-02	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si, k čemu slouží rozbor stavby slova, a využívá tento rozbor pro zjišťování příbuznosti slov a při odůvodňování pravopisu - shrnuje a prohlubuje znalosti o tvoření slov a pravopisných jevech 	2.2.	
Pravopis (ČJL-5-2-08 ČJL-5-2-09)	ČJL-9-2-07	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s vývojem pravopisných norem po 2. světové válce - uvádí pravidla lexikálního, morfologického a syntaktického pravopisu a řídí se jimi 	2.5.	If - CD-ROM- virtuální programy
Slovní zásoba (ČJL-5-2-01)	ČJL-9-2-02 ČJL-9-2-03	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší slovní a neslovní pojmenování - pozoruje, jaká pojmenování tvoří jádro slovní zásoby, a naučí se pátrat po jejich původu v etymologickém slovníku - posuzuje věcný význam slova podle jeho obsahu a rozsahu - zná základní typy slovníků a způsob jejich použití 	2.2.	If - textový editor, Tezaurus
Zvuková stránka jazyka	ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-03	<ul style="list-style-type: none"> - shrne znalosti o soustavě českých hlásek - rozlišuje znělé a neznělé souhlásky - vyslovuje spisovně skupiny souhlásek podle pravidel o spodobě a splývání - charakterizuje hlavní a vedlejší slovní přízvuk a slova nepřízvučná (příklonky, předklonky) - zdůrazní větný přízvuk s ohledem na kontextové členění věty 	2.1.	

		- využívá všech teoretických znalostí o zvukové stránce jazyka ke srozumitelnému, kultivovanému vyjadřování, volí správně pauzy a tempo řeči		
Stavba jazykových projevů, obecné výklady o jazyce	ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-08	- zvládne výstavbu delšího jazykového projevu s využitím prostředků, které zajišťují soudržnost textu a návaznost jednotlivých, částí - charakterizuje stručně vývoj jazyka a jeho proměny zvláště ve 20. století - vyjmenuje útvary národního jazyka a jejich vrstvy - zdůvodní užití jednotlivých vrstev a sám dbá na vhodnost prostředků ve vlastních projevech	2.4., 2.6.	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Třída: kvarta

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Slohotvorní činitelé (ČJL-5-1-07 ČJL-5-1-09)	ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05	Žák: - porovná rozdíly mezi projevy mluvenými a psanými - uplatňuje přiměřeně intonaci, pauzy, tempo řeči v mluvených projevech - zpracuje písemně námět pro odlišné cíle dorozumívání - nalezne vlastní chyby a nedostatky, provádí autokorekturu	1.2.,1.3. - objektivní a subjektivní sdělení - komunikační záměr mluvčího	
Základní funkční styly a slohové postupy (ČJL-5-1-05 ČJL-5-1-07 ČJL-5-1-08 ČJL-5-1-10)	ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-08 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	- uplatňuje náležité slohové postupy typické pro jednotlivé funkční styly - dovede komunikovat v běžném společenském styku a dodržovat společenská pravidla - sestaví informační text ke zveřejnění (leták, www stránky, teletext apod.) - vypracuje různé slohové útvary založené na vyprávěcím postupu (povídka, reportáž, črtu)	1.1., 1.3.,1.4.	Mediální výchova – - stavba mediálních sdělení (příklady pravidel. v uspoř. med. sděl., zejména ve zpravodajství, pozitivní a zezábavňující principy) - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality různé typy

		<ul style="list-style-type: none"> - využívá popisný slohový postup v populárně naučném stylu (popis objektu, složitější pracovní postup) - zvládá hutné vyjadřování pomocí jednoduchých vět i vyjadřování složitými souvětími v odborném stylu) - vyhledá odborné názvy ve slovnících nebo elektronických encyklopediích - vytvoří populárně-naučný text (výklad, projev) - vyjadřuje svoje subjektivní postoje k daným situacím, událostem, otázkám, formuluje argumenty v monologických a dialogických útvarech (úvaha, referát, interview, diskuze, debata, polemika) 		<p>sdělení jejich rozlišování a funkce)</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání (celý tem. okruh) <p>Výchova k myšlení v globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti...) <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba vlastní webové stránky - fulltextové hledání <p>Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebezpoznání a sebepojetí - komunikace (speciální komunikační dovednosti)
<p>Mediální výchova Publicistika (ČJL-5-1-02 ČJL-5-1-05 ČJL-5-1-06)</p>	<p>ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže analyzovat mediální sdělení a porozumět mu (určit míru objektivitu, jazykovou kvalitu sdělení), chápe kategorii propagandistických textů a klamavé reklamy - vytvoří vybraný publicistický žánr – úvodník, komentář, sloupek (dokáže vhodně volit výrazové a stylistické prostředky a tím vyjádřit svůj původní záměr a působit správně na cílovou skupinu) - dokáže zaujmout vlastní stanovisko k informaci a správně ho vyjádřit formou komentáře - chápe zásady útvaru interview a ankety, dokáže vytvořit písemný a mluvený rozhovor podle těchto zásad - dokáže správně analyzovat fejeton (aktuálnost, prostředky ke zvýšení zajímavosti: metaforu, kontrast, nadsázku, ironii atd.) - vypracuje fejeton nebo esej s využitím těchto prostředků (správná volba tématu, jazykových a stylistických prostředků, dodržení zásad logické stavby textu, vhodná pointa) 	<p>1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení kritické - čtení obecné <p>1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - manipulační působení projevu <p>1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu 	<p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - vnímání autora mediálních sdělení - fungování a vliv médií ve společnosti - tvorba mediálních sdělení - práce v realizačním týmu <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita <p>Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - LITERÁRNÍ VÝCHOVA
Třída: kvarta

Téma (ná vaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>Tvořivé činnosti s literárním textem (ČJL-5-3-01 ČJL-5-3-02 ČJL-5-1-03 ČJL-5-1-04)</p> <p>Česká a světová literatura 20.století</p> <ul style="list-style-type: none"> - odraz 1. sv. války - meziválečná literatura - 2. sv. válka v literatuře - lit. 2. pol. 20. století 	ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-02 ČJL-9-3-03 ČJL-9-3-04 ČJL-9-3-05 ČJL-9-3-06 ČJL-9-3-07 ČJL-9-3-08 ČJL-9-3-09	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních literárních směrech 20. století (surrealismus, existencialismus, absurdní drama, experimentální a nonsensová poezie, postmoderna) - má přehled o významných představitelích české a světové literatury 20. stol. a přiřadí k nim nejznámější díla - uceleně reprodukuje text, vlastními slovy interpretuje smysl díla a zamýšlí se nad hodnotami života - vyjadřuje své osobní postoje a debatuje o nich v kontextu lit. ukázky i na základě vlastních zkušeností - charakterizuje téma, postavy, prostředí - vyhledá slohové postupy použité v ukázce - definuje pojem literární brak (kýč) a uvede příklady - vyhledá si, co je hyperbola, oxymóron, enumerace, neologismus, apostrofa, motto, pointa, a uvádí příklady - seznámí se s novými žánry a útvary (pásmo, kaligram, esej, elegie, sága, utopie, antiutopie, sci-fi, literatura faktu) - vysvětlí, co je samizdat - určí, kdo je v básni lyrický mluvčí (subjekt) - porovná předlohu a adaptaci lit.díla (film, dramtizaci, muzikál) - při interpretaci uplatňuje svoje dovednosti a znalosti v oblasti literární teorie z předešlých ročníků, přiřazuje díla k literárním druhům a žánrům, vyhledá v textu a objasní básnické figury a sleduje jejich účinek 	3.1., 3.2., 3.3., 3.4.	<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - české a světové dějiny 20.století <p>Vv, Hv</p> <ul style="list-style-type: none"> - umění 20.století <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání informací <p>Ov</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu a každodenní život) - vnímání autora mediálních sdělení (celý okruh) - tvorba mediálních dělení (celý okruh) - práce v real. týmu (redakce škol. časopisu, komunikace, spolupráce, stanovení si cíle)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Cizí jazyk
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu je výuka anglického jazyka, postupné zvládnutí mluvených a psaných projevů a vytváření komplexní komunikační kompetence. Výuku anglického jazyka absolvují všichni žáci. Aktivní znalost jazyka přispívá k účinnější mezinárodní komunikaci a umožňuje žákovi přístup k informacím a k intenzivnějším osobním kontaktům, čímž zvyšuje jeho mobilitu.

Ve výuce anglického jazyka se vedle zprostředkování kognitivní výkonnosti žáka (jazykové vědomosti gramatické, lexikální, pravopisné, fonetické..) klade důraz na motivaci žáka a jeho zájem o studium cizího jazyka.

Vyučování anglického jazyka na nižším stupni víceletého gymnázia směřuje k získání úrovně jazykových a komunikativních dovedností A2 (podle společného evropského referenčního rámce pro jazyky). Do předmětu anglický jazyk jsou integrovány tematické okruhy z průřezových témat Mediální výchova, Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Environmentální výchova.

Vyučovací předmět má tuto časovou dotaci:

prima	5 hodin	týdně
sekunda	4 hodiny	týdně
tercie	3 hodiny	týdně
kvarta	3 hodiny	týdně

Výuka probíhá ve třídách i jazykových laboratořích. Žáci jsou rozděleni do skupin. Vyučující na nižším stupni víceletého gymnázia používají jednotné učebnice, ale i doplňkové materiály, např. časopisy, CD-ROMY apod. Žáci mají možnost zúčastnit se výměnných pobytů a zájezdů organizovaných školou.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu anglický jazyk

1. Kompetence k učení

1.1.

- volíme netradiční a nové metody a formy vyučování
- využíváme znalostí získaných studiem autentických materiálů (časopisy, noviny, Internet, televizní a rozhlasové zpravodajství)
- podporujeme samostatné získávání informací, volbu vhodných učebnic a doplňkových materiálů, společné vyvozování pravidel na základě zevšeobecnování mluvnických jevů, práce s chybou a nácvik její opravy, vzájemné propojení všech dovedností ve výuce cizího jazyka, zavedení Evropského jazykového portfolia, pozitivní motivaci

umožněním kontaktu s rodilým mluvčím, organizaci výměn a jejich přesah do mimoškolních aktivit studentů

1.2.

- podporujeme tvůrčí práce studentů, zapojení do projektů, organizace výměn, Evropský parlament mládeže, zprostředkování studijních pobytů v zahraničí (Evropská dobrovolná služba, stipendijní studijní pobyty, např. Nadace manželů Klausových¹), aktivní práci s tištěným i elektronickým slovníkem, vyhledávání informací v sekundární literatuře i na internetu
- pořádáme exkurze tematicky související s výukou cizího jazyka (např. návštěva mezinárodních center pro výuku CJ, výstavy umělců ze země původu vyučovaného CJ, prezentace jednotlivých zemí, diskuse na aktuální témata týkající se realití dané země)
- připravujeme studenty na účast v soutěžích (konverzační soutěže v cizích jazycích, ostatní soutěže tematicky související s cizím jazykem, např. literární, fotografické ap., podpora středoškolské odborné činnosti, prostor pro propojení studia cizího jazyka a dalších předmětů, např. dějepisu, zeměpisu, literatury, společenských věd)

1.3.

- dbáme na využívání základních pojmů jak v rodném, tak v cizím jazyce, seznamování se s mluvnickými jevy po spirále, hledání souvislostí mezi rodným a cizím jazykem, cyklické obohacování slovní zásoby v cizím jazyce, využívání mezipředmětových souvislostí, aktivní sestavování tabulek a zobecňujících schémat, zveřejňování úkolů na internetových stránkách školy, prohlubování znalostí základních pojmů, komunikační přístup k jazyku, seznamování s různými rejstříky používání jazyka (spisovná písemná forma, hovorový jazyk, slang mládeže, internetový jazyk, odborný styl ap.), nácvik všech dovedností – poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, písemný projev, ústní projev

1.4.

- nabízíme četbu zjednodušených textů (např. upravená vydání klasických děl národních literatur), studium autentických materiálů, vyhledávání informací na Internetu, konverzační cvičení
- umožňujeme práci se slovníkem, nahrávání ústních projevů a jejich následnou opravu, videoprezentaci, panelovou diskusi
- v nižších ročnících klademe důraz na osvojení znalosti jazykových prostředků – pravidelné procvičování pomocí nových technologií (tvorba internetových stránek, využívání výukových programů, audio nahrávky ap.)

1.5.

- rozvíjíme zájem o CJ využíváním autentických materiálů, zadáváním vhodných problémových úkolů, zpracováním projektů, využíváním jazykových jevů a jejich častým opakováním pomocí jazykových her, audiovizuálních pomůcek, učebnic a pracovních sešitů, tvorbou Evropského jazykového portfolia a Europassu
- pravidelně testujeme po menších cílech
- seznamujeme žáky s časovým rozvržením učiva a cílem učení

2. Kompetence k řešení problémů

2.1.

- pracujeme s textem, navozujeme situace umožňující vyhledávání odpovědi v cizojazyčném textu, zamyšlení se nad použitými jazykovými prostředky, porovnání jazykových jevů, způsobu života a tradic jednotlivých národů
- nabízíme žákům možnosti praktického využití poznatků, např. dopisování s korespondenty

---

¹ Každoročně nabízí studijní stáže v Evropě pro studenty ze sociálně slabších rodin.

- podporujeme vytváření prezentací, tvorbu cizojazyčného resumé v odborné středoškolské činnosti
- učíme žáky nejen odpovídat na otázky, ale také si problémové otázky klást
- nabízíme vytváření asociogramů pro vytvoření potřebné slovní zásoby
- spolupracujeme s místními organizacemi (centra pro výuku cizích jazyků, NIDM, Eurodesk), role playing

2.2.

- zadáváme zpracování projektů k danému tématu, zpracování referátů, využívání cizojazyčných masmédií
- uplatňujeme mezipředmětové propojení cizí jazyk a realie jeho země – interdisciplinární přístup (zeměpis, dějepis, umění, literatura, sociologie ap.)

2.3.

- pomocí komunikačních cvičení a nácvikem jednoduchých konstrukcí motivujeme žáky k samostatnému ústnímu projevu
- využíváme poslechová cvičení ke komunikaci
- užíváme párovou a skupinovou práci
- vytváříme prostor pro diskusi k dané tématice, pro prezentaci příspěvků v plénu, srovnávání práce jednotlivých skupin
- umožňujeme žákům publikovat výsledky práce (školní časopis, ročenka, internetové stránky školy, nástěnky), prezentovat výstupy z exkurzí a výměnných pobytů

2.4.

- hodnotíme kvalitu projevu podle předem připravených kritérií
- oceňujeme dobrou a systematickou práci, podporujeme soustavnou domácí přípravu, zdůrazňujeme nutnost návaznosti ve studiu cizího jazyka
- dbáme na aktivní zapojení do vyučovacího procesu, začlenění všech dovedností do jedné vyučovací jednotky (čtení, psaní, poslech, mluvení)
- otevřeně hodnotíme vykonanou práci, vedeme studenty k autoevaluaci
- vytváříme prostor pro pozitivní motivaci příkladem dobrého studenta, delegaci povinností na studenty při zahraničních výměnách (např. přednést uvítací projev, připravit program pobytu zahraničních studentů u nás, zjistit otevírací dobu galerií a muzeí či třeba dopravní spoje v zahraničí ap.)

2.5.

- využíváme potenciálu skupinové práce, projektové práce, vhodně rozdělujeme úkoly ve skupině
- navozujeme situace vytvářející pozitivní závislost jedné skupiny na druhé, diskutujeme o dané problematice, vyžadujeme od žáků srovnávání získaných poznatků
- pěstujeme v žácích schopnost rozpoznat pozitivní i negativní jevy

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- vyžadujeme výstižné a souvislé odpovědi, využíváme obrázky a cizojazyčné texty navozující komunikaci, simulujeme cizojazyčné prostředí, navádíme studenty k rozpoznávání různých komunikačních stylů
- vyžadujeme výstižné vyjádření jak v ústním, tak v písemném projevu, trváme na kultivované podobě ústního a obzvláště písemného projevu, vyžadujeme gramatickou a odpovídající formální správnost

3.2.

- diskutujeme o přečteném textu, zhlédnutém filmu či navštívené výstavě, využíváme texty s problémovými úlohami v učebnici a výukových časopisech
- organizujeme besedy u příležitosti různých kulturních akcí (Dny francouzské kultury, Dny španělské kultury, Sprichcode, Evropský den jazyků, knižní veletrh, Expolingua)
- učíme žáky naslouchat druhým

3.3.

- vybízíme k používání Internetu, četbě výukových časopisů, používání autentických materiálů – letácků, reklam, průvodců ap.
- podporujeme funkční gramotnost, poslechová cvičení, práci v jazykové laboratoři, komunikaci s rodilým mluvčím, výměnné pobyty – řešení každodenních situací, účast na besedách a přednáškách organizovaných centry pro výuku cizích jazyků (Goethe Institut, British Council, Centro Cervantes, Francouzský institut)
- navozujeme situace k uplatnění monologu i dialogu

3.4.

- navozujeme kontakty se zahraničními školami
- pořádáme výměnné pobyty
- na tvorbě mezinárodních projektů spolupracujeme s Národní agenturou Socrates, využíváme nejrůznější programy, např. Leonardo, Socrates Comenius ap., internetovou komunikaci
- pořádáme soutěže na místní i mezinárodní úrovni
- prezentujeme výslednou práci projektů
- dáváme prostor k poznávání jiné kultury a k toleranci odlišného

3.5.

- podporujeme výměnné pobyty, poznávací zájezdy, zapojení do mezinárodních projektů
- důsledně trváme na prezentaci výsledků projektu a seznamujeme s nimi všechny studenty školy, tedy i ty, kteří se na projektu přímo nepodílejí
- prostřednictvím diskuze zapojujeme žáky i rodiče do problematiky výměn

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- při práci ve skupinách dbáme na vytváření zdvořilostních a tolerantních modelů vzájemného styku, na respektování názoru ostatních, na zapojení všech členů skupiny do diskuze, team building
- vytváříme pocit spolupráce, vedeme studenty k pochopení přínosu všech členů skupiny
- rozdělujeme úkoly podle schopností a možností jednotlivých studentů tak, aby vznikl harmonický celek

4.2.

- oceňujeme snahu a pečlivost při plnění úkolů
- využíváme her a obrazových materiálů a zapojujeme do výuky i žáky méně schopné
- vytváříme situace pro neformální konverzaci v běžných každodenních situacích, atmosféru příjemného učení, podněcujeme efektivní spolupráci, využívání přirozeně vytvořených sociálních rolí ve skupině

4.3.

- při řešení problému vytváříme pocit spolupráce
- oceňujeme postřehy žáků, neotřelé nápady, vedeme k efektivitě práce v týmu, potlačujeme „stádový pud“, oceňujeme individualitu
- podporujeme kooperativní globální výuku
- vytváříme systém pozitivního hodnocení a zároveň učíme žáky jak pronášet, tak přijímat konstruktivní kritiku

4.4.

- pozitivně hodnotíme zájem o jazyk, snahu dorozumět se, povzbuzujeme pomalejší, pěstujeme v žácích zdravé sebevědomí, rozvíjíme sociální inteligenci studentů, odmítáme chování, které narušuje dobré vztahy mezi studenty i mezi studenty a učiteli, důsledně dodržujeme stanovená kritéria hodnocení a vedeme tak studenty k odpovědnosti za vlastní počínání

5. Kompetence občanské

5.1.

- zdůrazňujeme rovnost lidí, potřebu spolupráce
- seznamujeme žáky s tradicemi a zvyklostmi různých národů a různých náboženství
- seznamujeme studenty nejen s tzv. velkou kulturou (realie v klasickém pojetí), ale i s tzv. malou kulturou (každodenní zvyky daného národa, denní režim, pracovní režim, rodinný život, gesta ap.)
- učíme toleranci vůči cizincům
- zamezujeme jakýmkoli projevům xenofobie a rasismu, vedeme k empatii

5.2.

- zdůrazňujeme odpovědnost lidí za zdraví své i ostatních, za současný stav životního prostředí
- využíváme modelové situace v učebnici, časopisech a výukových videoprogramech k zamyšlení se nad chováním spolužáků ve škole i mimo ni, vedeme k odpovědnosti za vlastní činy
- důsledně trváme na plnění zadaných úkolů, spravedlivém hodnocení
- snažíme se vždy zjistit příčinu konfliktního chování
- učíme základům společenského chování, seznamujeme žáky s problémovými otázkami právních systémů daných zemí (viz např. oblíbené maturitní téma – politický systém daného státu)

5.3.

- probíráme jednání v různých krizových situacích – vandalismus, krádeže, šikana
- podporujeme studenty v mimoškolních aktivitách (např. charitativní sbírky, ekologické aktivity ap.)

5.4.

- zdůrazňujeme propojenost kulturních tradic mezi národy
- podporujeme účast na mezinárodních setkáních mládeže
- informujeme o činnosti ICM, Eurodesku, kde je znalost cizího jazyka nutným předpokladem pro diskusi a spolupráci, vedeme tak žáky k poznávání kulturního dědictví nejen evropské civilizace

5.5.

- aplikujeme otázky zdravého životního stylu, svého zdraví i zdraví ostatních lidí pomocí vhodných textů a dalšího obrazového materiálu
- seznamujeme žáky s významnými počiny osobností jednotlivých národů, které se zasloužily o světový mír (např. jednotliví nositelé Nobelovy ceny míru)

6. Kompetence pracovní

6.1.

- seznamujeme žáky s pravidly bezpečného jednání v souvislosti s učivem
- podporujeme práce na projektech
- vyžadujeme dodržování pravidel bezpečnosti během akcí ve škole i mimo ni, např. na exkurzích, během cesty do zahraničí, v rámci pobytu samotného

6.2.

- volíme odpovídající témata, seznamujeme žáky s kulturami ostatních národů, s ekonomickým rozvojem a jeho vlivem na zdraví jednotlivců a na životní prostředí
- diskutujeme na téma volby budoucího povolání
- řešíme otázku sociálního zabezpečení u nás a v zahraničí, navozujeme reálné situace a problémy a hledáme jejich řešení

6.3.

- seznamujeme s rozličnými obory pracovní činnosti, s náplní práce jednotlivých povolání a tím působíme na správnou volbu budoucího povolání a profesního zaměření
- rozšiřujeme slovní zásobu na dané téma, průběžně hodnotíme výsledky práce studentů

6.4.

- pomocí speciálních cvičení, dotazníků a kvízů vytváříme na hodinách cizího jazyka situace, které nutí žáky k zamyšlení se nad riziky samostatného podnikání, vedou k rozvoji podnikatelského myšlení a realistického sebehodnocení prostřednictvím dramatizace, simulace reálného prostředí (př. zakládání firmy, nácvik pracovního pohovoru, psaní žádosti o zaměstnání, motivační dopis, strukturovaný životopis)

ANGLICKÝ JAZYK
Třída: prima

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV (CJ =A)	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Člověk a společnost (rodina, škola) a další všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-2-03 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-01 A-9-4-02 A-9-4-03	Žák: - porozumí jednoduchému mluvenému projevu o lidech, bydlení, škole - čte s porozuměním krátké jednoduché texty o lidech, bydlení, škole - utvoří jednoduchou otázku - reaguje na jednoduché a zřetelně vyslovované otázky, které se týkají důvěrně známých věcí - píše jednoduché, gramaticky správné věty - představí sebe i svou rodinu - jednoduchými větami popíše místo, osoby, vlastnictví - vyplní formulář obsahující osobní údaje - ovládá základní fráze – požádá, nabídne, přijme či odmítne nabídku - dokáže požádat o zopakování informace, které neporozuměl	1.1,1.2,1.3,1.4	Ov rodina a škola Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj - komunikace (komunikační dovednosti v ang. jazyce) mezilidské vztahy (vztahy a naše rodina/třída)
Člověk a zdraví (tělo, sport, stravování) a další všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-2-03 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-01 A-9-4-02	- porozumí jednoduchému mluvenému projevu o zdraví a jídle - čte s porozuměním krátké jednoduché texty a odpovídá na otázky k textu o zdraví a jídle - utvoří jednoduchou otázku - reaguje na jednoduché a zřetelně vyslovované otázky, které se týkají důvěrně známých věcí - píše jednoduché gramaticky správné věty - popíše obrázek jednoduchými větami	1.1,1.2,1.3,1.4	Př - člověk a zdraví Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj - komunikace (komunikace v různých situacích)

<p>Člověk a příroda (základní zeměpisné údaje, počasí) a další všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP</p>	<p>A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-2-03 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-02 A-9-4-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porozumí jednoduchému mluvenému projevu o krajině a počasí - čte s porozuměním krátké, jednoduché texty a odpovídá na otázky k textu - utvoří jednoduchou otázku - reaguje na jednoduché a zřetelně vyslovované otázky, které se týkají důvěrně známých věcí - píše jednoduché, gramaticky správné věty - vyhledá v textu specifickou informaci - popíše obrázek jednoduchými větami 	<p>1.1,1.2,1.3,1.4</p>	<p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní prostředí, vztah k přírodě a společnosti <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí (rozdílné podmínky života na Zemi)
<p>Státy Cizí jazyk a další všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP</p>	<p>A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porozumí jednoduchému mluvenému projevu - čte s porozuměním krátké, jednoduché texty a odpovídá na otázky k textu - utvoří jednoduchou otázku - reaguje na jednoduché a zřetelně vyslovované otázky, které se týkají důvěrně známých věcí - píše jednoduché, gramaticky správné věty - vyhledá v textu specifickou informaci 	<p>1.1,1.2,1.3,1.4</p>	<p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - regiony světa <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)

ANGLICKÝ JAZYK
Třída: sekunda

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Cestování Doprava Nakupování a další všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-01 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-02	Žák: - porozumí jednoduchému mluvenému projevu - čte s porozuměním krátké, jednoduché texty - odpoví na otázku související s textem - utvoří jednoduchou otázku - píše jednoduché gramaticky správné věty (správně vyslovuje)	1.1,1.2,1.3,1.4	Z - regiony světa, světadíly, země světa Př - základy ekologie-ochrana živ. prostředí
Jídlo Příroda Počasí Sport a další všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-01 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-2-03 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-02	- porozumí jednoduchému i mluvenému projevu - dorozumí se v běžných každodenních situacích - rozumí autentickému materiálu - napíše krátké, gramaticky správné věty - vyžádá si potřebné informace	1.1,1.2,1.3,1.4	Výchova ke zdraví - zdravý způsob života a péče o zdraví (výživa a zdraví, tělesná hygiena) Z - životní prostředí, vztah příroda a společnost Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí
Rodina Věda a technologie Hudba a další	A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-3-01	- porozumí jednoduchému mluvenému textu - dorozumí se v běžných, každodenních situacích - rozumí autentickému materiálu - umí napsat krátké, gramaticky správné věty	1.1,1.2,1.3,1.4	Výchova k občanství - člověk ve společnosti - vztahy mezi lidmi Ch - vlastnosti látek

všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-3-02 A-9-4-02 A-9-4-03	- vyžádá si potřebné informace - jednoduchým způsobem vyjadřuje svůj názor		Hv - hudební nástroje, styly
Zdraví Media-film Škola a další všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-2-03 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-02 A-9-4-03	- porozumí jednoduchému mluvenému projevu - dorozumí se v běžných, každodenních situacích - rozumí autentickému materiálu - vyhledá v textu specifickou informaci - odvodí význam neznámého slova z textu - reprodukuje obsah jednoduchého textu - jednoduchým způsobem vyjadřuje svůj názor - rozumí jednoduché nahrávce autentického materiálu	1.1,1.2,1.3,1.4	Př - člověk – nemoci, úrazy Výchova k občanství - člověk a společnost, naše škola Mediální výchova - fungování a vliv medií na společnost

ANGLICKÝ JAZYK

Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-2-03 A-9-3-02 A-9-4-01 A-9-4-02	Žák: - rozumí jednoduchým textům v učebnici (úroveň A2) - vede jednoduchou komunikaci, umí srozumitelně prezentovat své názory a přiměřeně reagovat při řešení praktických záležitostí, jako např. kam by měl jít, co by měl dělat, jak zorganizovat společenskou akci - charakterizuje svého přítele - umí řešit běžné situace jako cestování, ubytování, stravování - rozumí jednoduché, pečlivě vyslované řeči	1.1,1.2,1.3,1.4	Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola, obsahy vybírány na základě životních zkušeností žáků

Všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-2-03 A-9-3-02 A-9-4-01 A-9-4-02 A-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým textům v učebnici obsahujícím velmi frekventovanou slovní zásobu včetně určitého množství mezinárodních výrazů - rozumí jednoduché, pečlivě, vyslovované řeči (úroveň A2) - umí napsat jednoduché, gramaticky správné věty - umí vyjádřit souhlas - navrhuje činnosti, přesvědčuje ostatní 	1.1,1.2,1.3,1.4	Osobnostní a sociální výchova <ul style="list-style-type: none"> - osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí Mediální výchova <ul style="list-style-type: none"> - tvorba mediálních sdělení, animované filmy
Všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-2-03 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-01 A-9-4-02 A-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým textům o konkrétních známých věcech. Tyto texty jsou složeny z běžných frekventovaných slov (úroveň A2) - vede jednoduchou komunikaci (popíše, co má na sobě, vyžádá si služby prodáváče s oblečením a sám je umí poskytnout) - téměř bezchybně používá určitý okruh často užívaných vyjádření týkajících se předvídatelných situací) 	1.1,1.2,1.3,1.4	Osobnostní a sociální výchova <ul style="list-style-type: none"> - osobnostní rozvoj, kreativita
Všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-2-03 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-02	<ul style="list-style-type: none"> - používá jednoduché, gramatické struktury v zásadě správně, stále však dělá menší chyby, např. si plete slovesné časy a porušuje gramatickou shodu - rozumí hlavním bodům rozhlasových zpráv a jednodušším nahrávkám, jejichž obsahem jsou známá témata - umí popsat život ve svém okolí - rozpozná důležité body v jednoduchých novinových článcích o známých tématech - dobře zvládá základní slovní zásobu, ale mluví-li o komplexnějších záležitostech nebo o neznámých tématech a situacích, dělá závažnější chyby (úroveň A2). 	1.1,1.2,1.3,1.4	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - objevujeme Evropu a svět

ANGLICKÝ JAZYK

Třída: kvarta

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-2-03 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-01 A-9-4-02 A-9-4-03	Žák: - porozumí mluvenému projevu - čte s porozuměním texty na uvedená témata a utvoří otázku - reaguje na otázky, prezentuje své názory - píše gramaticky správné věty, dopouští se jen menších chyb - vyplní formulář - ovládá základní fráze – požádá, nabídne, přijme či odmítne nabídku, vyjádří preference, souhlas a nesouhlas, řeší běžné situace každodenního styku, přednese jednoduchou prezentaci na známé téma - dokáže požádat o zopakování informace, které neporozuměl - napíše osobní dopis	Jazykové prostředky - fonetika - pravopis - lexikologie - gramatika: gramatické jevy v úrovni A2 – B1 dle ERR odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	Ov - rodina a škola Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj - komunikace
Všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-2-03 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-01 A-9-4-02 A-9-4-03	- porozumí jednoduchému mluvenému projevu - čte s porozuměním krátké, jednoduché texty a odpovídá na otázky k uvedeným tématům, odvodí pravděpodobný význam nových slov - reaguje na jednoduché a zřetelně vyslovované otázky, které se týkají uvedených témat - popíše obrázek	Jazykové prostředky - fonetika - pravopis - lexikologie - gramatika: gramatické jevy v úrovni A2 – B1 dle ERR odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	Př - člověk a zdraví Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj - komunikace

Všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-02 A-9-2-03 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-02	<ul style="list-style-type: none"> - porozumí mluvenému projevu - čte s porozuměním tematicky zaměřené texty a odpovídá na otázky k textu - reaguje na tematicky zaměřené a zřetelně vyslovované otázky, které se týkají důvěrně známých věcí - píše gramaticky správné věty - vyhledá v textu specifickou informaci 	Jazykové prostředky - fonetika - pravopis - lexikologie - gramatika: gramatické jevy v úrovni A2 – B1 dle ERR odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	Z <ul style="list-style-type: none"> - působení přírodních vlivů na zemský povrch Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí (rozdílné podmínky života na Zemi)
Všeobecná témata odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	A-9-1-01 A-9-1-02 A-9-2-01 A-9-2-02 A-9-2-03 A-9-3-01 A-9-3-02 A-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - porozumí tematicky zaměřenému mluvenému projevu - čte s porozuměním texty k vybranému tématu a odpovídá na otázky k textu - reaguje na jednoduché a zřetelně vyslovované otázky, které se týkají důvěrně známých věcí - píše gramaticky správné věty, zpracuje projekt - vyhledá v textu specifickou informaci 	Jazykové prostředky - fonetika - pravopis - lexikologie - gramatika: gramatické jevy v úrovni A2 – B1 dle ERR odpovídající probírané učebnici v souladu s RVP	Z <ul style="list-style-type: none"> - obyvatelstvo světa Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita (význam využívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Další cizí jazyk
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět rozvíjí klíčové kompetence základního vzdělávání, největší důraz klade na komunikativní kompetence, zakotvené na pevných gramatických základech a rozvíjené v řadě rozmanitých aktivit. Vede žáka ke kultivovanému využívání všech podob jazyka a k poznání německy mluvícího prostředí, a tím i k získání základních zeměpisných znalostí.

Koncepce předmětu vede k osvojení si výrazů z každodenního života a základních frází, zaměřených na uspokojování konkrétních potřeb. Cílem předmětu je domluvit se jednoduchým způsobem za předpokladu, že druhá osoba mluví pomalu a zřetelně a je připravena pomoci.

Do obsahu předmětu jsou integrována tato průřezová témata:

- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských souvislostech
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Vyučovací předmět německý jazyk spolupracuje s dalšími předměty, s jejichž náplní souvisí:

- zeměpis (získání základních zeměpisných znalostí)
- základy společenských věd (žádoucí jednání občana vůči prostředí, myšlení v evropských souvislostech)
- český jazyk (pravidla komunikace, formy písemných projevů)
- informační a komunikační technologie (využívání internetu, elektronického slovníku)

Časové a organizační vymezení:

Předmět se začíná vyučovat až v tercii a je dotován třemi hodinami týdně v tercii a třemi hodinami v kvartě. Z důvodu efektivity výuky se cizí jazyk vyučuje ve skupině 12 – 20 žáků.

V průběhu výuky se prolíná nácvik základních jazykových dovedností: porozumění čtenému, porozumění mluvenému, ústní projev (dialog, monolog) a písemný projev.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu německý jazyk

1. Kompetence k učení

1.1.

- volíme netradiční a nové metody a formy vyučování

- využíváme znalostí získaných studiem autentických materiálů (časopisy, noviny, Internet, televizní a rozhlasové zpravodajství)
- podporujeme samostatné získávání informací, volbu vhodných učebnic a doplňkových materiálů, společné vyvozování pravidel na základě zevšeobecnování mluvnických jevů, práce s chybou a nácvik její opravy, vzájemné propojení všech dovedností ve výuce cizího jazyka, zavedení Evropského jazykového portfolia, pozitivní motivaci umožněním kontaktu s rodilým mluvčím, organizaci výměn a jejich přesah do mimoškolních aktivit studentů

1.2.

- podporujeme tvůrčí práce studentů, zapojení do projektů, organizace výměn, Evropský parlament mládeže, zprostředkování studijních pobytů v zahraničí (Evropská dobrovolná služba, stipendijní studijní pobyty, např. Nadace manželů Klausových), aktivní práci s tištěným i elektronickým slovníkem, vyhledávání informací v sekundární literatuře i na internetu
- pořádáme exkurze tematicky související s výukou cizího jazyka (např. návštěva mezinárodních center pro výuku CJ, výstavy umělců ze země původu vyučovaného CJ, prezentace jednotlivých zemí, diskuse na aktuální témata týkající se reálií dané země)
- připravujeme studenty na účast v soutěžích (konverzační soutěže v cizích jazycích, ostatní soutěže tematicky související s cizím jazykem, např. literární, fotografické ap., podpora středoškolské odborné činnosti - prostor pro propojení studia cizího jazyka a dalších předmětů, např. dějepisu, zeměpisu, literatury, společenských věd)

1.3.

- dbáme na využívání základních pojmů jak v rodném, tak v cizím jazyce, seznamování se s mluvnickými jevy po spirále, hledání souvislostí mezi rodným a cizím jazykem, cyklické obohacování slovní zásoby v cizím jazyce, využívání mezipředmětových souvislostí, aktivní sestavování tabulek a zobecňujících schémat, zveřejňování úkolů na internetových stránkách školy, prohlubování znalostí základních pojmů, komunikační přístup k jazyku, seznamování s různými rejstříky používání jazyka (spisovná písemná forma, hovorový jazyk, slang mládeže, internetový jazyk, odborný styl ap.), nácvik všech dovedností – poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, písemný projev, ústní projev

1.4.

- nabízíme četbu zjednodušených textů (např. upravená vydání klasických děl národních literatur), studium autentických materiálů, vyhledávání informací na internetu, konverzační cvičení
- umožňujeme práci se slovníkem, nahrávání ústních projevů a jejich následnou opravu, videoprezentaci, panelovou diskusi
- v nižších ročnících klademe důraz na osvojení znalosti jazykových prostředků – pravidelné procvičování pomocí nových technologií (tvorba internetových stránek, využívání výukových programů, audionahrávky ap.)

1.5.

- rozvíjíme zájem o CJ využíváním autentických materiálů, zadáváním vhodných problémových úkolů, zpracováním projektů, využíváním jazykových jevů a jejich častým opakováním pomocí jazykových her, audiovizuálních pomůcek, učebnic a pracovních sešitů, tvorbou Evropského jazykového portfolia a Europassu
- pravidelně testujeme po menších celcích
- seznamujeme žáky s časovým rozvržením učiva a cílem učení

2. Kompetence k řešení problémů

2.1.

- pracujeme s textem, navozujeme situace umožňující vyhledávání odpovědí v cizojazyčném textu, zamyšlení se nad použitými jazykovými prostředky, porovnání jazykových jevů, způsobu života a tradic jednotlivých národů

- nabízíme žákům možnosti praktického využití poznatků, např. dopisování s korespondenty
- podporujeme vytváření prezentací, tvorbu cizojazyčného resumé v odborné středoškolské činnosti
- učíme žáky nejen odpovídat na otázky, ale také si problémové otázky klást
- nabízíme vytváření asociogramů pro vytvoření potřebné slovní zásoby
- spolupracujeme s místními organizacemi (centra pro výuku cizích jazyků, NIDM, Eurodesk), role playing

2.2.

- zadáváme zpracování projektů k danému tématu, zpracování referátů, využívání cizojazyčných masmédií
- uplatňujeme mezipředmětové propojení cizí jazyk a realie jeho země – interdisciplinární přístup (zeměpis, dějepis, umění, literatura, sociologie ap.)

2.3.

- pomocí komunikačních cvičení a nácvikem jednoduchých konstrukcí motivujeme žáky k samostatnému ústnímu projevu
- využíváme poslechová cvičení
- užíváme párovou a skupinovou práci
- vytváříme prostor k diskusi k dané tématice, k prezentaci příspěvků v plénu, srovnávání práce jednotlivých skupin
- umožňujeme žákům publikovat výsledky práce (školní časopis, ročenka, internetové stránky školy, nástěnky), prezentovat výstupy z exkurzí a výměnných pobytů

2.4.

- hodnotíme kvalitu projevu podle předem připravených kritérií
- oceňujeme dobrou a systematickou práci, podporujeme soustavnou domácí přípravu, zdůrazňujeme nutnost návaznosti ve studiu cizího jazyka
- dbáme na aktivní zapojení do vyučovacího procesu, začlenění všech dovedností do jedné vyučovací jednotky (čtení, psaní, poslech, mluvení)
- otevřeně hodnotíme vykonanou práci, vedeme studenty k autoevaluaci
- vytváříme prostor pro pozitivní motivaci příkladem dobrého studenta, delegaci povinností na studenty při zahraničních výměnách (např. přednést uvítací projev, připravit program pobytu zahraničních studentů u nás, zjistit otevírací dobu galerií a muzeí či třeba dopravní spoje v zahraničí ap.)

2.5.

- využíváme potenciálu skupinové práce, projektové práce, vhodně rozdělujeme úkoly ve skupině
- navozujeme situace vytvářející pozitivní závislost jedné skupiny na druhé, diskutujeme o dané problematice, vyžadujeme od žáků srovnávání získaných poznatků
- pěstujeme v žácích schopnost rozpoznat pozitivní i negativní jevy

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- vyžadujeme výstižné a souvislé odpovědi, využíváme obrázky a cizojazyčné texty navozující komunikaci, simulujeme cizojazyčné prostředí, navádíme studenty k rozpoznávání různých komunikačních stylů
- vyžadujeme výstižné vyjádření jak v ústním, tak v písemném projevu, trváme na kultivované podobě ústního a obzvláště písemného projevu, vyžadujeme gramatickou a odpovídající formální správnost

3.2.

- diskutujeme o přečteném textu, zhlédnutém filmu či navštívené výstavě, využíváme texty s problémovými úlohami v učebnici a výukových časopisech

- organizujeme besedy u příležitosti různých kulturních akcí (Dny francouzské kultury, Dny španělské kultury, Sprichcode, Evropský den jazyků, knižní veletrh, Expolingua)
- učíme žáky naslouchat druhým

3.3.

- vybízíme k používání internetu, četbě výukových časopisů, používání autentických materiálů – letáčků, reklam, průvodců ap.
- podporujeme funkční gramotnost, poslechová cvičení, práci v jazykové laboratoři, komunikaci s rodilým mluvčím, výměnné pobyty – řešení každodenních situací, účast na besedách a přednáškách organizovaných centry pro výuku cizích jazyků (Goethe Institut, British Council, Centro Cervantes, Francouzský institut)
- navozujeme situace k uplatnění monologu i dialogu

3.4.

- navozujeme kontakty se zahraničními školami
- pořádáme výměnné pobyty
- na tvorbě mezinárodních projektů spolupracujeme s Národní agenturou Socrates, využíváme nejrozličnější programy, např. Leonardo, Socrates Comenius ap., internetovou komunikaci
- pořádáme soutěže na místní i mezinárodní úrovni
- prezentujeme výslednou práci projektů
- dáváme prostor k poznávání jiné kultury a k toleranci odlišného

3.5.

- podporujeme výměnné pobyty, poznávací zájezdy, zapojení do mezinárodních projektů
- důsledně trváme na prezentaci výsledků projektu a seznamujeme s nimi všechny studenty školy, tedy i ty, kteří se na projektu přímo nepodílejí
- pomocí diskuse zapojujeme žáky i rodiče do problematiky výměn

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- při práci ve skupinách dbáme na vytváření zdvořilostních a tolerantních modelů vzájemného styku, na respektování názoru ostatních, na zapojení všech členů skupiny do diskuse, team building
- vytváříme pocit spolupráce, vedeme studenty k pochopení přínosu všech členů skupiny
- rozdělujeme úkoly podle schopností a možností jednotlivých studentů tak, aby vznikl harmonický celek

4.2.

- oceňujeme snahu a pečlivost při plnění úkolů
- využíváme her a obrazových materiálů a zapojujeme do výuky i žáky méně schopné
- vytváříme situace pro neformální konverzaci v běžných, každodenních situacích, atmosféru příjemného učení, podněcujeme efektivní spolupráci, využívání přirozeně vytvořených sociálních rolí ve skupině

4.3.

- při řešení problému vytváříme pocit spolupráce
- oceňujeme postřehy žáků, neotřelé nápady, vedeme k efektivitě práce v týmu, potlačujeme „stádový pud“, oceňujeme individualitu
- podporujeme kooperativní globální výuku
- vytváříme systém pozitivního hodnocení a zároveň učíme žáky jak pronášet, tak přijímat konstruktivní kritiku

4.4.

- pozitivně hodnotíme zájem o jazyk, snahu dorozumět se, povzbuzujeme pomalejší, pěstujeme v žácích zdravé sebevědomí, rozvíjíme sociální inteligenci studentů,

odmítáme chování, které narušuje dobré vztahy mezi studenty i mezi studenty a učiteli, důsledně dodržujeme stanovená kritéria hodnocení a vedeme tak studenty k odpovědnosti za vlastní počínání

5. Kompetence občanské

5.1.

- zdůrazňujeme rovnost lidí, potřebu spolupráce
- seznamujeme žáky s tradicemi a zvyklostmi různých národů a různých náboženství
- seznamujeme studenty nejen s tzv. velkou kulturou (realie v klasickém pojetí), ale i s tzv. malou kulturou (každodenní zvyky daného národa, denní režim, pracovní režim, rodinný život, gesta ap.)
- učíme toleranci vůči cizincům
- zamezujeme jakýmkoli projevům xenofobie a rasismu, vedeme k empatii

5.2.

- zdůrazňujeme odpovědnost lidí za zdraví své i ostatních, za současný stav životního prostředí
- využíváme modelové situace v učebnici, časopisech a výukových videoprogramech k zamyšlení se nad chováním spolužáků ve škole i mimo ni, vedeme k odpovědnosti za vlastní činy
- důsledně trváme na plnění zadaných úkolů, spravedlivém hodnocení
- snažíme se vždy zjistit příčinu konfliktního chování
- učíme základům společenského chování, seznamujeme žáky s problémovými otázkami právních systémů daných zemí (viz např. oblíbené maturitní téma – politický systém daného státu)

5.3.

- probíráme jednání v různých krizových situacích – vandalismus, krádeže, šikana
- podporujeme studenty v mimoškolních aktivitách (např. charitativní sbírky, ekologické aktivity ap.)

5.4.

- zdůrazňujeme propojenost kulturních tradic mezi národy
- podporujeme účast na mezinárodních setkáních mládeže
- informujeme o činnosti ICM, Eurodesku, kde je znalost cizího jazyka nutným předpokladem pro diskusi a spolupráci, vedeme tak žáky k poznávání kulturního dědictví nejen evropské civilizace

5.5.

- aplikujeme otázky zdravého životního stylu, svého zdraví i zdraví ostatních lidí pomocí vhodných textů a dalšího obrazového materiálu
- seznamujeme žáky s významnými počiny osobností jednotlivých národů, které se zasloužily o světový mír (např. jednotliví nositelé Nobelovy ceny míru)

6. Kompetence pracovní

6.1.

- seznamujeme žáky s pravidly bezpečného jednání v souvislosti s učivem
- podporujeme práce na projektech
- vyžadujeme dodržování pravidel bezpečnosti během akcí ve škole i mimo ni, např. na exkurzích, během cesty do zahraničí, v rámci pobytu samotného

6.2.

- volíme odpovídající témata, seznamujeme žáky s kulturami ostatních národů, s ekonomickým rozvojem a jeho vlivem na zdraví jednotlivců a na životní prostředí
- diskutujeme na téma volby budoucího povolání
- řešíme otázku sociálního zabezpečení u nás a v zahraničí, navozujeme reálné situace a problémy a hledáme jejich řešení

6.3.

- seznamujeme s rozličnými obory pracovní činnosti, s náplní práce jednotlivých povolání a tím působíme na správnou volbu budoucího povolání a profesního zaměření
- rozšiřujeme slovní zásobu na dané téma, průběžně hodnotíme výsledky práce studentů

6.4.

- pomocí speciálních cvičení, dotazníků a kvízů vytváříme na hodinách cizího jazyka situace, které nutí žáky k zamyšlení se nad riziky samostatného podnikání, vedou k rozvoji podnikatelského myšlení a realistického sebehodnocení prostřednictvím dramatizace, simulace reálného prostředí (př. zakládání firmy, nácvik pracovního pohovoru, psaní žádosti o zaměstnání, motivační dopis, strukturovaný životopis)

NĚMECKÝ JAZYK

Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
První kontakty	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-4-01	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže správně vyslovovat a číst - dokáže hláskovat slova - aplikuje pozdravy - rozumí základním informacím v krátkých textech - zeptá se na základní informace o spolužákovi - představí sebe i ostatní - sdělí důležité informace o sobě - přivítá a rozloučí se - počítá od 1 do 20 - vyplní jednoduchý formulář s údaji o sobě 	<ul style="list-style-type: none"> - fonetické jevy - pozdravy - zájmena osobní - časování sloves - pořádek slov ve větě - tázací příslovce a zájmena - číslovky základní 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (překonávat stereotypy a předsudky o našich sousedech) <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy (naslouchání druhým) - multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)
Škola	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02	<ul style="list-style-type: none"> - správně vyslovuje i obtížnější slova - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám - rozumí základním informacím v krátkých textech - dokáže pojmenovat předměty ve škole - používá časové údaje - vytváří jednoduché rozhovory o průběhu vyučovací hodiny - vyhledá požadovanou informaci - dokáže jednoduše pohovořit o průběhu vyučovací hodiny - vyplní písemně základní informace o škole - napíše jednoduchý text o dění ve škole 	<ul style="list-style-type: none"> - školní předměty - dny v týdnu - měsíce a roční období - rozvrh hodin - školní potřeby - školní budova - aktivity při vyučování - přítomný čas nepravidelných sloves - věta oznamovací, 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy (vzájemné poznávání ve skupině) morální rozvoj, morální hodnoty, postoje a praktická etika (utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým, uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů chování)

			<p>tázací</p> <ul style="list-style-type: none"> - zápor - složená podstatná jména - skloňování podst. jmen ve 4. pádě - přivlastňovací zájmena 	
Rodinný život	<p>DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí otázkám týkajícím se rodiny - rozumí informacím v krátkých poslechových textech - pojmenuje a představí členy své rodiny - vypráví o své rodině - vypráví o svých domácích zvířatech - dokáže jednoduše popsat osobu - připraví a vede anketu týkající se rodiny - vyhledává informace z inzerátů - naučí se napsat inzerát - vyplní údaje o rodině do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> - rodinní příslušníci - číslovky do 100 - barvy, oblečen - sloveso haben - člen určitý, neurčitý - 1.,4. pád - zájmena přivlastňovací - zápor - množné číslo 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (porozumění sobě samému a druhým) <p>sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy (utváření dobrých mezilidských vztahů) - komunikace (rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a tomu příslušné vědomosti)
Koníčky a volný čas	<p>DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na správnou výslovnost - rozumí základním informacím o různých činnostech - dokáže potvrdit/vyvrátit informaci - umí jednoduše sdělit informace o svých zájmech a zájmech ostatních osob - zvládne získat informace o zájmech spolužáků - dokáže tvořit otázky týkající se volného času - rozumí jednoduchému textu k tématu volný čas - napíše jednoduchý text o svých zájmech - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se různých aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> - volný čas - časování nepravidelných sloves v přítomném čase - způsobová slovesa - slovosled různých typů jednoduchých 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (porozumění sobě samému a druhým) <p>sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy (utváření dobrých mezilidských vztahů) <p>komunikace (rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a tomu příslušné vědomosti)</p> <p>Výchova ke zdraví</p>

	DCJ-9-4-03		vět - předložky místa a času - řadové číslovky	- zdravý způsob života a péče o zdraví
--	------------	--	--	--

NĚMECKÝ JAZYK
Třída: kvarta

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Rodinný a společenský život	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	Žák: - rozumí informacím v krátkých poslechových textech - dokáže hodnotit - umí vyjádřit své přání - zvládne pogratulovat - dokáže napsat jednoduchou pozvánku a reagovat na ni - napíše krátké sdělení: vzkaz - - rozumí jednoduchému textu o povinnostech v domácnosti	- oslava narozenin - nákup dárků - povinnosti v domácnosti - slovesa s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou - určení času - předložky se 4.p. - osobní zájmena ve 4.p. - tázací zájmena	Sociální a osobnostní výchova morální rozvoj - vedení a organizování práce ve skupině osobnostní rozvoj - psychohygiena (organizace vlastního času, stanovení osobních cílů)
Jídlo, oblékání, nakupování	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02	- rozumí rozhovor na téma stravování - dokáže si objednat jídlo - naučí se názvy obchodů, druhů zboží - sděluje informace o plánovaných nákupech - dokáže se zeptat na cenu	- jídlo a pití - v restauraci - nákupy a oblečení - barvy - nepravdělná slovesa v přít. Čase	Sociální a osobnostní výchova - poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Výchova ke zdraví - zdravý způsob života a péče o

	DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - umí vyjádřit, čemu dává přednost - rozumí informacím v jídelním lístku - rozumí textům o módě - diskutuje na téma oblékání a nakupování - vytváří nákupní lístek - vyplní on-line objednávku 	<ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména ve 3. pádě - osobní zájmena ve 3.p. - vazba es gibt - tázací zájmena 	zdraví
Lidské tělo a zdraví	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí textům na téma zdraví - umí popsat lidské tělo - rozumí radám lékaře - dokáže se zeptat na zdravotní stav - umí se vyjádřit ke svému zdravotnímu stavu - umí poradit - rozumí písemným informacím k tématu zdraví - napíše - e-mail nemocnému kamarádovi - napíše krátký dopis o své nemoci 	<ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo - zdravotní potíže - zdravý životní styl - časování nepravidelných sloves v přít. čase - rozkazovací způsob 	Výchova ke zdraví - zdravý způsob života a péče o zdraví
Bydlení	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí rozhovorům o bydlení - naučí se názvy míst a institucí ve městě - popíše polohu institucí a památek ve městě - ptá se na cestu a odpoví na podobné otázky - umí se zeptat na dopravní prostředky a odpovídá na tyto otázky - vypráví, co se nalézá ve městě - popíše svůj dům/ svůj byt - umí napsat krátký dopis o tom, kde žije 	<ul style="list-style-type: none"> - zařízení domu a bytu - možnosti ubytování - život ve městě - dopr. prostředky - spojka deshalb - předložky se 3. a 4.p. - časová posloupnost - předložky pro popis cesty 	Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí (poskytování znalostí, dovedností a pěstování návyků pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí, učení komunikaci o problémech životního prostředí)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Další cizí jazyk
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět španělský jazyk má časovou dotaci tři hodiny týdně. Výuka probíhá v tercii a v kvartě ve třídách dělených na dvě skupiny. V jedné skupině se tedy učí 15, nejvýše však 17 žáků.

Výuka se odehrává v běžných třídách, jazykových laboratořích, ale i v učebnách výpočetní techniky.

Je založena především na komunikativním doplňkovém materiálu, dostupném cizojazyčném časopise odpovídající začátečnické úrovni, komunikativních hrách přístupných na internetu a obrázkovém materiálu. Hojně využívá audio a audiovizuální nahrávky.

V závislosti na podmínkách daného školního roku se mohou žáci účastnit výměn se španělskými školami obdobného typu nebo si dopisovat se španělskými studenty stejného věku. Své znalosti a dovednosti mohou změřit v konverzačních soutěžích jejich kategorie, případně v internetových soutěžích, které jsou však určeny spíše pokročilejším studentům tohoto jazyka; popřípadě v soutěžích, které jsou zaměřeny na recitaci cizojazyčných textů.

Protože v tercii žáci s tímto jazykem teprve začínají, je důraz kladen zejména na zvládnutí základních fonetických pravidel; z gramatiky si osvojují pouze nejdůležitější morfologická (časování pravidelných a nejužívanějších nepravidelných sloves v přítomném čase, vyjadřování blízké budoucnosti a nedávné minulosti, modální slovesa, jmenné fráze, primární předložky, příslovce s významem času, místa a frekvence děje) a syntaktická (zásady slovosledu, shoda podmětu s přísudkem, shoda přívlastku s rozvíjeným jménem, postavení přídavných jmen) pravidla.

V kvartě se předpokládá zvládnutí základních fonetických, morfologických a syntaktických pravidel (viz tercie). Žáci již dokážou odlišit nejvýraznější výslovnostní odchylky mezi evropskou a hispanoamerickou španělštinou. Navazuje se na základy získané v tercii a rozvíjí se znalosti gramatiky (systém zájmen, slovesné časy, rozkazovací způsob, spojky ap.), syntaxe (jednoduchá souvětí, vedlejší věty předmětné, podmětné a přívlastkové, první typ podmínkových vět ap.) a rozšiřuje se slovní zásoba daných tematických okruhů.

Veškeré těžiště výuky je zaměřeno na komunikativní dovednosti žáků. Cílem je, aby byli schopni po prvním roce studia reagovat, byť s dopomocí otázek a četnějšího opakování, v základních komunikačních situacích (představování sebe samého, svého kamaráda, své rodiny, domu; rozhovor v obchodě, restauraci; orientace ve městě ap.) a po druhém roce aby byli studenti schopni konverzovat v základních komunikačních situacích (představování sebe samého, svého kamaráda, své rodiny, domu; rozhovor v obchodě, restauraci; orientace ve městě; gastronomie Čech a španělsky mluvících zemí, škola a její prostředí; zájmy, volný čas, sporty; svátky; oblečení, móda ap.).

V prvním roce studia se zaměřujeme především na projevy mluvené, v jejich rámci upřednostňujeme dialogické projevy před monologickými. Z receptivních dovedností převažuje poslech s porozuměním nad čtením s porozuměním. Mezi produktivními dovednostmi stojí na prvním místě samostatný ústní projev. V písemném projevu se omezujeme na krátké útvary, jako je vzkaz, přátelský dopis, blahopřání, pohlednice z prázdnin, mail, vyplnění formuláře s osobními údaji ap.

Do výuky jsou průběžně zařazovány informace o reáliích španělsky mluvících zemí. A to i informace aktuální, které zvyšují motivaci žáků a vedou k prohloubení myšlení v evropských a globálních souvislostech. Zároveň umožňují zařazení multikulturního průřezového tématu. Vedeme žáky k zájmu o studium nejen jazyka, ale i kultury jeho země. Výuka španělského jazyka vychází ze standardní normy Španělské Královské Akademie, ale žáci jsou seznamováni i s hispanoamerickými variantami španělštiny, zejména v oblasti fonetické a lexikální.

Výuka v tercii víceletého gymnázia vede k dosažení úrovně A1 tak, jak ji stanovuje Společný evropský referenční rámec pro jazyky (SERR). To tedy znamená, že po absolvování tercie žák rozumí známým výrazům z každodenního života a základním frázím, které souvisejí s výše uvedenými tematickými okruhy. Dokáže se sám zeptat na základní údaje. A dorozumí se v jednoduchých situacích, pokud druhá osoba mluví zřetelně a pomalu.

V kvartě vedeme žáky také k vyjadřování vlastního názoru či reprodukování slyšeného a přečteného textu formou samostatného – monologického – projevu (exposición oral). V rámci receptivních dovedností se vyrovnává zařazování poslechu s porozuměním a čtení s porozuměním. Mezi produktivními dovednostmi stojí na prvním místě samostatný ústní projev. V písemném projevu věnujeme pozornost i delším útvarům, jako je dopis, mail, vypravování zážitku z prázdnin, popis města, domu, referát o španělsky mluvící zemi ap. Vyzdvihujeme práci s cizojazyčným textem dostupným například na internetu. Učíme žáky orientačnímu čtení, rozšiřujeme nejen aktivní, ale i pasivní slovní zásobu.

Do výuky jsou průběžně zařazovány informace o reáliích španělsky mluvících zemí. A to i informace aktuální, které zvyšují motivaci žáků a vedou k prohloubení myšlení v evropských a globálních souvislostech. Zároveň umožňují zařazení multikulturního průřezového tématu. Vedeme žáky k zájmu o studium nejen jazyka, ale i kultury jeho země. Výuka španělského jazyka vychází ze standardní normy Španělské Královské Akademie, ale žáci jsou seznamováni i s hispanoamerickými variantami španělštiny, zejména v oblasti fonetické a lexikální.

Výuka v kvartě víceletého gymnázia vede k dosažení úrovně A2 tak, jak ji stanovuje Společný evropský referenční rámec pro jazyky (SERR). To tedy znamená, že po absolvování tercie žák rozumí větám a často používaným slovům z každodenního života, které souvisejí s výše uvedenými tematickými okruhy. Dokáže se sám zeptat na některé údaje, zvládne krátkou společenskou konverzaci. Přečte si krátké texty, rozumí jednoduše psaným osobním dopisům a e-mailům. Sám je také umí napsat.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu španělský jazyk

1. Kompetence k učení

1.1.

- volíme netradiční a nové metody a formy vyučování
- využíváme znalostí získaných studiem autentických materiálů (časopisy, noviny, Internet, televizní a rozhlasové zpravodajství)
- podporujeme samostatné získávání informací, volbu vhodných učebnic a doplňkových materiálů, společné vyvozování pravidel na základě zevšeobecnování mluvnických jevů, práce s chybou a nácvik její opravy, vzájemné propojení všech dovedností ve výuce cizího jazyka, zavedení Evropského jazykového portfolia, pozitivní motivaci umožněním kontaktu s rodilým mluvčím, organizaci výměn a jejich přesah do mimoškolních aktivit studentů

1.2.

- podporujeme tvůrčí práce studentů, zapojení do projektů, organizace výměn, Evropský parlament mládeže, zprostředkování studijních pobytů v zahraničí (Evropská dobrovolná služba, stipendijní studijní pobyty, např. Nadace manželů Klausových), aktivní práci s tištěným i elektronickým slovníkem, vyhledávání informací v sekundární literatuře i na internetu
- pořádáme exkurze tematicky související s výukou cizího jazyka (např. návštěva mezinárodních center pro výuku CJ, výstavy umělců ze země původu vyučovaného CJ, prezentace jednotlivých zemí, diskuse na aktuální témata týkající se realití dané země)
- připravujeme studenty na účast v soutěžích (konverzační soutěže v cizích jazycích, ostatní soutěže tematicky související s cizím jazykem, např. literární, fotografické ap., podpora středoškolské odborné činnosti - prostor pro propojení studia cizího jazyka a dalších předmětů, např. dějepisu, zeměpisu, literatury, společenských věd)

1.3.

- dbáme na využívání základních pojmů jak v rodném, tak v cizím jazyce, seznamování se s mluvnickými jevy po spirále, hledání souvislostí mezi rodným a cizím jazykem, cyklické obohacování slovní zásoby v cizím jazyce, využívání mezipředmětových souvislostí, aktivní sestavování tabulek a zobecňujících schémat, zveřejňování úkolů na internetových stránkách školy, prohlubování znalostí základních pojmů, komunikační přístup k jazyku, seznamování s různými rejstříky používání jazyka (spisovná písemná forma, hovorový jazyk, slang mládeže, internetový jazyk, odborný styl ap.), nácvik všech dovedností – poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, písemný projev, ústní projev

1.4.

- nabízíme četbu zjednodušených textů (např. upravená vydání klasických děl národních literatur), studium autentických materiálů, vyhledávání informací na internetu, konverzační cvičení
- umožňujeme práci se slovníkem, nahrávání ústních projevů a jejich následnou opravu, videoprezentaci, panelovou diskusi
- v nižších ročnících klademe důraz na osvojení znalosti jazykových prostředků – pravidelné procvičování pomocí nových technologií (tvorba internetových stránek, využívání výukových programů, audionahrávky ap.)

1.5.

- rozvíjíme zájem o CJ využíváním autentických materiálů, zadáváním vhodných problémových úkolů, zpracováním projektů, využíváním jazykových jevů a jejich

častým opakováním pomocí jazykových her, audiovizuálních pomůcek, učebnic a pracovních sešitů, tvorbou Evropského jazykového portfolia a Europassu

- pravidelně testujeme po menších celcích
- seznamujeme žáky s časovým rozvržením učiva a cílem učení

2. Kompetence k řešení problémů

2.1.

- pracujeme s textem, navozujeme situace umožňující vyhledávání odpovědí v cizojazyčném textu, zamyšlení se nad použitými jazykovými prostředky, porovnání jazykových jevů, způsobu života a tradic jednotlivých národů
- nabízíme žákům možnosti praktického využití poznatků, např. dopisování s korespondenty
- podporujeme vytváření prezentací, tvorbu cizojazyčného resumé v odborné středoškolské činnosti
- učíme žáky nejen odpovídat na otázky, ale také si problémové otázky klást
- nabízíme vytváření asociogramů pro vytvoření potřebné slovní zásoby
- spolupracujeme s místními organizacemi (centra pro výuku cizích jazyků, NIDM, Eurodesk), role playing

2.2.

- zadáváme zpracování projektů k danému tématu, zpracování referátů, využívání cizojazyčných masmédií
- uplatňujeme mezipředmětové propojení cizí jazyk a realie jeho země – interdisciplinární přístup (zeměpis, dějepis, umění, literatura, sociologie ap.)

2.3.

- pomocí komunikačních cvičení a nácvikem jednoduchých konstrukcí motivujeme žáky k samostatnému ústnímu projevu
- využíváme poslechová cvičení ke komunikaci
- užíváme párovou a skupinovou práci
- vytváříme prostor k diskusi k dané tématice, k prezentaci příspěvků v plénu, srovnávání práce jednotlivých skupin
- umožňujeme žákům publikovat výsledky práce (školní časopis, ročenka, internetové stránky školy, nástěnky), prezentovat výstupy z exkurzí a výměnných pobytů

2.4.

- hodnotíme kvalitu projevu podle předem připravených kritérií
- oceňujeme dobrou a systematickou práci, podporujeme soustavnou domácí přípravu, zdůrazňujeme nutnost návaznosti ve studiu cizího jazyka
- dbáme na aktivní zapojení do vyučovacího procesu, začlenění všech dovedností do jedné vyučovací jednotky (čtení, psaní, poslech, mluvení)
- otevřeně hodnotíme vykonanou práci, vedeme studenty k autoevaluaci
- vytváříme prostor pro pozitivní motivaci příkladem dobrého studenta, delegaci povinností na studenty při zahraničních výměnách (např. přednést uvítací projev, připravit program pobytu zahraničních studentů u nás, zjistit otevírací dobu galerií a muzeí či třeba dopravní spoje v zahraničí ap.)

2.5.

- využíváme potenciálu skupinové práce, projektové práce, vhodně rozdělujeme úkoly ve skupině
- navozujeme situace vytvářející pozitivní závislost jedné skupiny na druhé, diskutujeme o dané problematice, vyžadujeme od žáků srovnávání získaných poznatků
- pěstujeme v žácích schopnost rozpoznat pozitivní i negativní jevy

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- vyžadujeme výstižné a souvislé odpovědi, využíváme obrázky a cizojazyčné texty navozující komunikaci, simulujeme cizojazyčné prostředí, navádíme studenty k rozpoznávání různých komunikačních stylů
- vyžadujeme výstižné vyjádření jak v ústním, tak v písemném projevu, trváme na kultivované podobě ústního a obzvláště písemného projevu, vyžadujeme gramatickou a odpovídající formální správnost

3.2.

- diskutujeme o přečteném textu, zhlédnutém filmu či navštívené výstavě, využíváme texty s problémovými úlohami v učebnici a výukových časopisech
- organizujeme besedy u příležitosti různých kulturních akcí (Dny francouzské kultury, Dny španělské kultury, Sprichcode, Evropský den jazyků, knižní veletrh, Expolingua)
- učíme žáky naslouchat druhým

3.3.

- vybízíme k používání internetu, četbě výukových časopisů, používání autentických materiálů – letáček, reklam, průvodců ap.
- podporujeme funkční gramotnost, poslechová cvičení, práci v jazykové laboratoři, komunikaci s rodilým mluvčím, výměnné pobyty – řešení každodenních situací, účast na besedách a přednáškách organizovaných centry pro výuku cizích jazyků (Goethe Institut, British Council, Centro Cervantes, Francouzský institut)
- navozujeme situace k uplatnění monologu i dialogu

3.4.

- navozujeme kontakty se zahraničními školami
- pořádáme výměnné pobyty
- na tvorbě mezinárodních projektů spolupracujeme s Národní agenturou Socrates, využíváme nejúčinnější programy, např. Leonardo, Socrates Comenius ap., internetovou komunikaci
- pořádáme soutěže na místní i mezinárodní úrovni
- prezentujeme výslednou práci projektů
- dáváme prostor k poznávání jiné kultury a k toleranci odlišného

3.5.

- podporujeme výměnné pobyty, poznávací zájezdy, zapojení do mezinárodních projektů
- důsledně trváme na prezentaci výsledků projektu a seznamujeme s nimi všechny studenty školy, tedy i ty, kteří se na projektu přímo nepodílejí
- pomocí diskuse zapojujeme žáky i rodiče do problematiky výměn

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- při práci ve skupinách dbáme na vytváření zdvořilostních a tolerantních modelů vzájemného styku, na respektování názoru ostatních, na zapojení všech členů skupiny do diskuse, team building
- vytváříme pocit spolupráce, vedeme studenty k pochopení přínosu všech členů skupiny
- rozdělujeme úkoly podle schopností a možností jednotlivých studentů tak, aby vznikl harmonický celek

4.2.

- oceňujeme snahu a pečlivost při plnění úkolů
- využíváme her a obrazových materiálů a zapojujeme do výuky i žáky méně schopné
- vytváříme situace pro neformální konverzaci v běžných, každodenních situacích, atmosféru příjemného učení, podněcujeme efektivní spolupráci, využívání přirozeně vytvořených sociálních rolí ve skupině

4.3.

- při řešení problému vytváříme pocit spolupráce

- oceňujeme postřehy žáků, neotřelé nápady, vedeme k efektivitě práce v týmu, potlačujeme „stádový pud“, oceňujeme individualitu
- podporujeme kooperativní globální výuku
- vytváříme systém pozitivního hodnocení a zároveň učíme žáky jak pronášet, tak přijímat konstruktivní kritiku

4.4.

- pozitivně hodnotíme zájem o jazyk, snahu dorozumět se, povzbuzujeme pomalejší, pěstujeme v žácích zdravé sebevědomí, rozvíjíme sociální inteligenci studentů, odmítáme chování, které narušuje dobré vztahy mezi studenty i mezi studenty a učiteli, důsledně dodržujeme stanovená kritéria hodnocení a vedeme tak studenty k odpovědnosti za vlastní počínání

5. Kompetence občanské

5.1.

- zdůrazňujeme rovnost lidí, potřebu spolupráce
- seznamujeme žáky s tradicemi a zvyklostmi různých národů a různých náboženství
- seznamujeme studenty nejen s tzv. velkou kulturou (realie v klasickém pojetí), ale i s tzv. malou kulturou (každodenní zvyky daného národa, denní režim, pracovní režim, rodinný život, gesta ap.)
- učíme toleranci vůči cizincům
- zamezujeme jakýmkoli projevům xenofobie a rasismu, vedeme k empatii

5.2.

- zdůrazňujeme odpovědnost lidí za zdraví své i ostatních, za současný stav životního prostředí
- využíváme modelové situace v učebnici, časopisech a výukových videoprogramech k zamyšlení se nad chováním spolužáků ve škole i mimo ni, vedeme k odpovědnosti za vlastní činy
- důsledně trváme na plnění zadaných úkolů, spravedlivém hodnocení
- snažíme se vždy zjistit příčinu konfliktního chování
- učíme základům společenského chování, seznamujeme žáky s problémovými otázkami právních systémů daných zemí (viz např. oblíbené maturitní téma – politický systém daného státu)

5.3.

- probíráme jednání v různých krizových situacích – vandalismus, krádeže, šikana
- podporujeme studenty v mimoškolních aktivitách (např. charitativní sbírky, ekologické aktivity ap.)

5.4.

- zdůrazňujeme propojenost kulturních tradic mezi národy
- podporujeme účast na mezinárodních setkáních mládeže
- informujeme o činnosti ICM, Eurodesku, kde je znalost cizího jazyka nutným předpokladem pro diskusi a spolupráci, vedeme tak žáky k poznávání kulturního dědictví nejen evropské civilizace

5.5.

- aplikujeme otázky zdravého životního stylu, svého zdraví i zdraví ostatních lidí pomocí vhodných textů a dalšího obrazového materiálu
- seznamujeme žáky s významnými počiny osobností jednotlivých národů, které se zasloužily o světový mír (např. jednotliví nositelé Nobelovy ceny míru)

6. Kompetence pracovní

6.1.

- seznamujeme žáky s pravidly bezpečného jednání v souvislosti s učivem
- podporujeme práce na projektech

- vyžadujeme dodržování pravidel bezpečnosti během akcí ve škole i mimo ni, např. na exkurzích, během cesty do zahraničí, v rámci pobytu samotného

6.2.

- volíme odpovídající témata, seznamujeme žáky s kulturami ostatních národů, s ekonomickým rozvojem a jeho vlivem na zdraví jednotlivců a na životní prostředí
- diskutujeme na téma volby budoucího povolání
- řešíme otázku sociálního zabezpečení u nás a v zahraničí, navozujeme reálné situace a problémy a hledáme jejich řešení

6.3.

- seznamujeme s rozličnými obory pracovní činnosti, s náplní práce jednotlivých povolání a tím působíme na správnou volbu budoucího povolání a profesního zaměření
- rozšiřujeme slovní zásobu na dané téma, průběžně hodnotíme výsledky práce studentů

6.4.

- pomocí speciálních cvičení, dotazníků a kvízů vytváříme na hodinách cizího jazyka situace, které nutí žáky k zamyšlení se nad riziky samostatného podnikání, vedou k rozvoji podnikatelského myšlení a realistického sebehodnocení prostřednictvím dramatizace, simulace reálného prostředí (př. zakládání firmy, nácvik pracovního pohovoru, psaní žádosti o zaměstnání, motivační dopis, strukturovaný životopis)

ŠPANĚLSKÝ JAZYK
Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Představování – já	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže správně vyslovovat - rozpozná jednoduché odchylky ve španělské a hispanoamerické výslovnosti - představí sám sebe - zeptá se na jméno, povolání, bydliště a původ svého partnera v rozhovoru - zvládne jednoduchou seznamovací konverzaci - používá správně sloveso být (<i>ser</i>) - vyčísuje základní slovesa první slovesní třídy - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám jsou-li vysloveny pomalu - rozumí slovům a větám, hlavně pokud má k dispozici vizuální oporu 	1.1, 1.2 seznamování, národnosti	<p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - španělsky mluvící země, základní údaje o Španělsku <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích) <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání) <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola (já, ve škole)
Popis osob – já, můj kamarád, moje rodina	DCJ-9-1-02 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-03	<ul style="list-style-type: none"> - klade správně slovní přízvuk - seznámí své kamarády - dokáže popsat vzhled osoby - rozumí základní slovní zásobě daného tématu (barvy, vlastnosti) - sdělí ústně i písemně základní údaje o sobě a další osobě 	1.1, 1.2, 1.3 barvy, jednoduše vyjádřené zájmy, základní antonyma při popisu osob,	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace (specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích)

		<ul style="list-style-type: none"> - napíše jednoduchý text k tématu - zeptá se, jak se někdo má (<i>estar</i>) - dokáže sdělit, co má a nemá rád (<i>gustar</i>) - používá správně sloveso mít (<i>tener</i>) - vyčísuje základní slovesa druhé a třetí slovesné třídy - používá správně jmenné fráze - zapojí se do jednoduchých rozhovorů 	slovní zásoba o rodině, krátký osobní dopis	Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference (popis osob) - lidské vztahy (principy slušného chování) - etnický původ (město x vesnice) - multikulturalita (obchod)
	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03	<ul style="list-style-type: none"> - vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby - zeptá se na věk a sdělí svůj - vyjádří základní časové údaje - dokáže reprodukovat svůj školní rozvrh - rozumí jednoduchým pokynům ze školního prostředí a vhodně na ně reaguje - omluví se, když je třeba - požádá mluvčího o zopakování výpovědi, pokud potřebuje - rozlišuje slovesa všech tří slovesných tříd - odlišuje zdvořilostní vykání od neformálního tykání 	1.1, 1.2, 1.3 školní prostředí, dny v týdnu, hodiny, krátký písemný projev - rozvrh	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, dovednosti zapamatování) Výchova demokratického občana <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola (atmosféra ve škole)
Program týdne	DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-4-02	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí základním frázím a aktivně je používá - sdělí ústně i písemně, jak tráví víkend a jak probíhá jeho pracovní týden - používá základní slovesa související s tématem - rozezná základní příslovce s významem frekvence děje 	1.1, 1.2, 1.3 dny v týdnu, dějová slovesa, vyjádření frekvence, krátký písemný projev – zápis do diáře	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, dovednosti zapamatování)
Restaurace	DCJ-9-2-01 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu (nápojový lístek) - dorozumí se v jednoduché komunikační situaci - zapojí se do jednoduché konverzace - poděkuje - dokáže přijmout nabízení, stejně jako je odmítnout 	1.1, 1.2, 1.3 jídlo, pití, vyjádření díky, žádost, nápojový lístek, krátký písemný projev – sestavení	Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita (význam využívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)

		- používá základní číslovky	vlastního nápojového lístku	
Orientace ve městě	DCJ-9-1-01 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-02	- zvládne základní konverzační obraty telefonování - naváže simulovanou konverzaci s rodilým mluvčím na ulici - reprodukuje obsah výpovědi - poskytne požadované informace - dokáže s dopomocí informace získat - rozezná užití sloves být (<i>ser, estar, hay</i>) - rozumí jednoduchým pokynům a je schopen se podle nich orientovat - vytvoří konstrukci s modálním slovesem a adekvátně ji použije v dané komunikační situaci - rozumí základní slovní zásobě tématu - rozlišuje různá příslovce s významem místa - správně používá předložky	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 budovy ve městě, základní dopravní prostředky, krátký telefonický rozhovor, poskytnutí instrukcí	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět nás zajímá
Dům, byt, můj pokoj	DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-02	- s jistotou používá slovesa <i>ser, estar, hay</i> - písemně i ústně sdělí informace o svém domově - popíše svůj pokoj - dokáže získat informace o bydlení svého kamaráda - čte krátké texty, např. inzeráty realitních kanceláří - zapojí se do jednoduché konverzace na dané téma, dokáže přiblížit svůj dům snů - rozumí běžným výrazům - v případě potřeby vyhledává v dvojjazyčném slovníku	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 slovní zásoba bydlení, osobní dopis, četba inzerátu realitní kanceláře, dům snů – krátký písemný projev (popis)	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání) Mediální výchova - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce)
Město x vesnice	DCJ-9-2-01 DCJ-9-3-02	- dokáže ve zkratce vyjádřit svůj názor - poskytne základní zeměpisné informace o svém městě či vesnici - porovná život na vesnici a ve městě - dokáže vyjádřit preference - správně užívá komparativní konstrukce	1.1, 1.2, 1.3 popis obrázku, slovní zásoba porovnávání, kvalitativní přídavná jména, ústní projev – popis rodného města (v rozhovoru)	Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí (naše obec) Multikulturní výchova - kulturní diference (člověk jako nedílná jednota tělesné a duševní stránky) - lidské vztahy (začlenění jedince)

				<ul style="list-style-type: none"> - v rodině, ve skupině kamarádů) - etnický původ (město x vesnice) - multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění) <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - tvorba mediálního sdělení práce v realizačním týmu
Obchod	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02	<ul style="list-style-type: none"> - zapojí se do jednoduché konverzace - domluví se v základní komunikační situaci – nakupování - rozlišuje kvalitativní i kvantitativní tázací slova - poděkuje - požádá - odmítne - přijme - zeptá se na cenu produktu - s jistotou užívá komparativní konstrukce 	1.1, 1.2, 1.3 základní zdvořilostní fráze, vyjadřování množství, hodnotící výrazivo	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference (člověk jako nedílná jednota tělesné a duševní stránky) - lidské vztahy (vztahy mezi kulturami) - etnický původ (město x vesnice) - multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění) <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti (reklama)
Prázdniny	DCJ-9-2-02 DCJ-9-3-02 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí běžným výrazům dané tematické oblasti - sdělí své zážitky z posledních prázdnin ústně i písemně - dokáže napsat pozdrav z prázdnin - zapojí se do jednoduché konverzace na dané téma - popíše, kde by chtěl strávit příští prázdniny - dokáže vyjádřit své preference 	1.1, 1.2, 1.3 krátký písemný projev – pohlednice z prázdnin, ústní projev – rozhovor o prázdninách a	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z cestování po Evropě) <p>Osobnostní a sociální výchova</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - užívá příslovce s významem kvantity i kvality - dokáže se vyjádřit o blízké budoucnosti i o nedávné minulosti 	osobních preferencích	sociální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - poznávací schopnosti (vzájemné poznávání se ve třídě) Mediální výchova <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (cestovní kanceláře)
--	--	--	-----------------------	--

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Třída: kvarta

Téma (ná vaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Opakování	DCJ-9-1-02 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozumí známým slovům a jednoduchým větám, které se týkají jeho samého, jeho rodiny a bezprostředního okolí - čte jednoduché texty – oznámení, osobní dopisy, plakáty, katalogy, jídelní lístek ap. - zapojuje se do jednoduchých konverzací, odpovídá na dotazy a sám je klade - umí psát krátké, jednoduché texty, např. vzkazy, dopisy, maily ap. 	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Z <ul style="list-style-type: none"> - španělsky mluvící země, základní údaje o Španělsku a Hispánské Americe Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme svět a Evropu Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání) Výchova demokratického občana <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola

				(uplatňování demokrat. principů a hodnot v každodenním životě školy)
Rodina, škola, budoucnost	DCJ-9-2-02 DCJ-9-3-02 DCJ-9-4-02 DCJ-9-1-02	<ul style="list-style-type: none"> - s jistotou se vyjadřuje o blízké budoucnosti a svých plánech - rozumí základním výrazům daného tématu - používá jednoduchá souvětí - správně užívá spojky - dokáže vyjádřit první podmínku 	1.1, 1.2, 1.3 popis, plán do budoucna, vytváření a užití souvětí	Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - komunikace (dovednosti pro verbální sdělování) Multikulturní výchova multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)
Volný čas a zájmová činnost, sport	DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - s jistotou užívá pravidelná i nepravidelná slovesa v přítomném čas - dokáže vyjádřit frekvenci děje - pojmenuje jednotlivé záliby - sdělí svůj názor, přednese své preference - porovná jednotlivé zájmy - čte krátké texty o daném tématu a sám je schopen kratší text napsat - poskytne informace a doporučení o zdravém životním stylu - rozumí pokynům v rozkazovacím způsobu, s dopomocí účastníka hovoru sám imperativ použije - rozeznává různá synonymní vyjádření pokynu 	1.1, 1.2, 1.3 slovní zásoba k tématu, duševní a fyzická hygiena, informační leták, doporučení, rada	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání) Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání) Vv <ul style="list-style-type: none"> - zhotovení informačního letáku Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody a kulturních památek) - změny v krajině (vliv lidských aktivit)
Nákupy, jídlo	DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - zapojí se do základní konverzace v obchodě - objedná si, přijme, odmítne, poděkuje, požádá o účet - reprodukuje ústně obsah textu týkajícího se daného tématu - zvládne seznámit ostatní s typickými českými i hispánskými 	1.1, 1.2, 1.3 žádost, odmítnutí, přijetí, poděkování, slovní zásoba –	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - psychohygiena Výchova k myšlení v evropských

		<p>pokrm</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří své preference v jídle - přednese svůj denní režim - sestaví jednoduchý jídelníček 	<p>jídlo, jídelníček, jídelní lístek</p>	<p>a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (život mladých lidí v jiných zemích)
Oblečení	<p>DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí běžným výrazům z dané tematické oblasti - reprodukuje text na dané téma - sám popíše ústně i písemně, co je právě v módě, případně co on sám rád nosí - konverzuje jednoduše na dané téma - dorozumí se v obchodě s oblečením - aktivně používá základní imperativní fráze 	<p>1.1, 1.2, 1.3, 1.4 slovní zásoba – oblečení, komentář přehlídkového mola, doporučení, hodnotící komentář</p>	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita (prostředek vzájemného bohatování) <p>Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti poznávání - kreativita - mezilidské vztahy - komunikace - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika
Životopis	<p>DCJ-9-2-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže sdělit základní životopisné údaje o sobě - dokáže sdělit základní životopisné údaje o druhé osobě - vytvoří a užije základní tvary minulého času - vyplní dotazník - napíše strukturovaný životopis 	<p>1.1, 1.2, 1.3, 1.4 strukturovaný životopis, odpovídající slovní zásoba a gramatické struktury</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (druzí jako zdroj informací o mně) <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správného sdělení) <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola (uplatňování demokrat. principů a hodnot v každodenním životě školy)
Tradice a zvyky, svátky	<p>DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte texty o daném tématu a v přiměřené míře jim rozumí - porovná, jak se slaví hlavní svátky v roce v Čechách a ve 	<p>1.1, 1.2, 1.3 porovnávání,</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>

		<p>Španělsku, v hrubých obrysech i v Latinské Americe</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže porovnat, jak se tyto svátky slavily dříve a nyní - rozezná základní časové vztahy (dříve, v roce XY a nyní) 	časové souvislosti, kalendář, vyjádření data, rozšiřující slovní zásoba pro pasivní osvojení	<ul style="list-style-type: none"> - objevujeme Evropu a svět (životní styl v evropských rodinách) - Evropa a svět nás zajímá (lidové zvyky) <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola (uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy) <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost) <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život)
Příroda, počasí, základní zeměpisné údaje	DCJ-9-2-03 DCJ-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne jednoduchou společenskou konverzaci o počasí - porovná klima v Čechách a jinde ve světě - poskytne hlavní informace o České republice a španělsky mluvících zemích - sdělí písemně základní zeměpisné údaje o cizí zemi - vyjádří první podmínku 	1.1, 1.2, 1.3 slovní zásoba – počasí, zeměpisné údaje, referát o státu	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody a kulturních památek) - změny v krajině (vliv lidských aktivit) <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba mediálního sdělení - kritické čtení a vnímání med. sdělení <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa)
Vypravování	DCJ-9-2-03 DCJ-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vytvořit krátké vypravování ústně i písemně - rozlišuje s větší jistotou než dříve časové vztahy - čte texty na dané téma a porozumí zápletce a rozuzlení 	1.1, 1.2, 1.3 osobní dopis, vypravování,	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference - lidské vztahy

		příběhu	odlišení slovesných časů, časové ukazatele	<ul style="list-style-type: none"> - etnický původ - multikulturalita <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba mediálních sdělení - vnímání autora - tvorba mediálních sdělení <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (druzí jako zdroj informací o mně)
--	--	---------	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Další cizí jazyk
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: FRANCOUZSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět francouzský jazyk je zahrnutý do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu Další cizí jazyk. Předmět se zaměřuje na klíčové kompetence gymnaziálního vzdělávání, důraz je kladen na kompetence komunikativní.

Průřezová témata:

V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat, zejména tematickému okruhu Vztah k multilingvní kulturní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí průřezového tématu Multikulturní výchova.

Časové a organizační vymezení:

Francouzský jazyk se jako další cizí jazyk vyučuje v tercii a v kvartě. Předmětu je určena časová dotace 3 hodiny týdně.

Učitelé nepostupují podle jednotné učebnice. Tu si zvolí spolu s dalšími výukovými materiály tak, aby bylo dosaženo požadovaných výstupů.

Výuka předmětu probíhá podle možností v odborných učebnách vybavených audioorální a multimediální technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu francouzský jazyk

1. Kompetence k učení

1.1.

- volíme netradiční a nové metody a formy vyučování
- využíváme znalostí získaných studiem autentických materiálů (časopisy, noviny, Internet, televizní a rozhlasové zpravodajství)
- podporujeme samostatné získávání informací, volbu vhodných učebnic a doplňkových materiálů, společné vyvozování pravidel na základě zevšeobecňování mluvnických jevů, práce s chybou a nácvik její opravy, vzájemné propojení všech dovedností ve výuce cizího jazyka, zavedení Evropského jazykového portfolia, pozitivní motivaci umožněním kontaktu s rodilým mluvčím, organizaci výměn a jejich přesah do mimoškolních aktivit studentů

1.2.

- podporujeme tvůrčí práce studentů, zapojení do projektů, organizace výměn, Evropský parlament mládeže, zprostředkování studijních pobytů v zahraničí (Evropská dobrovolná služba, stipendijní studijní pobyty, např. Nadace manželů Klausových²), aktivní práci s tištěným i elektronickým slovníkem, vyhledávání informací v sekundární literatuře i na internetu

- pořádáme exkurze tematicky související s výukou cizího jazyka (např. návštěva mezinárodních center pro výuku CJ, výstavy umělců ze země původu vyučovaného CJ, prezentace jednotlivých zemí, diskuse na aktuální témata týkající se realití dané země)
- připravujeme studenty na účast v soutěžích (konverzační soutěže v cizích jazycích, ostatní soutěže tematicky související s cizím jazykem, např. literární, fotografické ap., podpora středoškolské odborné činnosti - prostor pro propojení studia cizího jazyka a dalších předmětů, např. dějepisu, zeměpisu, literatury, společenských věd)

1.3.

- dbáme na využívání základních pojmů jak v rodném, tak v cizím jazyce, seznamování se s mluvnickými jevy po spirále, hledání souvislostí mezi rodným a cizím jazykem, cyklické obohacování slovní zásoby v cizím jazyce, využívání mezipředmětových souvislostí, aktivní sestavování tabulek a zobecňujících schémat, zveřejňování úkolů na internetových stránkách školy, prohlubování znalostí základních pojmů, komunikační přístup k jazyku, seznamování s různými rejstříky používání jazyka (spisovná písemná forma, hovorový jazyk, slang mládeže, internetový jazyk, odborný styl ap.), nácvik všech dovedností – poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, písemný projev, ústní projev

1.4.

- nabízíme četbu zjednodušených textů (např. upravená vydání klasických děl národních literatur), studium autentických materiálů, vyhledávání informací na internetu, konverzační cvičení
- umožňujeme práci se slovníkem, nahrávání ústních projevů a jejich následnou opravu, videoprezentaci, panelovou diskusi
- v nižších ročnících klademe důraz na osvojení znalosti jazykových prostředků – pravidelné procvičování pomocí nových technologií (tvorba internetových stránek, využívání výukových programů, audionahrávky ap.)

1.5.

- rozvíjíme zájem o CJ využíváním autentických materiálů, zadáváním vhodných problémových úkolů, zpracováním projektů, využíváním jazykových jevů a jejich častým opakováním pomocí jazykových her, audiovizuálních pomůcek, učebnic a pracovních sešitů, tvorbou Evropského jazykového portfolia a Europassu
- pravidelně testujeme po menších celcích
- seznamujeme žáky s časovým rozvržením učiva a cílem učení

2. Kompetence k řešení problémů

2.1.

- pracujeme s textem, navozujeme situace umožňující vyhledávání odpovědí v cizojazyčném textu, zamyšlení se nad použitými jazykovými prostředky, porovnání jazykových jevů, způsobu života a tradic jednotlivých národů
- nabízíme žákům možnosti praktického využití poznatků, např. dopisování s korespondenty
- podporujeme vytváření prezentací, tvorbu cizojazyčného resumé v odborné středoškolské činnosti
- učíme žáky nejen odpovídat na otázky, ale také si problémové otázky klást
- nabízíme vytváření asociogramů pro vytvoření potřebné slovní zásoby
- spolupracujeme s místními organizacemi (centra pro výuku cizích jazyků, NIDM, Eurodesk), role playing.

2.2.

- zadáváme zpracování projektů k danému tématu, zpracování referátů, využívání cizojazyčných masmédií
- uplatňujeme mezipředmětové propojení cizí jazyk a realie jeho země – interdisciplinární přístup (zeměpis, dějepis, umění, literatura, sociologie ap.)

2.3.

- pomocí komunikačních cvičení a nácvikem jednoduchých konstrukcí motivujeme žáky k samostatnému ústnímu projevu
- využíváme poslechová cvičení ke komunikaci
- užíváme párovou a skupinovou práci
- vytváříme prostor k diskusi k dané tématice, k prezentaci příspěvků v plénu, srovnávání práce jednotlivých skupin
- umožňujeme žákům publikovat výsledky práce (školní časopis, ročenka, internetové stránky školy, nástěnky), prezentovat výstupy z exkurzí a výměnných pobytů

2.4.

- hodnotíme kvalitu projevu podle předem připravených kritérií
- oceňujeme dobrou a systematickou práci, podporujeme soustavnou domácí přípravu, zdůrazňujeme nutnost návaznosti ve studiu cizího jazyka
- dbáme na aktivní zapojení do vyučovacího procesu, začlenění všech dovedností do jedné vyučovací jednotky (čtení, psaní, poslech, mluvení)
- otevřeně hodnotíme vykonanou práci, vedeme studenty k autoevaluaci
- vytváříme prostor pro pozitivní motivaci příkladem dobrého studenta, delegaci povinností na studenty při zahraničních výměnách (např. přednést uvítací projev, připravit program pobytu zahraničních studentů u nás, zjistit otevírací dobu galerií a muzeí či třeba dopravní spoje v zahraničí ap.)

2.5.

- využíváme potenciálu skupinové práce, projektové práce, vhodně rozdělujeme úkoly ve skupině
- navozujeme situace vytvářející pozitivní závislost jedné skupiny na druhé, diskutujeme o dané problematice, vyžadujeme od žáků srovnávání získaných poznatků
- pěstujeme v žácích schopnost rozpoznat pozitivní i negativní jevy

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- vyžadujeme výstižné a souvislé odpovědi, využíváme obrázky a cizojazyčné texty navozující komunikaci, simulujeme cizojazyčné prostředí, navádíme studenty k rozpoznávání různých komunikačních stylů
- vyžadujeme výstižné vyjádření jak v ústním, tak v písemném projevu, trváme na kultivované podobě ústního a obzvláště písemného projevu, vyžadujeme gramatickou a odpovídající formální správnost

3.2.

- diskutujeme o přečteném textu, zhlédnutém filmu či navštívené výstavě, využíváme texty s problémovými úlohami v učebnici a výukových časopisech
- organizujeme besedy u příležitosti různých kulturních akcí (Dny francouzské kultury, Dny španělské kultury, Sprichcode, Evropský den jazyků, knižní veletrh, Expolingua)
- učíme žáky naslouchat druhým

3.3.

- vybízíme k používání internetu, četbě výukových časopisů, používání autentických materiálů – letáček, reklam, průvodců ap.
- podporujeme funkční gramotnost, poslechová cvičení, práci v jazykové laboratoři, komunikaci s rodilým mluvčím, výměnné pobyty – řešení každodenních situací, účast na besedách a přednáškách organizovaných centry pro výuku cizích jazyků (Goethe Institut, British Council, Centro Cervantes, Francouzský institut)
- navozujeme situace k uplatnění monologu i dialogu

3.4.

- navazujeme kontakty se zahraničními školami
- pořádáme výměnné pobyty
- na tvorbě mezinárodních projektů spolupracujeme s Národní agenturou Socrates, využíváme nejrůznější programy, např. Leonardo, Socrates Comenius ap., internetovou komunikaci
- pořádáme soutěže na místní i mezinárodní úrovni
- prezentujeme výslednou práci projektů
- dáváme prostor k poznávání jiné kultury a k toleranci odlišného

3.5.

- podporujeme výměnné pobyty, poznávací zájezdy, zapojení do mezinárodních projektů
- důsledně trváme na prezentaci výsledků projektu a seznamujeme s nimi všechny studenty školy, tedy i ty, kteří se na projektu přímo nepodílejí
- pomocí diskuse zapojujeme žáky i rodiče do problematiky výměn

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- při práci ve skupinách dbáme na vytváření zdvořilostních a tolerantních modelů vzájemného styku, na respektování názoru ostatních, na zapojení všech členů skupiny do diskuse, team building
- vytváříme pocit spolupráce, vedeme studenty k pochopení přínosu všech členů skupiny
- rozdělujeme úkoly podle schopností a možností jednotlivých studentů tak, aby vznikl harmonický celek

4.2.

- oceňujeme snahu a pečlivost při plnění úkolů
- využíváme her a obrazových materiálů a zapojujeme do výuky i žáky méně schopné
- vytváříme situace pro neformální konverzaci v běžných, každodenních situacích, atmosféru příjemného učení, podněcujeme efektivní spolupráci, využívání přirozeně vytvořených sociálních rolí ve skupině

4.3.

- při řešení problému vytváříme pocit spolupráce
- oceňujeme postřehy žáků, neotřelé nápady, vedeme k efektivitě práce v týmu, potlačujeme „stádový pud“, oceňujeme individualitu
- podporujeme kooperativní globální výuku
- vytváříme systém pozitivního hodnocení a zároveň učíme žáky jak pronášet, tak přijímat konstruktivní kritiku

4.4.

- pozitivně hodnotíme zájem o jazyk, snahu dorozumět se, povzbuzujeme pomalejší, pěstujeme v žácích zdravé sebevědomí, rozvíjíme sociální inteligenci studentů, odmítáme chování, které narušuje dobré vztahy mezi studenty i mezi studenty a učiteli, důsledně dodržujeme stanovená kritéria hodnocení a vedeme tak studenty k odpovědnosti za vlastní počínání

5. Kompetence občanské

5.1.

- zdůrazňujeme rovnost lidí, potřebu spolupráce
- seznamujeme žáky s tradicemi a zvyklostmi různých národů a různých náboženství
- seznamujeme studenty nejen s tzv. velkou kulturou (realie v klasickém pojetí), ale i s tzv. malou kulturou (každodenní zvyky daného národa, denní režim, pracovní režim, rodinný život, gesta ap.)
- učíme toleranci vůči cizincům

- zamezujeme jakýmkoli projevům xenofobie a rasismu, vedeme k empatii
- 5.2.
- zdůrazňujeme odpovědnost lidí za zdraví své i ostatních, za současný stav životního prostředí
  - využíváme modelové situace v učebnici, časopisech a výukových videoprogramech k zamyšlení se nad chováním spolužáků ve škole i mimo ni, vedeme k odpovědnosti za vlastní činy
  - důsledně trváme na plnění zadaných úkolů, spravedlivém hodnocení
  - snažíme se vždy zjistit příčinu konfliktního chování
  - učíme základům společenského chování, seznamujeme žáky s problémovými otázkami právních systémů daných zemí (viz např. oblíbené maturitní téma – politický systém daného státu)
- 5.3.
- probíráme jednání v různých krizových situacích – vandalismus, krádeže, šikana
  - podporujeme studenty v mimoškolních aktivitách (např. charitativní sbírky, ekologické aktivity ap.)
- 5.4.
- zdůrazňujeme propojenost kulturních tradic mezi národy
  - podporujeme účast na mezinárodních setkáních mládeže
  - informujeme o činnosti ICM, Eurodesku, kde je znalost cizího jazyka nutným předpokladem pro diskusi a spolupráci, vedeme tak žáky k poznávání kulturního dědictví nejen evropské civilizace
- 5.5.
- aplikujeme otázky zdravého životního stylu, svého zdraví i zdraví ostatních lidí pomocí vhodných textů a dalšího obrazového materiálu
  - seznamujeme žáky s významnými počiny osobností jednotlivých národů, které se zasloužily o světový mír (např. jednotliví nositelé Nobelovy ceny míru)

6.Kompetence pracovní

- 6.1.
- seznamujeme žáky s pravidly bezpečného jednání v souvislosti s učivem
  - podporujeme práce na projektech
  - vyžadujeme dodržování pravidel bezpečnosti během akcí ve škole i mimo ni, např. na exkurzích, během cesty do zahraničí, v rámci pobytu samotného
- 6.2.
- volíme odpovídající témata, seznamujeme žáky s kulturami ostatních národů, s ekonomickým rozvojem a jeho vlivem na zdraví jednotlivců a na životní prostředí
  - diskutujeme na téma volby budoucího povolání
  - řešíme otázku sociálního zabezpečení u nás a v zahraničí, navozujeme reálné situace a problémy a hledáme jejich řešení
- 6.3.
- seznamujeme s rozličnými obory pracovní činnosti, s náplní práce jednotlivých povolání a tím působíme na správnou volbu budoucího povolání a profesního zaměření
  - rozšiřujeme slovní zásobu na dané téma, průběžně hodnotíme výsledky práce studentů
- 6.4.
- pomocí speciálních cvičení, dotazníků a kvízů vytváříme na hodinách cizího jazyka situace, které nutí žáky k zamyšlení se nad riziky samostatného podnikání, vedou k rozvoji podnikatelského myšlení a realistického sebehodnocení prostřednictvím dramatizace, simulace reálného prostředí (př. zakládání firmy, nácvik pracovního pohovoru, psaní žádosti o zaměstnání, motivační dopis, strukturovaný životopis)

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Úvod do studia francouzštiny - setkání	DCJ-9-1-01 DCJ-9-2-01 DCJ-9-3-01 DCJ-9-4-01	Žák: - je schopen představit sebe a své spolužáky - vhodným způsobem zjišťuje základní informace o svých spolužácích - reprodukuje mluvenou i grafickou podobu jazyka	1.1.,1.2.	Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - kreativita sociální rozvoj - poznávání lidí - komunikace
Má rodina a přátelé	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	- popíše své zájmy - mluví o své rodině a přátelích - zajímá se o záliby svých spolužáků - formuluje jednoduchá sdělení ve zvolených tematických okruzích - rozumí jednoduchým textům a dokáže je interpretovat - správně čte texty přiměřeného rozsahu	1.2.,1.3.	Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí - mezilidské vztahy - sociální komunikace Osobnostní a sociální výchova - poznávání lidí (pravidla slušné komunikace, zdvořilostní fráze, specifika pozdravů ve Francii, porovnávání rozdílů u kamarádů)
Já a mé okolí	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01	- čte nahlas a plynule texty přiměřeného rozsahu a obtížnosti - na základě své slovní zásoby popíše vlastnosti osoby - sestaví jednoduché sdělení týkající se vybraného tématu - popíše svou cestu domů a jaké je počasí - vysvětlí jak se dostat z místa na místo	1.3.	Mediální výchova - úloha počítače a televize v osobních zálibách i zálibách spolužáků

	DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03			
--	--	--	--	--

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Třída: kvarta

Téma (ná vaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Opakování	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	Žák: - je schopen představit sebe a své spolužáky, svou rodinu, popíše jejich vlastnosti - popíše své okolí, cestu domů, vysvětlí jak se dostat z místa na místo - popíše jednoduše, jaké je počasí - formuluje jednoduchá sdělení, rozumí jednoduchým textům	1.1, 1.2, 1.3	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - kreativita sociální rozvoj - poznávání lidí, komunikace
Bydlení	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01	- popíše ústně i písemně svůj byt, pokoj, dům - umí konverzovat o svém domově - rozumí jednoduchým textům na danou tematiku	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí

	DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03			
Volný čas a zájmová činnost	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen hovořit o svých zálibách a pojmenovat je a sdělit své preference, zeptá se spolužáka na jeho záliby - užívá pravidelná i nepravidelná slovesa v přítomném, minulém a budoucím čase - čte i sám napíše krátké texty k danému tématu 	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Multikulturní výchova multikulturalita - lidské vztahy
Nákupy, doprava	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve městě, je schopen pojmenovat objekty na ulici - zvládne základní konverzaci v obchodě 	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá

Oblečení	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí běžným výrazům z dané tematické oblasti - zvládne popsat ústně i písemně své oblečení a oblečení svých spolužáků - zvládne základní konverzaci v obchodě s oblečením 	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference
Počasí	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne jednoduchou společenskou konverzaci o počasí - porovná klima v Čechách a jinde ve světě - poskytne hlavní informace o České republice a o Francii 	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Další cizí jazyk
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: RUSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět ruský jazyk vychází z obsahu vzdělávacího oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vznikl rozpracováním vzdělávacího oboru Další cizí jazyk z RVP ZV. Ve druhém jazyce je žádoucí dosažení jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A2 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Cílem vyučovacího předmětu je osvojování si jazykových prostředků a funkcí, rozšiřování slovní zásoby a rozvíjení schopností žáků porozumět se tímto jazykem v běžných situacích. Tento předmět chce také prohlubovat faktografické znalosti žáků týkající se Ruské federace a upevňovat vědomí existence rozlišných kultur.

Při naplňování vyučovacího obsahu jsou zároveň realizována průřezová témata:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova
- Osobnostní a sociální výchova

Časové vymezení předmětu:

Týdenní časová dotace:

- tercie 3 hodiny
- kvarta 3 hodiny

Organizační vymezení předmětu:

Ruský jazyk se vyučuje ve skupinách 9 – 15 žáků.

Výuka v některém z vyšších ročníků může být doplněna volitelným předmětem konverzace v ruském jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu ruský jazyk

1. Kompetence k učení

1.1.

- učitel prezentuje různé přístupy ke studiu jazyka a vede žáky k tomu, aby je využívali

1.2.

- učitel vede žáky k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby, srovnávání s mateřštinou
- součástí vyuč. hodin je práce se slovníky, multimediálním jazykovým softwarem, internetem, při plnění úkolů žáci vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů

1.3.

- dbáme na dodržování základních pojmů jak v rodném, tak v cizím jazyce, využíváme mezipředmětových vztahů, seznamujeme žáky s různými rejstříky používání jazyka (spisovná písemná forma, hovorový jazyk, slang mládeže, internetový jazyk, odborný styl apod.)

1.4.

- umožňujeme práci se slovníkem, nahrávání ústních projevů a jejich následnou opravu, videoprezentaci

1.5.

- pravidelně testujeme po menších celcích
- seznamujeme žáky s časovým rozvržením učiva a cílem učení

2. Kompetence k řešení problémů

2.1.

- prací s texty, kterým ne vždy zcela rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi, jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu

2.2.

- uplatňujeme mezipředmětové propojení cizí jazyk a realie jeho země – interdisciplinární přístup (zeměpis, dějepis, literatura, příroda, umění apod.)

2.3.

- pomocí komunikačních cvičení a návykem jednoduchých konstrukcí motivujeme žáky k samostatnému ústnímu projevu

2.4.

- ve výuce jsou simulovány modelové situace, s nimiž se žáci mohou setkat v praktickém životě

2.5.

- pěstujeme v žácích schopnost rozpoznat pozitivní a negativní jevy

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- rozvoj této kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu, dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé standardními metodami výuky cizího jazyka

3.2.

- naslouchat názorům druhých a tolerovat je

3.3

- v rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádřit vlastní názor a obhájit ho
- při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a k rozvíjení jejich interpretačních schopností

3.4.

- dáváme prostor k poznávání jiné kultury a k toleranci odlišného

3.5.

- zapojujeme žáky do mezinárodních projektů
- vyžadujeme prezentaci výsledků projektu a seznamujeme s nimi všechny studenty školy

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- párovým a skupinovým řešením úkolů žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat, vzájemně se respektovat a sami se realizovat

4.2.

- oceňujeme snahu a pečlivost při plnění úkolů

4.3.

- při řešení problému vytváříme pocit spolupráce
- oceňujeme postřehy žáků, neotřelé nápady, vedeme k efektivitě práce v týmu
- vytváříme systém pozitivního hodnocení a zároveň učíme žáky jak pronášet, tak přijímat konstruktivní kritiku

4.4.

- pozitivně hodnotíme zájem o jazyk, snahu dorozumět se, povzbuzujeme pomalejší, pěstujeme v žácích zdravé sebevědomí, rozvíjíme sociální inteligenci studentů
- důsledně dodržujeme stanovená kritéria hodnocení a vedeme tak studenty k odpovědnosti za vlastní počínání

5. Kompetence občanské

5.1.

- seznamujeme žáky s tradicemi a zvyklostmi různých národů a různých náboženství
- učíme toleranci vůči cizincům
- zamezujeme jakýmkoli projevům xenofobie a rasismu, vedeme k empatii

5.2.

- v rámci konverzace jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním

5.3.

- probíráme jednání v různých krizových situacích - vandalismus, krádeže, šikana
- odporujeme studenty v mimoškolních aktivitách

5.4.

- zdůrazňujeme propojení kulturních tradic mezi národy
- informujeme o činnosti ICM, Eurodesku, kde je znalost cizího jazyka nutným předpokladem pro diskusi a spolupráci

5.5.

- aplikujeme otázky zdravého životního stylu, svého zdraví i zdraví ostatních lidí pomocí vhodných textů a dalšího obrazového materiálu

6. Kompetence pracovní

6.1.

- žáci jsou vedeni k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků

6.2.

- diskutujeme na téma volby budoucího povolání
- řešíme otázku sociálního zabezpečení u nás a v zahraničí, navozujeme reálné situace a problémy a hledáme jejich řešení

6.3.

- učitel vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání

6.4.

- pomocí speciálních cvičení, dotazníků a kvízů vytváříme v hodinách cizího jazyka situace, které nutí žáky k zamýšlení se nad riziky samostatného podnikání, vedou k rozvoji podnikatelského myšlení a realistického sebehodnocení prostřednictvím dramatizace, simulace reálného prostředí

RUSKÝ JAZYK

Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Azbuka Představování	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - dokáže správně vyslovovat jednotlivé hlásky a zvládne odlišnosti tiskací a psací podoby azbuky - rozumí jednoduchým otázkách učitele - představí sám sebe, zeptá se na jméno svého partnera v rozhovoru - dokáže psát podle diktátu slabiky s písmeny <i>k, m, t, b, z, n, v, a, o, e, u, je, ja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - azbuka - azbuka - intonace oznamovacích a tázacích vět 	Multikulturní výchova multikulturalita - lidské vztahy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá
Seznamování	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - klade správně slovní přízvuk - seznámí své kamarády - zeptá se, jak se někdo má - osvojí si pozdravy při setkání a při loučení - píše podle diktátu slabiky s písmeny <i>g, d, l, p, č, š, r, s, i, j, y, měkký znak</i> - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik - 1.p.os.zájmen - 1.p. podst.jm. v oslovení - nulové tvary slovesa býti v přít.čase 	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - kreativita sociální rozvoj - poznávání lidí komunikace Multikulturní výchova - kulturní diference
Mluvíme rusky	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - naváže konverzaci a zeptá se odkud kdo je, kde bydlí, kolik mu je let a které jazyky zná - zvládne pozvání na návštěvu, poděkování a omluvu - odlišuje zdvořilostní vykání od neformálního tykání - píše podle diktátu slabiky a slova s písmeny <i>ž, f, c, ch, šč, jo, ju, tvrdý znak</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - pohyblivý přízvuk - pravopis záporu u sloves - číslovky 1-20 - 1.a2. čas. zákl. sloves (bydlet, znát, mluvit, učit se) 	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - kreativita sociální rozvoj - poznávání lidí komunikace Multikulturní výchova - kulturní diference

Na návštěvě	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže navázat hovor při telefonování, opravit informaci při nedorozumění - vyjádří radost a údiv - dokáže se zeptat, jak se co řekne rusky - umí pořadí písmen azbuky a zvládne psát podle pomalého diktátu ze známé slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> - nepřívz. o,a - intonace zvolacích vět - opakování azbuky - 3.a 4.p. os.z. - čas.sloves být, volat, zapomenout - bud. čas - 1.,2.,3.,p. podst. jmen m. a ž. rodu 	Osobnostní a sociální výchova <ul style="list-style-type: none"> - poznávání lidí (pravidla slušné komunikace, zdvořilostní fráze, specifika pozdravů, porovnávání rozdílů u kamarádů)
Moje rodina	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže se ptát a odpovídat na otázky o rodině - jméno, věk, povolání- škola, bud. povolání, jazyk. znalosti, bydliště - podá základní informace o vlastní rodině ústně i písemně, totéž o sobě samém 	<ul style="list-style-type: none"> - nepřívz. e - změna intonace otázek dle jejich smyslu - 2.p podst.jm po čísl.2,3,4 - 6.p.j.č.podst.jm. - přívl.zájmena 	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference
Pozvání	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne správně formulovat pozvání do kina, divadla, reakci na pozvání s potěšením, odmítnutí pozvání s politováním a omluvou - dokáže se ptát a odpovídat na týdenní program 	<ul style="list-style-type: none"> - nepřívz.o,a,e - měkké a tvrdé „l“ - „sa“ u zvr.sl. - čas. sloves psát, chodit, chtít - čas. zvr.sloves - slovesa se sk. -ova-, -eva- 	Mediální výchova <ul style="list-style-type: none"> - úloha kina a divadla v osobních zálibách i zálibách spolužáků Osobnostní a sociální výchova <ul style="list-style-type: none"> osobnostní rozvoj - kreativita sociální rozvoj - poznávání lidí komunikace
Kino a divadlo	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne situaci při nakupování lístků u pokladny - dokáže získat informace o programu - čte krátké texty, např. programy divadel 	<ul style="list-style-type: none"> - intonace různých typů otázek 	Osobnostní a sociální výchova <ul style="list-style-type: none"> sociální rozvoj - poznávání lidí

	DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří dojmy z divadelního představení - dokáže se ptát a odpovídat na téma zájm. činnosti - rozumí běžným výrazům - v případě potřeby vyhledává v dvojjazyčném slovníku 	<ul style="list-style-type: none"> - řadové čísl. - vyj. data - skloňování osobních zájmen - slov. vazby (zajímat se o něco) 	komunikace Mediální výchova - úloha kina a divadla v osobních zálibách i zálibách spolužáků
--	--	--	--	--

RUSKÝ JAZYK

Třída: kvarta

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřez.témata
Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) Produktivní řečové dovednosti (ústní, písemný projev) Interaktivní dovednosti	DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže se správnou výslovností a intonací číst jednoduché texty obsahující převážně známou slovní zásobu - vystihne hlavní smysl textu a vybere nejdůležitější informace - orientuje se ve slovníku, vyhledá správný význam i gramaticky správný tvar slova - zvládá psanou podobu azbuky podle diktátu - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace - napíše jednoduchá sdělení a odpověď na ně - napíše krátký osobní dopis - vyžádá informaci a předá ji - přednese svůj životopis a odpoví na otázky k němu - domluví se při jednoduché konverzaci s dalšími osobami - prostřednictvím běžných výrazů poskytne požadované informace - pronáší jednoduchá sdělení k probíraným tématům 	<ul style="list-style-type: none"> - fonetika, pravopis - intonace oznam. a tázacích vět, větné členění a pravopis - redukovaných samohlásek, měkký znak - ve slov. tvarech a skloňovaných tvarech podst. jmen - Mluvnice - vybrané slov. vazby odlišné od češtiny (2., 	Výchova k myšlení v globálních souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - žijeme v Evropě (shody a rozdíly v životě u nás a v Rusku u probíraných témat) Mediální výchova <ul style="list-style-type: none"> - (vyhledávání informací k danému tématu) Osobnostní a sociální výchova morální hodnoty praktická etika Enviromentální výchova vztah člověka a prostředí (nutnost vytváření návyků pro žádoucí jednání vůči prostředí) Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none"> - vnímání kulturních diferencí jako příležitostí k obohacení se

			<p>3., 4., 6., 7.pád)</p> <ul style="list-style-type: none"> - časování vybraných nepravid. sloves - skloňování přídav. jmen - stupňování přídav. jmen - modálnost (je- není třeba, nutno, možno, musím, mám, smím) - hodiny, datum, letopočet - podmiňov. způsob - neurč. zájmena a příslovce - souvětí- spojky aby, protože, proto <p>Slovní zásoba a témata</p> <ul style="list-style-type: none"> - setkání přátel - popis a charakteristika člověka - počasí - nákupy - stolování, komunikace při stolování - péče o zdraví 	
--	--	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> - turistika a cestování <p>Reálie a literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> - ruská příroda - ruské byliny a pohádky - Puškin, Lermontov	
--	--	--	---	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět matematika navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět matematika na 1. stupni ZŠ. Ve všech ročnících nižšího stupně gymnázia jsou vyučovány 4 hodiny týdně, z toho při jedné hodině je třída dělena na dvě části.

Výuka matematiky je založena na aktivní práci žáků s matematickými objekty, na postupném osvojování a užívání základních matematických pojmů a algoritmů. Vede žáky ke hledání souvislostí, řešení problémů, formulaci hypotéz, dokazování tvrzení. Klade důraz na tvořivé myšlení, logické uvažování, rozvíjí prostorovou představivost, zdokonaluje žákův grafický projev, poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Vytváří aparát a nacvičuje metody potřebné k přesnému popisu a výzkumu jevů přírodních, technických i společenských. Mezi přírodovědně technickými předměty má integrující charakter. Umožňuje žákům osvojit si strategie učení a tím je motivuje pro další studium.

V hodinách matematiky učitel vytváří příznivé sociální, emociální a pracovní klima, dodržuje zásady vhodného tempa, přiměřeně vysoké náročnosti a individuálního přístupu. Průběžnou diagnostikou výkonů a pracovních výsledků podněcuje žáky k systematické a cílevědomé práci. Žáky nadané na matematiku vede k účasti v různých matematických soutěžích.

Matematika je rozdělena do čtyř tematických celků : aritmetika, geometrie, algebra a matematická analýza. Tyto okruhy se v průběhu jednotlivých ročníků prolínají a rozšiřují o nové poznatky. Velký důraz je kladen na využití již získaných znalostí a dovedností a schopnosti je aplikovat.

Do vyučovacího předmětu nejsou začleněna žádná průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu matematika

1. Kompetence k učení

- 1.1. předkládáme žákům příklady k rozvíjení paměti, představivosti, tvořivosti, abstraktního myšlení a logického úsudku
- 1.2. využíváme matematických poznatků a dovedností v různých praktických činnostech odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace, laboratorní práce
- 1.3. na základě získaných matematických dovedností vedeme žáky k poznávání dalších přírodovědných a technických oborů
- 1.4. ukazujeme na příkladech, že realita je složitější než její matematický model, že jedna situace může být vyjádřena různými matematickými modely nebo kombinací těchto modelů
- 1.5. podporujeme rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, prostorové představivosti a obrazotvornosti

2. Kompetence k řešení problému

- 2.1. nabízíme žákům příklady umožňující efektivní využívání osvojeného matematického aparátu při analýze nebo syntéze řešení problému
- 2.2. rozebíráme problematické úkoly, sestavujeme plány řešení, navádíme k volbě správného postupu, k vyhodnocování výsledku vzhledem k podmínkám úloh a aplikaci získaných matematických dovedností v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- 2.3. rozvíjíme spolupráci při řešení aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně vedeme k využití získaného řešení v praxi

3. Kompetence komutativní

- 3.1. dbáme na přesné a stručné vyjadřování na základě užití matematického jazyka a matematické symboliky jak při ústním, tak při písemném projevu
- 3.2. trváme na srozumitelné a věcné argumentaci k položené otázce
- 3.3. k vyhodnocení informací z různých statistických šetření kvantitativního i kvalitativního charakteru používáme grafy, diagramy, tabulky
- 3.4. zařazujeme prezentaci výsledků řešení úloh prostřednictvím grafů
- 3.5. k efektivnímu řešení problému umožňujeme používání kalkulátoru a PC

4. Kompetence sociální a personální

- 4.1. podporujeme spolupráci mezi více a méně úspěšnými (možnost pomoci slabším žákům posílí důvěru žáka ve vlastní schopnosti a umožní slabším žákům získat vědomí, že stačí na řešení problému svými silami)
- 4.2. respektujeme vzájemné odlišnosti žáků, možnost každého žáka učit se vlastním tempem
- 4.3. oceňujeme úspěchy žáků v různých matematických a přírodovědných soutěžích
- 4.4. u žáků klademe důraz na ohleduplnost, sebekontrolu, dodržování pravidel slušného chování a vystupování, vzájemnou diskusi mezi technicky a humanitně zaměřenými žáky

5. Kompetence občanské

- 5.1. posilujeme sebedůvěru žáka, jeho samostatný rozvoj i úctu k druhým
- 5.2. vyžadujeme dodržování žákovských povinností
- 5.3. vytváříme situace podporující u žáků rozhodnost, cílevědomost, přímocharost
- 5.4. ukazujeme na příkladech výsledky práce, vědeckého zkoumání a myšlení předchozích generací i celého lidstva
- 5.5. nabízíme příklady k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a přírody

6. Kompetence pracovní

- 6.1. rozvíjíme u žáka smysl pro systematickост, vytrvalost, přesnost a pečlivost
- 6.2. vytváříme u žáků pozitivní postoj k matematice a k duševní práci vůbec
- 6.3. vedeme žáky k hodnocení vlastní vykonané práce na základě učitelem jasně stanovených kritérií
- 6.4. podporujeme rozvoj tvořivého myšlení a jednání, schopnost pracovat a řešit problémy v kolektivu, schopnost vést kolektiv, schopnost hodnotit výsledky i vynaložené úsilí

MATEMATIKA

Třída: prima

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Opakování aritmetiky M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05 M-5-1-01	M-9-1-01	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje mezi číslem a číslicí - uvědomuje si rozdíl mezi rozvinutým a zkráceným zápisem čísla - ovládá zápis čísla pomocí římských číslic - používá množinovou symboliku - popíše základní množinové operace - porovnává a znázorňuje přirozená čísla na číselné ose - provádí základní operace s přirozenými čísly - zaokrouhluje a provádí odkazy s danou přesností - porovnává a znázorňuje jednoduchá desetinná čísla - dodržuje pořadí matematických operací - řeší jednoduché rovnice - řeší jednoduché slovní úlohy 	1.2., 1.3., 1.8.	D - letopočty římskými číslicemi Př - systematizace F - počet částic
Opakování geometrie M-3-3-01 M-3-3-02 M-3-3-03 M-5-3-01 M-5-3-02 M-5-3-03 M-5-3-04 M-5-3-05	M-9-3-01 M-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - znázorňuje body, přímky, polopřímky, úsečky - aplikuje zásady správného rýsování - měří délky, narýsuje úsečku dané délky - graficky sčítá a odčítá úsečky - sestrojí střed a osu úsečky - rozlišuje pojem úhel a velikost úhlu - porovnává úhly jejich přenášením - změní velikost úhlu ve stupních - narýsuje úhel dané velikosti - sestrojí osu úhlu - sestrojí rovnoběžku a kolmici procházející daným bodem 	3.1., 3.2., 3.3., 3.4.	Z - čtení v mapě - orientace v mapě F - kompas Tv - orientace v terénu

		<ul style="list-style-type: none"> - změní vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek - rozlišuje úhly vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem - rozlišuje pojmy kružnice a kruh - sestrojí trojúhelník ze tří stran, čtverec, obdélník - vypočítá obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku - používá jednotky délky - provádí převody jednotek délky - vypočítá obsah čtverce a obdélníku - používá jednotky obsahu - rozlišuje základní prostorové útvary : hranol, krychle, kvádr, jehlan, kužel 		Vv <ul style="list-style-type: none"> - kruhy F <ul style="list-style-type: none"> - měření délky, výpočet plochy
Desetinná čísla M-5-1-01 M-5-1-02 M-5-1-03 M-5-1-04 M-5-1-05 M-5-1-06 M-5-1-07 M-5-1-08	M-9-1-02	<ul style="list-style-type: none"> - znázorňuje kladná desetinná čísla na číselné ose - porovnává desetinná čísla - sčítá , odčítá, násobí a dělí kladná desetinná čísla - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - převádí jednotky délky, hmotnosti, obsahu, objemu a času - řeší slovní úlohy z praxe - účelně využívá kalkulátor 	1.3.	F <ul style="list-style-type: none"> - měření objemu, hmotnosti, času, výpočet hustoty
Celá čísla M-5-1-01 M-5-1-02 M-5-1-03 M-5-1-04 M-5-1-05 M-5-1-06 M-5-1-07	M-9-1-01	<ul style="list-style-type: none"> - znázorňuje na číselné ose celá čísla - určí číslo opačné - porovnává celá čísla - sčítá, odčítá,násobí a dělí celá čísla - zobrazí na číselné ose záporné desetinné číslo - porovnává záporná desetinná čísla - provádí početní operace se zápornými desetinnými čísly - rozlišuje pořadí matematických operací 	1.2. ,1.3., 2.1.	F <ul style="list-style-type: none"> - teplota

M-5-1-08		<ul style="list-style-type: none"> - řeší slovní úlohy z praxe - vypočítá aritmetický průměr 		
Číselná osa a soustava souřadnic M-3-1-04		<ul style="list-style-type: none"> - zakreslí bod s danými souřadnicemi v kartézské soustavě souřadnic - přečte souřadnice bodu 	2.2., 3.2.	Z - souřadnice
Dělitelnost M-5-1-01 M-5-1-02 M-5-1-03 M-5-1-04 M-5-1-05 M-5-1-06 M-5-1-07 M-5-1-08	M-9-1-03 M-9-4-01	<ul style="list-style-type: none"> - určuje násobky a dělitele daného čísla - ovládá znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 - rozezná prvočísla a čísla složená - rozloží složené číslo na prvočinitele - určí největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek - určí čísla soudělná a nesoudělná - řeší slovní úlohy využívající nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele 	1.1., 4.1.	
Osová a středová souměrnost M-3-3-01 M-3-3-02 M-3-3-03	M-9-3-08	<ul style="list-style-type: none"> - určí, zda jsou dva rovinné útvary shodné - použije správnou symboliku při zápisu shodnosti - graficky sčítá a odčítá úsečky a úhly - určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce - sestrojí obraz rovinného obrazce v osově souměrnosti - určí střed souměrnosti u středově souměrných útvarů - sestrojí obrazy rovinných obrazců ve středové souměrnosti 	3.1., 3.4.	Př - souměrnosti v přírodě Vv - užití souměrností
Trojúhelníky M-3-3-01 M-5-3-01	M-9-3-02 M-9-3-04 M-9-3-06	<ul style="list-style-type: none"> - používá trojúhelníkovou nerovnost - rozdělí trojúhelníky podle velikosti vnitřních úhlů - určí vnější úhly trojúhelníku 	3.1., 3.2.	F - těžiště tělesa

M-5-3-02 M-5-3-03 M-5-3-04 M-5-3-05	M-9-3-07	<ul style="list-style-type: none"> - ověří shodnost trojúhelníků podle vět <i>sss, sus, usu</i> - sestrojí střední příčky a těžnice trojúhelníku - určí těžiště trojúhelníku a popíše jeho vlastnosti - sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku - sestrojí výšky v libovolném trojúhelníku - sestrojí některé pravidelné mnohoúhelníky 		
--	----------	--	--	--

MATEMATIKA

Třída: sekunda

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Čtyřúhelníky M-3-3-01 M-3-3-02 M-3-3-03 M-5-3-01 M-5-3-02 M-5-3-03 M-5-3-04 M-5-3-05	M-9-3-04 M-9-3-05	Žák: - vypočítá obvod čtyřúhelníku - zná součet vnitřních úhlů v čtyřúhelníku - rozlišuje jednotlivé druhy lichoběžníků a zná jejich vlastnosti - sestrojí jednoduché lichoběžníky - rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a zná jejich vlastnosti - sestrojí jednoduché rovnoběžníky - vypočítá obsah rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku - vypočítá pomocí čtvercové sítě obsah libovolných rovinných útvarů - řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníků, lichoběžníků, trojúhelníků	3.1.,3.2.,4.3.	F - obsah plochy
Racionální čísla Zlomek M-5-1-05 M-5-1-06 M-5-1-07 M-5-1-08	M-9-1-04	- rozumí pojmu racionální číslo - objasní vztah mezi množinou čísel – přirozených, celých, desetinných a racionálních - vysvětlí pojmy – čísel, jmenovatel, zlomková čára, převrácený zlomek, smíšené číslo, jednoduchý a složený zlomek, základní tvar zlomku - vyjádří zlomek jako část celku - označí zlomek větší a menší než 1 - definuje zlomek jako podíl čísel - zapisuje jedno racionální číslo různými zlomky - zapisuje zlomek desetinným, periodickým číslem a smíšeným číslem - převede smíšené číslo na zlomek a desetinné číslo na zlomek	1.1. – 1.3.	Z - měření hodnot v meteorologické stanici Z - obsah plošných útvarů Ch - směsi F - nakloněná rovina

<p>Procenta M-5-1-01 M-5-1-02 M-5-1-03 M-5-1-04 M-5-1-05 M-5-1-06 M-5-1-07 M-5-1-08</p>	<p>M-9-1-06</p>	<p>a naopak</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - upravuje zlomky rozšiřováním a krácením - rozlišuje kladné a záporné zlomky - zobrazí zlomek na číselné ose - porovnává zlomky - určí komutativnost a asociativnost početních operací se zlomky - počítá se složenými zlomky - sčítá a odčítá zlomky - násobí a dělí zlomky - využívá zlomky při řešení úloh z praxe - popíše a definuje – procento, základ, počet procent, procentová část, promile - napíše část celku různými způsoby – v %, desetinným číslem, zlomkem - vytváří diagramy, v nichž jsou položky vyjádřené v % - vypočítá procentovou část, základ a počet procent - využívá předcházejících znalostí při řešení úloh z praxe a slovních úloh - aplikuje procenta ve finanční matematice – jednoduché úrokování - vyhledává a zpracovává data - modeluje jednoduché konkrétní situace, v nichž využívá znalostí s % 	<p>1.5., 4.2.</p>	
<p>Úměrnosti M-3-2-02 M-3-2-03</p>	<p>M-9-1-05 M-9-2-03 M-9-2-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pojmy „zvětšit (zmenšit) o x , zvětšit (zmenšit) x-krát“ - zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru - dělí celek v daném poměru - osvojí si závislost veličin - závislosti veličin vyjadřuje tabulkou nebo grafem - mezi závislostmi rozliší přímou a nepřímou úměrnost - pracuje s předpisem pro přímou a nepřímou úměrnost 	<p>1.2., 2.1., 2.2</p>	<p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - výpočty pomocí trojčlenky <p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - výpočty pomocí trojčlenky <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - měřítko map, zpracování údajů do tabulek a grafů

		<ul style="list-style-type: none"> - využívá trojčlenku při řešení slovních úloh a v úlohách s procenty - pracuje s měřítkem map a plánů - čte a sestavuje jednoduché diagramy, tabulky 		
<p>Mocnina a odmocnina M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05</p> <p>Pythagorova věta M-5-1-01 M-5-1-02 M-5-1-03 M-5-1-04 M-5-1-05 M-5-1-06 M-5-1-07 M-5-1-08</p>	<p>M-9-1-01</p> <p>M-9-3-13</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počítá s druhou mocninou a odmocninou, třetí mocninou a odmocninou - pozná iracionální čísla - pozná reálná čísla a jejich vlastnosti - počítá druhé a třetí mocniny a odmocniny pomocí kalkulačky i bez ní - používá pravidla pro počítání s mocninami a odmocninami - pomocí mocnin zapisuje velká a malá čísla a počítá s nimi - provádí operace s mocninami a odmocninami s přirozeným a celočíselným mocnitelem - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - uplatní znalosti mocnin v geometrii - využije znalostí mocnin a odvodí Pythagorovu větu - vyjádří ji slovně i pomocí matematického zápisu - použije Pythagorovu větu v jednoduchých slovních úlohách i úlohách z praxe - aplikuje znalosti Pythagorovy věty i v n-úhelnících i v tělesech 	<p>1.6.</p> <p>1.6., 3.1.,3.2. 3.3.</p>	<p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky, astronomie <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - astronomie

Hranoly M-3-3-01	M-9-3-10 M-9-3-11	<ul style="list-style-type: none"> - pozná hranol a určí podstavy, plášť, stěny a hrany - načrtne obraz tělesa ve volném rovnoběžném promítání - zobrazí těleso při pohledu shora, zepředu, zleva a zprava - uplatňuje svou představivost a zhotoví jednoduchý model tělesa - zhotoví názorné náčrtky hranolu - rozpozná základní tělesa – pravidelný hranol, kvádr a krychle, hranoly kolmé a kosé - rozpozná tělesa -hranoly podle sítí - pracuje s pojmy – úhlopříčka hranolu – stěnová a tělesová - pracuje s obrázky těles, které jsou složeny s více hranolů - sestrojí síť hranolu – s různou postavou – rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou, lichoběžníkovou - pracuje s pojmy – povrch a plášť hranolu, podstava hranolu, výšky hranolu - procvičuje prostorovou představivost s tělesy – hranoly a jejich sítěmi - vypočítá povrch a objem hranolu – s různou základnou (rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou, lichoběžníkovou) - používá základní i vedlejší jednotky – pro obsah a objem a převádí mezi nimi - odhaduje, měří a počítá velikosti hranolů i objektů v praktickém životě - řeší slovní úlohy z praxe na výpočty povrchů a objemů hranolů 	1.5. – 1.8., 2.1., 3.1., 3.3., 4.3.	Vv - tvořivé a estetické vnímání F - průtok vody korytem řeky

MATEMATIKA

Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Rozšířené opakování látky: mocniny, odmocniny, výrazy M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05	M-9-1-01 M-9-1-02	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - popisuje velká a malá čísla pomocí mocniny čísla 10 - provádí početní operace s mocninami - odhadne hodnotu druhé odmocniny - určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek či kalkulačky - určí hodnotu číselného výrazu - dosadí do výrazu s proměnou a určí číselnou hodnotu výrazu - provádí početní operace s výrazy 	1.6., 1.7.	Z <ul style="list-style-type: none"> - zápis číselných údajů (rozloha státu, počet obyvatel, HND...) F <ul style="list-style-type: none"> - zápis číselných hodnot fyzikálních veličin Př <ul style="list-style-type: none"> - zápis naměřených velikostí makro- i mikroorganismů
Rovnice a nerovnice M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05	M-9-1-08 M-9-1-09	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje rovnost, rovnici - užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení - interpretuje výsledek řešení rovnice vzhledem k počtu měření - provádí rozbor slovní úlohy - sestaví rovnici - aplikuje výsledek řešení na reálnou situaci - provádí zkoušku - užívá vztah nerovnosti - řeší lineární nerovnice - řešení nerovnice umí graficky znázornit - vyjádří neznámou ze vzorce, aplikuje tento postup při výpočtu veličin 	1.8.	F <ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy o pohybu, výpočet neznámé veličiny ze vzorce

Kruhy a válce M-3-3-01	M-9-3-02 M-9-3-04 M-9-3-05 M-9-3-06	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje kruh, kružnici a jejich části - stanoví vzájemnou polohu přímky a kružnice, dvou kružnic na základě společných bodů - osvojí si pojem Thaletova kružnice a prakticky ji používá při řešení úloh - vypočítává obsah a obvod kruhu, kruhové výseče - aplikuje výpočet na praktických úlohách - odhaduje výsledek - charakterizuje válec - graficky znázorní válec a sestrojí síť válce - vypočítává objem a povrch válce - aplikuje poznatky na reálné situace 	3.1., 3.3	Vv - kruhové ornamenty F - výpočet objemu
Geometrické konstrukce M-5-3-01 M-5-3-02 M-5-3-03	M-9-3-06	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní konstrukce - zdokonaluje techniku rýsování - chápe pojem množiny bodů dané vlastnosti - provádí rozbor konstrukce - hledá postup konstrukce a využívá poznatků (výška, těžnice, Th. kružnice.....) - provede konstrukci a ověřuje správnost konstrukce - diskutuje o počtu řešení - ovládá konstrukci trojúhelníků a čtyřúhelníků 	3.4.	
Výrazy M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05 M-5-1-01 M-5-1-02 M-5-1-03 M-5-1-04 M-5-1-05	M-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem výraz - provádí početní operace s výrazy - umocňuje výraz pomocí vzorců - rozkládá výraz na součin vytýkáním a užitím vzorců - stanovuje podmínky u lomených výrazů - provádí početní operace s lomenými výrazy - vypočítá hodnotu číselného výrazu – sčítá, odčítá, násobí, dělí, umocňuje, odmocňuje a používá závorek - zná, v jakém pořadí se provádí jednotlivé početní úkony - vysvětlí, co jsou výrazy s proměnnými - dosadí do výrazu s proměnnými a určí hodnotu výrazu pro 	1.6., 1.7.	

M-5-1-06 M-5-1-07 M-5-1-08		<p>danou proměnnou</p> <ul style="list-style-type: none"> - třídí výrazy s proměnnými - pracuje s pojmy – člen, mnohočlen, koeficient, opačný člen, stupeň mnohočlenu, hodnota mnohočlenu - zapisuje mnohočleny v co nejstručnějším tvaru - sčítá a odčítá mnohočleny - násobí mnohočleny - dělí mnohočleny jednočlenem - zapíše situaci danou slovním vyjádřením pomocí výrazů - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - vyjádří výraz slovně - sestaví vzorec pomocí výrazů s proměnnými - pochopí princip zobecňování při zavádění vzorců - sestaví vzorec pomocí výrazů s proměnnými 		
----------------------------------	--	---	--	--

MATEMATIKA

Třída: kvarta

Téma	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Rovnice a jejich soustavy Rovnost, rovnice lineární, s neznámou ve jmenovateli Ekvivalentní úpravy	M-9-1-08 M-9-1-09 M-9-4-02	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - chápe vztah a zápis rovnosti, porušení rovnosti, vlastnosti rovnosti - využívá ekvivalentní úpravy při řešení rovnic - chápe pojem kořen rovnice - řeší rovnice se závorkami a se zlomky - převede rovnici s neznámou ve jmenovateli na rovnici lineární - chápe význam zkoušky při řešení rovnic - umí řešit kvadratickou rovnici bez absolutního členu 	1.7.. 1.8., kvadratická rovnice	F, Ch <ul style="list-style-type: none"> - používání vzorců F <ul style="list-style-type: none"> - úlohy o pohybu - aplikační úlohy na společnou

<p>Lineární rovnice</p> <p>Rovnice s neznámou ve jmenovateli</p> <p>Kvadratické rovnice</p> <p>Soustavy rovnic</p>		<ul style="list-style-type: none"> - umí rozložit kvadratický trojčlen na součin dvou dvojčlenů - umí řešit kvadratickou rovnici s užitím diskriminantu - řeší soustavy lineárních rovnic (metodou sčítací a dosazovací) a chápe, že řešením je uspořádaná dvojice čísel - umí převést řešení soustavy rovnic na řešení jedné lineární rovnice - používá rovnice k řešení slovních úloh 		<ul style="list-style-type: none"> - práci <p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - úlohy o směsích
<p>Funkce</p> <p>Soustava souřadnic</p> <p>Funkce jako závislost</p> <p>Vlastnosti funkce</p>	<p>M-9-2-03</p> <p>M-9-2-04</p> <p>M-9-2-05</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí rozhodnout, zda závislost daná grafem či tabulkou je funkcí - určí definiční obor a obor hodnot funkce dané tabulkou či grafem - sestrojí graf funkce dané tabulkou - vyjadřuje jednoduché funkční závislosti tabulkou, grafem a předpisem - určuje vztahy přímé a nepřímé úměrnosti a správně je používá - rozezná lineární funkci, nalezne její předpis a sestrojí graf - používá ve vhodných případech grafů lineárních funkcí při řešení soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - používá lineární funkci při řešení jednoduchých slovních úloh - rozumí pojmu absolutní hodnota reálného čísla - chápe pojmy funkce rostoucí a klesající v intervalu a umí tyto vlastnosti určit z grafu funkce - seznámí se s nejjednodušším příkladem kvadratické funkce a jejím grafem - určí souřadnice vrcholu paraboly a souřadnice průsečíků paraboly s osami x a y - řeší graficky jednoduché kvadratické rovnice - rozezná funkci nepřímá úměrnost, nalezne její předpis a sestrojí graf - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává datové soubory - umí určit aritmetický průměr, modus, medián a rozumí jejich významu 	<p>2.1., 2.2., kvadratická funkce</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání (kauzální myšlení, postupná schopnost zobecňování a abstrakce, vytváření komplexnějšího pohledu na matematické, společenské a kulturní jevy) <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivní využití programu Excel <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhodnocování informací, tvorba grafických záznamů (diagramů, histogramů) <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení obyvatel, průmysl (práce

Základy statistiky Diagramy	M-9-2-01 M-9-2-02	<ul style="list-style-type: none"> - provádí statistické šetření, vyhledává a třídí informace a vyvozuje závěry - využívá jednoduchých statistických pojmů k popisu datových souborů - vytváří a čte diagramy 		s diagramy v atlasu)
Podobnost a funkce úhlu Podobnost útvarů Podobné trojúhelníky Užití podobnosti Goniometrické funkce ostrého úhlu Úlohy o trojúhelníku	M-9-3-07 M-9-2-05	<ul style="list-style-type: none"> - pozná podobné obrazce a určí poměr podobnosti - sestrojí obrazec podobný danému obrazci při zvoleném poměru podobnosti - chápe rozdíl mezi shodností a podobností - rozhodne s užitím vět o podobnosti trojúhelníků - rozdělí úsečku v daném poměru - zmenší nebo zvětší úsečku v daném poměru - umí řešit konstrukční úlohy s užitím podobnosti - aplikuje podobnost v jednoduchých úlohách z praxe - popíše zavedení funkcí sinus, kosinus a tangens pomocí poměru stran v pravoúhlém trojúhelníku - určí na kalkulačce hodnotu funkce sinus, kosinus a tangens pro danou velikost ostrého úhlu - zjistí s užitím kalkulačky velikost příslušného ostrého úhlu hodnotě goniometrické funkce - zná základní vztahy mezi funkcemi úhlů a užívá jich v jednoduchých úlohách - účelně využívá goniometrické funkce při řešení pravoúhlého trojúhelníku - aplikuje postupy s výpočty pomocí goniometrických funkcí na slovní úlohy s praktickými náměty 	1.4., 3.1., 3.2.	Z - orientace v mapě a na plánu F - nakloněná rovina
Tělesa Jehlan Kužel Komolá tělesa	M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-12 M-9-3-13	<ul style="list-style-type: none"> - umí určit vzájemnou polohu přímek a rovin v prostoru - vypočítá vzdálenost bodu od přímky a od roviny - vypočítá vzdálenost rovnoběžných přímek a rovnoběžných rovin - vypočítá odchylky přímek a rovin - uplatní poznatky o odchylkách přímek a rovin při řešení úloh o objemu a povrchu hranolu - pozná, popíše a sestrojí jehlan, kužel a komolá tělesa - vypočítá v jednoduchých případech povrch a objem jehlanu, kužele 	3.3.	Z - Země jako rotační těleso, poledníky, rovnoběžky, práce s globusem Vv - prostorové vnímání – perspektiva

Koule		i komolých těles, a to i s užitím goniometrických funkcí - vypočítá povrch a objem koule		
-------	--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie
Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Informatika obsahově navazuje na výstupy stejné vzdělávací oblasti prvního stupně základní školy. Předmět vychází ze vzdělávací oblasti informační a komunikační technologie a integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce a Využití digitálních technologií. Jednotlivé kompetence prohlubuje a dále rozvíjí. Žáci se učí pracovat s programy na zpracování digitálních informací (textové, tabulkové a grafické editory) a vyhledávat, třídit, vyhodnocovat a prezentovat informace a komunikovat prostřednictvím digitálních technologií.

Časově je vyučování rozvrženo do primy, tercie a kvarty. Výuka probíhá jednu hodinu týdně v moderních počítačových učebnách. Obsahově vychází z RVP ZV. Jedna hodina z celkové hodinové dotace se přiděluje ze vzdělávací oblasti člověk a svět práce – využití digitálních technologií (práce s počítačem a periferními zařízeními: tiskárna, skener, digitální fotoaparát – kamera, video a DVD přehrávač, dataprojektor, počítačové sítě, mobilní komunikační zařízení), jejíž výuka je rozvržena do primy, tercie i kvarty. Výuka primy je zaměřena na základní dovednosti při práci s počítačem, na zpracování textů i grafiky a na tvorbu prezentací. V tercii je výuka zaměřena především na práci s tabulkovým kalkulátorem a na zpracování dat. V kvartě pak výuka směřována k počítačovým sítím a následně k realizaci individuální i týmové webové prezentace na zadané téma.

Výuka je organizována do skupin či týmů, každý žák pracuje samostatně na svém počítači. Dovednosti získané v rámci předmětu informatika lze aplikovat ve všech oblastech vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu informatika a výpočetní technika

1. Kompetence k učení

1.1.

- při hodnocení zadané úlohy nehodnotíme pouze výsledek, ale i celkový přístup k úloze
- objektivně hodnotíme žáky, realizujeme individualizaci a diferenciaci

1.2.

- učíme žáky vyhledávat potřebné informace na internetu
- ve výuce rozlišujeme učivo základní, které je závazné pro všechny žáky, a učivo rozšiřující, žáky učíme tyto skupiny rozlišovat, přičemž pro žáky nadprůměrné v daném předmětu by mělo být závazné i učivo rozšiřující a nadstavbou učivo doplňující
- uplatňujeme zásadu přiměřenosti

- podporujeme tvůrčí činnost žáků (i mimo školu), poskytujeme jim odbornou pomoc, a tak zvyšujeme zájem žáků o předmět
- podporujeme žáky v účasti na soutěžích a různých projektech

1.3.

- podporujeme u žáků schopnost logického a abstraktního myšlení, schopnost znalosti z konkrétní aplikace dokázat využít při práci s jinou aplikací stejného typu

1.4.

- zadáváme individuální, ale i skupinovou a kooperativní práci, vedeme žáky k vzájemné spolupráci
- zadáváme problémové úlohy, u nichž žáci mohou uplatnit kreativitu, fantazii
- podporujeme vyhledávání inspirace v již vyřešených úlohách (grafické úlohy, tvorba www stránek atd.)

1.5.

- snažíme se žáky vést k tomu, aby si uvědomili, že počítač se stane nedílnou součástí jejich života
- zadáváme problémové a praktické úkoly, kontrolujeme průběžně výsledky práce a snažíme se, aby žáci prováděli sebekontrolu
- zadáváme problémové úkoly a poskytujeme prostor pro jejich prezentaci a vyhodnocení, znalosti žáků pravidelně kontrolujeme samostatnými praktickými úlohami, kde hlavní důraz klademe na logický úsudek než na zbytečné „biflování“

2. Kompetence k řešení problémů

2.1.

- klademe důraz na rozpoznávání a pochopení problému, na promýšlení způsobu řešení (algoritmizaci) a využívání k tomu odpovídajícího softwaru

2.2.

- vytváříme dostatek prostoru k samostatnému vyhledávání informací vhodných k řešení problému

2.3.

- zadáváme úkoly umožňující žákům užívat při řešení logické, matematické a empirické postupy a verifikovat správnost postupů a aplikovat je při řešení obdobných problémových situací

2.4.

- vyžadujeme zdůvodnění použitých postupů a metod
- učíme žáky používat sdílení disků pro skupinovou práci

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- dbáme na výstižnou formulaci myšlenek a názorů, na kultivovanost v písemném i ústním projevu, učíme logickému myšlení

3.2.

- zařazujeme diskuze, besedy s možností žáků obhajovat vlastní názory a vhodně argumentovat

3.3.

- učíme využívat helpy v softwarových aplikacích a manuály stažené z internetu

3.4.

- užíváme moderní informační a komunikační prostředky a technologie (mail, chat, diskusní fóra, ...)

3.5.

- vytváříme žákům prostor pro prezentaci výsledků samostatné tvůrčí práce pomocí vhodných

aplikací, např. HTML stránky, prezentace v PowerPointu apod.

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- k osvojení si pravidel nutných pro práci v týmu zařazujeme práce ve skupinách

4.2.

- vytváříme tvůrčí atmosféru v týmu, podporujeme respektování názorů druhých

4.3.

- učíme žáky efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

4.4.

- podporujeme zdravou sebedůvěru a samostatný rozvoj (ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, abych dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty)

5. Kompetence občanské

5.1.

- při možnosti volného využití učeben bráníme projevům netolerantního chování mezi žáky

5.2.

- trváme na respektování „Provozního řádu počítačových učeben“ a „Pravidel pro přístup do školní počítačové sítě a sítě internet“

5.3.

- motivujeme žáky pro zapojení do mimoškolních akcí a soutěží

6. Kompetence pracovní

6.1.

- pracujeme s moderními prostředky digitálních technologií

6.2.

- vyžadujeme od žáků dodržování zásad bezpečnosti práce při používání elektrických přístrojů

6.3.

- poskytujeme žákům prostor k využívání znalostí a zkušeností získaných při výuce informatiky v jiných oborech

6.4.

- při zadávání pokročilejších projektů volíme témata, která budou prakticky využitelná i mimo výuku informatiky

INFORMATIKA

Třída: prima

Návaznost učiva na témata 1. stupně	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Základní pojmy informatiky	ICT-9-1-01	Žák : <ul style="list-style-type: none"> - správně používá základní pojmy informatiky - převádí čísla z desítkové soustavy do dvojkové soustavy a zpět 	1.1., 1.2. Základní pojmy informatiky Kvalita informací Jednotky pro měření množství dat Stručná historie počítačů	
Teorie číselných soustav		<ul style="list-style-type: none"> - převádí čísla z desítkové do dvojkové soustavy a zpět - převádí čísla z dvojkové do šestnáctkové soustavy a zpět - vysvětlí způsob ukládání čísel do počítače 	Teorie číselných soustav Dvojková a šestnáctková soustava Převody čísel mezi dvojkovou, desítkovou a šestnáctkovou soustavou	
Komponenty počítačů (ICT-5-1-01)	ČSP-9-7-01 ČSP-9-7-02 ČSP-9-7-04 ČSP-9-7-05	<ul style="list-style-type: none"> - chápe základní architekturu počítačů a její důsledky - vysvětlí základní funkce hlavních komponent počítače - posoudí vhodnost paměťových médií pro různé typy dat 	Architektura počítače Komponenty počítačů Digitální technologie	

Operační systémy, základní návyky při práci s daty a informacemi (ICT-5-1-01 ICT-5-1-03 ICT-5-2-01 ICT-5-2-02 ICT-5-2-03)	ICT-9-1-01 ICT-9-2-04	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje hlavní funkce operačního systému - zjistí základní vlastnosti OS Windows v daném počítači - vytvoří si vhodnou strukturu adresářů pro ukládání dat a jejich snadné nalezení - přihlašuje se do LAN a pracuje v ní za využití znalostí účtů, kvót a přístupových práv - využívá zdroje (zejména informační) a aplikace internetu - vyhledává, vyhodnocuje informace a posuzuje jejich věrohodnost a aktuálnost) - využívá antivirové programy - náležitě chrání a archivuje svá data 	1.1, 1.2. 1.3.	Osobnostní a sociální rozvoj osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností a poznávání (cvičení dovedností zapamatování) - kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity) - seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly) sociální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - komunikace (specifické komunikační dovednosti) morální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů a rozhodování dovednosti (rozhodování z hlediska různých typů problémů)
Grafické editory (ICT-5-3-01)	ICT-9-2-01	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s různými grafickými editory - ovládá základy práce s rastrovou i vektorovou grafikou a volí pro ně vhodný formát - upravuje digitální fotografie a rastrové obrázky - tvoří vektorové obrázky 	2.1., 2.3. Práce s různými grafickými editory a formáty grafických dat	Př <ul style="list-style-type: none"> - fyziologická omezení vnímání barev a obrazů F <ul style="list-style-type: none"> - barevné spektrum a skládání barev
Textové editory (ICT-5-3-01)	ICT-9-2-01 ICT-9-2-02 ICT-9-2-03 ICT-9-2-05	<ul style="list-style-type: none"> - používá textový editor - uplatňuje základní topografická pravidla - pracuje v MS Wordu, přičemž využívá strukturu dokumentu – odstavce, tabulky, obrázky, šablony, styly, vkládání objektů (obrázky, vzorce, atd.) – a vizuální podobu dokumentu řídí pomocí stylů - samostatně vytvoří dokument, v němž uplatní získané znalosti z typografických pravidel, grafické úpravy dokumentu, práce se styly a dalšími nástroji textového editoru podporujícího tvorbu obvyklých součástí 	Práce v textovém editoru MS Word	Český jazyk a literatura Osobnostní a sociální rozvoj morální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů a rozhodování dovednosti (rozhodování z hlediska různých typů problémů) sociální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro

		rozsáhlejších dokumentů (titulní strana, obsah, poznámky pod čarou, vysvětlivky, bibliografie, rejstřík)		spolupráci) Zpracování dokumentů v rámci výuky jiných předmětů
Tvorba prezentací (ICT-5-3-01)	ICT-9-2-01 ICT-9-2-02 ICT-9-2-03 ICT-9-2-05	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří prezentace na dané nebo zvolené téma v programu MS Power Point - vytvoří vlastní rozložení snímků pro zrychlení tvorby snímků s podobnou strukturou obsahu - zapracuje do prezentace nelineární pohyb prezentací (přeskoky v rámci prezentace) 	2.3., 2.4 MS Power Point	Vytváření prezentací a zpracování dat podle zadání vyučujících jednotlivých předmětů Mediální výchova tvorba mediálního sdělení <ul style="list-style-type: none"> - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; technologické možnosti stavba mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> - principy sestavování sdělení a jejich identifikace, pozitivní principy, zezábavující principy

INFORMATIKA

Třída: tercie

Návaznost učiva na témata 1. stupně	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Tabulkové kalkulátory	ICT-9-2-01 ICT-9-2-04 ICT-9-2-05	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - vhodným způsobem formátuje data obsažená v jednotlivých buňkách - vytváří výpočetní vzorce za použití relativních i 	Práce v tabulkovém kalkulátoru 2.2. MS Excel	M <ul style="list-style-type: none"> - základní statistické funkce - grafy funkcí - hodnocení pravdivosti výroku

		<p>absolutních adres buněk</p> <ul style="list-style-type: none"> – používá základní statistické funkce pro vyhodnocení dat – zpracovává předložená data do formy grafů, grafy patřičně popisuje a náležitě interpretuje – prezentuje hromadná data v podobě kontingenční tabulky popř. grafu – má přehled o běžně používaných funkcích nabízených MS Excelem a dokáže je účelně využívat – uplatňuje, popř. sám vytváří pravidla pro podmíněné formátování buněk – vytváří makra umožňující rychlé zpracování opakujícího se pracovního postupu 	Teorie náhodných čísel a jejich využití v IT	
Digitální technologie	ČSP-9-7-01 ČSP-9-7-02 ČSP-9-7-03	<ul style="list-style-type: none"> – vysvětlí a porovná parametry základních způsobů přenosu dat a posoudí jejich využitelnost v počítačových sítích různého rozsahu 	Digitální technologie, Přenosová média v různých typech počítačových sítí	F - fyzikální vlastnosti přenosových médií

INFORMATIKA

Třída: kvarta

Návaznost učiva na témata 1. stupně	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
-------------------------------------	----------------------------	----------------	-------	---

Počítačové sítě	ČSP-9-7-01 ČSP-9-7-02 ČSP-9-7-03 ČSP-9-7-05	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v počítačových sítích nejen jako uživatel, ale zná i základní charakteristiky různých typů sítí - vysvětlí pojmy MAC adresa a IP adresa, DNS - vysvětlí funkce jednotlivých vrstev OSI modelu - diagnostikuje základní typy závad v připojení do internetu - zná předpoklady fungování internetových aplikací, především statických a dynamických webů - vysvětlí princip šifrování a digitálního podpisu 	Počítačové sítě, 1.3. OSI model Proces tvorby internetových standardů 1.1. Úvod do kryptologie	F <ul style="list-style-type: none"> - fyzikální vlastnosti přenosových médií
Tvorba webových stránek (ICT-5-3-01 ICT-5-2-01)	ICT-9-2-02 ICT-9-2-03 ICT-9-2-04 ICT-9-2-05 ICT-9-1-01	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří vlastní webovou stránku pomocí editoru HTML/XHTML a CSS - pro vizuální úpravu webových stránek používá výhradně kaskádové styly - účastní se práce na rozsáhlejší projektu, k jehož vytvoření přispívá realizací přidělené zpracovávané web-site - vhodným způsobem komprimuje a přenáší rozsáhlejší data - ověřuje si správnost vytvořených webových stránek pomocí k tomu určených validačních nástrojů 	aktuální standardy XHTML/HTML a CSS, Editor PSPad 1.1., 2.3., 2.4.	Zpracování projektu webových stránek na téma z některého jiného předmětu Osobnostní a sociální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci) Mediální výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vzdělávací obor: Dějepis
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Hlavním posláním výuky je rozvíjet především kompetence občanské, komunikativní a kompetence k řešení problémů.

Obsah předmětu tvoří výklad společnosti od jejího vzniku do současnosti a je koncipován tak, aby si žáci osvojili základní faktografii, naučili se řadit události do širšího chronologického sledu, uměli aplikovat klíčové pojmy, porozuměli kauzalitě historických procesů, seznámili se s uměleckými díly a nahlédli do myšlenek významných osobností a do dobových dokumentů. Při výuce je důraz kladen na vytváření pozitivního hodnotového systému, rozvíjení estetického vnímání a schopnost racionální argumentace.

Dějepis se podílí na integraci průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Výchova demokratického občana, neboť žáci jsou vedeni k tomu, aby se orientovali v multikulturním a pluralitním světě. Výuka se dotýká též průřezového tématu Mediální výchova – u aktuálních událostí se využívá velký rozsah informačních pramenů, které poskytují různé interpretace.

V primě až kvartě víceletého gymnázia má předmět časovou dotaci dvě hodiny týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách, někdy v terénu (historické exkurze, návštěva muzea, archivu, archeologického pracoviště).

Model obsahové strukturace:

- úvod do dějepisu, dějiny pravěku a starověku
- dějiny středověku a počátků novověku
- dějiny novověku
- dějiny XX. století

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu dějepis

1. Kompetence k učení

1.1.

- rozvíjíme zájem o minulost a současnost lidstva
- seznamujeme s uměleckými díly, interpretujeme myšlenky významných osobností a dobových dokumentů
- motivujeme žáky k zájmu o historii sledováním vlastního rodokmenu

1.2.

- motivujeme žáky k vyhledávání informací v literatuře, na internetu, v muzeu, k tvorbě referátů, projektů, seminárních prací
- využíváme slepé mapy a pracovní materiály k řazení událostí do chronologického sledu, připravujeme žáky na účast v soutěžích (dějepisná olympiáda)

1.3.

- zařazujeme do hodin výukové programy (Hrátky s dějepisem)
- vyžadujeme od žáků souvislý projev pro vylíčení i popis událostí, různé formy přehledů (časové přímky, statistické tabulky), plnit úkoly v pracovních sešitech

- učíme posuzovat a srovnávat společenské jevy v národních dějinách s obdobnými či odlišnými jevy v evropském a celosvětovém měřítku

1.4.

- pracujeme s obrazovým materiálem s charakteristikami doby, země, společnosti, slovníček k lepšímu porozumění textu
- zařazujeme do výuky návštěvu archeologického pracoviště, historické vycházky
- vytváříme prostor pro kritické hodnocení mediálních informací a názorů prezentovaných při besedách

1.5.

- učíme žáky sebehodnocení
- ověřujeme učivo po tematických celcích

2. Kompetence k řešení problémů

2.1.

- navozujeme situace, které nutí žáky hledat odpovědi na abstraktní otázky a problémové situace na úrovni historické i interdisciplinární
- učíme žáky pracovat s osvojenými pojmy, faktografiemi, symboly
- předkládáme otázky a učíme žáky rozpoznávat, že blízkost k historické události (orální pramen) nemusí zaručit, že je vyprávění přesnější a nezaujaté
- poukazujeme na to, že každá historická zpráva je relativní a podléhá přehodnocení nebo nové interpretaci důkazů již známých

2.2.

- učíme žáky heuristice, kritice a samostatné interpretaci pramenů a literatury
- seznamujeme s formálními požadavky, které se kladou na úpravu seminárních prací a projektů
- používáme poznatky k orientaci v dalších předmětech (literatura, zeměpis)

2.3.

- procvičujeme algoritmus řešení problémů
- využíváme chronologických forem shrnování, tematického způsobu opakování
- na základě využívání časopisů, televizních a rozhlasových pořadů, internetu a vhodné motivace postupně zvyšujeme nároky na množství a zejména kvalitu informací a na jejich přehlednost
- u aktuálních událostí využíváme velký rozsah informačních pramenů, které poskytují různé interpretace a vysvětlení: politikové, novináři, reportéři, tvůrci dokumentárních filmů
- aplikujeme klíčové pojmy spojené se studiem historie (změna, kontinuita, kauzalita, smysl období)
- vyžadujeme řazení události do širšího chronologického sledu (požadovat smysl pro řazení události spíše než přesné pamatování dat)

2.4.

- analyzujeme umělecké slohy při historické vycházce Prahou, Táborem, současně rozvíjíme estetické vnímání

2.5.

- zadáváme žákům otevřené úkoly (samostatná tvorba odpovědí)

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- učíme žáky vybírat si přiměřenou náplň a formu pro úspěšné řečnické vystoupení
- vedeme žáky k používání vhodné osnovy referátu (uvedení tématu, něco pro zaujetí – historika, odkaz na praxi, poutač, definice problému, rozčlenění na dílčí otázky, souhrn – konkrétní návrhy a poznatky, aplikace do praxe)

3.2.

- učíme využívat jako zdroj informací verbální i neverbální texty společenskovedního charakteru
- samostatně interpretovat novinové články, texty z časopisu (Dějiny a současnost, Výběr, Historický časopis)
- zdůrazňujeme potřebu krátkého shrnutí hlavní myšlenky
- dbáme na vyjadřování spisovnou češtinou

3.3.

- diskutujeme o problematice evropského i světového soupeření, konfliktech a rozdílech v oblasti ekonomické, politické, náboženské a posuzujeme, jak jejich řešení ovlivňovalo dějiny

3.4.

- rozvíjíme zájem o aktuální dění v ČR, ve světě
- vedeme ke kritickému přístupu k mediálním informacím

3.5.

- vytváříme prostor k realizaci myšlenek ne příliš upjatým pracovním režimem (zařazujeme diskuze na aktuální téma, historické exkurze, vycházky, návštěvy muzea)

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- skupinovou práci organizujeme jako aktivitu ve třídě, jejímž prostřednictvím žáci podporují jeden druhého při řešení úkolu a společně rozšiřují své znalosti

4.2.

- při skupinovém vyučování učíme žáky vyjadřovat svůj postoj, ale zvažovat i jiný než vlastní úhel pohledu

4.3.

- řešíme kontroverzní a citlivé otázky, aby žáci pochopili svět, v němž žijí, a rovněž z důvodu, že je jen velmi málo aspektů evropských dějin (zejm. 20. stol.), na nichž se historikové, politologové a sociologové shodnou (holocaust, etnické čistky, kolaborace, porušování úmluv...)
- využíváme simulace a hraní rolí při výuce dějepisu a na jejich základě tříbíme názory žáků na motivy, okolnosti, tlaky, priority, které vedly lidi k tomu, že jednali určitým způsobem

4.4.

- klademe důraz na emocionální inteligenci
- prostřednictvím významných osobností našich a světových dějin, jejich odkazů a děl hledáme vzory chování a jednání

5. Kompetence občanské

5.1.

- vysvětlujeme potřebu akceptovat osobnost druhých lidí
- prosazujeme řídit se v různých situacích zásadami, jako jsou: takt, ohleduplnost, úcta k lidem, estetičnost
- prostřednictvím dokumentárních filmů se vcítit do osudů lidí, žijících v konkrétní době

5.2.

- na základě hodnocení historických událostí připomínáme význam spolupráce mezi lidmi a národy
- na konkrétních příkladech rozlišujeme projevy rasismu, charakteristiky ideologických směrů

5.3.

- učíme utvářet pozitivní hodnotový systém

5.4.

- prostřednictvím kontaktů s Husitským muzeem a Státním archivem v Táboře, Společností pro zachování husitských památek, návštěvou výstav, seznámením s uměleckými památkami a jejich tvůrci posilujeme vztah ke svému okolí

5.5.

- vedeme žáky k prezentaci reality, zpravodajství a dokumenty neupravovat a neprezentovat podle komerčních hodnot, ale tento materiál kriticky „číst“

6. Kompetence pracovní

6.1.

- vytváříme kreativní pracovní prostředí, iniciujeme tvorbu her se stanovením pravidel
- diskutujeme o podmínkách, které by mělo splňovat pracovní prostředí

6.2.

- diskutujeme o práci jako prostředku seberealizace člověka
- ukazujeme úlohu, jež je jí připisována ve filozofii dějin (např. teorie ekonomického determinismu)

6.3.

- seznamujeme žáky s vývojem ekonomického myšlení a hospodářskou politikou

6.4.

- učíme správně hospodařit s časem, rozumné rozvržení práce a povinností, nepřebírání nesplnitelných povinností, které by vedly ke stresové zátěži
- ukazujeme možnosti vhodného využívání pracovních pomůcek (slovníky, rejstříky, encyklopedie)

DĚJEPIS

Třída: prima

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Úvod do studia dějepisu (předmět historie, historické prameny, periodizace dějin) ČJS-5-3-01 ČJS-5-3-02	Žák: D-9-1-01 D-9-1-02 D-9-1-03	Žák: - orientuje se v čase a prostoru - uvede příklady historických pramenů a vysvětlí jejich význam pro zkoumání minulosti - uvede příklady pomocných věd historických a jejich přínos pro poznání minulosti	1.1.,1.2.	Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí
Pravěk (doba kamenná, doba bronzová a železná, stěhování národů) ČJS-5-3-04	D-9-2-01 D-9-2-02 D-9-2-03	- vysvětlí základní vývojové etapy člověka - zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury - objasní význam neolitické revoluce - vysvětlí přínos zpracování kovů pro lidskou společnost - charakterizuje materiální a duchovní život člověka v pravěk u - uvede příklady archeologických nalezišť u nás i ve světě	2.1.	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí Př - proces hominizace Multikulturní výchova - etnický původ
Starověk (Nejstarší starověké civilizace - Mezopotámie, Egypt, Fénicičané, Palestina, Indie, Čína) ČJS -5-3-02	D-9-3-01 D-9-3-02	- rozliší kulturní typy starověkých civilizací - objasní okolnosti vzniku prvních států - porovná formy vlády a hierarchizaci společnosti v jednotlivých státech	3.1.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova - Multikulturalita
Antické Řecko (období mykénské,	D-9-3-03 D-9-3-04	- formuluje znaky antické demokracie - popíše základní historické etapy starověkého Řecka - uvede významné osobnosti antiky a vysvětlí, v čem spočívá	3.2.	Výchova demokratického občana - formy participace občanů v polit.

homérské, archaické, klasické Řecko, období helénské, duchovní odkaz Řeků) ČJS –5-3-02		kulturní a duchovní odkaz antického světa		životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět Č - antická literatura Ov - filozofie
Antický Řím (starověká Itálie, období královské, republika, císařství, duchovní odkaz Římanů) ČJS –5-3-02	D-9-3-03 D-9-3-04	- charakterizuje významná historická období římského světa - uvede znaky jednotlivých státních struktur v římské historii - porovná postavení jednotlivých společenských skupin v antickém Římě - vysvětlí význam křesťanství a jeho šíření - formuluje problémy římské říše a popíše okolnosti jejího zániku - charakterizuje přínos římské kultury	3.2.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova - etnický původ Č - antická literatura Ov - filozofie

DĚJEPIS

Třída: sekunda

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Raný středověk (Asie, Afrika, Amerika ve 2. pol. 1.tis., byzantská a arabská říše,	D-9-4-01 D-9-4-02 D-9-4-03 D-9-4-04 D-9-4-05	Žák: - využívá audiovizuální pomůcky (literatura, naučné programy, video), které mu přibližují nejstarší období evropských dějin - uvede příklady historických pramenů a vysvětlí jejich	4.1. – 4.7.	Výchova k myšlení v globálních souvislostech - jsme Evropané (klíčové mezníky evropské historie) Č

<p>první středověké říše a státy v Evropě, papežský stát a války ve jménu Krista, stratifikace obyvatelstva, nové myšlenky, pojetí života a umění) ČJS –5-3-04</p>		<p>význam pro zkoumání uvedené epochy</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomocí schématu objasní uspořádání společnosti, systém vlády apod. - zařadí na časovou přímku a chronologicky uspořádá děje a trvání států - vysvětlí znaky architektury a porovná její vývoj v jednotlivých oblastech - sestaví soupis archeologických nálezů k dějinám Velké Moravy 		<ul style="list-style-type: none"> - legendy, pověsti, ságy, byliny, eposy, Kosmova kronika, Alois Jirásek – Staré pověsti české <p>Ov</p> <ul style="list-style-type: none"> - křesťanství, významné dny a svátky
<p>Vrcholný a pozdní středověk (kultury středověké Asie a Afriky, „předkolumbovská“ Amerika; kolonizace, vzdělanost, životní styl a potřeby Evropanů, gotické umění, český stát za Přemyslovců a Lucemburků, v době poděbradské a jagellonské; velmocenské soupeření v západní Evropě, ruská knížata v bitvách vznik Osmanské říše, státy na Pyrenejském a Apeninském poloostrově, italská</p>	<p>D-9-4-02 D-9-4-05 D-9-5-01 D-9-5-02 D-9-5-06 D-9-5-07</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zařadí správně osobnosti do odpovídající epochy - spojuje pojmy do logických řad - čte a analyzuje dobové dokumenty - zakreslí polohu určených měst do slepé mapy - rozezná a popíše znaky gotického umění - na základě informací z encyklopedie nebo internetu sepíše stručné dějiny regionální gotické památky - pozná erby významných jihočeských rodů - vyhledá výtvarné ztvárnění Jana Husa - připojuje k literárním dílům jejich autory - obhájí mírový program Jiřího z Poděbrad 	<p>4.3. – 4.7., 5.1., 5.3.</p>	<p>Výchova k myšlení v globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané (klíčové mezníky evropské historie; - objevujeme Evropu a svět (Evropa a svět) <p>Č</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jan Hus <p>Ov</p> <ul style="list-style-type: none"> - státní symboly

renesance) (ČJS –5-3-04, ČJS –5-3-05)				
Období od počátku novověku do pol. 17. stol. (zámořské objevy, mimoevropské civilizace, proměny v životě obyvatel Evropy, školy a vzdělání, počátky moderních přírodních věd, literatura, divadlo, hudba, šíření renesance, počátky barokního slohu, reformace, nizozemská revoluce, východní Evropa, Habsburkové na českém trůně v období 1526 – 1648) (ČJS –5-3-02, ČJS –5-3-04, ČJS –5-3-05)	D-9-5-01 D-9-5-03 D-9-5-04 D-9-5-05 D-9-5-06 D-9-5-07	<ul style="list-style-type: none"> - navštěvuje historická místa s renesančními památkami - vyjmenuje přínos renesance a baroka pro život Evropanů (banky, burzy, poštovní služby apod.) - rozliší stavbu gotickou, renesanční a barokní - zpracuje přehled umělců 16. stol. podle obsahu tvorby a země původu - vyhledá v knihovně díla Komenského, Shakespeara - situuje na mapě země objevené během zámořských plaveb - prokáže souvislost mezi Husovým a Lutherovým učením - vysvětlí náboženskou situaci v Evropě v 16. století - popíše okolnosti sporů českých stavů s panovníkem v 16. a 17. stol. - vytvoří přehled důsledků Obnoveného zřízení zemského 	5.1. – 5.3.	Výchova k myšlení v globálních souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané (klíčové mezníky evropské historie) - objevujeme Evropu a svět (Evropa a svět) F <ul style="list-style-type: none"> - heliocentrická soustava Hv <ul style="list-style-type: none"> - vokální a instrumentální hudba Č <ul style="list-style-type: none"> - renesanční divadlo

DĚJEPIS
Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Období od 2. pol. 17. stol. do 70. let 18. stol. (dobývání Ameriky Evropany, mimoevropské civilizace východní polokoule, Evropané po třicetileté válce, „velké století vědy“, osvícenství, baroko a rokoko, občanská válka a „slavná revoluce“ v Anglii, vzn ik Velké Británie, absolutní monarchie ve Francii, Rusko za Romanovců, habsburská monarchie, Prusko a Polsko v 17. – 18. stol.,	D-9-5-06 D-9-5-07 D-9-6-01 D-9-6-04 D-9-6-05 D-9-6-06	Žák: - vysvětlí vztah Evropanů a Američanů k Africe - charakterizuje Evropu 17. a 18. stol. po etnické, demografické a náboženské stránce - vytvoří časovou přímku a vyznačí architektonické slohy od antiky po rokoko, ilustruje příkladem nebo jednoduchým obrázkem - vybaví si jména významných učenců - porovná baroko s renesancí, vyhledá ve svém regionu barokní stavbu - vysvětlí fungování vládních systémů v evropských státech - vymezí hranice Ruska na mapě Evropy a Asie, zhodnotí problémy jeho sousedství - zanesse do mapy země ovládané Habsburky	5.3., 5.4.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá (místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu) Hv - J. S. Bach

české království v habsburské monarchii) ČJS –5-3-03				
Období od konce 18. stol. do r. 1878 (asijské státy a Afrika v 18. a 19. stol., vznik USA, občanská válka v USA, průmyslová revoluce, evropská společnost a národy v 18. a 19. stol., jedinci a skupiny v boji proti bezpráví, klasicismus a romantismus, evropské země a národní hnutí, Velká francouzská revoluce, Evropa v době Napoleonových výbojů a po Vídeňském kongresu, revoluce 1848-49, nové státy na mapě Evropy,	D-9-6-01 D-9-6-03 D-9-6-04 D-9-6-05 D-9-6-06	- s pomocí slovníku vysvětlí cizí pojmy - interpretuje ústavu USA - charakterizuje nejzákladnější problémy mezi Severem a Jihem - porozumí politologickému textu o státu a o uspořádání společnosti - formuluje hlavní příčiny finančního vyčerpání Francie v 18. stol. - správně chronologicky seřadí vládce jednotlivých zemí - popíše znaky klasicismu - připraví si referát na významné postavy národního obrození (Palacký, Dobrovský atd.) - vysvětlí pojem „občanská společnost“ - vysvětlí změny na politické mapě Evropy mezi léty 1780 až 1880	5.3., 5.4., 6.1.-6.7.	Výchova demokratického občana - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – principy demokracie Multikulturní výchova - princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv, základní dokumenty Č - národní obrození, romantismus Hv - hudební klasicismus Ov - stát a právo

<p>české země v Rakousko- Uhersku, Rusko a Balkán v 19. stol.) ČJS –5-3-03</p>				
<p>Období od r. 1878 do r. 1918 (cestovatelé 2. pol. 19. stol., vzestup Japonska a proměny asijských států, USA – nová světová velmoc, Evropa v době „belle époque“, politický život, dělnické hnutí, feminismus a pacifismus, technicko- vědecká revoluce, nové myšlenkové proudy, teorie a hnutí o změnách společnosti, realismus, secese, západní a severní Evropa, Rusko za posledních Romanovců,</p>	<p>D-9-6-01 D-9-6-03 D-9-6-04 D-9-6-05 D-9-6-06 D-9-7-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatu pacifismu, feminismu, sionismu, anarchismu, šovinismu, nacionalismu a olympijského hnutí - posoudí podle dostupných materiálů život lidí, vymoženosti vědy a techniky - srovná smlouvy, jež se staly základem Trojspolku a Dohody - dokáže vyvodit závěry z grafů a tabulek a seřadit je do logického celku - přiřteňuje obsah tématu k předchozím, vytváří si představu o vývoji času - zařazuje na časovou přímkou a komentuje důležité události - vysvětlí důsledky 1. světové války a nové uspořádání světa po Pařížské konferenci 	<p>6.2., 6.5., 6.6., 6.7., 7.1., 7.2.</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané (klíčové mezníky evropské historie) <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - kolonizace Afriky na začátku 20. stol. <p>Č</p> <ul style="list-style-type: none"> - Česká moderna, boj o Rukopisy, J. Hašek <p>Ov</p> <ul style="list-style-type: none"> - P. de Coubertin <p>Hv</p> <ul style="list-style-type: none"> - B. Smetana, A. Dvořák

proměny v habsburské monarchii, české země – zápas o občanská a národní práva, mocenská seskupení na přelomu století, 1. světová válka, české země za války, versailleský systém) ČJS –5-3-03 ČJS –5-3-04				
--	--	--	--	--

DĚJEPIS
Třída: kvarta

Téma (návaznost na 1.stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Versailleská mírová konference a poválečné uspořádání světa	D-9-7-01 D-9-7-02 D-9-7-03 D-9-7-05	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny, politické, sociální a kulturní důsledky první světové války - uvede klady a zápory nového politického uspořádání Evropy - vysvětlí úlohu USA v mezinárodních dějinách - objasní příčiny vzniku SSSR, projevy a důsledky stalinismu - objasní vznik ČSR, úlohu T. G. Masaryka, postavení a charakteristiku nového státu 	Moderní doba: 7.1.,7.2.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané (klíčové mezníky evropské historie)

		- vysvětlí příčiny národně osvobozenického hnutí v Asii		
Od velké světové hospodářské krize k nové světové válce	D-9-7-02 D-9-7-03 D-9-7-04 D-9-7-05	<ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny světové hospodářské krize a její odraz ve vnitropolitickém vývoji nejvýznamnějších států - objasní způsob hledání východisek z krize, polarizaci společnosti a ohrožení demokracie - prokáže souvislosti mezi úspěchem vědy a techniky a využitím v běžném životě občana - charakterizuje totalitní ideologie, dokáže je kriticky zhodnotit - charakterizuje vývoj v Československu jako ostrova demokracie ve střední Evropě - specifikuje úlohu sudetských Němců v Československu, eskalaci vnitropolitického napětí a cestu k Mnichovu - vysvětlí události Mnichovské konference a její důsledky pro evropské země 	7.3., 7.4	<p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - občan, občanská společnost a stát (základní principy a hodnoty demokratického politického systému - právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost) <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin a kultur)
Druhá světová válka		<ul style="list-style-type: none"> - analyzuje průběh 2. světové války - přepadení Polska, západní Evropy, SSSR, válku v Tichomoří, v severní Africe, Itálii - obrat ve válce, otevření druhé fronty, postupné osvobozování okupovaných území, vítězství protihitlerovské koalice - objasní holocaust a celkovou krizi duchovních základů evropské civilizace - charakterizuje Protektorát Čechy a Morava, vývoj na Slovensku - vysvětlí vznik domácího a zahraničního odboje (tzv. 2. odboj), úlohu československé vlády v exilu, vznik československých jednotek v zahraničí a jejich účast v osvobozovacích bojích - posoudí rozdílné představy o poválečném vývoji, květnové povstání, osvobození Československa a obnovu státnosti - zdůvodní výsledky 2. světové války, zhodnotí válku jako devastaci materiálních, kulturních a morálních hodnot 		

Československo a svět v letech 1945 – 89	D-9-8-01 D-9-8-02 D-9-8-03	<ul style="list-style-type: none"> - specifikuje počátky konfrontace mezi Východem a Západem, vznik supervelmocí a jejich bloků, vznik OSN, výsledky Postupimské konference, Norimberský soudní tribunál - zdůvodní příčiny studené války a její projevy (Trumanova doktrína, Marshallův plán hospodářské obnovy) - charakterizuje „studenou“ a „horkou válku“, berlínskou krizi, válku v Koreji, karibskou krizi), vznik dvou německých států 	8.1., 8.2., 8.3., 8.3., 8.4.,8.6	
Vnitřní situace v zemích východního bloku		<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje koloniální systémy a jejich rozpad, konflikty na Středním a Blízkém východě - vysvětlí proces dekolonizace v zemích Asie, Latinské Ameriky a Afriky, hospodářské a sociální problémy rozvojových zemí - zhodnotí význam vzdělání a vědy pro život - technika a technologie, proměny rodiny a životního stylu - charakterizuje poválečný vývoj v SSSR a v zemích pod jeho vlivem, první krizové projevy, ekonomické problémy a jejich řešení 	8.2., 8.6.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané
Československo od únorového převratu do r.1989, vznik České republiky		<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí úlohu Československa v době studené války - analyzuje uvolnění napětí v 60. letech v Československu, zhodnotí pokusy o reformu v roce 1968 a vznik federace - charakterizuje období normalizace v Československu - zesílení politického nátlaku a provádění politických čistek - charakterizuje ovzduší v Evropě po Helsinské konferenci - zdůvodní příčiny zhroucení a pádu totalitních režimů a rozklad sovětského bloku - konec studené války, sjednocení Německa, rozpad sovětského státu - vnímá a posoudí důsledky čtyřicetiletého působení komunistické ideologie v českých zemích (z perspektivy politických, hospodářských, sociálních a kulturních dějin) 		
Problémy současnosti Věda, technika a vzdělanost jako faktory vývoje, sport a zábava	D-9-8-04	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí příčiny rozpadu Československa - charakterizuje hospodářské, politické, národnostní a kulturní problémy nově vzniklého státu - s využitím poznatků z ostatních předmětů prokáže základní orientaci v řešení globálních problémů lidstva 	Člověk v zrcadle moderního umění 8.2.,8.6. 8.5, 8.6.	Mediální výchova - produktivních činností (práce v realizačním týmu)

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vzdělávací obor: Výchova k občanství
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět občanská výchova byl vytvořen ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vyučuje se ve všech ročnících nižšího stupně vzdělávání a to v rozsahu jedné hodiny týdně. Zaměřuje se na praktickou socializaci žáků a má pomoci získat představu o psychologických, sociálních, politických, ekonomických, ekologických, etických a právních aspektech lidského života. Při výběru učiva je zajištěna vyváženost informativní a formativní stránky.

Předmět se vyučuje v primě až kvartě s hodinovou dotací. Látkou primy a sekundy prolíná sociálně-psychologická orientace (rozdělujeme zejména kompetence sociální, personální a komunikativní). Do výuky jsou začleněny okruhy z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova. Ze vzdělávacího oboru Člověk a zdraví jsou do předmětu občanská výchova včleněna témata z oblasti Výchova ke zdraví.

V tercii a kvartě převažuje problematika právní a ekonomická (rozdělujeme hlavně kompetence občanské, pracovní a kompetence k řešení problémů). V průběhu výuky jsou žáci seznamováni s tím, kde najdou důležité úřady, významné instituce (městský úřad, úřad práce, notářství, pedagogicko-psychologickou poradnu, katastrální úřad, finanční úřad), pracují s důležitými právními normami (Ústava ČR, Občanský zákoník, Zákon o rodině). Do hodin zařazujeme modelové situace na upevnování návyků kulturního chování a utváření sociálně-komunikativních dovedností, návštěvy kulturních památek a výstav.

Vzhledem k interdisciplinárnímu charakteru občanská výchova se využívá mezipředmětových vztahů (zejména k literatuře, dějepisu, zeměpisu, ekologickému přírodopisu).

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu občanská výchova

1. Kompetence k učení

1.1.

- vytváříme příležitosti k realizaci poznatků a zájmů
- dokládáme, že řešení školních příkladů má význam pro řešení situací v praktickém životě
- nahlížíme do myšlenek filozofů, politiků, do znění zákonů
- vysvětlujeme význam společenskovedního vzdělání pro rozvoj osobnosti

1.2.

- učíme žáky samostatné práci při získávání poznatků (odborná literatura, statistické ročenky, internet), využívat jich při objasňování společenských jevů
- hledáme se žáky zákonitosti fungování společnosti, příčiny změn, disfunkční prvky

1.3.

- používáme zjednodušené přehledy (grafy, schémata) pro postihu podstatných znaků společnosti (stratifikace, dobové předměty, umělecká díla, názory)
- uvádíme poznatky do systému, učíme využívat mezipředmětové vztahy (zejména k literatuře a zeměpisu)

1.4.

- ukazujeme příklady kritického srovnávání zdrojů informací

1.5.

- seznamovat se zásadami psychohygieny, náročnými životními situacemi, jejich řešením
- vytvářet odpovědné rozhodování, rozpoznávat vlastní sociální role
- učit žáky způsobům překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek

2. Kompetence k řešení problémů

2.1.

- zadáváme problémové úkoly při exkurzích a návštěvách výstav
- vysvětlujeme, že tytéž události mohou být použity účelově a mohou být různě interpretovány
- vytváříme prostor pro samostatné řešení přiměřených úkolů formou referátů, věcně argumentace a možnosti korigovat své názory a stanoviska

2.2.

- využíváme encyklopedií, internetu, audiovizuálních dokumentů

2.3.

- vysvětlujeme podstatné znaky a souvislosti mezi hospodářským, společenským, politickým a kulturním vývojem, vztahy mezi regionálními, národními a světovými událostmi
- hledáme shody a rozdíly ve způsobu života v různých částech Evropy
- popisujeme vývoj kultur a jejich vzájemné ovlivňování
- aplikujeme klíčové pojmy
- objasňujeme souvislost mezi politickými a společensko-ekonomickými faktory

2.4.

- využíváme přirozené podněty a situace k seznámení s realitami o naší republice, pozornost věnovat dění a problémům v bezprostředním okolí (škola, obec)
- na základě historických zkušeností charakterizujeme principy a cíle demokratických států, definujeme demokratické tradice našeho národa

2.5.

- učíme žáky chápat jejich úkolovou roli ve skupině
- zadáváme dichotomické úkoly (dvoučlenná volba) a přiřazovací úkoly
- pracujeme s prameny a literaturou, srovnávání rozporuplných dokumentů
- ukazujeme jakým způsobem vést polemiku

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- učíme žáky rozlišovat druhy mluvených projevů podle účelu (informovat, přesvědčit, pobavit, vyjasnit stanoviska)
- vysvětlujeme význam postupu od jednoduššího ke složitějšímu
- dbáme na přesné vyjadřování myšlenek ústní i písemnou formou, používání správné terminologie

3.2.

- vedeme žáky k využívání různých variant přednesu (z paměti, s občasným nahlédnutím do rukopisu, na základě heslovitých poznámek, základních tezí), demonstrovat přehledy a obrázky

3.3.

- uplatňujeme vhodné prostředky komunikace k vyjadřování postojů a obhajování svých práv
v různých životních situacích, případné neshody řešit nenásilným způsobem

3.4.

- rozvíjíme zájem o veřejné záležitosti v obci, regionu, republice
- učíme odolnosti proti myšlenkové manipulaci v tisku i při besedách organizovaných předmiotovou komisí společenských věd
- využíváme informačních prostředků k otevřené komunikaci s okolním světem (internet)

3.5.

- vytváříme prostor k realizaci myšlenek ne příliš upjatým pracovním režimem (zařazovat aktuální otázky)

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- klademe důraz na spolupráci při skupinové práci

4.2.

- zapojujeme do diskuse i méně aktivní žáky formou zadávání konkrétních úkolů
- využíváme hry pro dospívající – komunikace a vzájemné porozumění

4.3.

- prostřednictvím kontroverzních otázek vedeme žáky k pochopení světa, v němž žijí
- plánujeme a provádíme dílčí sociologický výzkum
- pěstujeme sociální sounáležitost a nezbytnou vzájemnou pomoc (uvádět příklady ze sociálně vyhocených historických událostí)
- hodnotíme pozitivně snahu a zájem

4.4.

- pomáháme při adaptaci na prostředí a jeho běžné proměny
- vedeme žáky k vytváření harmonických vztahů, předcházení konfliktů, k řešení vzniklých konfliktů (seznámit se třemi základními typy chování v situaci konfliktu)
- vysvětlujeme využívání státních svátků a významných dnů k vysvětlování a oceňování všelidských hodnot, jako je humanita, svoboda, tolerance a porozumění mezi lidmi a národy
- odmítáme společensky nežádoucí chování (nacionalismus, rasismus, nonkonformismus) a sociálně patologické chování (narkomanie, alkoholismus)

5. Kompetence občanské

5.1.

- učíme sounáležitosti s přírodním i společenským prostředím, multikulturním světem
- učíme vlastnostem usnadňujícím jednání s lidmi: asertivita (návčik asertivních technik), autentičnost, iniciativa, empatie

5.2.

- rozvíjíme orientaci v oblasti práva, utvářet právní vědomí
- seznamujeme s pravomocemi orgánů státní správy a samosprávy
- učíme žáky orientaci v odlišnostech voleb do parlamentu a zastupitelstev
- pracujeme s textem Ústavy, učíme popisovat hlavní subjekty státní moci
- pracujeme s textem Listiny základních práv a svobod
- vytváříme prostor pro vlastní práci na tématech z oblasti porušování lidských práv
- formou didaktické hry s prvky dramatické výchovy vysvětlujeme stanoviska např. při tvorbě vyhlášek

5.3.

- utváříme pozitivní hodnotový systém, vztah ke kultuře materiální, duchovní i normativní
- utváříme vědomí vlastní identity za využití publikovaných testů (testování osobnosti jako psychologická hra)

5.4.

- spolupracujeme s orgány činnými v trestním řízení

- výchovně využíváme exkurze u soudu (návštěva hlavního líčení), názorně seznamujeme s činností státního zastupitelství a soudů

5.5.

- vztah ke svému okolí posilujeme prostřednictvím návštěvy výstav, seznámením s přírodním i umělým životním prostředím, významnými osobnostmi regionu

6. Kompetence pracovní

6.1.

- v rámci psychohygieny objasňujeme význam správného režimu dne
- využíváme chronobiologie v životě i práci
- pracujeme s textem Zákoníku práce - osvojení základů pracovního práva

6.2.

- analyzujeme negativní dopad vytváření umělého životního prostředí, ekologický bumerang

6.3.

- vysvětlujeme základní ekonomické kategorie – trh práce (ČR, EU), nástroje hospodářské politiky, magický čtyřúhelník...

6.4. připomínáme vliv rozložení opakování na úspěšnost učení

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Třída: prima

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Gymnaziální školství v Táboře. Naše škola v minulosti a současnosti, čestný název školy (ČJS –5-3-01 ČJS –5-2-02)	VO-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - vyznačí v jednoduchém plánu místo školy - posoudí význam vzdělání pro rozvoj osobnosti, objasní na čem závisí efektivnost učení - vyhledá informace o osobnosti P. de Coubertina, vyhledá pojem kalokagathia a olympijské symboly - zapojuje se do společných činností v rámci třídy a školy 	1.1.	Výchova demokratického občana <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola (škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství) D <ul style="list-style-type: none"> - řecká kultura (starověké olympijské hry)
Naše město. Obec a lidská sounáležitost (obec – základní územní samosprávný celek, obecní zřízení (ČJS-5-1-01 ČJS-5-1-03 ČJS-5-1-04 ČJS-5-3-03 ČJS-5-3-04)	VO-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - zajímá se o své okolí, pozoruje a popisuje změny ve městě - poukáže na problémy bydliště, navrhne možnosti řešení - vyjmenuje významné rodáky, události - vypracuje projekt o Táboře - připraví výklad a organizačně zajistí část poznávací vycházky 	1.2., 1.7.	Výchova demokratického občana <ul style="list-style-type: none"> - formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika; komunální volby; obec jako základní jednotka samosprávy státu) Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí (naše obec)
Stát – náš	VO-9-1-01	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v hlavních reáliích o ČR a hlavním městě 	1.3., 1.5.	Multikulturní výchova

<p>společný region. Regiony v min. a přítomnosti (co nás proslavilo, nejdůležitější symboly státu, Praha) (ČJS-5-1-04 ČJS-5-1-05 ČJS-5-1-06 ČJS-5-3-02 ČJS-5-3-03 ČJS-5-3-04 ČJS-5-3-05)</p>	VO-9-1-02	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá typické regionální zvláštnosti - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - má vztah ke kulturním památkám, odmítá vandalismus 		<ul style="list-style-type: none"> - etnický původ (základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české společnosti) - princip sociálního smíru a solidarity (odpovědnost přispění každého jednotlivce na odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám) <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - objevujeme Evropu a svět (státní symboly)
<p>Lidé v koloběhu času (křesťanské svátky, výroční obyčeje, významné dny a svátky) (ČJS-5-3-01 ČJS-5-3-05)</p>	VO-9-1-08	<ul style="list-style-type: none"> - objasní historický kontext svátků a významných dnů 	1.3., 1.4.	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference (poznávání vlastního kulturního zakotvení) <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy) <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - římská kultura (vznik křesťanství)
<p>Člověk a rodinný život (rodina, příbuzenství, právní význam manželství a rodiny, náhradní</p>	VO-9-4-05 VO-9-4-06	<ul style="list-style-type: none"> - popíše obvyklou dělbu práce členů rodiny - sestaví rodokmen a graficky jej znázorní - vyjmenuje překážky vzniku manželství - vyhledá informace o rozvodovosti - zná okolnosti, při nichž se zajišťuje náhradní výchova dětí a jaké má právní následky 	4.4, 4.5., 4.6., 4.7.	<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomocné vědy historické (genealogie) <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy (důležitost integrace jedince v rodinných vrstevnických a profesních

výchova dětí, jejich sociálně-právní ochrana) (ČJS-3-2-01 ČJS-5-2-01)		- orientuje se v zákoně o rodině		vztazích)
---	--	----------------------------------	--	-----------

OBČANSKÁ VÝCHOVA
Třída: sekunda

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Majetek, vlastnictví, hospodaření (formy vlastnictví, funkce a podoby peněz, formy placení, rozpočet rodiny a státu, životní úroveň) (ČJS-5-2-04)	VO-9-3-01 VO-9-3-02 VO-9-3-03 VO-9-3-04 VO-9-3-05 VO-9-3-06 VO-9-3-07	Žák: - uvede příklad nejoblíbenějšího osobního majetku - na příkladu místního podniku vyjmenuje hlavní složky podnikového majetku - nalézá příklady vandalského chování vůči veřejnému a školnímu majetku - dodržuje zásady hospodárnosti - sestaví vlastní osobní rozpočet - vypracuje přehled u nás užívaných peněz, uvede, které osobnosti jsou na nich zobrazeny, jak jsou chráněny proti padělání, rozliší avers a revers - zhodnotí výhody bezhotovostních platebních operací	3.1., 3.2., 3.3., 3.4.	D - pomocné vědy historické (numismatika) Č - jednáme s institucemi (úřední písemnosti)
Globální problémy lidstva (svět přírody a svět lidské kultury, hlavní	VO-9-1-06 VO-9-1-07 VO-9-1-08 VO-9-1-09 VO-9-1-10	- zdůvodní, proč se kultura stala přírodě nepřátelskou - uvede příklad devastace životního prostředí v blízkosti svého domova - vysvětlí pojmy: ekologické politika, planetární solidarita, alternativní způsoby života	1.5., 1.6.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět (evropské krajiny) Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí (náš

<p>ekologické problémy, člověk a konzumní společnost, lidská tolerance a nesnášenlivost) (ČJS-5-2-03 ČJS-5-2-05)</p>		<ul style="list-style-type: none"> - stylizuje se do role kritika a obránce techniky - uvede příklady politické a ideologické nesnášenlivosti 		<p>životní styl; aktuální lokální ekologický problém; prostředí a zdraví)</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství a životní prostředí; průmysl a životní prostředí; ochrana přírody a kulturní památky) <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin a kultur; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku)
<p>Člověk a lidská práva (vztahy ve společenství, rovnost a nerovnost lidí, úprava lidských práv v dokumentech a jejich ochrana) (ČJS-5-2-01 ČJS-5-2-03 ČJS-5-2-05)</p>	<p>VO-9-1-08 VO-9-1-09</p>	<ul style="list-style-type: none"> - volně převypráví základní lidská práva (viz Všeobecná deklarace lidských práv) - shromáždí novinové články, které se týkají porušování lidských práv - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí 	<p>1.5.</p>	<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik společenské nerovnosti <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - občan, občanská společnost a stát (Listina základ. lid. práv a svobod, práva, povinnosti občanů) <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - etnický původ (odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost) - kulturní diference – (respektování zvláštností různých etnik) - princip sociálního smíru a solidarity (odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám)
<p>Kultura a</p>	<p>VO-9-1-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popisuje vývoj kultur a jejich vzájemné ovlivňování 	<p>1.4.</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských</p>

lidská schopnost tvořit (ČJS-5-3-02)	VO-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí mediální nabídku - kriticky přistupuje k informacím - cíleně vybírá akce, které ho zajímají 		a globálních souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - objevujeme Evropu a svět (život Evropanů a styl života v evropských rodinách) - jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace) Mediální výchova <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu; role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě)
Mezinárodní společenství (mezinárodní hospodářská spolupráce, Evropská unie, světová mezinárodní spolupráce, význam svět. nevládních organizací, mezinárodní bezpečnostní spolupráce)	VO-9-5-01 VO-9-5-02 VO-9-5-03 VO-9-5-04 VO-9-5-05 VO-9-5-06	<ul style="list-style-type: none"> - popíše a na příkladech doloží úlohu zahraničního obchodu pro domácí ekonomiku České republiky - objasní důvody vstupu České republiky do Evropské unie, uvede výhody a nevýhody - popíše historické události související s mezinárodní spoluprací zemí - vyjmenuje hlavní orgány OSN a charakterizuje jejich činnost - charakterizuje poslání a činnost NATO, ve skupině posoudí hlavní důvody, výhody a nevýhody členství v NATO 	5.1., 5.2., 5.3.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané (instituce Evropské unie a jejich fungování, mezinárodní setkávání)
Život ve společnosti (socializace,	VO-9-1-03 VO-9-1-06 VO-9-1-07	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje ve skupině, chápe svou úkolovou roli - uplatňuje vhodné způsoby komunikace 	1.5., 1.6., 1.7.	Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - poznávání lidí (vzájemné

sociální skupiny, role, pravidla a normy chování, komunikace (ČJS –5-2-01, ČJS –5-2-02, ČJS –5-2-03)	VO-9-1-08 VO-9-1-09 VO-9-1-10 VZ-9-1-01 VZ-9-1-05 VZ-9-1-06	<ul style="list-style-type: none"> - respektuje různost názorů a přístupů k řešení problémů - dodržuje společná pravidla - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při překonávání překážek - komunikuje se žáky v průběhu i mimo vyučování 		<ul style="list-style-type: none"> - poznávání ve skupině/třídě - mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy) - komunikace (komunikace v různých situacích) <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi lidmi a formy soužití <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (základní kategorie fungování demokracie - spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti)
--	--	--	--	---

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Třída: tercie

Téma (ná vaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Člověk a citový život (role citů v našem životě, citové vztahy, hledání sebe sama, náročné)	VO-9-2-01 VO-9-2-02 VO-9-2-03 VO-9-2-04	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - zamyslí se nad svými převažujícími náladami - posoudí souvislost mezi barvou nálady a typem temperamentu - symbolicky znázorní základní kameny svého života - uvede příklad náročné životní situace a hledá její řešení 	2.1, 2.2., 2.3.	Osobnost a sociální výchova osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě) - seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání a

<p>životní situace) (ČJS-3-5-01 ČJS-3-5-03 ČJS-5-5-01 ČJS-5-5-08)</p>				<p>prožívání) - psychohygienu (dovednosti zvládání stresových situací) - kreativita (rozvíjení kreativních schopností) Multikulturní výchova - lidské vztahy (tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého) Výchova demokratického občana - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>
<p>Člověk a právo (právní vztahy a jejich účastníci, právní řád, právní ochrana, trestní právo) (ČJS-5-1-06 ČJS-5-2-03)</p>	<p>VO-9-4-02 VO-9-4-05 VO-9-4-08 VO-9-4-09 VO-9-4-10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje práva a povinnosti vyplývající z právního vztahu ke škole - vypíše seznam svých právních vztahů - uvede příklady právních států - vysvětlí úkoly orgánů právní ochrany - zná sídlo nejbližšího státního zastupitelství, soudu, útvaru policie - zná centra odborné pomoci a v případě nutnosti vyhledá a použije jejich telefonní čísla 	<p>4.5, 4.6., 4.7.</p>	<p>Výchova demokratického občana - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (principy demokracie) - občanská společnost a škola (demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole) Výchova ke zdraví - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p>
<p>Člověk jako jedinec (struktura osobnosti, periodizace vývoje lidského jedince, vnitřní svět člověka v období dospívání,</p>	<p>VO-9-2-01 VO-9-2-02 VO-9-2-03 VO-9-2-04 VZ-9-1-07 VZ-9-1-08</p>	<ul style="list-style-type: none"> - reflektuje změny v životě člověka - usměrňuje a kultivuje vlastní charakterové a volní vlastnosti - pěstuje zdravou sebedůvěru - dodržuje režim dne a zásady psychohygieny - popíše životní období ve vývoji člověka z hlediska významných mezníků vývoje - optimálně reaguje na fyziologické změny spojené s obdobím dospívání a kultivovaně se chová k jedincům opačného pohlaví 	<p>2.1., 2.2., 2.3.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; jak se promítá mé já v mém chování; moje učení) - seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání i</p>

<p>životní cíle a plány, životní perspektiva; (ČJS-5-5-03 ČJS-5-5-04 ČJS-5-5-05 ČJS-5-2-06)</p>		<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, konflikty a neshody s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem 		<p>prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení)</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - změny v životě člověka a jejich reflexe (dětství, puberta, dospívání) - osobnostní a sociální rozvoj (vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebevědomí, sebeovládání a zvládání problémových situací)
<p>Život ve společnosti (socializace, sociální skupiny, role, pravidla a normy chování, komunikace (ČJS –5-2-01 ČJS –5-2-02 ČJS –5-2-03)</p>	<p>VO-9-1-03 VO-9-1-06 VO-9-1-07 VO-9-1-08 VO-9-1-09 VO-9-1-10 VZ-9-1-01 VZ-9-1-05 VZ-9-1-06</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje ve skupině, chápe svou úkolovou roli - uplatňuje vhodné způsoby komunikace - respektuje různost názorů a přístupů k řešení problémů - dodržuje společná pravidla - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při překonávání překážek - komunikuje se žáky v průběhu i mimo vyučování 	<p>1.5., 1.6., 1.7.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání lidí (vzájemné poznávání ve skupině/třídě) - mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy) - komunikace (komunikace v různých situacích) <p><u>Výchova ke zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi lidmi a formy soužití <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (základní kategorie fungování demokracie - spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve

				společnosti) Multikulturní výchova - kulturní diference - lidské vztahy (udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost) Č - projevy mluvené
Člověk a morálka (zásady lidského soužití, pravidla chování, morálka a právo, všelidské mravní hodnoty) (ČJS-5-2-01 ČJS-5-2-03 ČJS-5-2-05)	VO-9-1-06 VO-9-1-07 VO-9-1-08 VO-9-1-09	- respektuje přijatá pravidla soužití - korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích - aplikuje ve svém životě morální hodnoty a etiku - s porozuměním čte jednodušší filozofický text s etickou problematikou	1.7.	D - antické ctnosti, křesťanská morálka Výchova demokratického občana - občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti) Multikulturní výchova - lidské vztahy (uplatňování principu slušného chování; význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti)

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Třída: kvarta

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Stát a právo (pojem a znaky státu, teorie vzniku státu, druhy států – podle hlavy státu, způsobu rozhodování a územní organizace, princip dělby moci ve státě, politika, politické strany, politická kultura (ČJS-5-1-06))	VO-9-4-01 VO-9-4-03 VO-9-4-04	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - uvádí příklady vzniku a zániku států ze starších i novějších dějin - ve vytvořeném seznamu evropských států označí státy unitární a federace - popíše státní symboly ČR - aplikuje princip dělby moci na poměry v ČR - vyjmenuje několik politických stran v ČR, rozliší strany vládnoucí a opozici, pravici a levici - vyhledá příklady demokratického a autokratického řízení státu a zhodnotí přednosti a nedostatky demokracie 	4.1., 4.2., 4.3.	Výchova demokratického občana <ul style="list-style-type: none"> - formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (základní kategorie fungování demokracie)
Stát a hospodářství (tržní hospodářství, formy podnikání, hospodářská politika státu, státní rozpočet, sociální politika státu) (ČJS-5-1-06 ČJS-5-2-04)	VO-9-3-01 VO-9-3-02 VO-9-3-04 VO-9-3-05 VO-9-3-06 VO-9-3-07 VO-9-3-08	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: trh, poptávka a nabídka, subjekty trhu a složky trhu - vyjmenuje nejčastější právní formy podnikání v ČR - na příkladech popíše podstatu fungování trhu - ve skupině se pokusí sestavit rozpočet vlastního ideálního státu - vypíše seznam sociálních dávek a příspěvků - zná sídlo nejbližšího finančního úřadu a úřadu práce 	3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6.	Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (ekologické zemědělství doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí)

Člověk a občanský život (občanské právo, základní ustanovení občanského zákoníku, pojištění, zdravotní a sociální péče) (ČJS-5-2-04)	VO-9-4-03 VO-9-4-04 VO-9-4-05 VO-9-4-06 VO-9-4-07 VO-9-4-08 VO-9-4-09 VO-9-4-10 VO-9-4-11	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi občanským soudním řízením a trestním řízením - uvádí příklady jednání, které je považováno za přešůpek - uvede způsoby získání vlastnického práva k věci - chápe rozdíl mezi reálným a ideálním podílem na společném majetku, děděním ze zákona a ze závěti - dokáže uplatnit reklamační nárok - vyhledá v občanském zákoníku ustanovení o vzniku a zániku pojištění 	4.5., 4.6., 4.7.	Č <ul style="list-style-type: none"> - jednáme s institucemi (úřední písemnosti) Výchova demokratického občana <ul style="list-style-type: none"> - občan, občanská společnost a stát (základní principy a hodnoty demokratického politického systému)
Člověk a svět práce (zákoník práce a pracovní poměr, péče o zaměstnanost, trh práce) (ČJS-5-2-04)	VO-9-4-05 VO-9-4-06 VO-9-4-07 VO-9-4-08 VO-9-4-10	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem živnostenský list, koncesní listina, časová a úkolová mzda - zná náležitosti pracovní smlouvy - orientuje se ve formách odměňování - sestaví nabídkový inzerát, jímž hledá zaměstnance jako podnikatel - sestaví inzerát, jímž nabízí svou práci 	4.4., 4.5., 4.6., 4.7.	Výchova demokratického občana <ul style="list-style-type: none"> - občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti)
Životní perspektivy (rozměry lidského života, životní cíle, zkušenost, sebepoznání, kvalita a smysl lidského života) (ČJS-5-5-02 ČJS-5-5-03 ČJS-5-5-06)	VO-9-2-01 VO-9-2-02 VO-9-2-04	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje aktivní a pasivní přístup k životu - ve skupině diskutuje o smyslu lidského života, lidských hodnotách - na konkrétních příkladech rozlišuje krátkodobé a dlouhodobé životní cíle - v literatuře vyhledá některé názory filozofů na smysl života ve společnosti - na příkladech uvádí možnosti zlepšení kvality života různých věkových skupin lidí - vyhledá informace o lidech smrtelně nemocných, pokusí se pochopit změny jejich přístupu k životu 	2.2., 2.3.	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě, můj vztah ke mně samému)

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vzdělávací obor: Fyzika
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika patří mezi vzdělávací obory oblasti Člověk a příroda. Navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, probíranou na 1. stupni ZŠ. Kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a svět práce a s dalšími vzdělávacími obory oblasti Člověk a příroda.

Časové vymezení učiva: Ve všech ročnících nižšího stupně gymnázia je předmět vyučován 2 hodiny týdně, v tercii a v kvartě se hodinová dotace zvýší o jednu třetinu hodiny týdně ve formě dvouhodinových laboratorních cvičení jednou za šest týdnů z časové dotace oblasti Člověk a svět práce. Tato cvičení rozpracovávají z dané oblasti tematický okruh Práce s laboratorní technikou, ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Hlavním cílem vzdělávání ve fyzice je naučit žáky tvořivým způsobem získávat fyzikální poznatky z reality, vhodně je strukturovat a následně je využívat při rozboru a řešení jednoduchých fyzikálních úloh nebo problémových situací. Výuka fyziky rozvíjí u žáků dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky ověřování, vyvozovat z nich závěry, správně používat jednotky fyzikálních veličin. Vede je k poznávání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, k odhalení závislosti člověka na přírodních zdrojích, k posuzování vlivu lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. V laboratorních cvičeních si žáci též osvojují základní pravidla bezpečnosti a hygieny při práci s elektrotechnickými pomůckami, tepelnými a světelnými zdroji a chemickými látkami.

Učitel při hodinách fyziky usiluje o aktivní zapojení žáků do procesu hledání a získávání nových vědomostí. Svým kladným postojem k předmětu vytváří základy zájmu žáků o přírodní vědy. Nadané žáky vede k účasti ve fyzikální olympiádě.

V předmětu jsou zařazeny tyto pojmy z průřezového tématu Environmentální výchova : energie, prostředí a zdraví, ovzduší, odpady a hospodaření s odpady.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu fyzika

Na úrovni předmětu fyzika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

1. Kompetence k učení

- 1.1. klademe důraz na pozitivní motivaci žáka pro pochopení fyzikálních jevů a procesů, které se vyskytují v přírodě, v běžném životě nebo v technické praxi
- 1.2. rozvíjíme dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, měřit a získané údaje zpracovat a vyhodnocovat
- 1.3. využíváme znalostí z matematiky k popisu vztahů mezi fyzikálními pojmy, k řešení fyzikálních úloh, ke zpracování naměřených veličin
- 1.3. uvádíme příklady uvědomění si souvislostí mezi činností člověka a stavem přírodního a životního prostředí
- 1.6. na konkrétních příkladech ukazujeme žákům přínos fyziky pro rozvoj moderních technologií, chápání principů činnosti různých strojů, zařízení a pomůcek užívaných člověkem

2. Kompetence k řešení problému

- 2.1. podporujeme u žáků samostatné uvažování o příčinách různých přírodních procesů a hledání odpovědí na ně více nezávislými způsoby
- 2.2. poskytujeme žákům prostor pro analýzu fyzikálních dějů, jevů a stavů, k jejich vzájemnému porovnávání a třídění, k syntéze získaných poznatků, vytváření hypotéz a teorií
- 2.3. podporujeme u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úkolů
- 2.4. nabízíme problémové úkoly, u nichž žáci posuzují důležitost, spolehlivost a správnost získaných dat pro potvrzení či vyvrácení formulovaných závěrů
- 2.5. nabízíme příklady, kde mohou žáci na základě poznání fyzikálních zákonitostí posuzovat jejich vliv na životní prostředí a na lidské zdraví

3. Kompetence komutativní

- 3.1.
  - užíváme fyzikální terminologie, symboliky a značek
  - nabízíme žákům možnosti diskuze s odborníky a využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů
- 3.2. při kritickém hodnocení pracujeme s grafy, tabulkami, diagramy apod.
- 3.3. učíme žáky obhajovat svůj názor v diskuzi na odborné téma
- 3.4. nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro spolupráci a komunikaci s ostatními
- 3.5. prostřednictvím exkurzí a přímým pozorováním motivujeme žáky ke studiu fyziky při exkurzích, pozorování

4. Kompetence sociální a personální

- 4.1. zařazujeme práci ve skupině při frontálních pokusech a laboratorních pracích
- 4.2. dbáme na odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků
- 4.3. oceňujeme úspěchy žáků ve fyzikální a i v ostatních přírodovědných olympiádách
- 4.4. vyžadujeme od žáků ohleduplnost, sebekontrolu, k dodržování pravidel slušného chování a vystupování

5. Kompetence občanské

- 5.1. posilujeme u žáka sebedůvěru i úctu k druhým
- 5.2. vyžadujeme plnění svých povinností
- 5.3. požadujeme rozhodnost, cílevědomost, přímočarost
- 5.4. nabízíme příklady výsledků práce, vědeckého zkoumání a myšlení předchozích generací i celého lidstva
- 5.5. zařazujeme úkoly pro pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka, přírody a vesmíru
- 5.6. společně s žáky hodnotíme přínos a rychlost vědeckotechnického rozvoje

6. Kompetence pracovní

- 6.1. rozvíjíme u žáků systematickosti, vytrvalost, přesnost, pečlivost a samostatnost
- 6.2. vyžadujeme od žáků osvojení si pravidel bezpečnosti a hygieny práce při měření a experimentování, vytvoření si správných návyků při obsluze přístrojů, měřidel, elektrotechnických zařízení
- 6.3. dáváme žákům prostor pro hodnocení vlastní vykonané práce na základě učitelem jasně stanovených kritérií
- 6.4. rozvíjíme tvořivé myšlení a jednání vedoucí ke schopnosti pracovat a řešit problémy v kolektivu, ke schopnosti vést kolektiv a hodnotit výsledky i vynaložené úsilí

FYZIKA
Třída: prima

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vlastnosti látek ČJS -3-4-03	F-9-1-02	Žák: - rozlišuje látky pevné, kapalné, plynné - nalezne společné a rozdílné vlastnosti kapalných, plynných a pevných látek - chápe význam pojmu těleso	1.2.	
Síly ČJS -3-4-03 ČJS -5-4-07		- experimentálně určí póly tyčového magnetu - znázorní průběh indukčních čar magnetického pole - popíše magnetické pole Země - určí pomocí kompasu světové strany - experimentálně prokáže vzájemné silové působení zeledrovaných těles - na základě znalosti druhu náboje určí, zda se nabitá tělesa budou odpuzovat nebo přitahovat - na základě experimentu rozhodne, zda je daná látka vodič nebo nevodič - určí směr působení gravitační síly pomocí olovnice - popíše vliv gravitace Měsíce na příliv a odliv	2.2.,6.2.	M - měření úhlů Z - orientace mapy Tv - orientace v terénu Z - slapové jevy
Měření fyzikálních veličin ČJS -3-4-03 M-3-2-01 M-3-3-02 M-5-2-04	F-9-1-01 F-9-1-04 F-9-2-03	- měří různými délkovými měřidly - výsledek měření veličiny vyjadřuje číselnou hodnotou a jednotkou - používá násobky a díly jednotky metr - odhaduje přesnost měření - pomocí odměrného válce změří objem tělesa, používá jednotky objemu - vypočítá objem kvádra z naměřených rozměrů	1.1.	M - délka úseček D - historie měření různými jednotkami Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

		<ul style="list-style-type: none"> - určí hmotnost tělesa vážením - používá různé jednotky hmotnosti - určí hustotu látky výpočtem z naměřených veličin hmotnosti a objemu - zjistí hustotu látky v tabulkách - používá jednotku hustoty gram na centimetr krychlový - odhadne a změří dobu trvání děje - převádí jednotky času - používá jednotku síly newton - změří siloměrem velikost síly 		<ul style="list-style-type: none"> - zavedení a užívání metrické soustavy SI – nutnost kooperace v EU M - objem tělesa Př - objem plic, tep srdce M - převody jednotek času If - jízdní řády - doba jízdy Tv - měření doby běhu - metronom Člověk a svět práce - práce s technickými materiály
Měření teploty ČJS -3-4-03 M-3-1-03 M-3-2-01 M-3-2-02 M-3-2-03	F-9-1-01 F-9-1-03	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip měření teploty teploměrem - popíše Celsiovu stupnici a vysvětlí jednotku „stupeň Celsia“ - změří teplotu lidského těla, venkovní teplotu, teplotu v mrazničce apod. - rozlišuje kladné a záporné hodnoty teploty - určí rozdíl teplot z naměřených hodnot - změří změny teploty s časem a zaznamená je tabulkou a grafem - uvede příklady teplotní roztažnosti pevných látek, kapalin a plynů - uvede příklady užití teplotní roztažnosti 	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> Př - teplota lidského těla M - celá čísla, funkční vztah, čtení z grafu If - internet - např. průběh ročních teplot apod. Z - různé klimatické oblasti Environmentální výchova - globální oteplování Země
Částice ČJS -3-4-03	F-9-1-02	<ul style="list-style-type: none"> - popíše jevy, kterými se nepřímo přesvědčujeme, že látka je složena z částic a ty se neustále a neuspořádaně pohybují - vysvětlí některé rozdílné vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek na základě jejich částicové stavby - experimentem dokáže, že se částice různých látek přitahují - pozná rozdíl mezi atomem a molekulou, mezi sloučeninou, 	1.2.	<ul style="list-style-type: none"> M - velká celá čísla Ch - atom , molekula D - alchymie

		směsí a prvkem		Př - vodoměrka, vzlínání
Elektrický obvod ČJS -3-4-03 ČJS -5-4-05 ČJS -5-4-07	F-9-6-01	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví jednoduchý elektrický obvod podle schématu - správně používá schematické značky - nakreslí schéma reálného obvodu - určí a pokusem ověří podmínky vedení proudu obvodem - rozliší zdroj a spotřebič - pojmenuje jednotku napětí a proudu - označí zdroje napětí pro člověka bezpečné - experimentálně ukáže, že slaná voda vede elektrický proud - vysvětlí, proč lidským tělem prochází elektrický proud - dodržuje pravidla bezpečnosti práce s elektrickým zařízením - objasní vznik blesku a popíše zásady ochrany před jeho účinky - vysvětlí, jak postupovat při poskytnutí první pomoci při úrazu elektrickým proudem, a umí tento postup použít - uvede příklady spotřebičů, které využívají tepelné účinky proudu - objasní, popř. pokusem ukáže nebezpečí vzniku zkratu a možnost ochrany před ním pomocí pojistky nebo jističe - experimentem prokáže, že kolem vodiče s proudem je magnetické pole - sestrojí jednoduchý elektromagnet - uvede různé příklady užití elektromagnetu 	6.1.,6.2.	Člověk a svět práce - schéma obvodu Ch - elektrolýza Př - elektrický úhoř Člověk a výchova ke zdraví - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s elektrickými zařízeními v denním životě Člověk a svět práce - práce s laboratorní technikou (PC)

FYZIKA
Třída: sekunda

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
-------------------------------------	----------------------------------	----------------	-------	--

<p>Pohyb tělesa Rovnoměrný pohyb Nerovnoměrný pohyb</p>	<p>F-9-2-01 F-9-2-02</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, zda se těleso vzhledem k jinému tělesu pohybuje nebo je v klidu - určí trajektorii konkrétního pohybu tělesa a rozhodne, zda je pohyb přímočarý nebo křivočarý - rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - určí rychlost rovnoměrného pohybu - má představu o jednotkách rychlosti a - odhadne velikost rychlosti běžných pohybů - velikost rychlosti v dané jednotce vyjádří jinou jednotkou rychlosti - vypočte dráhu rovnoměrného pohybu - nakreslí graf závislosti dráhy pohybu na čase - z grafu dráhy určí rychlost rovnoměrného pohybu a zjistí, kdy bylo těleso v daném místě nebo kde bylo v daném čase - vypočte průměrnou rychlost pohybu z daných údajů - změří dráhu a dobu určitého pohybu a vypočte jeho průměrnou rychlost 	<p>2.1</p>	<p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší úlohy na pohyb těles, rozpozná vztah přímé úměrnosti, vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná rychlosti pohybu různých zvířat <p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - změří průměrnou rychlost běhu spolužáka, sleduje světové rekordy <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na mapě, určuje vzdálenosti, odhaduje dobu potřebnou k chůzi nebo k jízdě <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence; pravidla bezpečnosti v silničním provozu <p>Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů, rozvoj kreativity, kooperace <p>Informační a komunikační technologie učí se vyhledávat optimální spojení, orientuje se v jízdních řádech</p> <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (vyhledává zajímavé údaje o rekordních rychlostech)
--	-------------------------------	--	------------	--

Síla. Gravitační síla. Skládání sil	F-9-2-03 F-9-2-04	<ul style="list-style-type: none"> - v konkrétní situaci rozhodne, která dvě tělesa na sebe navzájem působí silou a jaký je účinek vzájemného působení - změří velikost síly siloměrem - znázorní sílu graficky - určí gravitační sílu, jakou Země působí na těleso o určité hmotnosti - určí výslednici sil působících v jedné přímce - rozhodne, zda dvě síly jsou v rovnováze - graficky určí výslednici dvou různoběžných sil 	2.2 2.5	Člověk a svět práce - měří sílu siloměrem D - historie poznávání gravitační síly (Aristoteles, Galileo, Newton, Einstein) Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj - učí se spolupracovat při experimentech, organizovat práci, vyslovit a obhájit svůj názor, s porozuměním vyslechnout názor spolužáka
Tření ČJS -5-4-07		<ul style="list-style-type: none"> - v jednoduchém případě změří třecí sílu - porovná třecí síly působící mezi tělesy při různé tlakové síle, drsnosti ploch nebo obsahu stykových ploch - uvede příklady působení klidové třecí síly - objasní působení klidové třecí síly při chůzi člověka nebo při jízdě auta - rozhodne, zda v dané situaci je tření užitečné nebo škodlivé a navrhne vhodný způsob jeho zmenšení nebo zvětšení 	2.4	Tv - možnosti a význam zmenšování nebo zvětšování odporových sil ve sportu Př - vliv tvaru tělesa živočichů na zmenšování odporové síly Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí (snižování ztrát energie zmenšováním odporových sil při pohybu vozidel)
Deformační účinky síly Tlak		<ul style="list-style-type: none"> - předpoví, jak se změní deformační účinky síly při změně velikosti síly nebo obsahu plochy, na kterou působí - porovná tlaky vyvolané různými silami - určí tlak vyvolaný silou působící kolmo na určitou plochu - navrhne, jak lze v praktické situaci zvětšit nebo zmenšit tlak 	2.3	Člověk a svět práce - tření v denní praxi Člověk a svět práce - integrace - význam broušení nožů a dalších nástrojů Výchova ke zdraví - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, záchrana tonoucího

				na zamrzlém rybníku Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí (škody na silnicích způsobené přetěžováním nákladů)
Posuvné účinky síly. Pohybové zákony	F-9-2-05	<ul style="list-style-type: none"> - v jednoduchých případech kvalitativně předpoví, jaký bude pohyb tělesa nebo jeho změna, když zná sílu nebo výslednici sil, které na těleso působí - zdůvodní, proč je v konkrétní situaci těleso v klidu nebo - v pohybu rovnoměrném přímočarém a určí síly, působící na těleso, které jsou přitom v rovnováze - na příkladech ukáže, že silové působení těles je vždy vzájemné, že síly akce a reakce vznikají i zanikají současně, mají stejnou velikost a působí na různá tělesa (odliší od sil v rovnováze) - posuvné účinky síly na těleso vědomě spojuje vždy se změnou rychlosti pohybu tohoto tělesa 	2.6	Člověk a svět práce - vzájemnost silového působení M - konstrukce rovnoběžníka při skládání sil Výchova ke zdraví - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - doprava: setrvačnost automobilů, nebezpečí špatného odhadu rychlosti, význam bezpečnostních pásů Př - sépie, akce a reakce Tv - akce a reakce ve sportu Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání (na konkrétních příkladech se učí překonávat nesprávné intuitivní představy o vztahu pohybu a síly, poznává úlohu pokusu v získávání poznatků)
Otáčivé účinky síly	F-9-2-06	<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, zda je páka otáčivá kolem pevné osy v rovnovážné poloze - experimentem nebo výpočtem určí sílu nebo rameno síly tak, aby se páka dostala do rovnovážné polohy - uvede příklady užití páky v praxi (osu otáčení, působící síly) 	2.7	Člověk a svět práce - využití jednoduchých strojů k usnadnění práce Př - popíše páky ve stavbě těla

		<p>a jejich ramena) a objasní výhodnost použití páky v daném případě</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí podmínku rovnováhy na kladce pevné a volné - uvede příklady využití kladek v praxi a ukáže jejich výhody 		<p>člověka</p> <p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití rovnováhy v různých tělovýchovných činnostech
Těžiště a stabilita		<ul style="list-style-type: none"> - odhadne polohu těžiště - experimentem určí těžiště, např. desky, tyče - rozhodne, zda je těleso v poloze stabilní nebo nestabilní 		<p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznává význam změny polohy těžiště při sportech
<p>Mechanické vlastnosti tekutin. Hustota. Hydrostatický tlak. Spojené nádoby. ČJS -3-4-01 ČJS -3-4-03</p>	F-9-3-01	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s dalšími jednotkami hustoty a vztahy mezi nimi - porovná hustotu kapalin s hustotou plynů - určí hmotnost ze známé hodnoty hustoty a objemu - určí objem ze známé hodnoty hustoty a hmotnosti - předvede pokus nebo popíše jev, který ukazuje, že při stlačení kapaliny nebo plynu vzroste tlak ve všech místech stejně - vysvětlí na příkladu z praxe princip hydraulického zařízení - porovná tlaky v různých hloubkách kapaliny, tlaky ve stejné hloubce dvou různých kapalin - použije vztah $p = \rho gh$ při řešení konkrétních problémů - objasní některé jevy, které souvisejí s hydrostatickým tlakem (např. ifon, vodoznak, stavba hrází) 	3.2	<p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - přizpůsobení vodních živočichů životu v hloubce - potápění lidí a jejich výbava - krevní tlak a jeho měření <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - použití ponorek ve válečných konfliktech <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává informace o počasí na internetu <p>Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů a rozvíjení rozhodovacích dovedností, např. při hledání vztahu pro hydrostatický tlak a vztakovou sílu - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci při práci ve skupinách <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - podílí se na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti při řešení problémů ve skupinách <p>Mediální výchova</p>

				- zpracovává, vyhodnocuje a využívá informace přicházející z médií, např. o počasí a jeho vlivu na člověka a jeho činnosti - doprava, zemědělství
Atmosférický tlak		- pokusem prokáže existenci atmosférického tlaku vzduchu a vysvětlí příčiny jeho existence - porovná atmosférický tlak v různých výškách, popíše způsob měření atmosférického tlaku (Torricelliho pokus, tlakoměr, barograf)	3.2	
		- provede měření atmosférického tlaku - v daném místě objasní vliv změn atmosférického tlaku na počasí - s porozuměním sleduje synoptické mapy v TV nebo na internetu		
Archimédův zákon Pascalův zákon	F-9-3-02	- určí pokusem i výpočtem velikost vztlakové síly působící na těleso v kapalině, v plynu - znázorní síly a jejich výslednici působící na těleso ponořené do tekutiny - předpoví, zda se bude těleso v kapalině potápět, vznášet, či plovat, uvede příklady využití v praxi (hustoměr) - připomene, jak zachraňovat tonoucího - předvede pokus nebo popíše jev, který ukazuje, že při stlačení kapaliny nebo plynu vzroste tlak ve všech místech stejně - vysvětlí na příkladu z praxe princip hydraulického a pneumatického zařízení	3.1 3.3	Člověk a svět práce - práce s technickými materiály - práce s laboratorní technikou (PC)
Světelné jevy Šíření světla Stín	F-9-6-07	- rozliší zdroj světla a osvětlené těleso - rozhodne, zda dané prostředí je čiré, průhledné, průsvitné či neprůhledné	6.3 4.3	M - rozezná jednoduché souměrné útvary v rovině a modeluje je
Odraz světla Lom světla Optické přístroje	F-9-6-07 F-9-6-08	- uvede velikosti rychlosti světla ve vakuu a porovná ji s rychlostí světla v jiných prostředích - objasní, proč na Zemi pozorujeme fáze Měsíce - vysvětlí vznik stínu a vznik zatmění Slunce a Měsíce		Člověk a svět práce - výroba periskopu a jeho použití, výroba fotografií pomocí dírkové komory,

		<ul style="list-style-type: none"> - využívá zákon odrazu světla na rozhraní dvou prostředí k řešení problémů a úloh ke konstrukci obrazu rovinným zrcadlem 		<p>výroba kaleidoskopu</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpečné osvětlení účastníků silničního provozu - volba vhodných barev pro účastníky silničního provozu - bezpečnost dopravy v mlze
ČJS -5-4-07		<ul style="list-style-type: none"> - pokusem rozhodne, které zrcadlo je duté a které je vypuklé - pokusem najde ohnisko dutého zrcadla a určí jeho ohniskovou vzdálenost - zobrazí daný předmět dutým zrcadlem - uvede příklady využití kulových zrcadel - na příkladech ukáže, kdy dochází k lomu světla ke kolmici, kdy dochází k lomu od kolmice - dokáže pokusem, že sluneční světlo je složeno z barevných světél - vysvětlí, proč a za jakých podmínek vzniká duha - vysvětlí, čím je dána barva průhledného prostředí a čím barva neprůhledných těles - vysvětlí, jak pracuje fotoaparát - objasní funkci lidského oka - vysvětlí, proč nosíme brýle - seznámí se s optickými přístroji - lupou, mikroskopem, dalekohledem 		<ul style="list-style-type: none"> - nebezpečí poškození zraku odrazem světla laserového ukazovátka - využití zrcadel k zvýšení bezpečnosti dopravy - test na zjišťování barvosleposti <p>Vv</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití stínů a barev v umění <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - náboženská interpretace zatmění Slunce v historii - historie vzniku fotografie <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá rovinnou souměrnost při zobrazení zrcadlem <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - vjem obrazu vznikajícího na sítnici oka v lidském mozku - barevné vidění - prostorové vidění lidským okem - vidění u hmyzu a u živočichů <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekonomické využívání zdrojů světél - omezení svět. znečištění vhodnými zdroji světla

				<ul style="list-style-type: none"> - využití zrcadel ve slunečních elektrárnách <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - omezení světelného znečištění vhodnými zdroji světla - využití zrcadel ve slunečních elektrárnách (vyhledává informace o zajímavých optických jevech v atmosféře)
--	--	--	--	--

FYZIKA
Třída: TERCIE

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Práce a výkon ČJS -3-4-03 ČJS -5-4-01 ČJS -5-4-07	F-9-4-01 F-9-4-02	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, zda se koná práce a které těleso koná práci - vypočte práci, je-li dána síla a dráha, po které síla působí - předvede vykonání práce o velikosti přibližně 1 J - porovná práci vykonanou při zvedání tělesa kladkou a jednoduchým kladkostrojem - určí výkon z práce a času v jednoduchých případech - odhadne vykonanou práci nebo výkon - porovná velikost dvou různých prací nebo výkonů - při rovnoměrném pohybu tělesa určí výkon ze síly a rychlosti 	1.1., 2.1., 2.2, 2.7., 4.1.	<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití jednoduchých strojů k usnadnění práce dříve a dnes <p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - příklady konání práce v různých sportech, odhaduje a měří výkony při běhu, při šplhu <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí svalovou námahu, když se práce ve fyzikálním smyslu nekoná <p>M</p>

				<ul style="list-style-type: none"> - úprava rovnic s písmeny <p>Člověk a svět práce - integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybere si vhodné pracovní nástroje a postupy ke zvýšení výkonu <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - sleduje a porovnává výkony špičkových sportovců <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - občan, občanská společnost a stát, empatie a respekt ke spoluobčanům vykonávajícím fyzicky namáhavou práci
<p>Pohybová a polohová energie ČJS -3-4-03 ČJS -5-4-01 ČJS -5-4-07 M-3-1-04 M-5-1-02 M-5-1-04</p>	F-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech nebo pokusem ukáže, že pohybová energie tělesa, jeho polohová energie v gravitačním poli Země nebo polohová energie pružnosti se projevuje schopností tělesa konat práci - v konkrétních situacích objasní, že změna pohybové nebo polohové energie tělesa je spojena s konáním práce; určí vykonanou práci ze změny polohové energie tělesa - v jednoduchých případech určí změnu pohybové, resp. polohové energie tělesa, z vykonané práce - porovná pohybové energie těles pomocí rychlosti a hmotnosti těles - popíše vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie tělesa při jeho pohybu v gravitačním poli Země - uvede příklad přenosu energie v soustavě těles a jejich využití v praxi 	4.1., 4.3.	<p>Člověk a svět práce - integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s laboratorní technikou - práce s technickými materiály <p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - příklady využití a přeměn energie ve sportech <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnávání pohybové energie různých živočichů <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - nebezpečí v dopravě při přeměně pohybové energie vozidel při srážce <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí (možnosti využití vodních elektráren jako obnovitelných zdrojů energie u nás a v různých evropských zemích)

				Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sleduje a kriticky posuzuje informace o využívání různých zdrojů energie z hlediska jejich vlivu na životní prostředí)
Vnitřní energie. Tepl. ČJS -3-4-03 ČJS -3-4-03 ČJS -5-4-01 ČJS -5-4-07 M-3-1-04 M-5-1-02 M-5-1-04	F-9-4-04	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady jevů, které dokazují, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - popíše, jak teplota tělesa souvisí s rychlostí neuspořádaného pohybu částic tělesa; uvede příklady jevů nebo provede pokusy, které to dokládají - objasní vnitřní energii tělesa jako energii, která souvisí s energií částic - vysvětlí, jak se mění vnitřní energie tělesa s jeho teplotou - předvede pokusy na změnu vnitřní energie tělesa konáním práce nebo tepelnou výměnou - uvede praktický příklad změny vnitřní energie tělesa konáním práce - rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota - v konkrétním příkladu tepelné výměny předpoví, jak se budou měnit teploty daných těles - vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu některých látek a vysvětlí její význam v praxi - určí teplo přijaté nebo odevzdané tělesem při tepelné výměně, popř. změnu teploty nebo hmotnost tělesa ze vzorce - v jednoduchých případech pokusem určí teplo odevzdané nebo přijaté při tepelné výměně - rozhodne, zda tepelná výměna probíhá vedením, prouděním nebo zářením; uvede příklady, jak ji lze v případě potřeby zlepšit, nebo naopak omezit - porovná látky podle jejich tepelné vodivosti, uvede příklady jejich využití 	1.1., 1.2., 4.1., 4.3.	Z - vysvětlení klimatických jevů, vznik větrů Př - význam ptačího peří nebo srsti zvířat pro termoregulaci jejich těl, změny barvy srsti zvířat v různých ročních obdobích, způsoby chlazení zvířat, význam slunečního záření pro fotosyntézu rostlin, význam sněhové pokrývky polí při zimních mrazech Výchova ke zdraví volí vhodné oblečení podle ročního období a podle účelu, dbá na ochranu před nadměrným ultrafialovým zářením Člověk a svět práce - integrace - práce s technickými materiály - zmenšování zahřívání nástrojů třením - volba vhodných materiálů na výrobky z hlediska jejich tepelných vlastností - ekonomické využití energie při vaření a při chlazení potravin

		<ul style="list-style-type: none"> - objasní tepelnou výměnu prouděním při vaření nebo při chlazení potravin - na příkladech z denního života ukáže, jak lze účelně zvětšovat nebo zmenšovat tepelnou výměnu vedením a zářením 		<p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává informace o aktuálních možnostech zlepšení tepelné izolace domů nebo o využití energie slunečního záření k vytápění <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava rovnic s písmeny <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí (šetření energie vhodnou tepelnou izolací domů, volba ekologicky vhodného způsobu vytápění, využití energie slunečního záření k vytápění a k zahřívání vody, ekologické a ekonomické argumenty pro a proti využití sluneční energie jako obnov. zdroje energie)
<p>Změny skupenství látek</p> <p>ČJS -3-4-01 ČJS -3-4-03 ČJS -5-4-01 ČJS -5-4-02 ČJS -5-4-05 ČJS -5-4-07 M-3-1-04 M-5-1-02 M-5-1-04</p>	<p>F-9-1-02 F-9-1-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady změn skupenství z praktického života a objasní, zda se při nich teplo pohlcuje nebo uvolňuje - z tabulek nalezne teploty tání látek a rozhodne, v jakém skupenství je těleso z dané látky při určité teplotě, popř. předpoví, k jaké skupenské změně při dané teplotě tělesa dojde - pokusem ukáže změnu skupenství určité látky a prokáže uvolnění nebo pohlcení skupenského tepla - vysvětlí tání a tuhnutí krystalické látky na základě změny uspořádání a rychlosti pohybu částic látky - nalezne v tabulkách měrné skupenské teplo dané látky a vysvětlí jeho význam - popíše pokus, který prokazuje zvětšení objemu vody při zmrznutí - objasní jev anomálie vody a uvede příklady jeho negativních 	<p>1.2., 4.1., 4.2., 4.3.</p>	<p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí některé klimatické a meteorologické jevy související se změnami skupenství vody, objasní vliv velkých vodních ploch na počasí <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam anomálie vody pro přežití vodních živočichů v zimě, narušování skal v přírodě v důsledku anomálie vody <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte údaje z grafu, sestrojí graf <p>Člověk a svět práce - integrace</p>

<p>Zvuk ČJS-5-4-07</p>	<p>F-9-5-01 F-9-5-02</p>	<p>důsledků</p> <ul style="list-style-type: none"> - navrhne a pokusem ověří, jak lze zvětšit nebo zmenšit rychlost vypařování kapaliny, uvede praktické využití - předpoví, jak se změní teplota varu při zvětšení nebo zmenšení tlaku nad vroucí kapalinou, uvede praktické užití tohoto jevu - na konkrétních příkladech objasní, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu - vysvětlí vznik mlhy, jinovatky a oblaků - popíše základní součásti spalovacích motorů a vysvětlí rozdíl mezi vznětovým a zážehovým motorem - porovná škodlivost provozu různých spalovacích motorů pro životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí způsob vzniku zvuku - objasní, čím se liší jednotlivé tóny - uvede příklady nízkých a vysokých tónů - zdůvodní význam ozvučných desek u hudebních nástrojů 	<p>5.1</p>	<ul style="list-style-type: none"> - práce s laboratorní technikou (ovlivnění rychlosti vypařování při práci v domácnosti, využívání vhodného nádobí z hlediska hospodárnosti při vaření, význam přikrývání záhonů chvojím na zimu) <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s horkými kapalinami, párou, tepelnými zdroji při pokusech i v denním životě <p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - destilace, tavení železné rudy <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává informace o tepelných vlastnostech látek v tabulkách a na internetu <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí (posoudí využití spalovacích motorů v dopravě z ekologického a ekonomického hlediska, vyhledává a posuzuje informace o výzkumech nových motorů a pohonných látek šetrnějších k životnímu prostředí) <p>Hv</p> <ul style="list-style-type: none"> - výška tónu <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - kmitání křídly
-----------------------------------	------------------------------	---	------------	---

		<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, proč se zvuk nešíří vakuem - uvede příklady, dokazující, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří - porovná na základě vnímání blesku a hromu rychlost zvuku a světla ve vzduchu 		
Mechanické kmitání a vlnění		<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady kmitavého pohybu - vysvětlí pojem kmit, kyv - používá jednotku frekvence hertz - vysvětlí princip telefonu - určí závislost frekvence kyvadla a pružiny na délce a hmotnosti - určí periodu kmitavého pohybu výpočtem i z grafu - uvede příklady mechanického vlnění - v jednoduchých příkladech určí rychlost vlnění, vlnovou délku a frekvenci - pomocí pružiny předvede příčné a podélné vlnění - seznámí se s elektromagnetickým vlněním a jeho významem v dnešním životě - pokusem dokáže, že výška tónu závisí na jeho frekvenci - vysvětlí, proč zvukové vlnění rozkmitá ušní bubínek - uvede příklady užití odrazu zvuku / sonar / - pokusem ukáže význam rezonančních skříněk - vysvětlí souvislost nauky o zvuku se stavbou divadelních sálů - umí porovnat zdroje zvuku podle hlasitosti a určit, který zdroj je zdravý nebezpečný - vyjadřuje hlasitost v jednotkách decibel - uvede příklady výskytu a užití ultrazvuku a infrazvuku - uvede základní zásady ochrany sluchu 	5.1,2.1.	<p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří funkční vztah a graf <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské ucho - využití ultrazvukových píšťalek pro psy - orientace netopýrů <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana sluchu <p>Hv</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití poznatků o šíření zvuku při pořádání koncertních sálů <p>Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy (respektování práv druhých lidí, neobtěžovat je nadměrným hlukem) <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (způsoby ochrany před hlukovým znečištěním prostředí - protihlukové stěny u dálnic)
Elektrické pole. Elektrický proud.	F-9-6-02 F-9-6-03 F-9-6-04	<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, zda se budou dvě elektricky nabitá tělesa přitahovat, či odpuzovat - vysvětlí elektrování těles vzájemným třením a princip 		<p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - údržba oblečení z umělých vláken antistatickými

<p>ČJS-3-4-03 ČJS-5-4-05 ČJS-5-4-07 M-3-1-04 M-5-1-02 M-5-1-04</p>		<p>uzemnění nabitého tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukáže pokusem a vysvětlí, proč se k zeлектроvanému tělesu přitahují nenabitá tělesa z izolantu i nenabitá vodivá tělesa - pokusem prokáže existenci elektrického pole v okolí nabitého tělesa - uvede příklady z praxe, jak se z hlediska bezpečnosti zabráňuje vzájemnému elektrostatickému přitahování těles a kde se naopak využívá - objasní podstatu elektrického proudu v kovových vodičích a v elektrolytech - vysvětlí, proč izolanty prakticky nevedou elektrický proud - rozhodne, zda v daném obvodu jsou splněny podmínky vzniku elektrického proudu, a ověří jejich splnění pokusem - změří elektrický proud ampérmetrem v daném místě obvodu - změří elektrické napětí voltmetrem mezi dvěma místy obvodu - určí výsledné napětí zdroje při zapojení několika článků za sebou - zvolí k danému spotřebiči vhodný zdroj napětí, porovná vhodnost použití různých zdrojů napětí z hlediska hospodárnosti - předpoví změnu proudu v kovovém vodiči při změně napětí mezi jeho konci - předpoví změnu proudu v obvodu, když se při stálém napětí zvětší nebo zmenší odpor rezistoru zapojeného v obvodu - vypočte jednu z veličin proud, napětí a odpor pro kovový vodič, jestliže zná zbývající dvě; popř. výsledek ověří pokusem - pokusem určí závislost proudu procházejícího daným spotřebičem na napětí mezi svorkami spotřebiče a vyjádří výsledek graficky - z grafu závislosti proudu na napětí pro daný rezistor určí k danému proudu napětí, nebo k danému napětí proud, nebo odpor rezistoru 	<p>6.1., 6.2.</p>	<p>avivážemi, dodržuje pravidla bezpečného zacházení s elektrickými zařízeními při pokusech i v denním životě</p> <p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - předcházení nebezpečí výbuchu při manipulaci s hořlavými látkami <p>Člověk a svět práce - integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s technickými materiály (využití antistatických látek ke snížení usazování prachu na nábytku a na různých přístrojích, zapojení spotřebičů v domácnosti, volba vhodných zdrojů a vodičů k danému spotřebiči) <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá údaje o elektrických úhořích v encyklopediích nebo na internetu <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracuje data získaná měřením s využitím tabulky, čte údaje z grafu <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí (omezení znečišťování prostředí v odlučovačích popílků, porovná výkony různých domácích elektrických spotřebičů z údajů na jejich štítcích, volba optimálního spotřebiče podle jeho
---	--	--	-------------------	--

		<ul style="list-style-type: none"> - porovná odpor dvou kovových drátů, které se liší jen průřezem, nebo jen délkou, nebo jen materiálem; v jednoduchých případech ověří svou úvahu pokusem - popíše, jak se mění odpor kovového vodiče s teplotou - rozpozná, podle reálného zapojení i podle schématu, zapojení dvou spotřebičů za sebou a vedle sebe, určí výsledné napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů - předpoví, jak se změní proud v obvodu, když dva spotřebiče zapojíme místo sériově paralelně nebo naopak; svou předpověď ověří pokusem - rozhodne, jak je vhodné zapojit elektrické spotřebiče v domácnosti a uvede výhody své volby - použije reostat k regulaci proudu nebo jako děliče napětí v obvodu - určí elektrickou práci vykonanou za určitou dobu pro daný proud a napětí nebo určí elektrickou práci z elektrického příkonu spotřebiče a doby průchodu elektrického proudu - vyjádří elektrickou práci uvedenou ve W.s nebo v kW.h v joulech - určí výkon elektrického proudu ve vodiči mezi, jehož konci je napětí - z údajů o příkonech na štítcích elektrických spotřebičů určí, jaký je odpor spotřebičů po jejich připojení ke zdroji o uvedeném napětí - porovná elektrickou energii spotřebovanou různými domácími spotřebiči za určitou dobu a odhadne cenu, kterou za tuto elektrickou energii zaplatí <p>navrhne možné úspory elektrické energie v bytě nebo v domě, popř. ve škole</p>		<p>energetické náročnosti; třída A, B, C) z hlediska ekonomického i ekologického</p> <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává údaje o elektrických vlastnostech materiálů v tabulkách i na internetu <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - kooperace a kompetice (rozvoj dovedností kooperace ve skupině při řešení problémů i při pokusech) <p>osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreativita
--	--	--	--	---

Práce s laboratorní technikou	ČSP-9-6-01 ČSP-9-6-02 ČSP-9-6-03 ČSP-9-6-04 ČSP-9-6-05	<ul style="list-style-type: none"> - určí ohniskovou vzdálenost spojné čočky - vyjádří účinnost jednoduchého stroje-nakloněné roviny - ověří kalorimetrickou rovnici - určí měrné skupenské teplo tání ledu - změří elektrické napětí zdroje, napětí na spotřebiči, elektrický proud v obvodu - ověří vztahy pro zapojení rezistorů vedle sebe a za sebou 	ČSP : 6.1., 6.2.	Člověk a svět práce - integrace - práce s laboratorní technikou
--------------------------------------	--	---	------------------	---

FYZIKA
Třída: kvarta

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Elektromagnetická indukce	F-9-6-05	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s el. proudem - předvede pokusem vznik indukovaného proudu v cívce - vysvětlí princip činnosti generátoru - vysvětlí rozdíl mezi alternátorem a dynamem - objasní vznik střídavého proudu a z grafu určí periodu a frekvenci napětí - změří střídavý proud a napětí - sestaví s cívek a jádra transformátor - určí transformační poměr - uvede příklady praktického využití transformace nahoru a dolů - vysvětlí, proč se rozvádí střídavý proud a ne stejnosměrný - popíše činnost trojfázového generátoru a trojfázového motoru - uvede užití trojfázového proudu 	6.1.,6.2.,4.1.,4.3.	<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní historický význam Faradayova objevu elektromagnetické indukce pro rozvoj elektrotechniky <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří funkční vztah <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - na mapě ČR ukáže, kde se nacházejí tepelné, vodní a jaderné elektrárny <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s elektrickými zařízeními

				<p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá informace z různých informačních zdrojů <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - vede k uvažování o problémech v širších souvislostech <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a jejich vliv na životní prostředí (vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, způsoby šetření energie při jejím přenosu)
<p>Polovodiče ČJS -3-4-03</p>	<p>F-9-6-03 F-9-6-06</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pokusem ukáže, jak se mění odpor termistoru při jeho zahřívání a odpor fotorezistoru při osvětlení - zapojí polovodičovou diodu v propustném a závěrném směru a uvede příklady jejího využití - vysvětlí rozdíl mezi polovodičem typu P a N - popíše složení tranzistoru, jeho činnost a užití 	<p>6.1.,6.2.,1.1.</p>	<p>Člověk a svět práce - integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití digitálních technologií v běžném životě - využití polovodičových součástek v různých technických zařízeních
<p>Atomové jádro. ČJS-5-4-05 ČJS-5-4-06</p>	<p>F-9-4-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše základní stavební částice atomu - popíše složení jádra atomu - na příkladu objasní pojem izotop prvku - popíše, co rozumíme nuklidem - uvede základní druhy radioaktivního záření, objasní jejich podstatu a porovná jejich vlastnosti - uvede a objasní příklady využití radionuklidů - popíše jadernou řetězovou reakci a jadernou syntézu a objasní nebezpečí zneužití i možnosti využití - vysvětlí, k jakým přeměnám energie dochází v jaderné elektrárně a porovná je s přeměnami v tepelné a vodní elektrárně - uvede současné možnosti likvidace vyhořelého jaderného 	<p>4.1</p>	<p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - na mapě ČR ukáže místa, kde se nacházejí jaderné elektrárny <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - historie objevu přirozené a umělé radioaktivity - zneužití řetězové reakce za 2. světové války

		<p>paliva</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše možnosti ochrany před jaderným zářením 	<p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv životních podmínek na zdraví člověka (nebezpečí jaderných havárií) <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a učí se kritickému myšlení <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost) <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznává život a dílo významných Evropanů / Curie, Fermi, Einstein .../ <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kriticky čte a vnímá mediální sdělení; uvědomuje si vliv médií na postoje lidí k danému problému)
--	--	---	--

Země, sluneční soustava, vesmír. ČJS-5-4-02	F-9-7-01 F-9-7-02	<ul style="list-style-type: none"> - popíše, z čeho se skládá sluneční soustava - vysvětlí příčinu střídání ročních období - popíše, jaká síla způsobuje pohyb planet kolem Slunce a měsíců kolem planet - vyjmenuje planety podle jejich vzdálenosti od Slunce - vysvětlí hlavní rozdíly mezi planetou a hvězdou - porovná poznatky získané v zeměpise s podrobnějšími informacemi o planetách, Slunci a Měsíci v literatuře nebo na internetu - orientuje se v základních souhvězdích na obloze - sleduje ve sdělovacích prostředcích výzkum kosmu a má přehled o základních historických událostech v kosmonautice 	2.2, 7.1, 7.2	<p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, časová pásma - zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovná podstatné vlastnosti Země s ostatními planetami <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj představ o vesmíru - historie dobývání vesmíru <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává informace na portálech, v knihovnách a v databázích
Energie ČSJ-5-4-05	F-9-4-05	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje a porovná základní druhy energie - vysvětlí, odkud berou energii lidé, zvířata a rostliny - porovná obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie 	4.1, 4.3	<p>Člověk a svět práce - integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s technickými materiály - formy a druhy energie, jejich využití - šetření energií z hlediska ochrany životního prostředí <p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - příklady přeměn energie ve sportech <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnání pohybové energie různých živočichů <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sleduje a kriticky posuzuje informace o využívání různých zdrojů energie z hlediska jejich vlivu)

				na životní prostředí) Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí (šetření energie vhodnou tepelnou izolací domů, volba ekologicky vhodného způsobu vytápění, využití energie slunečního záření)
Elektřina v domě ČSJ-5-4-06		<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam uzemnění u domácích spotřebičů - popíše konkrétní důvody nebezpečí v situacích znázorněných obrázkem nebo popsanych slovně - ukáže v zásuvce kolík a vysvětlí, proč je spojen s ochranným uzemněným nulovacím vodičem - uvede příklad, jak může vzniknout zkrat v domácnosti, objasní, v čem je nebezpečí zkratu a čím mu lze předcházet - vysvětlí, proč je životu nebezpečné dotknout se vodivých zdírek zásuvky - řídí se základními pravidly pro bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními 	6.2.	Člověk a svět práce – integrace - práce s technickými materiály - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce Výchova ke zdraví - poskytne první pomoc při stavu ohrožujícímu život
Práce s laboratorní technikou	ČSP-9-6-01 ČSP-9-6-02 ČSP-9-6-03 ČSP-9-6-04 ČSP-9-6-05	<ul style="list-style-type: none"> - porovná průchod stejnosměrného a střídavého proudu rezistorem, kondenzátorem a cívkou - ověří vztahy pro transformátor - použije elektromagnetických vln / mobil / ke stanovení průměrné rychlosti vlaku na vybraném úseku - na základě měření proudu a napětí sestrojí charakteristiku polovodičové diody - změří dobu kmitu kyvadla a tělesa kmitajícího na pružině - na základě analogie hodů mincemi a jaderného rozpadu experimentálně ověří zákon radioaktivní přeměny 	ČSP : 6.1., 6.2.	Člověk a svět práce – integrace - práce s laboratorní technikou

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vzdělávací obor:	Chemie
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT:	CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu chemie jsou základy obecné chemie, anorganické chemie, organické chemie, biochemie, ekologické chemie a laboratorní techniky. Žáci se postupně seznámí s částicovým složením hmoty, strukturou látek, zákonitostmi chemických reakcí z hlediska energetiky i kinetiky, chemickými výpočty, chemickým názvoslovím. S přihlédnutím k praktickému využití informací se žáci budou zabývat anorganickou a organickou chemií. Vzájemné propojení všech součástí živé i neživé přírody se objeví v biochemii a ekologické chemii. Od tercií přibudou v učebním plánu laboratorní práce, ve kterých si žáci osvojí základy laboratorní techniky a ověří v praxi teoreticky nabyté informace.

Časové rozvržení vychází ze školního rámcového učebního plánu. Na chemii připadají v sekundě až kvartě dvě vyučovací hodiny (v sekundě a tercií je jedna hodina z disponibilní hodinové dotace). V tercií a kvartě jsou přidány laboratorní práce. Laboratorní práce jdou z hodinové dotace Člověk a svět práce. V tercií a kvartě se o jednu hodinu dělí chemie, fyzika a biologie. Celkově tak připadají na chemii týdně v sekundě 2 hodiny, tercií 2,33 hodiny a ve kvartě 2,33 hodiny.

Organizace výuky chemie vychází ze školního rámcového učebního plánu. V každém ročníku se 2 hodiny vyučují ve třídě s převážně teoretickým zaměřením. Laboratorní práce v tercií a kvartě jsou organizovány v laboratoři chemie vždy pro třetinu třídy dvě hodiny jednou za šest týdnů.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu chemie

1. Kompetence k učení

1.1.

- volíme rozmanité metody a formy vyučování v oblasti teoretického i praktického vyučování
- spravedlivě a objektivně hodnotíme výsledky vzdělávání, zvláštní zřetel bereme na hodnocení při praktických - laboratorních pracích
- při hodnocení rozlišujeme ústní, písemný a praktický projev žáků
- připravujeme pro žáky práci v proměnlivých podmínkách laboratoře, v terénu
- učíme práci s přístroji, laboratorními pomůckami, sklem a chemikáliemi

1.2.

- učíme žáky pracovat s odbornou literaturou, literaturou faktu, odbornými časopisy a učebnicemi chemie; pracujeme s výkladovým a pracovním textem, cvičebnicemi s otázkami
- vyhledáváme a vyhodnocujeme informace na internetu
- prostřednictvím exkurzí, experimentu a pozorování přírodních dějů ověřujeme teoretické poznatky získané ve škole
- učivo rozdělujeme na základní a rozšiřující, žáky učíme tyto skupiny rozlišovat
- vedeme a podporujeme žáky v soutěžích typu Chemické olympiády

1.3.

- vytváříme povědomí o chemii v systému věd
- učíme žáky hledat souvislosti mezi různými obory chemie i jinými přírodními vědami, budujeme mezipředmětové vztahy
- pracujeme s textem v cizím jazyce, zpracováváme výstupy referátů do cizího jazyka

1.4.

- provádíme přímé pozorování přírody, experimenty, učíme se a zdokonalujeme základní laboratorní techniky, vykonáváme laboratorní práce, praktická cvičení, práce v terénu
- provádíme frontální formu výuky, skupinovou práci i práci jednotlivců
- preferujeme učení vzhledem - „aha“ efektu, snažíme se o maximální porozumění

1.5.

- vysvětlujeme důležitost chemie v životě člověka, nalézáme využití chemie v praktickém životě, studujeme chemii všedního dne – nalézáme smysl studia chemie
- zadáváme problémové a praktické úkoly, které podněcují plánování a organizaci práce na daném problému
- provádíme a od žáků samých vyžadujeme hodnocení: dosažení cílů jednotlivých učebních celků a hodin, zvládnutí řešení problémových úloh, domácích cvičení, závěrů laboratorních prací, přístupu žáka k předmětu chemie

2. Kompetence k řešení problému

2.1.

- při výuce co nejvíce propojujeme pokusy a praktické vyučování s teorií; teoreticky řešíme problémy, které žáci pozorovali nebo připravili při laboratorních pracích, a naopak
- seznamujeme žáky s institucemi, které zkoumají nebo se podílí na vztahu chemie a životního prostředí (ČOV, hygienická stanice, odbor životního prostředí na MÚ, významné chemické závody); exkurze, návštěvy externích odborníků

2.2.

- v jednotlivých kapitolách poukazujeme na souvislosti mezi předměty například: spojitost fyziky s obecnou chemií, biologie s biochemií, anorganická chemie s geologií nebo astronomií
- rozšiřovat povědomí u žáků o postavení chemie v systému věd
- vytvářet vztah chemie jako přírodní vědy s ostatními vědami nepřirodovědného charakteru
- vytváříme problémové úlohy, při jejichž řešení žáci vyhledávají informace nebo provádějí experimenty v jiném předmětu

2.3.

- samostatnost v práci rozvíjíme při řešení dílčích úkolů při řešení společného problému, při testování vlastních kompetencí, při vyhledávání informací, atd.; učení nesmí být samoučelné – dáváme důraz na význam probírané látky, žáci sami hledají aplikaci dané látky v dalším učivu
- ke každému učivu se snažíme najít dostatek příkladů, jejichž řešením se probíraná látka osvětluje
- logické a tvořivé myšlení podporujeme nalézáním vícerozličných metod řešení problémů, převažují pak v praxi řešení pomocí experimentu a výpočtu, teoretického konstruktů

2.4.

- učíme žáky postupu při „používání“ chemie v běžném životě léky, detergenty, drogy, látky ohrožující životní prostředí atp.
- dbáme na dodržování souvislosti mezi probíraným učivem a praktickým životem, učíme žáky souvislosti vyhledávat na základě informací z běžně dostupných

zdrojů: příbalové letáky, pokyny k používání spotřebičů, návodů, časopisů, novin aj.

2.5.

- práci ve skupině rozvíjíme v hodinách chemie především při laboratorních cvičeních
- předkládáme skupinám práci na stejném projektu, výsledky jednotlivých skupin se nakonec porovnají a vyhodnotí
- předkládáme jednotlivým skupinám práci na jiném úkolu, výsledky jednotlivých skupin se pak vzájemně doplňují za účelem vyhodnocení celého projektu

3.Kompetence komunikativní

3.1.

- učíme a používáme odborné chemické názvosloví sloučenin, chemické nádobí, přístroje v laboratoři
- rozvíjíme písemnou i ústní formu komunikace (vedení a úpravy poznámek a výpočtů a vedení dokumentace o proběhlých experimentech při laboratorních pracích, prezentaci vybraného tématu, referáty, prezentace na PC)
- dbáme na kultivovaný projev žáků

3.2.

- vytváříme žákům prostor pro prezentaci a obhajobu výsledků úloh zadaných učitelem
- dbáme na důsledné zapisování závěru práce po každé laboratorní práci, ve kterém žáci shrnou a vysvětlí podstatu laboratorní práce včetně chyb, kterých se dopustili
- organizujeme besedy odborníků

3.3.

- navozujeme situace, ve kterých musí žáci spolupracovat s ostatními spolužáky na řešení teoretických i praktických úkolů
- žákům vytváříme dočasně těžší podmínky, práce v časovém stresu, práce v laboratoři s improvizovanými pomůckami atd.
- vytváříme pro žáky prostor k prezentaci jejich práce na PC, dataprojektoru, tabuli, písemnou formou, pořizování fotodokumentace a video nahrávky

3.4.

- podporujeme komunikaci žáků napříč třídami při organizování společných projektů vztahujících se k přírodním vědám
- umožňujeme žákům výsledky zajímavých experimentů, seminárních prací publikovat na webu, školním časopise, místním tisku
- zkoušíme se žáky jednoduché výstupy v cizím jazyce, podporujeme případné mezinárodní kontakty vytvářením společných projektů pro žáky

3.5.

- důsledně vyžadujeme respektování laboratorního řádu a školního řádu
- žáky seznamujeme s případnými riziky spojenými s porušováním školního řádu

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- organizujeme praktické vyučování – laboratorní práce, teoretické vyučování, kde je základem práce v týmu s nutnou kooperací všech členů skupiny

4.2.

- používáme skupinovou výuku při řešení problémových úloh (v laboratoři i učebně)
- umožňujeme žákům práci na různých úkolech tak, aby si všichni vyzkoušeli veškeré úkoly
- na základě úspěšnosti žáků při řešení jednotlivých úkolů necháváme žáky vytvořit si optimální tým pro problémové úlohy

4.3.

- vytváříme při práci dvojice, skupiny nebo připravujeme úkoly pro celou třídu
- učíme žáky vytvářet a nalézat jednotné stanovisko k řešeným úlohám
- organizujeme soutěže družstev v oblasti chemie

4.4.

- spravedlivě hodnotíme studenty
- snažíme se o pozitivní motivaci k práci
- pozitivně hodnotíme i zájem a snahu o práci
- spravedlivě dělíme úkoly mezi žáky, skupiny žáků
- oceňujeme i šikovnost při laboratorních pracích
- předkládáme jednoznačná kritéria pro hodnocení, žáci mohou v některých případech částečně sami stanovovat kritéria hodnocení

5. Kompetence občanské

5.1.

- žáky seznamujeme s chemickými látkami, které mohou poškozovat zdraví, pokud je látka běžnou chemikálií učíme žáky manipulaci s touto chemikálií, poznávat je podle charakteristického vzhledu a zápachu
- žáky učíme šetrnému zacházení s chemikáliemi i pomůckami v laboratoři chemie, stejně jako ohleduplnému chování ke spolužákům při vyučování v laboratoři i ve třídě
- učíme žáky respektovat výsledky práce spolužáků

5.2.

- trváme na dodržování školního řádu, řádu učebny a laboratoře chemie a návodů k experimentům
- zdůvodňujeme nutnost dodržování řádů, vysvětlujeme případné zdravotní i právní následky nedodržení výše jmenovaných předpisů
- v případě chyby necháme žáka svůj chybný krok napravit, popřípadě mu nabídneme pomoc
- vyžadujeme a kontrolujeme dodržování všech předpisů spojených s výukou chemie

5.3.

- používáme různé způsoby jak ukázat žákům příklady chybného nakládání s nebezpečnými látkami (video, internet, tisk, experiment)
- učíme žáky první pomoci při zasažení nebezpečnou chemikálií

5.4.

- seznamujeme žáky s institucemi, které zkoumají nebo se podílí na vztahu chemie a životního prostředí a zdraví obyvatel (ČOV, hygienická stanice, odbor životního prostředí na MÚ, integrovaný záchranný systém) - osvětlujeme funkci a význam těchto institucí

5.5.

- poznáváním chemie v návaznosti na další předměty učíme žáky nazírat na svět jako na křehký mechanismus vzájemně se ovlivňujících dějů; zdůrazňujeme postavení každého člověka v tomto „stroji“ jako klíčového hybatele
- ukazujeme variabilitu přírodního systému a funkci člověka v něm

6. Kompetence pracovní

6.1.

- dbáme na dodržování zásad bezpečnosti práce v laboratoři
- jednotlivé úkoly zadáváme jasně, průběžně je kontrolujeme a hodnotíme

6.2.

- učíme žáky vytvářet zdravou atmosféru na pracovišti - v laboratoři i ve třídě

- nevytváříme nepřátelské prostředí, zadáváme úlohy zvládnutelné všem žákům
- učíme žáky vytvářet zdraví neškodlivé prostředí – větrání, dodržování postupů při experimentech s nebezpečnými látkami, atp.

6.3.

- učíme žáky vyhodnocovat vlastní výsledky práce
- zapojujeme žáky do hodnocení spolužáků
- zvláště hodnotíme práci v teoretických a praktických hodinách
- hodnotíme i snahu a pečlivost, s níž jsou úkoly vypracovávány

6.4.

- v laboratoři i ve třídě volíme mimo jiné práce, kde každý může uplatnit své dovednosti
- učíme žáky poznávat vlastní schopnosti a schopnosti spolužáků při řešení problémových úloh, učíme je vést pracovní skupinu a zadávat práci druhým – tyto činnosti rozvíjíme především při práci ve skupině

CHEMIE
Třída: sekunda

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Úvod do studia chemie ČJS-5-5-03 ČJS-5-5-05	CH-9-1-02	Žák: - vysvětlí význam chemie pro život člověka - dovede zařadit chemii do systému věd - zná předmět studia chemie - zná stručné základy historie chemie, významné osobnosti - popíše některé způsoby poznávání chemických vlastností: pozorování, experiment - rozpozná možná zdravotní nebezpečí při studiu chemie a zná způsoby jak nebezpečím předcházet	1.2., 1.3., 1.4.	Výchova ke zdraví - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
Vlastnosti látek ČJS-5-4-01. M-5-2-02.	CH-9-1-01	- rozumí pojmu chemická látka, chemicky čistá látka - uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek - rozliší známé látky podle jejich různých vlastností - rozpozná skupenství látek a jejich změny - vyhledá v tabulkách (u vybraných látek) hodnoty hustoty, teplotu tání, teplotu varu a orientuje se v jejich hodnotách - rozumí pojmu hustota látky, vypočítá hustotu z objemu a hmotnosti, umí vyjádřit vztahy mezi jednotlivými veličinami	1.1.	F - měření fyzikálních veličin - vztah mezi hustotou, hmotností a objemem - přeměna skupenství
Směsi	CH-9-2-01 CH-9-2-03 CH-9-2-02 CH-9-2-04	- rozlišuje směsi a chemicky čisté látky, uvede příklady - rozliší různorodé a stejnorodé směsi - rozlišuje směsi homogenní a heterogenní, uvede příklady - rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede jejich příklady z běžného života - uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi - použije správně (v souvislostech) pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok - zná možné způsoby oddělování složek ze směsi: filtrace, destilace, oddělování na základě různé hustoty směsí,	2.1.	F - měřené veličiny – objem, hmotnost, teplota a čas - skupenství látek - přeměna skupenství Člověk a svět práce - práce s laboratorní technikou

		<p>chromatografie, krystalizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - navrhne postup při oddělování složek ze směsi, na základě jejich vlastností vypočítá složení roztoku v hmotnostních procentech 		
Atom	CH-9-3-01 CH-9-3-02	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí stavbu atomu: atomové jádro, elektronový obal a valenční vrstva - zná jednotlivé elementární částice: proton, elektron, neutron - zná význam elektronů ve valenční vrstvě - zná pojmy izotop – uvede příklady - používá veličinu relativní atomová hmotnost - pomocí charakteristických čísel uvede počty částic v atomu - popíše vznik kationu a anionu z neutrálních atomů - vysvětlí pojem prvek - zná jména a značky některých prvků 	3.1., 3.2.	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (přírodní zdroje energie) <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Voda a vzduch ČJS-5-1-04 ČJS-5-2-07 ČJS-5-4-02 ČJS-5-4-07	CH-9-2-05 CH-9-2-06	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje různé druhy vod a uvede příklady jejich výskytu a použití - zná základní složení vzduchu a jeho vlastnosti - uvede příklady znečištění vody a vzduchu 	2.2., 2.3.	<p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah příroda a společnost <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy ŽP (čistota vod) <p>Člověk a svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s laboratorní technikou
Molekula	CH-9-3-01	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje stejnojaderné a různojaderné molekuly - vysvětlí pojem sloučenina - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny - odvodí složení chemické látky ze vzorce (a z modelu molekuly) chemické sloučeniny, určí počet jednotlivých atomů v molekule - rozlišuje rozdíl v zápisu molekul např. 2H a H₂ 	3.1., 3.3.	<p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyb částic látek
Chemická vazba	CH-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vliv valenčních elektronů na chemickou vazbu - vysvětlí pojem chemická vazba a její význam pro vznik molekul 	3.3	

		<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje vazbu kovalentní, iontovou a slabé vazebné interakce – uvede příklady - umí poznat na základě rozdílu elektronegativity atomů ve vazbě vazbu iontovou, polární a nepolární 		
Chemický děj ČJS-5-2-02 M-5-2-01	CH-9-4-01 CH-9-4-02 CH-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - zná a rozumí pojmu chemická reakce a rovnice - rozlišuje výchozí látky a produkty - vysvětlí zákon zachování hmotnosti - zná faktory ovlivňující rychlost chemické reakce: vliv koncentrace, plošného obsahu, teploty... - popíše vliv katalyzátoru na průběh chemické reakce - rozumí pojmu stechiometrické koeficienty - dovede upravit jednoduché chemické rovnice na základě zákona zachování hmotnosti 	4.1., 4.2., 4.3.	F <ul style="list-style-type: none"> - energetické zdroje z hlediska vlivu na životní prostředí - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
Základní výpočty v chemii M-5-2-01	CH-9-2-02	<ul style="list-style-type: none"> - používá a rozumí veličinám: látkové množství, molární hmotnost, relativní molekulová hmotnost, hmotnostní zlomek, molární objem, Avogadrova konstanta - vypočítá hmotnostní zlomek prvků ve sloučeninách a chemických sloučenin ve směsích; dovede jej vyjádřit procenty - vypočítá molární koncentraci vodných roztoků z hmotnosti rozpuštěné látky, objemu a její molární hmotnosti - dovede použít základních vztahů při výpočtech z rovnic 	2.1, 3.2, 4.1	F <ul style="list-style-type: none"> - vztah mezi hustotou, hmotností a objemem - měřené veličiny M <ul style="list-style-type: none"> - přímá a nepřímá úměrnost - matematizace jednoduchých reálných situací
Periodická tabulka prvků M-5-2-02	CH-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - definuje periodicitu chemických prvků - vysvětlí význam periodické tabulky - orientuje se v tabulce a rozlišuje periody a skupiny včetně jejich označení - pojmenuje důležité skupiny charakteristickými názvy vzácné plyny, halogeny, chalkogeny... - dělí tabulku na kovy, polokovy a nekovy 	3.2	
Prvky ČJS-5-4-03 ČJS-5-5-06 M-5-4-04	CH-9-3-01 CH-9-3-02 CH-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pojmy atom a prvek - dovede vysvětlit a uvést příklady modifikace prvků - zná příklady významných prvků, jejich značky, důležité fyzikální a chemické vlastnosti (barva, skupenství, struktura, modifikace, toxicita); uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů 	2.3., 3.1., 3.2. 7.1.	Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (principy hospodaření s přírodními zdroji; přírodní surovinové zdroje, jejich vlivy na prostředí a jejich

		<ul style="list-style-type: none"> - určí podle postavení prvku v PTP přibližně hodnotu elektronegativity, počet valenčních elektronů, další prvky s podobnými chemickými vlastnostmi - vysvětlí jejich význam pro člověka a pro přírodu - rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů - zhodnotí vliv činnosti člověka na změny obsahu kyslíku a ozonu v plynném obalu Země 		vyčerpatelnost)
Dvouprvkové sloučeniny (oxidy, halogenidy a sulfidy) ČJS-5-2-07 ČJS-5-4-03	CH-9-5-01 CH-9-3-02 CH-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - dovede vytvořit z názvu vzorec a naopak - používá správně pojmy oxidační číslo a náboj - porovná chemické vlastnosti oxidů, halogenidů (reakce s vodou) a použití významných oxidů, halogenidů a sulfidů - dovede vysvětlit význam oxidů na životní prostředí 	2.3., 3.3., 5.1., 5.2., 5.3, 7.1.	Př <ul style="list-style-type: none"> - nerosty a horniny - ochrana přírody a život. Prostředí

CHEMIE

Třída: tercie

Téma (návaznost)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy průřezová témata
Experimenty a bezpečnost práce ČJS-5-5-05 ČJS-5-5-06	CH-9-1-01 CH-9-1-02 CH-9-1-03 CH-9-2-01 CH-9-2-02 CH-9-2-03 CH-9-2-04 CH-9-4-02 CH-9-4-03	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - zná obecné zásady bezpečné práce v laboratoři - zná zásady první pomoci při úrazu v laboratoři (poleptání, popálení, pořezání, zasažení el. proudem) - dovede vypracovat protokol o provedené laboratorní práci - používá předepsané ochranné pomůcky a chemické nádobí - zná základní R a S věty a piktogramy výstrah nebezpečnosti - připraví roztok o dané koncentraci, hmot. zlomku, objemu - ze zadaných údajů o rozpustnosti látek sestrojí křivku rozp. - umí správně pracovat s pipetou a byretou 	1. 2., 1. 3., 1. 4. 2. 1., 4. 3., 5. 2.	Př <ul style="list-style-type: none"> - nemoci, úrazy a prevence Výchova ke zdraví <ul style="list-style-type: none"> - ochrana před úrazy - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví Osobnostní a sociální výchova <ul style="list-style-type: none"> - morální rozvoj - hodnoty a postoje, praktická

	CH-9-5-03 CH-9-7-03	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví aparaturu pro titraci - změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - zná zásady bezpečné práce s kyselinami a hydroxidy - umí správně zapálit kahan a pracovat s ním, ohnout trubičku a vytvořit kapilárku - zná zásady bezpečného zahřívání kapaliny ve zkumavce, v destilační baňce - umí odvážit potřebná množství látek potřebných pro reakci (provede výpočet optimálního množství látky podle stechiometrie, správně používá váhy) - správně provádí dekantaci i promývání sraženiny na filtru - umí sestavit aparaturu pro filtraci - prakticky ověří faktory ovlivňující průběh chem. reakce - provede sadu reakcí kovů s roztoky solí, na základě jejich reakcí vyhodnotí jejich reaktivitu a redoxní vlastnosti - dovede změřit teplotu reakčních směsí - dovede oddělovat směsi filtrací, destilací, dělicí nálevkou, chromatografií 		<p>etika</p> <p>Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj</p> <p>Člověk a svět práce - integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s laboratorní technikou
Kyseliny, pH ČJS-5-4-01 ČJS-5-5-05 ČJS-5-5-06	CH-9-3-03 CH-9-5-01 CH-9-5-02 CH-9-5-03	<ul style="list-style-type: none"> - umí definovat pojem kyselina - porovná vlastnosti a použití významných kyselin - posoudí vliv významných zástupců kyselin na životní prostředí - dovede z názvu odvodit vzorec kyseliny a naopak - zapíše chemickou rovnicí štěpení kyselin ve vodném roztoku - zapíše rovnicí vznik kyseliny reakcí kyselinotvorného oxidu s vodou - při práci s kyselinami používá ochranné pomůcky - zná správný postup při ředění kyselin - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet - orientuje se na stupnici pH - změří pH roztoku indikátorovým papírkem - zná základní acidobazické indikátory a jejich zabarvení 	5. 2., 7. 1.	<p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - předlékařská první pomoc při poranění a jiném poškození těla - nemoci, úrazy a prevence <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví - ochrana před úrazy - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví <p>Člověk a svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s laboratorní technikou

		<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje první pomoc při zasažení kyselinami a hydroxidy - zná některé indikátory a změny jejich zbarvení v kyselém prostředí (fenolftalein, methylořanž, lakmus) 		
Hydroxidy ČJS-5-4-01 ČJS-5-5-05 ČJS-5-5-06		<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem hydroxid - porovná vlastnosti a použití významných hydroxidů - dovede z názvu odvodit vzorec hydroxidu a naopak - zapíše chemickou rovnici štěpení hydroxidů ve vodě - zapíše chemickou rovnici vznik hydroxidu reakcí zásadotvorného oxidu s vodou 		
	CH-9-5-01 CH-9-5-02 CH-9-5-03	<ul style="list-style-type: none"> - zná první pomoc při zasažení kyselinami a hydroxidy - zná některé indikátory a změny jejich zbarvení v zásaditém prostředí (fenolftalein, methylořanž, lakmus) 	5. 2., 7. 1.	Př <ul style="list-style-type: none"> - předlékařská první pomoc při poranění a jiném poškození těla - nemoci, úrazy a prevence Výchova ke zdraví <ul style="list-style-type: none"> - odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví - ochrana před úrazy - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví Z <ul style="list-style-type: none"> - rizika vlivů na životní prostředí vztah příroda a společnost
Soli, neutralizace ČJS-5-4-01 ČJS-5-4-03	CH-9-3-03 CH-9-4-01 CH-9-5-01	<ul style="list-style-type: none"> - zná podstatu neutralizace - zná složení solí (kation, anion) - umí určit společné vlastnosti solí - porovná vlastnosti a použití prakticky významných solí - umí zapsat a provést přípravu solí reakcemi různých skupin látek /srážecí reakce, neutralizace, termický rozpad/ - umí tvořit názvy solí, jejich iontů a psát jejich vzorce 	4. 2., 5. 3.	Př <ul style="list-style-type: none"> - předlékařská první pomoc Výchova ke zdraví <ul style="list-style-type: none"> - odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví - ochrana před úrazy - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví Člověk a svět práce <ul style="list-style-type: none"> - práce s laboratorní technikou
Hospodářsky významné látky	CH-9-2-05 CH-9-5-01 CH-9-7-03	<ul style="list-style-type: none"> - zná technické názvy některých solí - vysvětlí pojem trvalá a přechodná tvrdost vody - uvede základní druhy hnojiv 	7. 1., 7. 2., 7. 3.	Př <ul style="list-style-type: none"> - nerosty a horniny - ochrana přírody a životního

<p>ČJS-5-2-07 ČJS-5-4-01 ČJS-5-4-03 ČJS-5-5-05 ČJS-5-5-06 ČJS-5-4-08</p>		<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady sloučenin využívaných ve stavebnictví - vysvětlí podstatu tvrdnutí vápenné malty a tuhnutí sádry - zná hlavní keramické suroviny - zná podstatu výroby keramických předmětů 		<p>prostředí</p> <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - důsledky vlivů na životní prostředí - příroda a společnost - Česká republika – hospodářské aktivity
<p>Redoxní děje</p> <p>ČJS-5-4-01</p>	<p>CH-9-4-01 CH-9-4-02 CH-9-4-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy oxidace a redukce, redoxní děj - určí v reakci oxidační a redukční činidlo - porovná redoxní vlastnosti kovů a nekovů - zná podstatu výroby kovů z rud - vysvětlí děj zvaný elektrolýza - vybere příklady průmyslového využití elektrolýzy - zná příklady výroby elektrické energie chemickou cestou - zná a vysvětlí pojem akumulátor - určí směr elektrického proudu, katodu a anodu u elektrolýzy i galvanického článku - vysvětlí pojem koroze kovů a způsoby ochrany před korozí 	<p>4. 2. , 4. 4., 7. 1.</p>	<p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrický proud a napětí - vodič a izolant - elektrický obvod <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí
<p>Chemické reakce a energetika</p> <p>ČJS-5-4-01 ČJS-5-4-03 ČJS-5-4-08</p>	<p>CH-9-4-01 CH-9-4-02 CH-9-7-01 CH-9-7-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy exotermická a endotermická reakce - vysvětlí pojem molární teplo reakce - zapíše termochemickou rovnici - zná příklady fosilních paliv a jejich využití - uvádí příklady obnovitelných zdrojů - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - zhodnotí využívání paliv jako zdrojů energie - objasní podstatu výroby jaderné energie - vypočítá z rovnice při znalosti molárních tepel teplo vyměněné při vzniku produktů 	<p>4. 2., 4. 3., 6. 2.</p>	<p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - výhody a nevýhody energetických zdrojů - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - předlékařská první pomoc - uvede příklady vlivu člověka na životní prostředí - nemoci, úrazy a prevence - ochrana přírody a životního prostředí <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - rizika vlivů na životní prostředí - vztah příroda a společnost <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - chování v situacích ohrožení

				zdraví - ochrana člověka za mimořádných situací Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy ŽP
--	--	--	--	---

CHEMIE
Třída: kvarta

Téma	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy průřezová témata
Úvod do organické chemie ČJS-5-4-02 ČJS-5-4-04	CH-9-1-10 CH-9-3-01 CH-9-3-03 CH-9-6-01 CH-9-6-02	Žák: - vysvětlí rozdíl mezi organickou a anorganickou látkou, - podle chemického vzorce je umí rozlišovat - uvede příklady prvků tvořící organické sloučeniny a jejich vaznost - rozdělí organické sloučeniny na uhlovodíky a jejich deriváty - uvádí příklady organických sloučenin ze svého okolí	3.1., 3.2., 5.1. 5.2., 5.3., 6.1. 6.2., 6.3., 6.4. 7.4., 7.6.	
Uhlovodíky ČJS-5-4-03 ČJS-5-4-09	CH-9-6-01 CH-9-6-02 CH-9-7-02	- definuje pojem uhlovodík - rozliší základní skupiny uhlovodíků (alkany, cykloalkany, alkeny, alkadieny, alkyny, areny) - rozlišuje typy vzorců uhlovodíků (molekulový, strukturní, racionální) - zná závislost tvaru molekuly na typu vazby - určí počet valenčních elektronů zapojených do vazeb v uhlovodících, vysvětlí pojem delokalizované elektrony a jejich vliv na vlastnosti arenů - zná obecné vzorce homologických řad alkanů, cykloalkanů, alkenů, alkynů a odvodí z nich molekulový vzorec konkrétního uhlovodíku - vysvětlí pojem izomerie a uvede příklady	3.3., 6.1., 6.2.	Z 4.3., Člověk a svět práce – integrace - práce s laboratorní technikou

		<ul style="list-style-type: none"> - zná vzorce, vlastnosti a použití významných alkanů (methan, ethan, propan, butan) a cykloalkanů (cyklohexan) - zná vzorce, vlastnosti a použití uhlovodíků s násobnými vazbami (ethen, but - 1,3-dien, ethyn) - zná vzorce, vlastnosti a použití základních arenů (benzen, toluen, naftalen) - uvede zdroje uhlovodíků - uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy - prakticky zjistí složení uhlovodíků - prakticky dokáže uhlík a vodík v organické látce - sestaví tyčinkové modely vybraných uhlovodíků - sestaví tyčinkové modely sloučenin 		
Deriváty uhlovodíků ČJS-5-4-03 ČJS-5-4-09	CH-9-6-03 CH-9-7-03	<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem derivát uhlovodíku - zná vzorce a názvy některých uhlovodíkových zbytků - chápe pojem charakteristická skupina, dovede zapsat charakteristické skupiny strukturním vzorcem - uvede příklady použití halogenových derivátů uhlovodíků - zná nebezpečí vdechování par organických rozpouštědel - zná význam ozonoféry pro život na Zemi a nebezpečí používání freonů - provede klasifikaci kyslíkatých derivátů uhlovodíků - vysvětlí rozdíl mezi alkoholem a fenolem - uvede vlastnosti a použití významných alkoholů a fenolů (methanol, ethanol, ethylenglykol, glycerol, fenol) - zapíše vzorce alkoholů a fenolu racionálními a strukturními vzorci - napíše chemickou rovnici ethanolového kvašení cukerných roztoků - rozliší karbonylové sloučeniny (aldehydy a ketony) - uvede vzorce, vlastnosti a použití formaldehydu, acetaldehydu a acetonu - definuje pojem karboxylová kyselina - uvede příklady použití kyseliny octové - porovná, v čem se shoduje a čím se liší reakce kyseliny octové a kyseliny chlorovodíkové s hydroxidem sodným a se zinkem 	6.3.	Člověk a svět práce - integrace - práce s laboratorní technikou Environmentální výchova - základní podmínky života – přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

		<ul style="list-style-type: none"> - zná vzorce a názvy karboxylových kyselin vázaných v tucích - odvodí pravidla názvosloví některých organických sloučenin na základě systematického substitučního názvosloví - uvede význam aminokyselin a nukleových kyselin pro živé organismy - vysvětlí rozdíl mezi neutralizací a esterifikací karboxylových kyselin, zapíše je rovnicí - uvede příklady výskytu esterů v přírodě - uvede příklady použití některých esterů - sestaví tyčinkové, popř. kalotové modely vybraných derivátů uhlovodíků - dokáže přítomnost kyselin v přírodních materiálech - vyhledá v literatuře vzorce kyseliny šťavelové, citrónové, vinné a mléčné 		
Přírodní látky ČJS-5-4-02 ČJS-5-4-04 ČJS-5-4-03 ČJS-5-4-09	CH-9-6-04 CH-9-6-05 CH-9-6-06	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu - zná základní látky vstupující a vystupující při procesu trávení a metabolismu člověka - popíše vzájemný vztah a propojenost biochemických dějů v říši rostlinné a živočišné - vysvětlí význam enzymů na biochemické reakce - uvede hlavní zdroje vitamínů (A,D,E,K,B,C), jejich biologické působení i důsledky jejich nedostatku v organismu (s užitím literatury, internetu) - rozlišuje odlišný způsob získávání energie rostlin a živočichů - zařadí sacharidy do systému organických sloučenin - rozdělí sacharidy podle složitosti molekul na monosacharidy, disacharidy a polysacharidy - uvede význam glukosy pro člověka - uvede význam sacharosy a škrobu ve výživě člověka - provede důkaz glukosy v přírodním materiálu - provede důkaz škrobu v bramborové hlíze - uvede chemické složení a vlastnosti tuků - zná podstatu a význam ztužování tuků 	6.4.	Člověk a svět práce – integrace - práce s laboratorní technikou Přírodopis 1.1., 1.2., 1.3., 3.3. Environmentální výchova - základní podmínky života (vztahy základních podmínek života /voda, vzduch, půda, světlo/)

		<ul style="list-style-type: none"> - uvede význam tuků pro organismus - zná podstatu výroby mýdla a jeho vlastnosti - oddělí tuk z přírodního materiálu a určí jeho vlastnosti - ověří vliv mýdla na povrchové napětí vody - zařadí bílkoviny do systému organických sloučenin - zná význam bílkovin pro živé organismy - provede důkaz bílkovin ve vaječném bílku - provede důkaz dusíku a síry vázaných v bílkovině - ověří některé vlastnosti bílkovin - uvede příklady zdrojů sacharidů, tuků a bílkovin - uvede význam enzymů pro chemické reakce v organismech - uvede příklady hormonů a jejich význam v organismech - uvede příklady zdrojů vitamínů v přírodě - zná význam nukleových kyselin pro život organismů - vysvětlí pojem nukleotid - objasní souvislost mezi NK a bílkovinami - rozdělí vitamíny podle rozpustnosti ve vodě a v tucích - ověří činnost enzymu sacharasy - provede důkaz vitamínu C v přírodním materiálu - dokáže porovnat fyzikální vlastnosti přírodních látek 		
Plasty a syntetická vlákna	CH-9-7-03	<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem makromolekula - objasní pojem polymerace - zapíše chemickou rovnicí vznik PE, PP, PS, PVC - uvede významné vlastnosti PE, PP, PS, PVC a uvede příklady výrobků, které se z těchto plastů vyrábějí - uvede příklady syntetických vláken (PET,PA) jejich výhodné a nevýhodné vlastnosti - uvede příklady používání plastů v domácnostech, ve stavebnictví, v motorismu a v lékařství - uvede příklady znečišťování životního prostředí plasty - zná výhodné i nevýhodné vlastnosti plastů 	7.4.	Environmentální výchova základní podmínky života přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady)

Chemie a společnost		<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem chemizace - uvede základní fáze chemické výroby - hodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - orientuje se v základních typech léčiv - chápe nebezpečí nadměrného užívání léků pro zdraví člověka - zhodnotí používání pesticidů, jejich vliv na životní prostředí a zdraví člověka - vysvětlí podstatu účinku detergentů - uvede nepříznivé účinky ethanolu a tabáku na organismus a dalších drog - zná signály civilní obrany pro radiační a chemické nebezpečí - uvede prostředky individuální protichemické obrany - orientuje se v zásadách správné výživy - vysvětlí rozvoj civilizačních chorob, které vznikají v důsledku nesprávné výživy - objasní nezbytnost správného ukládání a uchovávání potravin 	1.3., 1.4.,7.1.,7.5., 7.6.,7.7.	Z 5.3. Přírodopis 7.4. Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky života (přírodní zdroje -zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) - lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady
Laboratorní technika	CH-9-1-01 CH-9-1-02 CH-9-1-03 CH-9-2-02 CH-9-2-03 CH-9-2-04 CH-9-4-03 CH-9-6-06 CH-9-7-01	<ul style="list-style-type: none"> - dovede připravit experiment podle zadání vyučujícího - pracuje se chemickým nádobím - pracuje s kahanem a spotřebiči el. proudu pod dohledem pedagoga - dovede ohnout skleněnou trubičku, vytvořit kapiláru - užívá správně odměrné sklo a váhy - dovede používat správné nádoby a postup při: přípravě roztoků určité koncentrace, filtraci, vážení, měření teploty, pipetování, titrace 	6.1., 6.2., 6.3.,6.4. základní laboratorní technika	Člověk svět práce – integrace - práce s laboratorní technikou

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vzdělávací obor: Přírodopis
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis je určen pro žáky primy, sekundy, tercie a kvarty. Umožňuje žákům porozumět probírané látce v širších souvislostech. Umožňuje snáze pochopit vztahy mezi organizmy a prostředím při přímém poznávání hledisek ekologických, biologických, vědeckých, časových i prostorových.

Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou začleněny tematické okruhy průřezového tématu Environmentální výchova (Ekosystémy; Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k přírodě). Vedle odborných pojmů, názvosloví i zařazování organismů do systému, vztahy mezi živou a neživou přírodou, klade přírodopis důraz především na pochopení vzájemných vztahů v ekosystémech. Zabývá se postavením člověka v jednotlivých ekosystémech a jeho vlivem v nich. Žáci se učí hledat a poznávat jednotlivé vazby mezi složkami ekosystému a logické souvislosti.

V primě je přírodopis zaměřen na ekosystémy - les, rybník, louky, pastviny a pole. V sekundě jsou to ekosystémy umělé – ovocné zahrady, zelinářské zahrady, okrasné zahrady, parky a sídlištní zeleň, rumiště a okraje cest.

V primě a sekundě se žáci v přírodopise seznamují nejen s různými organizmy a způsobem života, ale poznávají i vnitřní stavbu a funkci těl různých organismů. Seznámí se se stavbou buňky a na konkrétních příkladech se přesvědčí, jakými způsoby jsou zajišťovány základní životní projevy rostlin, hub, bezobratlých živočichů i obratlovců. V druhém pololetí sekundy pak převažuje hledisko anatomicko-fyziologické – žáci pracují s již známými skutečnostmi tentokrát z pohledu srovnávací morfologie a fyziologie rostlin a živočichů. Uplatňuje se tak vzdělávací obsah průřezového tématu Osobnostní a sociální výchovy (rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, komunikace a kreativita). Časová dotace je v primě a sekundě 2 hodiny týdně ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

V tercii má časovou dotaci 1 hodinu týdně ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, 1 hodinu ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a 0,3 hodiny ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Přírodopis. Dále začleňuje z oblasti Člověk a svět práce tematické okruhy Práce s laboratorní technikou a integruje část Výchovy ke zdraví.

Učivo kvarty je zpočátku zaměřeno na neživou přírodu (stavba zemské kůry, základy geologie – v návaznosti na předmět Zeměpis) a historický geologický i biologický vývoj Země, v druhé části pak shrnuje poznatky získané v nižších ročnících, zobecňuje je a aplikuje na problematiku světovou (biomy, fyto geografie, zoogeografie, globální problémy lidstva apod.). V tomto ročníku je učivo rozšířené o praktická cvičení s využitím časové dotace z oblasti Člověk a svět práce.

Cílem předmětu je naučit žáky pozorovat přírodu, učit se z ní a mít k ní vlastní postoje, orientovat se v přírodě, pochopit její zákonitosti, ale také problematiku ochrany přírodních zdrojů a nutnost řešení chování lidské populace v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje. Žáci se učí získávat, třídít a kriticky vyhodnocovat informace z literatury, médií apod.. Jedním z cílů je naučit žáky volit vhodné pracovní postupy a dodržovat bezpečnost práce při práci s laboratorní technikou, zaujímat pozitivní vztah k práci, mít odpovědnost za kvalitu a smysl pro týmovou spolupráci. Z tohoto důvodu volíme i rozmanité metody a formy výuky (např. vycházky do přírody, pozorování v přírodě pouhým okem a lupou, pozorování přírodnin mikroskopem, exkurze do ZOO,

do botanické zahrady, skupinové projekty, přípravu krátkých videosekvencí, fotografování, vyhledávání informací na internetu, práci s atlasy, přírodninami, klíči, besedy s lesníky a ochránci přírody).

Časové rozvržení učiva

Vyučovací předmět je realizován v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně v primě a sekundě z časové dotace ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. V tercii má časovou dotaci jednu hodinu týdně ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jednu hodinu ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a 0,3 hodiny ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Dále začleňuje z oblasti Člověk a svět práce tematické okruhy Práce s laboratorní technikou a integruje část Výchovy ke zdraví. 2.33 hodiny v kvartě – jedna hodina z časové dotace ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, 1 hodina z disponibilní hodinové dotace a 0,33 hodiny z časové dotace Člověk a svět práce (práce s laboratorní technikou, využití digitálních technologií).

Organizace výuky

Výuka se uskutečňuje v učebně biologie, vybavené počítačem a dataprojektorem, praktická cvičení se realizují v biologické laboratoři a v terénu. Při přípravě projektů a samostatných úkolů (prezentací apod.) využívají žáci učebny IVT. Ve spolupráci s předmětovou komisí tělesné výchovy, biologie a zeměpisu je pro žáky sekundy realizován dvou až třídní pobytový kurz v přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu ekologický přírodopis

1. Kompetence k učení

1.1.

- volíme netradiční a nové metody a formy vyučování
- zapojujeme žáky do výkladu učiva na základě využívání znalostí z přímého pozorování okolní skutečnosti, samostatného získávání informací, řešení úkolů, jejich prezentace, zařazování aktuálních informací

1.2.

- předkládáme dostatek informačních zdrojů o organizmech z učebnic, pracovních textů, klíčů i tabulek, pomocí nichž žáci aktivně zařazují organizmy do systému a postupně vyvozují systematické skupiny (nikoliv pouze učení podle systematických skupin)

1.3.

- využíváme a stále opakujeme základní pojmy, spirálovitě rozvíjíme jejich obsah
- nabízíme žákům příklady k hledání souvislostí mezi různými skupinami organismů, mezi základními ději v přírodě, k hledání mezipředmětových souvislostí a k aktivnímu sestavování zobecňujících schémat

1.4.

- formou vycházek a exkurzí do přírody poznáváme jednotlivé organizmy a souvislosti mezi nimi
- vedeme žáky k získávání základních dovedností pozorováním biologických objektů s využíváním lupy, mikroskopu, dalekohledu

1.5.

- rozvíjíme zájem o poznávání přírody zadáváním vhodných problémových úkolů
- připomínáme dřívější znalosti a dovednosti s možností jejich využití k samostatné aplikaci (mimo jiné i z 1.stupně základní školy)
- používáme úkoly v učebnicích a pracovních listech

2. Kompetence k řešení problémů

2.1.

- předkládáme otázky a vedeme žáky k hledání odpovědí (např. na základě otázek v učebnici, v pracovním sešitu)
- navozujeme situace vedoucí k využívání zkušeností, úsudků, souvislostí, rozdílů a shody, přizpůsobení organismů prostředí a způsobu života, k zamyšlení se nad problémy
- probíráme důsledky vlivů člověka na přírodu, souvislosti mezi způsobem života a zdravím

2.2.

- motivujeme žáky k vyhledávání informací o jednotlivých organizmech i o přírodních celcích, ke shromažďování informací na základě vlastního pozorování organismů v okolní přírodě, v domácnosti
- doporučujeme diskuze s rodiči
- na základě využívání časopisů, televizních a rozhlasových pořadů, internetu a vhodné motivace postupně zvyšujeme nároky na množství a zejména kvalitu informací a na jejich přehlednost

2.3.

- zadáváme zpracování samostatných individuálních nebo skupinových referátů na základě získaných informací a zkušeností a vyžadujeme jejich prezentaci – ústní, písemnou (např. formou článků do školního časopisu), formou kresby, fotografie, úpravou nástěnky atd.
- ukládáme na základě předem uložených otázek samostatné zpracování závěrů z pozorování přírody, z pokusů, z exkurzí

2.4.

- hodnotíme kvalitu zpracovaných referátů, oceňujeme dobrou práci, povzbuzujeme pro další aktivity
- učíme porovnávat přístupy k vyhledávání a zpracování informací o přírodě, navozovat spolupráci
- upozorňujeme na důležitost získávání informací i prostřednictvím moderních komunikačních prostředků

2.5.

- organizujeme diskuze o získaných informacích a diskuze na základě pozorování při praktických cvičeních
- respektujeme obhajování vyjadřovaných názorů, nezakazujeme, ale snažíme se logicky vyvracet nesprávné názory, diskutovat o odpovědnosti člověka za jednání v přírodě
- vybízíme k hodnocení důsledků pozitivních i negativních vlivů a jevů v přírodě a vedeme žáky k uvažování o jejich důsledcích

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- vyžadujeme souvislé odpovědi na zadanou otázku, nikoliv odpovědi typu „ano“, „ne“, zpracování popisů a úvah týkajících se přírody, zdraví, vztahů člověka a životního prostředí, změn v přítomnosti, důsledků pro budoucnost apod.
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci v rámci předmětu i mezi jednotlivými předměty

3.2.

- organizujeme besedy s různými odborníky, návštěvy seminářů a panelových diskusí

- v rámci třídy, ročníku i školy organizujeme akce např. u příležitosti významných dnů (Den Země, Den ŽP OSN, Den vody apod.)

3.3.

- vedeme žáky k využívání různých odborných textů (doporučených knih, článků atd.), atlasů, map a webových stránek, k porovnávání zpráv získaných z tisku, z literatury, z různých informačních materiálů a vlastního pozorování, např. při exkurzích, při řešení zadávaných úkolů
- nabízíme žákům využívání komunikační a informační technologie pro komunikaci s okolním světem, publikování názorů a jejich předávání odpovědným orgánům (např. formou dopisu, požádáním o besedu s pracovníkem veřejné správy apod.)

3.4.

- vytváříme situace pro navazování kontaktů mezi žáky různého věku – např. při diskusích o okolní přírodě, o vztazích lidí k ní, o aktuálních místních problémech týkajících se zdraví, životního prostředí a ochrany přírody (při různých vhodných příležitostech)
- navazujeme kontakty mezi žáky různých škol v ČR i v zahraničí prostřednictvím počítačů (např. předávání údajů o pozorování prostředí organizované prostřednictvím ekologického střediska Tereza), prostřednictvím organizování společných přírodovědných expedicí, soutěží apod.

3.5.

- organizujeme akce otevřené pro veřejnost, pro rodiče se zaměřením k informacím o okolní přírodě, o životním prostředí za aktivní účasti žáků („dětí učí rodiče a rodiče učí děti“)
- organizujeme besedy o názorech mladých lidí na různou aktuální problematiku týkající se ochrany přírody, šetření přírodními zdroji apod.

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- při pozorování přírody, laboratorních pracích, při hledání odpovědí na zadané otázky vedeme žáky k práci ve skupinách, dbáme na zapojení všech členů skupiny

4.2.

- pozitivně hodnotíme dobrou vzájemnou spolupráci ve skupinách, zdůrazňujeme rovný přístup všech žáků ke zkoumání zadaných úkolů, oceňujeme snahu, zručnost a pečlivost při řešení různých úkolů týkajících se přírody a péče o živé organizmy
- vytváříme situace pro vnímání krásy a harmonie přírody a pobytu v přírodě na celkový rozvoj osobnosti žáka (při exkurzích, výletech do přírody, při různých vzdělávacích i rekreačních pobytech v přírodě a ve střediscích ochrany přírody, při organizování vyučovacích hodin v okolní přírodě, při vnímání přírody všemi smysly atd.)

4.3.

- vytváříme pocit spolupráce (nikoliv nadřazenosti) při pozorování v přírodě, oceňujeme postřehy žáků, šikovnost při práci v praktických cvičeních
- rozdělujeme úkoly ve skupinách a navozujeme diskuzi ve skupinách před celkovou prezentací řešení úkolů
- učíme vzájemné toleranci a komunikace nejen při odborné práci a pozorování v přírodě, ale i v běžném každodenním soužití, např. při společně tráveném čase na několikadenním kurzu

4.4

- pozitivně hodnotíme zájem, snahu, spolupráci při zkoumání přírody a odpovědné citlivé postoje k přírodě — nejen vědomosti o ní

5. Kompetence občanské

5.1.

- zdůrazňujeme rovnost lidí, potřebu jejich vzájemné spolupráce, ohleduplnost k lidem handicapovaným některým poškozením smyslových orgánů, ke starším a nemocným lidem, k těhotným ženám, důležitost vzájemné lidské pomoci při přírodních katastrofách, pomoc při úrazech, v nemoci, malým dětem atd.

5.2.

- zdůvodňujeme význam ochrany jednotlivých organismů, rozmanitosti přírody na úrovni druhové, ekosystémové i genetické, důležitost zákonů v tomto smyslu, význam ochrany zdraví a odpovědnosti lidí za zdraví své i dalších lidí, právo na zdravé životní prostředí i povinnost odpovědného jednání v prostředí
- připomínáme význam spolupráce v celé republice i mezinárodní spolupráci v ochraně přírody a uvádíme příklady

5.3.

- prakticky ukazujeme a procvičujeme první pomoc při úrazech a probíráme jednání v různých krizových situacích (otravách, infekčních onemocněních, při ohrožení přírody ohněm, nesprávným jednáním apod.)

5.4.

- zdůrazňujeme propojenost našich kulturních tradic se vztahem k přírodě, a v tomto smyslu se zapojujeme do různých aktivit místních i celostátních a soutěží (např. do literární a výtvarné soutěže Klubu ekologické výchovy věnované ochraně životního prostředí, udržitelnému rozvoji a přípravě Charty Země OSN)

5.5.

- učíme myslet v souvislostech, chápat ekologické vazby v prostředí a systémové uspořádání v přírodě, uvědomovat si ohrožování základních podmínek života, možností a způsobů jejich ochrany

6. Kompetence pracovní

6.1.

- věnujeme náležitou pozornost dodržování bezpečnosti při pobytu v přírodě, při praktických cvičeních a seznamujeme žáky s pravidly bezpečného jednání v souvislostech s učivem o jednotlivých organizmech, o člověku i o přírodních celcích a o práci v přírodě

6.2.

- diskutujeme o výsledcích práce v okolí z hledisek ochrany přírody, udržitelnosti rozvoje a ochrany zdraví lidí, kriticky z tohoto pohledu hodnotíme i ekonomické aktivity ve světě, v regionu, v místě

6.3.

- ukazujeme možnosti i problémy spojené s různými pracovními činnostmi v přírodě (v zemědělství, v lesnictví, při ochraně přírody), při využívání přírody k rekreaci a pro turistiku
- připomínáme vlivy dalších lidských činností na přírodu a nezbytnost omezování negativních vlivů (např. dopravy, stavebnictví, průmyslu, výstavby měst – urbanizace, odpadového hospodářství apod.)
- seznamujeme žáky s důležitostí a významem odpovědnosti každého člověka jako spotřebitele při ochraně životního prostředí a s označováním ekologicky šetrných výrobků a biopotravin

6.4.

- vytváříme předpoklady pro napojování průřezových témat na učivo přírodopisu

Z uvedeného přehledu je patrné, že předmět ekologický přírodopis přispívá významně k postupnému utváření všech klíčových kompetencí, a to nejen v závislosti na obsahu učiva, ale vždy i na volených metodách a formách vyučování.

Zkratky používané v tabulkách:

ČP = oblast člověk a příroda   ČSP = oblast člověk a svět práce

ČZ = oblast člověk a zdraví

PŘÍRODOPIS

Třída: prima

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Poznáváme přírodu (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-07)	P-9-8-01 P-9-8-02 P-9-3-01 P-9-4-01	Žák: - porovná rozdíl v pozorování pouhým okem, lupou, mikroskopem a pokusem - rozlišuje základní části rostlinných a živočišných těl - na konkrétním příkladu použije termín organizmus a orgán	8.1,8.2, 4.1	Člověk a svět práce - práce s laboratorní technikou Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání) - kreativita
Les (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-7-01 P-9-7-02	- určí předložené ukázky lesních organizmů - na příkladu lesního ekosystému vysvětlí rozdíl mezi ekosystémem a společenstvem	7.1.	Environmentální výchova - ekosystémy (les v našem prostředí)
Porovnání rostlin a hub (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-1-04 P-9-8-01 P-9-2-02	- porovná nápadné odlišnosti ve stavbě rostlin a hub - rozlišuje rozdílné funkce rostlin a hub v ekosystémech	2.1,2.2,3.1	
Řasy	P-9-1-04 P-9-1-05 P-9- 8-01 P-9-3-02 P-9-3-03 P-9-3-04 P-9-3-05 P-9-8-02	- na předloženém vzorku (pozorovaném pouhým okem, lupou i mikroskopem) popíše základní stavbu těla řasy - charakterizuje základní děje probíhající v těle řas - vysvětlí autotrofní způsob výživy a porovná ho s heterotrofním způsobem	1.2.,3.1, , 3.2, 3.3,3.4, 8.1	Člověk a svět práce - práce s laboratorní technikou

Houby (ČJS –5-4-03)	P-9-1-04 P-9-1-05 P-9-2-01 P-9-2-02 P-9-5-05 P-9-6-04 P-9-7-01 P-9-7-04 P-9-8-01 P-9-8-02	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná několik našich nejznámějších jedlých hub a na vybraném zástupci popíše stavbu plodnice - vyjádří poznávací znaky muchomůrky zelené (nejjedovatější houby), uvede další příklad jedovaté houby - vysvětlí význam mykorrhizy a parazitizmu u hub - objasní, proč houby bývají původci onemocnění rostlin - dodržuje zásady chování v lese a sběru hub 	2.1, 2.2, 8.1	
Lišejníky (ČJS –5-4-03)	P-9-2-03 P-9-7-01 P-9-7-04 P-9-8-01 P-9-8-02	<ul style="list-style-type: none"> - objasní funkci dvou organismů v lišejníku - uvede význam lišejníku jako bioindikátoru 	2.3, 7.1, 7.2, 8.1	Ch - uvede příklady látek znečišťující ovzduší
Mechy (ČJS –5-4-03)	P-9-3-01 P-9-3-02 P-9-3-03 P-9-3-04 P-9-3-05 P-9-7-01 P-9-7-04 P-9-8-01 P-9-8-02	<ul style="list-style-type: none"> - zjistí místa a podmínky výskytu mechů a na základě zjištění vyvodí význam mechů v lese - popíše mechovou rostlinu podle přírodniny nebo obrázku - uvede příklady 5 mechů - uvede způsoby rozmnožování mechů 	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 7.1, 8.1	
Kapradiny Přesličky Plavuně	P-9-3-01 P-9-3-02 P-9-3-03 P-9-3-04	<ul style="list-style-type: none"> - uvede časté místo výskytu kapradin v lese - popíše kapradinu (přírodninu nebo obrázek) a její život v průběhu roku - vyjádří význam kapradin, přesliček a plavuní pro vznik uhlí 	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 7.1, 7.2, 8.1	Ch - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady

	P-9-3-05 P-9-7-01 P-9-7-04 P-9-8-01 P-9-8-02	- charakterizuje výtrusné rostliny a dělí je do systematických skupin		produktů průmyslového zpracování ropy (Ch-9-6.02) Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání)
Přehled a třídění poznaných lesních organismů	P-9-1-04 P-9-3-04 P-9-3-05	- třídí poznané organizmy a vyjadřuje znaky jednotlivých skupin (vnější stavbu a způsob výživy) - vyvozuje závislosti mezi morfologií a prostředím	1.3, 3.1, 3.3	M - vyhledává, sbírá a třídí data (M-9-2.01) If - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat (ICT-9-2-01)
Rostliny nahosemenné (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-1-05 P-9-3-01 P-9-3-02 P-9-3-03 P-9-3-04 P-9-3-05 P-9-7-01 P-9-7-04 P-9-8-01 P-9-8-02	- na konkrétním zástupci popíše stavbu těla a vyjádří jeho přizpůsobení podmínkám prostředí - uvede rozdíl mezi rozmnožováním pohlavním (semeny) a nepohlavním (výtrusy a jinými částmi rostlin) - vyjádří rozdíl mezi opylením a oplozením - objasní pojem nahosemenná rostlina - pozoruje lupou části jehličnanů a podle klíče je rozlišuje - charakterizuje jehličnaté lesy a jejich rozšíření - vysvětlí, co je lesní monokultura a jaký vliv na ni mají podmínky prostředí	3.1, 3.2, 3.4, 7.1, 7.2, 8.1	F - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí (F-9-4.05) Environmentální výchova - ekosystémy (les v našem prostředí)
Rostliny krytosemenné (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-1-04 P-9-3-01 P-9-3-02 P-9-3-03 P-9-3-04 P-9-3-05 P-9-7-01 P-9-8-01 P-9-8-02	- opakuje základní vegetativní části těla krytosemenné rostliny (kořen, stonek, list) a jejich význam pro život rostliny - vysvětlí pojem vytrvalá bylina a uvede příklady podzemních částí rostlin se zásobními látkami - vysvětlí význam ochrany rostlin a zákona na jejich ochranu - pozoruje lesní byliny (přírodniny, obrázky), některé pojmenuje a uvede příklady rostlin jedovatých - pozoruje větévky, listy a plody lesních keřů, polokeřů a	1.3,3.1, 3.2, 3.4, 7.1, 7.2, 8.1, 8.2	Environmentální výchova - ekosystémy (les v našem prostředí)

	,	stromů, rozlišuje je, určuje příslušnost k druhu rostliny (pozná je, určuje podle obrázků) - charakterizuje smíšené a jehličnaté lesy		
Lesní patra	P-9-1-07 P-9-2-02 P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03 P-9-8-01	- rozliší lesní patra - uvede význam půdních bakterií, objasní utváření humusu a pojem rozkladač - vysvětlí rozdíl mezi vzhledem stromu solitérního a v zápoji (stromořadí, les apod.)	1.5, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.4, 7.1, 8.1	Environmentální výchova - ekosystémy (les v našem prostředí)
Živočichové v lesích (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-7-01 P-9-8-01	- porovná výživu živočicha a rostliny a objasní pojem výživově nesoběstačný - heterotrofní - uvede příklady různých lesních živočichů a ukáže na nich základní vlastnosti živočichů - rozliší rozdíly mezi živočichem jednobuněčným a mnohobuněčným a mezi živočichem bezobratlým a obratlovcem	4.1, 4.2, 8.1	
Měkkýši (ČJS –5-4-03)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-7-01 P-9-8-01	- popíše vnější stavbu plže, použije termín ulita a vyvodí termín měkkýš - uvede způsob výživy a života plžů - objasní termín obojetné pohlaví - hermafrodit	4.1, 4.2, 7.1, 8.1	
Členovci (ČJS –5-4-03)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-5-01 P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03 P-9-7-04 P-9-8-01	- popíše, porovná a vyjádří rozdíly mezi pavoukem, korýšem, mnohonožkou, stonožkou a hmyzem a zároveň vytkne i jejich společné znaky a objasnit pojem členovci - uvede příklady lesního hmyzu - porovná způsob života pavouků, klíšťat, půdních členovců, mravenců, býložravého a hmyzožravého hmyzu a jejich význam v přírodě - uvede zásady ochrany před klíšťaty a nemocemi, které roznášejí - vysvětlí význam ochrany mravenišť pro život lesa, objasní biologickou rovnováhu, příčiny jejího narušení v lese a	4.1, 4.2, 4.3, 5.3 4.4, 7.1, 7.2, 8.1	Environmentální výchova - ekosystémy (les v našem prostředí)

		<p>principy její ochrany</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady nižších systematických skupin členovců, zástupce (rodové nebo druhové jméno) - definuje pojem škodlivý, chráněný a užitečný druh a uvede příklady ze skupiny členovců 		
Obratlovci Obojživelníci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-1-01 P-9-1-02 P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-5-01 P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem obratlovec a vyjmenuje základní skupiny obratlovců - popíše a odliší zástupce ocasatých a žab - uvede podmínky prostředí vhodné pro obojživelníky - objasní nepřímý vývin obojživelníků s důrazem na rozdíly mezi ocasatými a žábami - uvede příklady obojživelníků žijících v lese - vysvětlí význam ochrany obojživelníků 	8.1, 1.2, 1.3, 4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 7.2, 5.3	Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana živočichů)
Plazi (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-5-01 P-9-7-01 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - popíše zmiji obecnou a způsob jejího života - uvede, jak se chovat po zmijím uštknutí - vysvětlí význam ochrany zmijí - uvede další zástupce plazů 	8.1, 4.1, 4.2, 4.4., 7.1, 7.2, 5.3	Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana živočichů)
Ptáci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem teplokrevný obratlovec a porovná se studenokrevným - popíše ptáky (přírodniny, obrázky) patřící do různých skupin (dravci, sovy, pěvci, šplhavci, kukačky) - vytkne jejich charakteristické znaky ve stavbě těla, způsobu života a získávání potravy - uvede příklady ptáků žijících v lese z jednotlivých uvedených skupin - vysvětlí vztahy mezi různými skupinami ptáků a ostatními organizmy 	8.1, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1, 7.2,	Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (Natura 2000)

		<ul style="list-style-type: none"> - objasní rozdíl mezi ptáky stálými a stěhovavými - vysvětlí význam ptáků pro udržování přírodní rovnováhy - vyjádří, co je instinkt, hnízdění a hnízdní parazitizmus - uvede příklad rozmístění ptáků v prostoru lesa - vysvětlí význam ochrany ptáků 		
Savci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - popíše savce (přírodniny, obrázky) patřící do různých skupin (sudokopytníci, šelmy, hmyzožravci, letouni, hlodavci) - vytkne jejich charakteristické znaky ve stavbě těla, přizpůsobení podmínkám prostředí a způsobu života - uvede příklady savců z jednotlivých jmenovaných skupin - vysvětlí význam vztahů mezi býložravci, masožravci a mrchožrouty pro rovnováhu v přírodě - objasní zásady správného a bezpečného chování v lese - vysvětlí význam ochrany ohrožených druhů organismů - třídí příklady savců do skupin (s využitím obrázků) 	8.1, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1, 7.2.	
Vztahy živočichů a rostlin v lese (ČJS –5-4-04)	P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03 P-9-7-04 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady organismů typických pro jednotlivá lesní patra - vysvětlí pojem producent, konzument a rozkladač - uvede příklady živočichů v potravních pastevně kořistnických řetězcích - objasní termín potravní pyramida - objasní význam rozkladných řetězců a oběh látek v lese - vyjádří, co je ekosystém 	8.1, 7.1, 7.2	Environmentální výchova - ekosystémy (produkční a mimoprodukční význam lesa)
Rozmanitost a význam lesů (ČJS –5-4-01, ČJS –5-4-05)	P-9-6-01 P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03	<ul style="list-style-type: none"> - uvede podmínky důležité pro výskyt různých typů lesa v naší přírodě - vyjádří souvislosti mezi skladbou lesů a výškovým stupněm - uvede příčiny poškozování a ohrožování lesů - objasní význam lesů pro krajinu 	7.1, 7.2, 6.7	Z - krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajiny (Z-9-5.01), - místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům - základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na

				<p>specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) (Z-9-6.01)</p> <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy (les v našem prostředí)
<p>Péče o lesy (ČJS –5-4-01, ČJS –5-4-05)</p>	P-9-7-01	<ul style="list-style-type: none"> - diskutuje o způsobech a postupech hospodaření v lesích - objasní nebezpečí odlesnění a půdní eroze - vysvětlí význam ochrany lesů - porovná přirozenou a umělou skladbu lesů - umí se správně chovat v lese 	7.1, 7.2	<p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům - základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) (Z-9-6.01) <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky života (přírodní rovnováha) <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace (cvičení v komunikaci s používáním odborných výrazů)
<p>Voda a její okolí (ČJS –5-4-01)</p>	P-9-6-03 P-9-7-01 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede vodu jako prostředí pro život organismů - porovná podmínky ve vodě a na souši 	8.1, 7.1	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života)
<p>Vlastnosti vodního prostředí (ČJS –5-4-01)</p>	P-9-6-01 P-9-7-01 P-9-7-02	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří základní odlišnosti vody sladké a mořské, stojaté a tekoucí - vyjádří důležitost styku vody se vzduchem (rozpuštění plynů ve vodě) pro život 	7.1, 6.7	<p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody (Ch-9-2.02)

		<ul style="list-style-type: none"> - popíše oběh vody v přírodě - vyjádří významné fyzikální vlastnosti vody důležité pro život a jeho rozmanitost - uvede příklady vodních organismů v našich vodách a v mořích 		F <ul style="list-style-type: none"> - přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny (F-9-4.02)
Rybník (ČJS –5-4-03)	P-9-7-01 P-9-7-02	<ul style="list-style-type: none"> - porovná ekosystémy vod tekoucích a stojatých - na příkladu rybníka rozliší, co je vodní společenstvo a ekosystém - uvádí příklady organismů žijících v ekosystému rybník a jeho okolí 	7.1, 1,3	Environmentální výchova - ekosystémy (vodní zdroje)
Rostliny rybníka a jeho okolí (ČJS –5-4-04)	P-9-3-01 P-9-3-02 P-9-3-03 P-9-3-04 P-9-3-05 P-9-5-01 P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03 P-9-8-01 P-9-8-02	<ul style="list-style-type: none"> - rostliny (přírodniny, obrázky) třídí do systematických skupin s využitím tabulek - pozná několik zástupců rostlin žijících ve vodě a v jejím okolí - objasní význam pobřežní zeleně a meandrů v přírodě - uvede souvislosti mezi množstvím slunečního záření a podmínkami života ve vodě - vyjádří, co je plankton, rozliší jeho složení (část rostlinná a živočišná), pozoruje ho v mikroskopu - objasní vlivy člověka na vodní prostředí, na rozšíření „vodního květu“ (eutrofizaci) - uvede vlivy sinic a bakterií na kvalitu vody a vlastními slovy vyjádří, proč je nebezpečné koupání ve znečištěné vodě, zvláště ve stojatých vodách v létě 	8.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 7.1, 7.2, 5.4	Ch - průmyslová hnojiva (Ch-9-7.02)
Živočichové rybníka a jeho okolí (ČJS –5-4-03)	P-9-4-01 P-9-7-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady živočichů žijících ve vodě na základě dosavadních znalostí - vytkne rozdíl ve výživě mezi rostlinami a živočichy - charakterizuje přizpůsobení živočichů vodnímu prostředí 	7.1., 4.3.	
Prvoci	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-8-01 P-9-8-02	<ul style="list-style-type: none"> - uvede termín jednobuněčný organismus - vytkne základní rozdíl mezi jednobuněčnou rostlinou a prvokem ve výživě - uvede příklady prvoků a popíše podle obrázku stavbu jejich těla a způsob života 	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 8.1, 7.1	

		<ul style="list-style-type: none"> - uvede význam prvoků ve vodě - pozoruje zástupce prvoků v mikroskopu 		
Žahavci	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede místa výskytu nezmara - popíše podle obrázku vnější stavbu těla nezmara a způsob jeho života - objasní, co je regenerace - uvede zařazení nezmara do systematické skupiny žahavci a vyloží její název 	4.1, 4.2, 4.4 8.1	
Ploštěnci	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede místa výskytu ploštěnek, popíše ji podle obrázku - odliší způsob života ploštěnky a nezmara a přizpůsobení stavby těla 	4.1, 4.2, 4.4 8.1	
Měkkýši (ČJS –5-4-03)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje plže, uvede a porovná příklady plžů žijících ve vodě a v lese - popíše podle obrázku mlže a způsob jeho pohybu - rozliší plže a mlže a uvede příklady - uvede odlišnost dýchacích orgánů vodních měkkýšů v závislosti na podmínkách prostředí 	4.1, 4.2, 4.4 8.1	
Kroužkovci (ČJS –5-4-03)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vnější stavbu těla kroužkovců - uvede příklady kroužkovců žijících ve vodě - objasní přizpůsobení pijavek parazitickému způsobu života a porovná s parazity poznanými v lese 	4.1, 4.2, 4.4 8.1	
Členovci (ČJS –5-4-03)	P-9-1-01 P-9-4-01 P-9-4-02	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje významné znaky členovců - charakterizuje rozdíly mezi vodními a suchozemskými členovci 	4.1, 1.3	
Korýši (ČJS –5-4-03)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladu ukáže významné znaky korýšů - pozoruje (obrázek, mikroskopický preparát) perloočky a buchanky - porovná velikost různých vodních korýšů a jejich způsob 	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1, 7.2	

	P-9-4-01 P-9-7-01 P-9-8-01	<p>života</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní význam čistoty vody pro život některých korýšů a jejich ochrany - uvede a porovná příklady korýšů probraných v lesním i vodním ekosystému a vytkne jejich společné a rozdílné znaky 		
Pavoukovci (ČJS –5-4-03)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-7-01 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vnější stavbu těla pavouků - uvede vodoucha stříbritého jako příklad pavouka žijícího ve vodě a jeho přizpůsobení - porovná a utřídí dosud poznané pavouky 	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1, 7.2	
Hmyz (ČJS –5-4-03)	P-9-1-01 P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-7-01 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vnější stavbu těla hmyzu - uvede příklady různého hmyzu žijícího ve vodě a u vody - umí rozeznávat významné zástupce - objasní nepřímý vývin při rozmnožování a odliší vývin s proměnou nedokonalou a dokonalou, uvede příklady - uvede podmínky pro přemnožení komárů - porovná a utřídí dosud poznaný hmyz do systematických skupin - porovná probrané skupiny bezobratlých živočichů a charakterizuje je 	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1, 7.2, 1.3	
Obratlovci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-1-01 P-9-4-01 P-9-4-02	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje významné znaky obratlovců - dělí obratlovce do tříd - porovnává přizpůsobení suchozemských a vodních obratlovců 	1.3, 4.1, 4.2	
Ryby (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří základní znaky vnější stavby ryb - popíše rybu podle obrázku nebo přírodniny - popíše způsob života kapra, jeho vývinu a přizpůsobení prostředí - objasní přizpůsobení ryb dravému způsobu života a rychlosti 	4.1, 4.2, 4.3, 4.4 7.1, 7.2, 8.1	Ov - naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana

	P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03 P-9-8-01	proudění vody - uvede příklady vztahu různých druhů ryb - zná způsob chovu ryb a jeho význam pro naše hospodářství - uvede význam rybníkářství v jižních Čechách a jeho historii		kulturních památek, přírodních objektů a majetku (VO-9-1.02)
Obojživelníci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-5-01 P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03 P-9-8-01	- objasní vázanost všech obojživelníků na vodu v souvislosti s rozmnožováním - uvede přehled obojživelníků poznávaných v různých ekosystémech	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1, 5.4 7.2, 8.1	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí
Plazi (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-8-01	- charakterizuje plazy a jejich způsob života - popíše užovku a odliší ji od zmije	4.1, 4.2, 4.3..., 4.4. 7.1., 7.2, 8.1	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana živočichů)
Ptáci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-8-01	- charakterizuje vnější stavbu těla ptáků - rozliší různé skupiny vodních ptáků podle způsobu života a stavby těla - uvede příklady vodních ptáků a poznává je podle obrázků nebo přírodnin - objasní význam ochrany vodních ptáků a uvede příklady chráněných druhů - vysvětlí význam vodních ekosystémů jako hnízdiště ptactva	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1, 7.2. 8.1	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí (Natura 2000)
Savci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-7-01 P-9-7-02	- charakterizuje vnější stavbu těla savců - uvede příklady savců ve vodě, jejich způsob života a přizpůsobení životu u vody - třídí poznané druhy do skupin	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1, 7.2 8.1	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání)

	P-9-8-01			
Rybník jako celek (ČJS –5-4-01, ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-05)	P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03 P-9-7-04	<ul style="list-style-type: none"> - objasní vztahy mezi vodními organizmy - uvede příklady potravních řetězců - vyjádří vztahy mezi producenty, konzumenty a reducenty ve vodním ekosystému a objasní pojem biologická rovnováha - porovná rybník a další vodní ekosystémy v naší krajině - uvede důsledky znečišťování vody a význam ochrany čistoty vod a ochrany mokřadů - diskutuje o problematice povodní jako důsledku úprav vodního režimu v krajině 	7.1, 7.2, 8.1	Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy (rybník) - základní podmínky života (závislost života na vodě) Výchova ke zdraví <ul style="list-style-type: none"> - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence (ochrana člověka za mimořádných událostí)
Louky, pastviny, pole (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-3-01 P-9-6-01 P-9-6-02 P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03 P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede louky, pastviny a pole jako příklady ekosystémů - odliší pojem společenstvo a ekosystém - uvede závislost vzhledu travních společenstev na podmínkách prostředí a vlivech člověka - popíše vznik půdy a uvede činitele důležité pro vznik a kvalitu půdy - charakterizuje způsob využívání luk, pastvin a polí, vyjádří, co znamená monokultura, kulturní step, obhospodařování půdy a osevní postupy - objasní nebezpečí eroze půdy a význam rozptýlené zeleně v prostředí 	7.1, 7.2, 6.4, 3.4, 6.7	Z <ul style="list-style-type: none"> - krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajiny (Z-9-5.01) Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy (louky)
Rostliny travních společenstev (luk a pastvin) (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-3-01 P-9-3-02 P-9-3-03 P-9-3-04 P-9-3-05 P-9-7-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady významných trav - uvede příklady keřů a bylin běžných na pastvinách a na loukách - uvede význam fotosyntézy pro život travního společenstva - rozlišuje rostliny jednoděložné a dvouděložné a charakterizuje jejich znaky - rozliší rostliny jednoleté, dvouleté, vytrvalé a uvede příklady - zdůvodní význam ochrany rostlin – druhové rozmanitosti - zařazuje rostliny do systematických skupin, využívá tabulky a klíče 	3.1,3.2, 3.3, 3.4, 7.1, 7.2	Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky života (ochrana přírody)
Rostliny polí (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-2-01 P-9-3-01 P-9-3-02	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady obilnin a dalších polních plodin - uvede a pozná nejčastěji pěstované polní plodiny v okolí - zná základy pěstování polních plodin a porovná tradiční a 	3.1,3.2, 3.3, 3.4, 7.1, 7.2, 7.2, 2.1, 6.4	Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (ekologické

	P-9-3-03 P-9-3-04 P-9-3-05 P-9-6-01 P-9-7-01 P-9-7-02	ekologické zemědělství - objasní vlivy parazitických hub na obilniny - objasní pojem plevel, uvede příklady - vysvětlí pojmy ornice, půdní mikroorganismus, humus, zelené hnojení, statková hnojiva - určuje a poznává polní plodiny a plevele, zařazuje je do systematických skupin, využívá tabulky a klíče		zemědělství)
Živočichové travních společenstev (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-7-01 P-9-7-02	- charakterizuje živočichy, jejich odlišnosti od rostlin a závislost na podmínkách prostředí	7.1	Environmentální výchova - základní podmínky života (půda – propojenost složek prostředí)
Měkkýši (ČJS –5-4-03)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-8-01	- uvede příklady plžů z travních ekosystémů	4.2, 4.3, 8.1	Environmentální výchova - ekosystémy (louky a pastviny)
Kroužkovci (ČJS –5-4-03)	P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-8-01	- popíše vnější stavbu žížaly a uvede jejich význam v přírodě pro tvorbu půdy - objasní pojem rozkladač	4.1,4.2, 4.3, 8.1	Environmentální výchova - základní podmínky života (půda – propojenost složek prostředí)
Členovci : Pavoukovci (ČJS –5-4-03)	P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-7-01 P-9-8-01	- uvede příklady pavouků v travních společenstvech - uvede příklady půdních organismů patřících mezi pavoukovce (podle učiva o lese) - uvede příklady predátora a rozkladače ze skupiny pavoukovců	4.2, 4.3, 7.1, 8.1	Environmentální výchova - základní podmínky života (půda – propojenost složek prostředí)
Hmyz (ČJS –5-4-03)	P-9-8-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-4-04, P-9-7-01, P-9-7-04	- uvede charakteristické znaky a příklady motýlů, brouků, hmyzu blanokřídlého a rovnokřídlého a jejich způsobu života - objasní rozdíl mezi vývinem hmyzu s proměnou nedokonalou a dokonalou - uvede příklady hmyzu býložravého, masožravého, mrchožravého a parazitického a jejich vztahů - uvede příklady hmyzu specializovaného na jeden druh potravy a hmyzu nesespecializovaného	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1, 7.2, 8.1	Environmentální výchova - základní podmínky života (ekosystémy – biodiverzita)

Obratlovci (ČJS –5-4-03)	P-9-8-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-4-04, P-9-7-01, P-9-7-03, P-9-7-04	<ul style="list-style-type: none"> - uvede a pozná zástupce živočichů patřících mezi obojživelníky, plazy, ptáky a savce žijících v travních společenstvech, jejich způsob života - objasní, co je pohlavní dvojtvarnost, a uvede příklady - uvede příklady potravních vztahů mezi obratlovci - objasní, co vede k přemnožení organismů a pojem škůdce - třídí obratlovce travních společenstev do systematických skupin – využívá tabulky a atlasy 	4.2., 4.3, 4.4, 7.1, 7.2 8.1	Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky života (ekosystémy – biodiverzita) Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání)
Travní společenstva jako celek (ČJS –5-4-01, ČJS –5-4-03, ČJS-5-4-05)	P-9-8-01, P-9-7-01, P-9-7-02, P-9-7-03, P-9-7-04	<ul style="list-style-type: none"> - objasní závislost travních společenstev na neživých podmínkách prostředí a na činnostech lidí - uvede příklady organismů žijících v jednotlivých patrech travních společenstev (od patra kořenového po patro vyšších rostlin a keřů) - uvede příklady potravní závislosti v rámci travního spol. - podle obrázku naznačí koloběh látek v travním společenstvu - zdůvodní význam druhové rozmanitosti - diskutuje význam umělých hnojiv a pesticidů 	8.1, 7.1, 7.2	Z <ul style="list-style-type: none"> - vztah příroda a společnost - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva (Z-9-5.02)
Příroda našeho okolí (ČJS –5-4-01, ČJS –5-4-03, ČJS-5-4-05)	P-9-8-01, P-9-7-01, P-9-7-02, P-9-7-03, P-9-7-04	<ul style="list-style-type: none"> - využívá dovedností a znalostí k pozorování prostředí - samostatně zkoumá přírodu v okolí 	8.1, 7.1, 7.2	Z <ul style="list-style-type: none"> - konkrétní příklady přírodních a kulturních složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) (Z-9-5.02) Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy (kulturní krajina – pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Třídění organismů (ČJS –5-4-04)	P-9-1-04	<ul style="list-style-type: none"> - samostatně s využitím tabulek a klíčů třídí organizmy do systematických skupin - vytvoří přehled probraných skupin organismů - charakterizuje základní znaky probraných skupin organismů - objasní význam třídění organismů 	1.3	<p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - závislosti a data, příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata a tabulky (M-9- 2.01) <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce v tabulkovém editoru (ICT-9-2-01) <p>Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreativita (originalita řešení, nápaditost při zpracování)
---	----------	--	-----	--

PŘÍRODOPIS
Třída: sekunda

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Ekosystémy přirozené a umělé (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04)	P-9-7-01, P-9-7-02, P-9-7-04	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná rozdíl mezi ekosystémy přirozenými a umělými - zná příklady zásahů člověka do ekosystémů 	7.1	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy (umělé a přirozené) - lidské aktivity a problémy životního prostředí (vliv člověka na přírodu)
Rozmanitost polních ekosystémů	P-9-1-07, P-9-3-02, P-9-3-03,	<ul style="list-style-type: none"> - pozná a rozliší běžné polní plodiny - zná význam jednotlivých plodin pro výživu člověka - objasní pojem hlíza, bulva 	3.1, 3.3, 6.4, 7.1, 8.1	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy (pole) - lidské aktivity a problémy

(ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-3-04, P-9-7-01, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam symbiotických bakterií u luskovin - určí bez použití klíče běžné druhy zemědělských plodin a za pomoci tabulek je zařadí do systému - porovná zelené a statkové hnojivo a jejich využití v zemědělství - pozná běžně se vyskytující druhy plevelů - vyvodí důsledky péče člověka o umělý ekosystém 		životního prostředí (hnojiva, umělé ES)
Sady a ovocné zahrady (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-07, P-9-3-02, P-9-7-01, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - porovná ekosystém pole a sad - popíše způsob péče o sad či ovocnou zahradu v průběhu roku - vysvětlí pojem ovoce 	3.1, 7.1	
Rostliny sadů (ČJS –5-4-03)	P-9-1-07, P-9-3-02, P-9-3-03, P-9-3-04, P-9-7-01, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi stromem a keřem, pozná běžně pěstované druhy ovocných dřevin - vysvětlí pojmy peckovice, malvice, bobule a oříšek - zná běžné způsoby šlechtění a postup při křížení ovocných dřevin - vysvětlí pojem tržní ovoce a uvede některé běžné odrůdy - poznává byliny a rozlišuje jednotlivá patra v sadu - objasní důvod výskytu mechů v sadu 	1.4, 3.1, 3.3, 7.1, 8.1	
Houby, bakterie a viry v sadech (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-04, P-9-1-07, P-9-2-02, P-9-7-01, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší projevy onemocnění ovocných dřevin způsobená viry, bakteriemi a houbami - vysvětlí pojmy symbióza, parazitismus, saprofytismus - vysvětlí pojem škůdce a uvede příklad a zdůrazní význam pohledu člověka u tohoto označení - uvede možnosti ochrany před škůdci a možné následky neuváženého využívání chemických postřiků 	1.5, 2.1, 2.2, 7.1	
Bezobratlí v sadech (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-04, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-4-04, P-9-4-01, P-9-7-01,	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje nejběžnější bezobratlé škůdce sadů a zařadí je podle tabulek do systému - popíše vývin některých zástupců - zdůvodní úspěšnost hmyzu v různých ekosystémech - vysvětlí pojem přírodní rovnováha a význam hmyzu pro její udržení 	4.1, 4.2, 4.3, 7.1, 8.1	

	P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede možnosti ochrany sadů před hmyzími škůdci a nevýhody použití chemických postřiků - objasní důvod nepřesnosti používaného pojmu "červivost" jablek - popíše vznik a vysvětlí význam včelstva a včelích produktů 		
Ptáci v sadech a ovocných zahradách (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-4-04, P-9-7-01, P-9-7-03, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší běžné zástupce pěvců našich sadů a ovocných zahrad a vysvětlí jejich význam pro člověka - uvede další ekosystémy, kde se tyto druhy vyskytují - objasní význam zbarvení samic i samců ptáků v přírodě - uvede potravní řetězec 	1.3, 4.1, 4.2, 7.1, 8.1	
Zelinářské zahrady (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-04, P-9-3-02, P-9-3-03, P-9-3-04, P-9-3-05, P-9-4-02, P-9-4-04, P-9-7-01, P-9-7-03, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - zná běžně pěstované druhy zeleniny - vysvětlí rozdíl mezi jednoletými a dvouletými rostlinami - uvede organizmy, které napadají a znehodnocují zeleninu - objasní, proč se některým rostlinám na zahradách říká plevel, a uvede příklady - uvede možnosti ochrany před škůdci - rozumí ekologickým vztahů a potravním souvislostem mezi jednotlivými organizmy zahrady 	3.1, 3.2, 3.3, 7.1, 8.1	
Okrasné zahrady, parky, sídlištní zeleň (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-7-01, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - zařadí tyto ekosystémy mezi umělé a podle obrázku je bezpečně rozezná a popíše je - porovná ulici bez zeleně s ulicí lemovanou okrasnými rostlinami, keři a stromy - posoudí ekologické i estetické hledisko - objasní důvod vysazování cizokrajných rostlin a možné následky 	7.1, 8.1	

Okrasné byliny (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-3-01, P-9-3-02, P-9-3-04, P-9-3-03, P-9-3-05, P-9-7-01, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy letnička, trvalka, dvouletka - rozliší setí a sázení - poznává běžné druhy okrasných rostlin - dokáže vysvětlit některé zahradnické postupy - zopakuje části květu a vysvětlí co je květenství - uvede, jak rostliny přečkávají hlavně v zimě nepříznivé podmínky - podle obrázku popíše květenství hvězdnicovitých - rozděluje okrasné byliny na dvouděložné a jednoděložné 	1.3, 3.1, 3.2, 8.1	
Okrasné dřeviny (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-3-01, P-9-3-02, P-9-3-03, P-9-3-04, P-9-3-05, P-9-7-01, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - rozdělí okrasné dřeviny do skupin podle nejvýznamnějších částí - vysvětlí pojem liána a uvede příklady - rozliší okrasné nahosemenné a krytosemenné dřeviny - poznává okrasné dřeviny ve svém okolí a porovnává je 	3.1, 3.2, 3.3, 8.1	
Sídlíšní zeleň (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-7-01, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí ekologický i estetický význam zeleně ve městě - porovnává anglický a francouzský park 	4.1, 4.2, 7.1, 8.1	
Živočichové našich parků (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-4-04, P-9-7-01, P-9-7-03, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - popíše způsob života vybraných druhů, zařadí je do systému podle přiložených tabulek a uvede příbuzné druhy - vybavuje si způsob života mravenců a dokáže ho porovnat se způsobem života jiných hmyzích států - uvede a poznává zástupce obratlovců žijících v okolí lidských sídel a zařadí je do systému - zdůvodní, proč jsou někteří živočichové zákonem chráněni - rozděluje ptáky do skupin podle typu potravy - uvede příklady stěhovavých a stálých ptáků - vysvětlí, proč jsou ptáci ve městech člověku užiteční 	4.1, 4.2, 4.4., 7.1., 8.1	Environmentální výchova - ekosystémy (sady a parky)

		- má vztah ke svému okolí a k okolní přírodě a ví, jak o ní pečovat		
Rumiště a okraje cest (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-07, P-9-2-02, P-9-3-01, P-9-3-02, P-9-3-04, P-9-3-05, P-9-7-01, P-9-7-03, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - popíše charakter rumištního ekosystému a porovná ekosystém rumiště s ostatními umělými ekosystémy - zdůvodní větší obsah živin v půdě rumišť a okrajů cest a uvede jeho důsledek a objasní vliv člověka na organizmy tohoto ekosystému - vysvětlí zařazení jedné rostliny současně mezi plevele, léčivé i jedovaté rostliny - vysvětlí, proč se nesbírají léčivé rostliny u frekventovaných silnic a dálnic, zná vliv těžkých kovů na lidský organizmus - rozeznává bez použití klíčů rostliny rumišť a okrajů cest - uvede, kteří živočichové často hynou pod koly aut, a vysvětlí, jak se tomu lidé snaží bránit - zná význam plísní a půdních bakterií pro půdu tohoto ekosystému - umí správně určit pomocí atlasu či určovacího klíče rostlinu a připravit z ní herbářovou položku 	2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 6.4, 7.1, 8.1	
Lidská sídla (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-04, P-9-7-01, P-9-7-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje organizmy doprovázející člověka na škodlivé, užitečné a bezvýznamné - uvede příklady úmyslného i neúmyslného šíření organismů člověkem 	4.3, 7.1, 8.1	
Mikro - organizmy (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-01, P-9-1-04, P-9-1-07, P-9-5-04	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem mikroorganismus a uvede příklad - uvede význam bakterií v přírodě a pro člověka - objasní vliv bakterií a virů na lidský organizmus a vyjmenuje některé nemoci, které způsobují - porovná léčbu bakteriálních a virových onemocnění - uvede způsoby a metody zlepšování obranyschopnosti organismu a předcházení onemocnění, vysvětlí pojem očkování 	4.1, 4.2, 5.3, 5.4, 7.1, 8.1	

Houby (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-2-02, P-9-5-04, P-9-7-01	<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam plísní pro organizmus člověka - zdůvodní nebezpečnost parazitických a saprofytických plísní pro člověka - zná nebezpečnost plísní pro obydlí člověka 	2.1, 7.1, 8.1	
Bezobratlí (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-04, P-9-5-04, P-9-7-01, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy vnitřní parazit, vnější parazit, hostitel - u jednotlivých zástupců uvede zdroj a možnosti nákazy a zdůvodní nutnost dodržování správných hygienických návyků - charakterizuje skupinu hlísti a uvede zástupce - podle obrázku popíše stavbu těla blechy, vši a štěnice a uvede možnosti ochrany před těmito parazity - sestaví potravní řetězec - uvede živočichy užitečné v obraně proti druhům škodícím člověku - zařadí jednotlivé organizmy do systému a rozdělí je podle způsobu výživy - poznává jednotlivé zástupce 	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 5.3, 5.4, 7.1, 8.1	
Obratlovci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-04, P-9-5-04, P-9-7-01, P-9-7-03, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady obratlovců žijících v lidských sídlech - určí společné znaky hlodavců - zdůvodní jejich škodlivost pro člověka a uvede možnosti ochrany - porovná stavbu těla myši, krysy a potkana - vysvětlí pojem deratizace a zdůvodní obtížnost snižování počtu hlodavců ve městech - navrhne možnosti prevence před těmito škůdci - vysvětlí pojem potravní konkurent, uvede příklad - zdůvodní, proč je nutné udržovat domácnost čistou 	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1, 8.1	
Organizmy člověkem pěstované (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-03, P-9-1-04, P-9-3-02, P-9-3-03, P-9-3-04, P-9-3-05,	<ul style="list-style-type: none"> - uvede a poznává běžně pěstované druhy - zdůvodní správné umístění rostliny v bytě a nutnost pravidelné péče - vyjmenuje základní nároky rostlin na vnější podmínky 	3.1, 3.2, 3.3, 7.1, 8.1	

	P-9-7-01, P-9-7-04			
Chování živočichové (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-02, P-9-4-04, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady domácích zvířat a zařadí je do systému - vysvětlí pojem zdomácnění neboli domestikace - objasní průběh a důvod šlechtění domácích zvířat - vysvětlí, proč lidé chovají domácí zvířata - uvede příklady plemen psů a koček a vysvětlí rozdíl mezi pojmem plemeno a odrůda - chápe pojem zodpovědnost za chovaná zvířata a zná zákon na ochranu zvířat proti týrání - uvědomuje si rizika spojená s drážděním a dotýkáním se neznámých domácích zvířat 	1.4, 4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana živočichů)
Hospodářsky významné organizmy (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-07, P-9-1-04, P-9-2-02, P-9-3-03, P-9-3-05, P-9-4-04, P-9-4-02, P-9-4-01, P-9-7-01, P-9-7-03, P-9-7-04, P-9-8-01, P-9-8-02	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí souvislost mezi některými potravinami a houbami - zdůvodní užitečnost a využití některých druhů hub v potravinářství a lékařství - porovná pěstování rostlin ve sklenicích a v zahradách a odvodí závislost pěstovaných rostlin na přírodě a člověku - uvede hospodářsky významné zástupce hmyzu a zná jejich význam pro člověka i přírodu - zná zástupce hospodářsky významných obratlovců, zařadí je do systému a zná způsob jejich chovu - porovná chov hospodářských zvířat ve velkochovech a u drobných chovatelů - chápe a dokáže vysvětlit ekologické souvislosti a vztahy užitkových živočichů, člověka a přírody - zdůvodní nutnost ochrany přírody v souvislosti se šlechtěním, chovem a křížením živočichů 	1.3, 1.4, 2.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1, 8.1	

Stavba a činnost těl organismů (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-03, P-9-1-04	<ul style="list-style-type: none"> - porovná jednobuněčné a mnohobuněčné organizmy - uvede příklad jednobuněčného a mnohobuněčného organismu - popíše základní životní projevy organismů 	1.1, 1.2, 1.3	
Buňka (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-02, P-9-1-04, P-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> - objasní možnosti zkoumání buněk - uvede významné vědce, kteří se zabývali zkoumáním stavby buňky - nakreslí a popíše základní části buněk a uvede jejich funkci - vysvětlí pojem chromozom, mateřská buňka, dceřinná buňka a popíše dělení buňky - popíše a zakreslí schéma dělení buněčného jádra - objasní působení vnějších vlivů na život buňky - porovná tvar a velikost různých typů buněk 	1.1, 1.2, 7.2, 8.1, 8.2	
Jednobuněčné organizmy (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-02, P-9-1-04, P-9-1-07, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - porovná stavbu buňky rostlinné, živočišné a houbové - uvede příklady jednobuněčných organismů a místa jejich výskytu 	1.2, 1.3	
Bakterie (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-02, P-9-1-07, P-9-5-04	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší bakterie podle tvaru - vysvětlí rozdíly ve strategii parazitického způsobu života virů a bakterií a uvede běžně známé zástupce obou skupin - vyjmenuje příklady bakteriálních a virových nemocí a uvede možnosti ochrany a léčby virových a bakteriálních onemocnění - porovná výskyt bakterií v různých prostředích a jejich význam v přírodě i pro člověka - popíše vznik bioplynu a jeho využití 	1.1, 1.5, 6.4, 7.1	
Sinice	P-9-1-02, P-9-5-04, P-9-7-04,	<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu těla sinic - zdůvodní, proč se nesmíme koupat ve vodě, kde jsou přemnožené sinice 	1.1, 1.2, 7.1, 8.1	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí

	P-9-8-01	- uvede jednoduchý praktický test pro zjištění přítomnosti sinic ve vodní nádrži		(eutrofizace)
Řasy jednobuněčné (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-02, P-9-7-01, P-9-7-03, P-9-8-01	- uvede příklad jednobuněčných řas v lesním a rybničním ekosystému - nakreslí a popíše buňku zrněnky - vysvětlí vznik mnohobuněčnosti v souvislosti s koloniemi jednobuněčných řas - uvede příklad koloniální řasy	1.1, 1.2, 7.1, 8.1	
Kvasinky (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-02, P-9-7-04	- zařadí kvasinky do systému, vysvětlí způsob jejich výživy - uvede možnosti využití kvasinek v průmyslu a jejich negativní význam pro člověka	2.1, 8.1	
Prvoci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-02, P-9-5-04, P-9-7-01, P-9-7-03, P-9-7-04, P-9-8-01	- popíše stavbu těla trepky a funkci jednotlivých částí buňky - uvede další příklady prvoků a popíše prostředí, ve kterém je můžeme najít - vysvětlí čím, a jak se prvoci živí a jak se pohybují	4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1	
Mnohobuněčné organismy (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-03, P-9-1-04	- uvede příklady pletiv, orgánů, orgán. soustav a jejich funkci - porovná stavbu těla mnohobuněčné rostliny a živočicha	1.2	
Mnohobuněčné řasy (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-03, P-9-1-02, P-9-3-04	- porovná stavbu jednobuněčné a mnohobuněčné řasy - rozdělí je do skupin podle převlád. typu barviv v pletivech a zdůvodní jejich výskyt v různých oblastech moří - vysvětlí pojem stélka	1.3, 3.1, 3.2, 7.1	
Houby (ČJS –5-4-03,		- popíše stavbu těla houby - uvede běžnou plíseň vyskytující se na potravinách	2.1, 2.2, 7.1	

ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)		- vysvětlí pojem plodnice a na konkrétním příkladu popíše její vznik a stavbu		
Lišejníky (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-2-03, P-9-7-01, P-9-7-04, P-9-8-01	- popíše stavbu a funkci jednotlivých složek stélky a rozdělí typy stélek lišejníků podle upevnění k podkladu - uvede příklady lišejníků a poznává je - vysvětlí, proč se o lišejnících říká, že jsou to průkopníci života	1.3, 2.3, 7.1	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí (lišejníková poušť)
Vyšší rostliny (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-3-01, P-9-3-02, P-9-3-04	- rozdělí rostliny na výtrusné a semenné - porovná vývojové cykly jednotlivých skupin výtrusných rostlin - uvede příklady a popíše jejich stanoviště, uvedené druhy poznává - rozdělí semenné rostliny podle míry ochrany semen na nahosemenné a krytosemenné - poznává zástupce vyšších rostlin a zařazuje je do systému	3.1, 3.3, 6.4, 7.1	
Kořen	P-9-3-02, P-9-3-03	- porovná kořen byliny x dřeviny, jednoděložné x dvouděložné rostliny - zdůvodní souvislost stavby kořenového systému s charakterem prostředí, kde rostlina žije - vysvětlí pojmy kambium, kořenová čepička, cévní svazek, střední válec a uvede jejich funkci - objasní, jak rostliny přijímají vodu z půdy a co příjem vody ovlivňuje	1.1, 1.2, 3.1, 3.2, 6.4, 7.1	
Stonek	P-9-3-02, P-9-3-03	- porovná stonek byliny x dřeviny, lodyhu x stvol x stéblo x oddenek - uvede pojmy listový pupen, květní pupen a rozliší typy pupenů podle postavení na stonku - porovnává zimní větvičky stromů podle pupenů - porovná průřez pupenu pod lupou a na obrázku - rozdělí cévní svazky na lýkovou a dřevní část a vysvětlí, jaký je mezi nimi rozdíl - vysvětlí pojem letokruh a jejich vznik - porovná kmeny různých druhů stromů	1.1, 1.2, 3.1, 3.2	

List	P-9-3-02, P-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> - popíše vnější i vnitřní stavbu listu a uvede funkci jednotlivých částí - porovná listy jednoduché x složené, střídavé x vstřícné, žilnatinu zpeřenou x souběžnou - rozdělí listy podle tvaru čepele a typu okraje - popíše a provede pokus, který umožní pozorovat dýchání rostlin a pokus dokazující přítomnost škrobu - porovná průběh fotosyntézy a dýchání ve dne a v noci 	1.1, 1.2, 3.1, 3.2	
Celistvost rostlinného těla	P-9-3-03, P-9-3-05, P-9-6-06, P-9-7-01, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam rostlin ve městě - objasní vadnutí rostlin při nedostatku vody a při zimním zasolení půdy v okolí solených silnic - porovná odolnost různých stromů na znečištění v ovzduší - uvede příklady rostlin a rozdíl ve stavbě těl žijících ve vlhkém a suchém prostředí - popíše, jak rostliny zabraňují nadměrnému odparu vody v zimních měsících - vysvětlí, jakým způsobem dochází k opadávání listů a jak se na tento proces rostliny připravují - uvede vliv střídání ročního období na životní procesy probíhající v rostlinách 	1.1, 1.2, 3.1, 3.2	
Rozmnožování rostlin	P-9-1-05, P-9-1-06, P-9-3-02	<ul style="list-style-type: none"> - popíše způsoby vegetativního rozmnožování a uvede příklady takto se rozmnožujících rostlin - zná význam vegetativního rozmnožování polních plodin - porovná květ x květenství, plod x plodenství, kalich a korunu x okvěti, plod suchý x dužnatý - vyjmenuje základní typy květenství a popíše jejich stavbu - vysvětlí pojem souplodí a uvede jak vzniká - porovná průběh pohlavního rozmnožování, způsob a dobu vzniku semena u nahosemenné a krytosemenné rostliny - vysvětlí samosprašnost a cizosprašnost a uvede možnosti obrany rostliny před samosprašením vlastním pylem - zakreslí a popíše redukčního dělení při vzniku pohlavních buněk a oplození 	1.1, 1.2, 1.4, 3.1, 3.2,	
Život rostliny	P-9-3-03,	<ul style="list-style-type: none"> - objasní, kde zárodek čerpá živiny pro svůj růst a čím 	1.1, 1.2, 3.2	Environmentální výchova

(ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-3-05, P-9-6-06	<p>je zajištěna orientace kořenů směrem dolů a stonku směrem vzhůru</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše činnost dělivých pletiv a uvede, čím jsou tato pletiva chráněna - uvede souvislost pohybu rostlin s denním rytmem - porovná vývin dvouděložné, jednoděložné a nahosemenné rostliny - popíše a porovná životní cyklus jednoletých, dvouletých a vytrvalých bylin - rozlišuje rostliny podle období, kdy kvetou, na krátkodenní, dlouhodobí a neutrální a uvede příklad - zhodnotí vliv člověka na výskyt rostlin v přírodě a snahu člověka chránit živé organizmy 		- lidské aktivity a problémy životního prostředí
Žahavci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede charakteristické znaky žahavců - popíše podle obrázku vnější a vnitřní stavbu těla nezmara a způsob jeho života - charakterizuje jednotlivé orgánové soustavy žahavců a jejich význam pro živočichy - objasní, co je regenerace - vysvětlí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním - vysvětlí výhody a nevýhody hermafroditizmu a gonochorizmu 	4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1	
Ploštěnci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - popíše podle obrázku vnější a vnitřní stavbu těla ploštěnky a způsob jejího života - odliší způsob života ploštěnky a nezmara a přizpůsobení stavby těla - vysvětlí rozdíl mezi přímým a nepřímým vývinem - uvede další zástupce ploštěnců – motolice, tasemnice, vysvětlí jejich způsob života a význam pro člověka 	4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1	
Měkkýši (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04,	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03,	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje obecné znaky měkkýšů - charakterizuje jednotlivé orgánové soustavy měkkýšů a jejich význam pro život živočichů, porovnává je s ploštěnci 	4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1	

ČJS –5-4-05)	P-9-8-01	<p>a žahavci</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam oběhové a dýchací soustavy - vysvětlí rozdíl mezi vnitřním a vnějším oplozením - uvede stejné a rozdílné znaky plžů, mlžů a hlavonožců - třídí zástupce měkkýšů mezi plže, mlže a hlavonožce - zná zástupce měkkýšů, jejich význam a jejich životní prostředí 		
Kroužkovci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - popíše na obrázku vnitřní a vnější stavbu těla kroužkovců - uvede příklady kroužkovců a třídí je mezi mnohoštětinatce, máloštětinatce a pijavice - zná zástupce kroužkovců a jejich význam a životní prostředí - vysvětlí význam žížal pro půdu - objasní přizpůsobení pijavek parazitickému způsobu života 	4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1.	
Členovci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03,	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje obecné znaky členovců - uvede rozdíl mezi stejnocenným a nestejnocenným článkovaním kroužkovců a členovců - charakterizuje jednotlivé orgánové soustavy členovců a porovnává je s již známými kmeny živočichů a mezi podkmeny členovců navzájem - vysvětlí pojem vnější kostra a její význam pro živočichy - vysvětlí rozdíl mezi přímým a nepřímým vývinem - dělí členovce na korýše, pavoukovce a vzdušnicovce 	4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1	
Korýši (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-4-04, P-9-7-01, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje obecné znaky korýšů a porovná je s obecnými znaky členovců - podle obrázku popíše vnitřní a vnější stavbu těla raka - porovná velikost různých korýšů a jejich způsob života - objasní význam čistoty vody pro život některých korýšů a jejich ochrany - uvede naše i cizokrajné zástupce korýšů, jejich význam a jejich životní prostředí 	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1,	
Pavoukovci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04,	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03,	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje obecné znaky pavoukovců, porovná je s korýši a s obecnými znaky členovců - podle obrázku popíše vnitřní a vnější stavbu těla pavouka 	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1,	

ČJS –5-4-05)	P-9-4-04, P-9-7-01, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede naše i cizokrajné zástupce pavoukoců, jejich význam a dělí je do skupin štíři, pavouci, sekáči a roztoči - vysvětlí význam klíštěte jako vnějšího parazita a jím přenášené choroby a prevence těchto chorob 		
Hmyz (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-4-04, P-9-7-01, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vnitřní a vnější stavbu těla hmyzu jako zástupců podkmene vzdušnicovci - charakterizuje orgánové soustavy hmyzu a jejich rozdíly od ostatních skupin členovců - umí rozeznávat významné zástupce, zná jejich význam a řadí je mezi hmyz, mnohonožky, stonožky a chvostoskoky - objasní nepřímý vývin při rozmnožování a odliší vývin s proměnou nedokonalou a dokonalou, uvede příklady - porovná a utřídí hmyz do systematických skupin 	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 7.1,	
Obratlovci (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-1-04, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje obecné znaky strunatců - uvede obecné znaky obratlovců a porovná je s bezobratlými - zná některé zástupce obratlovců a dělí je do tříd - uvede charakteristické znaky kruhoústých, paryb, ryb, obojživelníků, plazů, ptáků a savců - porovnává přizpůsobení suchozemských a vodních obratlovců 	1.3, 4.1, 4.2	
Povrch těla	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - porovnává povrch těla jednotlivých tříd obratlovců na obrázku a popíše části kůže - vysvětlí pojem kožní útvary a zná příklady u jednotlivých skupin - vysvětlí význam povrchu těla pro různé živočichy podle jejich životního prostředí 	4.1, 4.2, 4.3, 7.1, 8.1	
Kostra	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem vnitřní kostra, porovnává ji z vnější kostrou bezobratlých - rozlišuje části kostry - popíše vývoj kostry na příkladech zástupců obratlovců - vysvětluje rozdíly ve stavbě podle životního prostředí organismů - rozlišuje vazivo, chrupavku a kost podle jejich vnitřní stavby, zná příklady těchto tkání v těle 	4.1, 4.2, 7.1, 8.1	

Svalstvo	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam svaloviny a její spojení s kostrou pro život obratlovců - rozlišuje podle funkce a stavby kosterní, srdeční a hladkou svalovinu - jednoduše popíše princip svalového stahu - uvede příklady pohybu některých obratlovců podle jejich stavby svalstva 	4.1, 4.2, , 4.4. 7.1., 8.1	
Trávicí soustava	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede základní složky potravy a její význam - rozdělí živočichy podle potravy na býložravce, masožravce a všežravce, uvede příklady - popíše jednoduchý potravní řetězec a potravní pyramidu - popíše stavbu a funkci trávicí soustavy obratlovců a jejich jednotlivých částí - vysvětlí rozdíly ve stavbě jednotlivých skupin - popíše přizpůsobení stavby a funkce trávicí soustavy podle typu potravy - vysvětlí pojem buněčné dýchání a jeho význam 	4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1	
Dýchací soustava	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam dýchání a kyslíku pro život živočichů - popíše typy a stavbu dýchací soustavy u jednotlivých skupin obratlovců - zná rozdíly v získávání kyslíku u vodních a suchozemských forem - vysvětlí význam kožního dýchání 	4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1	
Tělní tekutiny	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady tělních tekutin a jejich význam - popíše jednotlivé části krve a zná jejich význam 	4.1, 4.2, 7.1, 8.1	
Oběhová soustava	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam oběhové soustavy - porovná rozdíly mezi otevřenou a uzavřenou oběhovou soustavou - zná rozdíly v oběhové soustavě jednotlivých skupin obratlovců, umí soustavy popsat - popíše srdce, jeho části a jeho význam pro krevní oběh 	4.1, 4.2, 7.1, 8.1	

		- zná rozdíly ve funkci a stavbě cév		
Vylučovací soustava	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	- vysvětlí význam vylučovací soustavy - popíše stavbu a funkci ledvin a dalších částí vylučovací soustavy - vysvětlí rozdíl ve vylučování vodních a suchozemských živočichů - zná význam pocení - vysvětlí propojení dýchací, oběhové, trávicí a vylučovací soustavy	4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1	
Řídící soustavy	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	- uvede příklady hormonů a vysvětlí jejich význam pro organizmus - vysvětlí význam nervové soustavy - popíše stavbu a funkci nervové buňky - vysvětlí princip reflexu - zná rozdíl mezi vrozenými a získanými reflexy, uvádí příklady - popíše stavbu nervové soustavy jednotlivých skupin obratlovců - zná význam jednotlivých částí mozku	4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1	
Smyslové orgány	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	- vysvětlí význam smyslových orgánů - zná jednotlivé smysly a princip vnímání různých vjemů, jejich propojení s nervovou soustavou - na různých příkladech živočichů uvádí přizpůsobení smyslů jejich životnímu prostředí - vysvětlí rozdíl mezi teplokrevnými a studenokrevnými živočichy a jejich rozšíření po světě	4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1	
Rozmnožování	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	- vysvětlí význam rozmnožování a rozdíl v rozmnožování pohlavním a nepohlavním, jejich výhody a nevýhody - zná pojmy obojetník, pohlavní dvoutvárnost – uvádí příklady živočichů - popíše samčí a samičí rozmnožovací soustavu a funkci jednotlivých částí u skupin obratlovců - rozlišuje mezi vnitřním a vnějším oplozením, uvádí příklady - vysvětlí rozdíl mezi přímým a nepřímým vývinem	1.4, 4.1, 4.2, 4.4, 7.1, 8.1	

		- vysvětlí význam vajíčka a placenty		
Chování obratlovců (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-4-01, P-9-4-02, P-9-4-03, P-9-8-01	- vysvětlí pojem etologie a význam jejich poznatků pro život obratlovců a pro jejich ochranu - uvádí příklady různého chování živočichů v závislosti na jejich životním prostředí, životě ve skupině, zeměpisného rozšíření	4.1, 4.2, 4.4, 7.1,8.1	
Ochrana obratlovců (ČJS –5-4-03, ČJS –5-4-04, ČJS –5-4-05)	P-9-7-04	- uvádí příklady chráněných obratlovců - vysvětlí význam ochrany celého životního prostředí daného organismu - vysvětlí pojem biodiverzita a její význam v ekosystémech - uvádí příklady organizací podporujících ochranu živočichů	4.3, 7.1, 7.2, 8.1	Environmentální výchova - ochrana přírody

PŘÍRODOPIS

Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Člověk - zástupce savců	P-9-4-02	Žák: - porovná znaky savců - objasní postavení člověka v systému živé přírody - vytkne společné a rozdílné znaky člověka a lidoopů	4.2., 4.4.	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování a řešení problémů)
Původ a vývoj člověka	P-9-5-02	- dovede začlenit fylogenezi člověka v rámci historického vývoje organismů - zná názvosloví užívané pro jednotlivé skupiny předchůdců člověka - chápe význam paleontologie a archeologie pro výzkum biologické a kulturní historie lidského druhu	5.1.	D - doklady historického vývoje člověka

		<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní znaky nejdůležitějších předchůdců člověka - zná některá významná naleziště pozůstatků člověka v ČR i ve světě - vysvětlí pojmy hominizace a sapientace 		
Buňky, tkáň, orgány (ČJS-5-4-01)	P-9-1-01, P-9-1-02, P-9-1-03,	<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu živočišné buňky a funkci jednotlivých organel - vyjmenuje základní druhy tkání lidského těla a vytkne jejich rozdíly - charakterizuje jednotlivé orgánové soustavy lidského těla a zná jejich funkci - uvede příklady toků látek a energií mezi organizmem člověka a vnějším prostředím - objasní pojem vnitřní prostředí organismu a na příkladech vysvětlí udržování stálého vnitřního prostředí 	1.2., 4.1.	
Soustava kosterní (ČJS-5- 5-01, ČJS-5- 5-07)	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05, VZ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje a charakterizuje tkáň podílející se na stavbě opěrné soustavy - rozliší jednotlivé typy kostí a uvede příklady - popíše stavbu, růst a vývoj kosti - vytkne rozdíly mezi jednotlivými typy spojení kostí - pojmenuje základní kosti a klouby lidského těla a vytkne základní rozdíly ve stavbě mužské a ženské kostry - zná zásady správného držení těla a zásady prevence vzniku vadného zakřivení páteře - ovládá zásady první pomoci při ošetření zlomenin a vymknutí - vyjmenuje a charakterizuje několik základních typů degenerativních onemocnění kosterní soustavy - uvědomuje si význam vyvážené stravy a dostatečného příjmu vitamínů pro správný růst kostí 	5.2., 5.3. VZ 3.5.	<p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - volba vhodných cvičení, správné držení těla (TV-9-1.03.) <p>Výchova ke zdraví – integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravý způsob života a péče o zdraví
Soustava svalová (ČJS-5- 5-01, ČJS-5- 5-07)	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05, VZ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje a charakterizuje základní typy svalové tkáň, vytkne jejich rozdíly - popíše stavbu svalu, připojení svalu na kost a podstatu svalové činnosti 	5.2., 5.3. VZ 3.5.	<p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - volba vhodných cvičení, správné držení těla (TV-9-1.03.)

		<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady svalů s různou funkcí - pojmenuje nejdůležitější svaly lidského těla - uvědomuje si význam tělesné aktivity pro správný rozvoj svalů - vyjádří rizika nedostatku pohybu pro vznik svalových nerovnováh a vadného držení těla a vyvodí možné důsledky - objasní vzájemnou propojenost nervové a svalové soustavy 		
Energie	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí na příkladech pojem heterotrofie a konzument a aplikuje tyto pojmy na život člověka - chápe význam kyslíku a potravy pro metabolismus člověka - vyjmenuje základní typy živin a uvede zdroje - vysvětlí pojem vitamín a charakterizuje nejvýznamnější vitamíny, jejich význam pro lidské tělo a jejich zdroje - uvědomuje si rizika spojená s nedostatkem i nadbytkem vitamínů v lidském organizmu 	5.3.	Výchova ke zdraví – integrace - zdravý způsob života a péče o zdraví
Soustava trávicí (ČJS-5- 5-01, ČJS-5- 5-07)	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05, VZ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje funkce trávicí soustavy - popíše stavbu trávicí soustavy - charakterizuje procesy probíhající v dutině ústní a orgány, které se jich účastní - popíše stavbu zubu a porovná stavbu mléčného a trvalého chrupu - zná zásady správné ústní hygieny a prevence vzniku zubního kazu - objasní význam slin pro trávení - zná základní složky ústní sliny - vysvětlí proces polykání sousta a funkci mechanismu oddělujícího trávicí a dýchací cesty - objasní pojem peristaltika - popíše stavbu a funkci žaludku, vysvětlí děje, které v něm probíhají - porovná stavbu tenkého a tlustého střeva - vytkne základní rozdíly ve funkci jednotlivých oddílů střeva - vysvětlí pojem trávicí žláza a popíše stavbu a funkci jater a slinivky břišní 	5.2., 5.3., 5.4. VZ 3.1., 3.2.,3.3.,3.5.	Výchova ke zdraví – integrace - zdravý způsob života a péče o zdraví

		<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří význam mikroflóry pro správnou činnost střev - popíše děje související s odstraněním nestrávených zbytků potravy - zná základní onemocnění trávicí soustavy a uvědomuje si nutnost dodržování zásad zdravé výživy a životosprávy - uvede příklady infekcí přenášených trávicí soustavou a zásady prevence těchto nákaz 		
Soustava dýchací (ČJS-5- 5-01, ČJS-5- 5-07)	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05, VZ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - vytkne rozdíly mezi vnějším, vnitřním a tkáňovým dýcháním - popíše horní a dolní cesty dýchací - objasní význam vedlejších dutin nosních - vysvětlí respirační i nerespirační funkce hrtanu - popíše vnitřní stavbu plic a výměnu plynů v alveolách - objasní význam dýchacích svalů pro plicní ventilaci, pojmenuje dýchací svaly - zná mechanismus plicní ventilace a průměrnou hodnotu VKP - vyjádří, co je kyslíkový dluh a jaký má vztah k pohybové aktivitě - zná nejčastější respirační onemocnění, vysvětlí pojem kapénková infekce a prevenci jejího šíření - uvědomuje si vztah mezi čistotou ovzduší a zdravím dýchací soustavy, zná rizika spojená s kouřením - uvede příklady jiných než infekčních onemocnění DS a popíše příčiny jejich vzniku - zná zásady první pomoci při zástavě dechu 	5.2., 5.3. VZ3.1.,3.2.,3.3.,3.5	Tv <ul style="list-style-type: none"> - význam rozvoje fyzické zdatnosti (TV-9-1.02.) Výchova ke zdraví – integrace <ul style="list-style-type: none"> - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Transport, obnova a ochrana těla	P-9-5-01, P-9-5-04	<ul style="list-style-type: none"> - vytkne rozdíly mezi jednotlivými tělními tekutinami - charakterizuje látky, které organismus odstraňuje jako odpadní, a vysvětlí způsoby jejich odstraňování - vysvětlí význam kůže pro integritu a ochranu organismu 	5.2., 5.3.	
Soustava oběhová (ČJS-5- 5-01, ČJS-5- 5-07)	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05, VZ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - zná složení krve, funkce a význam jednotlivých složek krve - vysvětlí rozdíl mezi jednotlivými druhy cév a pojmenuje hlavní cévy velkého a malého krevního oběhu - objasní propojenost cévní a dýchací soustavy pro okysličení 	5.2., 5.3. VZ3.1.,3.2.,3.3.,3.5	Tv <ul style="list-style-type: none"> - význam rozvoje fyzické zdatnosti (TV-9-1.02.)

		<p>organismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu a funkci srdce - vyjmenuje rizikové faktory vedoucí ke vzniku infarktu myokardu a arteriosklerózy - zná význam systému antigenů ABO, krevních skupin a jejich důsledků pro transfuzi - uvědomuje si význam dárcovství krve - uvede normální hodnoty tepové frekvence a krevního tlaku - vytkne rozdíly mezi krevní a mízní soustavou - objasní funkci sleziny - zná nejdůležitější onemocnění oběhového systému, uvědomuje si význam zdravého životního stylu pro zdraví a správnou funkci oběhového aparátu - zná zásady první pomoci při zástavě srdce 		<p>Výchova ke zdraví – integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Obranyschopnost organismu (ČJS-5- 5-08)	P-9-5-01, P-9-5-04	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi specifickou a nespecifickou imunitou - chápe význam očkování jako preventivního opatření proti závažným onemocněním - vyjádří závislost mezi vznikem alergií a životním prostředím - zná podstatu působení viru HIV a uvědomuje si význam zodpovědného přístupu k sexualitě a dalším oblastem života, jako prevenci nákazy AIDS 	1.5., 5.2., 5.3.	<p>Výchova ke zdraví – integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravý způsob života a péče o zdraví
Soustava močová (ČJS-5- 5-01, ČJS-5- 5-07)	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05, VZ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam močové soustavy pro odstraňování zplodin metabolismu z organismu - popíše stavbu a funkci ledviny - vytkne rozdíl mezi primární a definitivní močí - chápe význam pitného režimu pro správnou činnost močové soustavy - uvede onemocnění vylučovací soustavy - vysvětlí pojem dialýza 	5.2., 5.3. VZ3.1.,3.2.,3.3.,3.5	
Soustava kožní (ČJS-5- 5-01, ČJS-5- 5-07)	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05, VZ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - objasní funkce kůže - popíše stavbu kůže a jejích derivátů - vysvětlí význam potních žláz pro termoregulaci - chápe význam kůže pro kožní dýchání - uvědomuje si význam množství pigmentu pro barvu kůže 	5.2., 5.3. VZ3.1.,3.2.,3.3.,3.5	<p>Výchova ke zdraví – integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravý způsob života a péče o zdraví

		<ul style="list-style-type: none"> - zná základní lidská plemena, umí vytknout jejich nejdůležitější znaky a je si vědom rovnosti ras - umí vysvětlit význam papilárních linií pro identifikaci člověka a jejich praktický význam - zná zásady hygieny a péče o kůži - vyjmenuje základní onemocnění kůže - zná zásady poskytnutí první pomoci při poranění kůže 		
Řízení organismu	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05, VZ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip udržování rovnováhy v organismu a závislost organismu na vnějším prostředí - chápe význam řídicích soustav pro koordinaci funkcí jednotlivých soustav - vytkne základní rozdíly mezi látkovým a nervovým řízením 	5.2., 5.3.	Výchova ke zdraví – integrace - hodnota a podpora zdraví
Žlázy s vnitřní sekrecí (ČJS-5- 5-01, ČJS-5- 5-07)	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05, VZ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem hormon a žláza s vnitřní sekrecí - vyjmenuje žlázy s vnitřní sekrecí, ukáže je na obrázku či modelu a objasní jejich funkci - zná význam hypotalamo-hypofyzární soustavy pro koordinaci činnosti ostatních žláz s vnitřní sekrecí - chápe význam pohlavních hormonů a jejich působení při tvorbě sekundárních pohlavních znaků člověka - uvede několik hlavních hormonálních poruch, vedoucích ke známým onemocněním, tato onemocnění charakterizuje (cukrovka, kretenismus, Basedowova choroba aj.) 	5.2., 5.3.	
Soustava nervová (ČJS-5- 5-01, ČJS-5- 5-07)	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05, VZ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - popíše podle obrázku stavbu a funkci neuronu - chápe pojmy šedá a bílá hmota mozková v souvislosti s částmi neuronů - vysvětlí pojem reflex a popíše reflexní oblouk, uvede jednoduchý příklad reflexu - definuje pojmy centrální nervová soustava, obvodové nervstvo (mozkové a míšní nervy), motorické a vegetativní nervstvo - podle obrázku rozliší jednotlivé oddíly CNS - orientuje se v základních funkcích jednotlivých oddílů CNS - chápe principy hierarchického uspořádání nadřazených a podřazených center v CNS 	5.2., 5.3. VZ3.1.,3.2.,3.3.,3.5	

		<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si význam šedé kůry mozkové pro celkové řízení organismu - definuje odlišnosti vegetativního nervstva a vytkne rozdíly mezi sympatikem a parasympatikem - porovná podmíněné a nepodmíněné reflexy a uvede příklady - objasní pojmy vyšší nervová činnost, první a druhá signální soustava - uvědomuje si význam abstraktního myšlení a řeči jako unikátních znaků lidského druhu - uvede některá onemocnění a poruchy nervové soustavy, objasní příčiny jejich vzniku, způsoby prevence a možnosti léčby (Alzheimerova choroba, roztroušená skleróza, psychózy, meningitida, encefalitida aj.) - zná zásady první pomoci při poranění hlavy a páteře 		
Smysly (ČJS-5- 5-01, ČJS-5- 5-07)	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05, VZ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem receptor, porovná jednotlivé skupiny receptorů - vyjmenuje lidská čidla a zařadí je do správné skupiny receptorů - s pomocí obrázků popíše stavbu a funkci jednotlivých čidel - chápe význam vnitřních receptorů pro udržení stálého vnitřního prostředí a jednoty organismu - objasní význam proprioreceptorů a receptorů bolesti - zná příklady nejčastějších poruch smyslů (refrakční oční vady, barvoslepost, zánět spojivek, slepota, hluchota, ztráta chuti a čichu aj.) - zná zásady první pomoci při poranění smyslových orgánů a zásady prevence poškození smyslů - chápe důležitost integrace spoluobčanů se smyslovým postižením a zná základní pravidla jednání s nimi 	5.2., 5.3. VZ3.1.,3.2.,3.3.,3.5	Výchova ke zdraví – integrace - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Rozmnožování, dědičnost	P-9-5-03	<ul style="list-style-type: none"> - vytkne rozdíly mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním - aplikuje pojmy pohlaví, gonochorismus, pohlavní dvojtvarnost, primární a sekundární pohlavní znaky na člověka 	1.4.	Výchova ke zdraví – integrace - zdravý způsob života a péče o zdraví - osobnostní a sociální rozvoj, (sebepoznání a sebepojetí –

		<ul style="list-style-type: none"> - chápe základní principy dědičnosti při pohlavním rozmnožování - vysvětlí závislost mezi pohlavními chromozomy a pohlavním jedince 		vztah k sobě samému i k jiným lidem)
Soustava pohlavní (ČJS-5-5-01, ČJS-5-5-07, ČJS-5-5-08)	P-9-5-01, P-9-5-04, P-9-5-05, VZ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - podle obrázků popíše reprodukční systém ženy a muže a jejich funkci - chápe význam pohlavních hormonů pro zahájení činnosti pohlavních orgánů a pro jejich správnou funkci - vysvětlí menstruační cyklus - vyjmenuje některé ze známých chorob a poruch pohlavní soustavy, zná cesty jejich přenosu a zásady prevence (syfilis, AIDS, kapavka, nádorová onemocnění aj.) 	5.2., 5.3. VZ3.1.,3.2.,3.3.,3.5	Výchova ke zdraví – integrace <ul style="list-style-type: none"> - zdravý způsob života a péče o zdraví - osobnostní a sociální rozvoj, (sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému i k jiným lidem)
Sexualita a partnerské vztahy (ČJS-5-5-08)	P-9-5-04, VZ-9-1-11, VZ-9-1-12	<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam sexuality a zodpovědného přístupu k ní - vysvětlí pojem pohlavní styk a rozdíly v sexuálním prožívání mužů a žen - vytkne rozdíl mezi odlišnou sexuální orientací a sexuální deviací, zná menšinová sexuální zaměření a respektuje je - uvědomuje si důležitost jednoty citové a sexuální stránky života - chápe význam gynekologické prevence - porovná lidské namlouvací rituály u přírodních x vyspělých národů a rovněž s příklady z živočišné říše - zná věkovou hranici prvního sexuálního styku a odpovědnost vyplývající z porušení tohoto zákonného ustanovení - posoudí prezentaci lásky a sexu v médiích 	5.4. VZ 1.1., 1.2., 1.4.	Výchova ke zdraví – integrace <ul style="list-style-type: none"> - hodnota a podpora zdraví (formy, prevence, programy podpory zdraví)
Plánované rodičovství (ČJS-5-5-08)	P-9-5-03	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem plánované rodičovství - zná základní druhy antikoncepce, jejich výhody a nevýhody - objasní pojmy umělé oplodnění a interrupce - popíše princip fungování těhotenských testů 	5.1.	Výchova ke zdraví – integrace <ul style="list-style-type: none"> - zdravý způsob života a péče o zdraví
Vývoj nového jedince (ČJS-5-5-02)	P-9-5-03, VZ-9-1-11	<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojmy gameta, vajíčko, spermie, zygota, oplození - vytkne rozdíly mezi pojmy zárodek a plod - popíše průběh těhotenství a porodu - objasní funkci placenty pro výživu plodu i produkci 	5.1.	

		<p>hormonů</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná rizikové faktory ovlivňující zdravý vývoj plodu - vysvětlí pojem amniocentéza a rozumí významu genetické prevence - vysvětlí rozdíl mezi jedno- a dvojvaječnými dvojčaty - chápe význam kojení pro zdravý vývoj dítěte 		
Období lidského života (ČJS-5- 5-08)	P-9-5-03, VZ-9-1-11	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje a charakterizuje jednotlivá období lidského života - vysvětlí pojem generace a mezigenerační vztahy - objasní pojmy puberta a klimakterium - uvede funkce rodiny a její význam pro výchovu dětí, zná jiné formy zabezpečení výchovy nezletilých - chápe význam péče o staré a nemocné občany 	5.1. VZ2.1.,2.2.	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepečení Výchova ke zdraví – integrace - osobnostní a sociální rozvoj (sebeoznání a sebepečení, psychohygiena)
Zdravý životní styl (ČJS-5- 5-03, ČJS-5- 5-04, ČJS-5- 5-05, ČJS-5- 5-06)	P-9-5-04, VZ-9-1-05, VZ-9-1-06, VZ-9-1-08, VZ-9-1-09, VZ-9-1-16	<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojmy zdraví a nemoc - chápe vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka - zná zásady zdravého životního stylu - definuje pojem civilizační choroby a uvede příklady, zná způsoby prevence vzniku civilizačních chorob - uvede příklady infekčních onemocnění a jejich prevence - uvědomuje si povinnost poskytnout první pomoc člověku při zranění, zná telefonní čísla integrovaného záchranného systému - chápe důležitost integrace občanů s mentálním či fyzickým postižením 	1.5., 5.4. VZ 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 4.1., 4.5., 4.7., 5.1, 5.2.	Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí Výchova ke zdraví – integrace - zdravý způsob života a péče o zdraví
Návykové a organismu škodlivé látky (ČJS-5- 5-06)	P-9-5-04, VZ-9-1-13	<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem návyková látka - uvědomuje si rozdíl mezi užitím látky pro účely léčby a zneužitím této látky - charakterizuje toxikomanii, alkoholismus, kouření - vytkne rozdíly mezi fyzickou a psychologickou závislostí, porovná závislost na návykových látkách se závislostmi na jiných činnostech (gamblerství aj.) - vyjmenuje zásady prevence vzniku závislostí - zná zařízení a organizace, které se problematikou závislostí 	5.4.	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace Výchova ke zdraví – integrace - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

		zabývají		
LP č. 1 Srovnávací antropometrie a histologie	ČSP-9-6-01, ČSP-9-6-02, ČSP-9-6-03, ČSP-9-6-04, ČSP-9-6-05	<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje stavbu tkání na histologických preparátech pod mikroskopem - porovná rozdíl ve stavbě kostry drobného savce, opice a člověka - získává základní antropometrické údaje lidského těla a umí je interpretovat 	8.1. ČSP 6.1., 6.2.	M <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, sbírá a třídí data (M-9-2.01) If <ul style="list-style-type: none"> - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat (ICT-9-5.02) Člověk a svět práce <ul style="list-style-type: none"> - práce s laboratorní technikou
LP č. 2 Kosterní a pohybová soustava	ČSP-9-6-01, ČSP-9-6-02, ČSP-9-6-03, ČSP-9-6-04, ČSP-9-6-05	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje teoretické vědomosti při práci s modely kostí - ošetří na figurantovi základní typy úrazů pohybového aparátu - na základě jednoduchých motorických testů otestuje správné fungování základních svalů, porovná své výkony se statistickými údaji své věkové kategorie 	8.1. ČSP 6.1., 6.2.	M <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, sbírá a třídí data (M-9-2.01) If <ul style="list-style-type: none"> - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat (ICT-9-5.02) Člověk a svět práce – integrace <ul style="list-style-type: none"> - využití digitálních technologií (digitální technika)
LP č.3 Zásady zdravé výživy	ČSP-9-6-01, ČSP-9-6-02, ČSP-9-6-03, ČSP-9-6-04, ČSP-9-6-05	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá v literatuře či na internetu nutriční hodnoty různých potravin - zná zásady správné výživy a sestavení zdravého jídelníčku - chápe pojmy nadvýživa i podvýživa a rizika s nimi spojená - najde v médiích oblasti postižené hladomorem a oblasti ohrožené obezitou 	8.1. ČSP 6.1., 6.2.	M <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, sbírá a třídí data (M-9-2.01) If <ul style="list-style-type: none"> - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat (ICT-

				9- 5.02) Člověk a svět práce – integrace - využití digitálních technologií
LP č.4 Dýchací a oběhová soustava	ČSP-9-6-01, ČSP-9-6-02, ČSP-9-6-03, ČSP-9-6-04, ČSP-9-6-05	<ul style="list-style-type: none"> - změří vitální kapacitu plic pomocí spirometru a porovná ji s tabulkovými hodnotami - změří apnoickou pauzu - změří dechovou frekvenci před a po zátěži - změří tepovou frekvenci na různých místech těla, před zátěží a po zátěži - rozliší srdeční ozvy pomocí stetoskopu - změří tlak pomocí manometru a porovná s tabulkovými hodnotami - vyvodí závěr o zdatnosti svého respiračního a oběhového ústrojí 	8.1. ČSP 6.1., 6.2.	M <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, sbírá a třídí data (M-9-2.01) If <ul style="list-style-type: none"> - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat (ICT-9- 5.02) Člověk a svět práce - integrace <ul style="list-style-type: none"> - práce s laboratorní technikou
LP č.5 Nervová soustava, smysly	ČSP-9-6-01, ČSP-9-6-02, ČSP-9-6-03, ČSP-9-6-04, ČSP-9-6-05	<ul style="list-style-type: none"> - provede a vyhodnotí test nervosvalové koordinace - otestuje českový a plantární reflex - porovná své výsledky s průměrnou hodnotou v populaci - ověří si nejednoznačnost informací zprostředkovaných smysly za pomoci obrázků zrakových klamů - otestuje svůj zrak pomocí optotypů - otestuje závislost čichu a chuti 	8.1. ČSP 6.1., 6.2.	M <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, sbírá a třídí data (M-9-2.01) If <ul style="list-style-type: none"> - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat (ICT-9-5.02) Člověk a svět práce - integrace <ul style="list-style-type: none"> - práce s laboratorní technikou
LP č. 6 Rozmnožování a dědičnost	ČSP-9-6-01, ČSP-9-6-02, ČSP-9-6-03, ČSP-9-6-04, ČSP-9-6-05	<ul style="list-style-type: none"> - s pomocí grafických předloh a příkladů procvičí jednoduché principy dědičnosti - chápe různé vztahy alel a fenotypové projevy těchto vztahů 	8.1. ČSP 6.1., 6.2.	M <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, sbírá a třídí data (M-9-2.01) If <ul style="list-style-type: none"> - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat (ICT-9- 5.02) Člověk a svět práce - integrace <ul style="list-style-type: none"> - využití digitálních technologií (prvky dědičnosti v rodině)

PŘÍRODOPIS

Třída: kvarta

Téma	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy průřezová témata
Nerosty	P-9-6-02, P-9-8-01	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle charakteristik zařadí vybrané krystaly nebo jejich modely do příslušné krystalografické soustavy - podle významných vlastností (tvrdost, lesk, prostupnost světla, hustota, vryp, chemické složení) určuje vybrané nerosty - zná příklady nerostů z jednotlivých skupin (prvky, halogenidy, sulfidy, oxidy, sírany, uhličitany, fosforečnany a křemičitany), jejich významné vlastnosti a jejich význam - uvede příklady nerostů ze svého regionu 	6.2., 8.1.	Člověk a svět práce – integrace - práce s technickými materiály
Horniny	P-9-6-02, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu a sloh vybraných hornin - uvede rozdíly mezi nerosty a horninami - dělí horniny do skupin – vyvřelé, usazené a přeměněné, vysvětlí jejich vznik a rozdíly mezi nimi - zná příklady hornin, umí je určit, řadí je do skupin a uvádí jejich význam - uvádí příklady hornin ze svého regionu 	6.2., 8.1.	
Vývoj a přetváření zemské kůry	P-9-6-03, P-9-6-04	<ul style="list-style-type: none"> - vytkne rozdíl mezi vnějšími a vnitřními geologickými činiteli - vysvětlí princip působení těchto sil - vyjmenuje jednotlivé vnější a vnitřní geologické činitele a uvede příklad jejich působení - najde příklady působení jednotlivých geologických činitelů na území ČR 	6.3., 6.4., 6.6.	

Vývoj Země a života	P-9-6-05	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve zjednodušené stratigrafické tabulce - vytkne rozdíly mezi jednotlivými érami vývoje života na Zemi - uvede příklady organismů pro jednotlivé éry a útvary charakteristických 	6.5.	Z - člověk na Zemi, obyvatelstvo, sídla
Názory na vznik a vývoj života	P-9-1-01	<ul style="list-style-type: none"> - chápe rozdíly mezi hlavními myšlenkovými proudy evoluční biologie - vytkne odlišnosti mezi nejznámějšími evolučními teoriemi 	1.1.	
Současná biosféra	P-9-6-06, P-9-7-01, P-9-7-02	<ul style="list-style-type: none"> - na základě znalostí klimatických pásů uvádí příklady společenstev typických pro jednotlivé zonální oblasti Země - chápe zákonitosti vývoje ekosystémů - porovná hlavní fytogeografické a zoogeografické oblasti na Zemi, zná příklady rostlin a živočichů z jednotlivých biotů - uvede příklad konvergence a divergence organismů - uvědomuje si problémy ohrožující biosféru a chápe důležitost ochrany biosféry 	6.7., 6.8.,7.1.,7.2	Z – prima
Naše příroda	P-9-7-01, P-9-7-02, P-9-8-01	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje hlavní společenstva naší přírody a rozliší je na přirozená a umělá - vyjmenuje příklady velkoplošných i maloplošných chráněných území - chápe důležitost ochrany ohrožených druhů - uvede příklady chráněných rostlin, živočichů a hub 	7.1., 7.2., 8.1.	Z - kvarta
Krystalografie		<ul style="list-style-type: none"> - popíše a pozná jednotlivé krystalografické soustavy hledá prvky symetrie 	(Lab. cvičení)	Člověk a svět práce – integrace - práce s technickými materiály
Nerosty		<ul style="list-style-type: none"> - zkoumá některé fyzikální a chemické vlastnosti předložených nerostů - podle klíče a zjištěných vlastností určuje nerost 	(Lab. cvičení)	Člověk a svět práce – integrace - práce s technickými materiály - práce s laboratorní technikou
Horniny		<ul style="list-style-type: none"> - zakreslí stavbu a sloh vybraných hornin - podle stavby a slohu dělí horniny do skupin - podle stavby, slohu a nerostného složení poznává vybrané horniny 	(Lab. cvičení)	Člověk a svět práce – integrace - práce s technickými materiály
Geologie v oblasti školy		<ul style="list-style-type: none"> - při krátké exkurzi do okolí školy pozoruje a určuje minerály a horniny - všimá si geologických jevů – vnitřních i vnějších 	(Lab. cvičení)	Člověk a svět práce – integrace - práce s technickými materiály

		- podle reliéfu krajiny vysvětluje geologickou minulost oblasti		
Tektonika		- na předložených blokdiagramech sleduje změny po tektonických pohybech a následné erozi - odhaduje uložení vrstev po proběhlých změnách - podle uložení vrstev odhaduje proběhlé tektonické poruchy	(Lab. cvičení)	Člověk a svět práce – integrace - práce s technickými materiály -

V každé laboratorní práci

- zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl
- používá vhodné postupy vedoucí k cíli
- dodržuje všechna pravidla bezpečnosti práce v laboratoři
- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vzdělávací obor: Zeměpis
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Samostatný vyučovací předmět zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. V rámci základního všeobecného vzdělávání plní mnoho funkcí. Spojuje základní poznatky z řady přírodních, společenských a technických věd. Při realizaci vyučování koordinuje s dalšími vyučovacími předměty, se kterými integruje některá témata. V oblasti matematického zeměpisu jsou to vazby na astronomii – postavení Země ve sluneční soustavě (fyzika), u fyzického zeměpisu na geologii (geomorfologii) (biologie), hydrologii – voda na Zemi (chemie), ekologie – přírodní obraz Země (biologie). V oblasti humánní, (socioekonomické) geografie na demografii, ekonomii – člověk na Zemi, hospodářství (občanská výchova), historii - změny na politické mapě světa (dějepis), v politickém zeměpisu na politologii - integrace (dějepis, občanská výchova) Zeměpis dále obsahuje všechna průřezová témata z RVP ZV (jsou zvýrazněny v závorkách). V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o planetě Zemi – fyzická geografie, vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech v regionech – fyzická a socioekonomická geografie, (Environmentální výchova), (Výchova demokratického občana). Získávají dovednosti a návyky potřebné pro práci s mapami (kartografie), statistickými daty a informačními materiály, vyhledávají a třídí informace z různých zdrojů (Mediaální výchova). Pochopí pojmy demokracie, národní hrdost, kulturní dědictví, tradice v dnešním reálném světě, v místním regionu – regionální geografie, (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech), (Multikulturní výchova). Zeměpis umožní žákům orientaci a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi – fyzické a socioekonomické problémy současného světa, civilizační rizika (Environmentální výchova). Své názory, studie, projekty žáci obhajují při charakteristice regionů (Osobnostní a sociální výchova).

Časové vymezení vyučovacího předmětu:	prima	2 hodiny týdně
	sekunda	2 hodiny týdně
	tercie	1 hodina týdně
	kvarta	2 hodiny týdně

Organizační vymezení vyučovacího předmětu: Ve vyučovacím předmětu zeměpis se používají tyto formy výuky: výkladové hodiny propojené s diskuzemi, problémové vyučování, školní projekty (s biologií – místní region), herní hodiny, výuka v terénu – topografie, pozorování fyzických a socioekonomických jevů, exkurze ve vzdálenějších místech, lokalitách, obhajoby třídních mezioborových projektů. Při výuce se využívají na trhu dostupné učebnice, pracovní sešity, aktualizované atlasy, denní tisk, Internet, zeměpisné programy. Žáci pracují v rámci celé třídy (výkladové hodiny), ve skupinách (problémové vyučování, práce v terénu, projekty), individuálně (vyhledávání informací, obhajoby, kartografické práce). V odborné učebně, kde probíhá jedna hodina týdně, se využívají mapy, video, DVD, přenosný dataprojektor, glóbusy, topografické mapy a busoly. Ve spolupráci s předmětovou komisí biologie a tělesné výchovy zařazen do sekundy mezipředmětový terénní kurz, kde se žáci seznámí s aplikací geografie v praxi a vlivem lidské činnosti na místní krajinu.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu

1. Kompetence k učení

1.1.

- na příkladech dokumentujeme význam, nutnost a potřebu geografických vědomostí a dovedností v praktickém životě (práce s mapou, přírodní i socioekonomické jevy lokálního, globálního charakteru)

1.2.

- zaměřujeme se na vyhledávání a třídění geografických informací (internet, sdělovací prostředky, odborné časopisy, encyklopedie, populárně-vědecká literatura), využíváme texty, data, grafy, tabulky, statistiky, tematické mapy; tyto zkušenosti využíváme v tematicky zaměřených projektech (místní region)
- teoretické vědomosti využíváme, ověřujeme v praxi, podporujeme vlastní zkušenost
- zapojujeme se do zeměpisných soutěží, tím zvyšujeme zájem o předmět
- podporujeme nadané žáky

1.3.

- podle Mezinárodní charty geografického vzdělávání hledáme souvislosti mezi polohou a rozšířením daného jevu, vztahy mezi člověkem a prostředím, prostorové interakce a vazby na region, kde žijeme
- upozorňujeme na komplexnost a globálnost působení antropogenních vlivů a aktivit v hospodářských sektorech pro život na Zemi
- využíváme geoinformatiku

1.4.

- kontrolujeme výsledky pozorování, zpracování, postupy řešení zadaných úkolů a snažíme se v kolektivu vyhodnocovat nejlepší (obhajoba prací, zadání)
- snažíme se, aby žáci uměli posoudit příčiny a následky jevů v prostředí, kde žijí

1.5.

- pracujeme s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádíme věci do souvislostí, propojujeme do širších celků poznatky z jiných vzdělávacích oblastí a na základě toho usilujeme o vytvoření komplexnějšího pohledu na jevy přírodní i společenské.
- ověřujeme zvládnutí učiva podle témat a celků

2. Kompetence k řešení problému

2.1.

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně řešili problémy, zadané úkoly, aby volili uvážlivá rozhodnutí a logické postupy a uvědomovali si odpovědnost za svá rozhodnutí
- při realizaci výzkumu místního regionu využíváme spolupráci s místními orgány státní správy (MěÚ, Katastrální úřad, matrika, ekologické i občanské organizace)

2.2.

- podporujeme tvorbu mezipředmětových projektů z oblasti historie, ekologie apod.

2.3.

- podporujeme tvořivost, prosazování si vlastních názorů na řešení problémů a zadaných úkolů s podloženou argumentací (seminární práce, projekty, soutěže)

2.4.

- při geografických vycházkách vedeme žáky k aplikaci teoretických poznatků v praxi, ověřujeme jejich zdatnost vyrovnat se s potížemi

2.5.

- podporujeme týmovou práci

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- dbáme na jasné a výstižné formulování odpovědí, zaměřujeme se na přesné vyjadřování myšlenek v logickém sledu, usilujeme o kultivovaný písemný i ústní projev

3.2.

- připravujeme žáky na diskuzi, její pravidla, podporujeme vyslovovat svůj názor na aktuální téma před skupinou s jistým a výrazným přednesem
- vyžadujeme formulace hypotéz s porozuměním v mluvené i písemné formě

3.3.

- zeměpisné pojmy, názvy, články apod. interpretujeme i v cizích jazycích; k tomu využíváme odborné zeměpisné časopisy (Lidé a země, Dnešní svět, Geografické rozhledy), ke komunikaci využíváme výpočetní techniku, geoinformatiku

3.4.

- podporujeme prezentaci zeměpisných prací, projektů, zeměpisných soutěží na nástěnkách ve škole, ve školním časopisu; významné projekty, úspěchy v soutěžích i v regionálním tisku

3.5.

- představujeme žákům problémy současného světa na nástěnkách
- sledujeme aktuality a diskutujeme s žáky o nich
- usilujeme o větší informovanost žáků (využíváme tisk, média)

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- rozdělujeme pracovní úkoly skupině a podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vedeme k sounáležitosti a vzájemné pomoci při skupinovém vyučování, při aktivní práci v terénu

4.2.

- snažíme se předcházet lhostejnosti vůči sobě samým, učíme respektovat odlišné názory, snažíme se, aby sami žáci pochopili výhody týmové práce

4.3.

- geografické práce, výsledky soutěží prezentujeme v rámci školy i mimo ni (regionální tisk)

4.4.

- připomínáme slušné chování, podporujeme dobré mezilidské vztahy mezi žáky navzájem, mezi žáky a učiteli, mezi lidmi obecně

5. Kompetence občanské

5.1.

- prosazujeme slušné chování a vystupování ve škole při hodinách, rovněž mimo školu na zeměpisných soutěžích, vycházkách, exkurzích

5.2.

- na konkrétních příkladech zdůvodňujeme nutnost ochrany přírodního životního prostředí, motivujeme k vlastní odpovědnosti za chování ve svém okolí

5.3.

- na příkladech poukazujeme pozitivní a negativní chování lidí v regionálním, státním, celosvětovém měřítku, vztahu k přírodě i vztahu lidí navzájem
- prezentujeme fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, zdůrazňujeme demokratické přístupy v řešení společenských problémů, poznávání tradic, zvyků a kultur v jednotlivých světadílech a oblastech včetně místního regionu

5.4.

- podporujeme účast žáků na zeměpisných soutěžích

- podporujeme spolupráci se státní správou (odborníky MÚ)

5.5

- vedeme žáky k umění ocenit krásy přírody, historické i kulturní bohatství, aby dokázali vnímat a vnitřně prožívat toto bohatství a na druhé straně pocítovali zodpovědnost za zachování životního prostředí a udržitelného života pro budoucí generace a oni sami, aby uměli vystupovat v tomto zájmu

6. Kompetence pracovní

6.1.

- dohlédneme na bezpečnou manipulaci s pomůckami, nástroji, přístroji a materiály při jejich používání v učebnách i v terénní výuce, na dodržování stanovených pravidel
- vedeme k opatrnosti a zodpovědnému přístupu při plnění úkolů
- podporujeme hledání možných řešení a vytváření vlastních stanovisek

6.2.

- informujeme o existenci a šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pohybu a pobytu v terénu (GPS), k cestování, k rozmístění výrobních aktivit v prostředí, diskutujeme o nich s žáky

6.3.

- při hodnocení úkolů, prací, referátů, praktických úkolů apod. stanovujeme jasná kritéria, využíváme názorů třídy, skupiny, vlastního sebehodnocení (jak se podařilo splnit úkol, jaký byl záměr); hodnocení je otevřené, nikdo se nikomu neposmívá

6.4.

- podporujeme týmovou práci, kde si žáci sami určují postupy a realizaci společné práce a přijmou vlastní odpovědnost za splnění úkolů

ZEMĚPIS
Třída: prima

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Planeta Země Země ve vesmíru – tvar a rozměry (ČJS-5-4-05)	Z-9-2-01 Z-9-2-02	Žák: - určí a popíše tvar Země s pomocí glóbusu, přírodních úkazů - používá s porozuměním základní pojmy – vesmír, vesmírná tělesa, galaxie, Mléčná dráha, hvězda, souhvězdí, Slunce, sluneční soustava, planeta, měsíce, kometa - objasní postavení našeho Slunce a sluneční soustavy ve vesmíru - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi - určí polohu Země ve sluneční soustavě a porovná vlastnosti planety Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	1.1., 2.1.	Environmentální výchova - základní podmínky života (význam Slunce pro náš život) M - výpočty vzdáleností F - hmotnost, čas, teplota, gravitace Č - psaní velkých a malých písmen Př - vznik života na Zemi If - práce s internetem
Určování zeměpisné polohy	Z-9-1-01 Z-9-1-02	- používá s porozuměním základní pojmy – zeměpisná síť, poledník, rovnoběžka, zeměpisná šířka a délka - vyhledá v mapě absolutní zeměpisnou polohu míst	1.1., 2.1.	Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (nové poznatky z výzkumu vesmíru) M - stupně, koule, kružnice D
Pohyby Země	Z-9-2-02	- vysvětlí pojmy – zemská osa, severní a jižní zeměpisný pól, význam polárních kruhů, obratníků	1.2., 2.1.	D - objevné cesty, nejstarší

(ČJS-5-4-01, ČJS-5-4-05)		<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny střídání dne a noci na Zemi - vysvětlí střídání ročních dob a důsledky tohoto střídání na přírodu a společnost - zná pojem ekliptika, souhvězdí ekliptiky, tropický rok, přestupný rok, důsledky obíhání Země kolem Slunce - zná pojem hvězdný, sluneční den – pravý, střední, důsledky otáčení Země kolem osy, uvádí na příkladech 		<p>představy o tvaru Země</p> <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - přepočty času, geometrie - kružnice, elipsa, úhly <p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - čas, nerovnoměrný pohyb, síly, Keplerovy zákony
Časová pásma na Zemi (ČJS-5-4-01, ČJS-5-4-05)	Z-9-1-01 Z-9-2-02	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny rozdílného času na Zemi - objasní podstatu časových pásem - používá s porozuměním pojmy – místní čas, světový čas, časová pásma, datová hranice, O-tý, 15-tý, 180-tý poledník a zná jejich význam - orientuje se s pomocí globusu a mapy při určování času na Zemi 	1.1., 1.2.,,2.1.	<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - kalendář, nejstarší představy o vesmíru, Zemi – teorie a jejich představitelé <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - výpočty, převody jednotek <p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - látky a tělesa, síla, energie <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (význam času v životě lidí)
Měsíc – družice Země (ČJS-5-4-05)	Z-9-1-01 Z-9-2-02	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí vztah mezi Zemí a Měsícem - pojmenuje jednotlivé fáze Měsíce - zdůvodní rozdílnost teplot na přivrácené a odvrácené straně Měsíce - podle obrázku popíše zatmění Slunce a Měsíce - objasní příčiny vzniku přílivu a odlivu – dmутí moře 	2.1.	
Kartografie obraz Země				
Základy kartografie a topografie	Z-9-1-01 Z-9-1-02 Z-9-1-04 Z-9-7-01	<ul style="list-style-type: none"> - používá s porozuměním základní pojmy – glóbus, mapa, plán, měřítko plánů a map, výškopis, polohopis, legendu mapy, druhy kartografického zobrazení, vrstevnice, výškové kóty, nadmořskou výšku, druhy map podle měřítka, zkrslení map, zeměpisné souřadnice, místní poledník 	1.1.,1.2.,7.1., 7.2.	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky života (důsledky působení vesmírných těles)
Aplikace kartografických a topografických znalostí pro	Z-9-7-02 Z-9-7-03	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá místo na mapě a určí jeho polohu - určí azimut na mapě i v přírodě, světové strany, - změří a přepočítá podle měřítka vzdálenosti na mapě i 		<p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - numerické výpočty, grafické vyjádření číselných údajů, měřítko, geometrie v rovině a

Život člověka (ČJS-5-1-01, ČJS-5-1-04, ČJS-5-1-05, ČJS-5-1-06)		v přírodě - nakreslí trasu pochodu - zná systém GPS, Galileo, DPZ - vysvětlí význam map v životě člověka - podle potřeby dovede pracovat s různými druhy map, atlasy, kartografickým materiálem a využívá tyto vědomosti, dovednosti v praxi		v prostoru Př - používání tematických map D - objevy Země Vv - tvorba jednoduchých tvarů, obrazců Osobnostní a sociální výchova morální rozvoj - řešení problémů (tvorba plánek podle kartograf. materiálu) M - numerické výpočty, měření D - historické mapy If - práce s daty
Přírodní obraz Země Stavba zemského tělesa, litosféra (ČJS-5-4-01)	Z-9-1-03 Z-9-1-04 Z-9-2-03 Z-9-2-04 Z-9-5-01 Z-9-5-02 Z-9-5-03	- objasní stavbu zemského tělesa, zemské jádro, plášť, kůra pevninská a oceánská, jejich vlastnosti - vyjádří projevy vnitřních sil na Zemi – horotvornou činnost, zemětřesení, vulkanismus, mechanismus pohybu litosférických desek – vertikální pohyby - vrásnění, zlomy, horizontální pohyby - vyhledá na mapě tvary vzniklé horotvornou činností - na příkladech uvede důsledky horotvorné činnosti – přírodní katastrofy a humanitární pomoc v postižených oblastech - objasní s porozuměním projevy vnějších sil – eroze, zvětrávání, transport, akumulace, dokumentuje jejich působení na povrch Země - na příkladech uvede činnost vnějších činitelů – Slunce, tekoucí vody, větru, mrazu, moře na pobřeží, člověka	2.2., 2.3., 2.4.,5.1., 5.2.,7.2.	F - látky a tělesa, síly a energie Ch - prvky, sloučeniny, chemické zvětrávání Př - neživá příroda, vznik a stavba Země, nerosty a horniny, geologické procesy, vývoj zemské kůry Environmentální výchova - všechny tematické okruhy (vztahy mezi přírodním a životním prostředím, jejich

<p>Hydrosféra - oceány a moře (ČJS-5-4-01, ČJS-5-4-04)</p> <p>- voda pevnin</p>	<p>Z-9-1-03 Z-9-2-03 Z-9-2-04 Z-9-5-01 Z-9-5-02 Z-9-5-03 Z-9-7-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá na mapě tvary vzniklé touto činností - na příkladech uvede důsledky této činnosti a jejich dopad na život obyvatel v různých částech světa - popíše rozložení zásob vody na Zemi - pojmenuje oběh vody v přírodě a popíše mechanismus celkového oběhu vody na Zemi - pojmenuje a vyhledá na mapách oceány a vybraná moře - pojmenuje a vyhledává na mapách významné ostrovy, průlivy, průplavy, zálivy, úžiny - vysvětlí vlastnosti mořské vody - teplotu, slanost, pohyby - zhodnotí význam oceánů a moří - vysvětlí pojmy pro charakteristiku řek - pramen, povodí, rozvodí, ústí, vodní stav, průtok, režim odtoku - vysvětlí pojmy – jezero, umělá vodní nádrž, rybník a vysvětlí jejich význam - vyhledá na mapě významné řeky, jezera, rybníky v ČR objasní význam podzemní vody - objasní pojem bezodtokové oblasti a vyhledá jejich příklady na obecně-zeměpisné mapě - popíše proces vzniku pevninských a horských ledovců - vysvětlí pojem sněžná čára - vyhledá v mapách největší oblasti zalednění 	<p>1.1., 2.2., 2.3., 2.4., 5.1, 5.2., 7.1., 7.2</p> <p>2.2., 2.3., 2.4., 5.1, 5.2., 7.1., 7.2</p>	<p>význam)</p> <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti (aktualizace výuky na příkladech) <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - princip soc. smíru, solidarity (mezinárodní humanitární pomoc v postižených oblastech) <p>-</p> <p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - směsi, voda, skupenství, vlastnosti <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - zámořské objevy <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - neživá příroda, význam vody pro život člověka <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam vody pro zdraví člověka <p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - vodácký výcvik <p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - šíření světla, zvuku v atmosféře
<p>Atmosféra (ČJS-5-4-01, ČJS-5-4-04)</p>	<p>Z-9-1-03 Z-9-2-03 Z-9-2-04 Z-9-5-01 Z-9-5-02 Z-9-5-03 Z-9-7-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje vrstvy atmosféry a určit jejich význam - zhodnotí význam kyslíku pro život na Zemi - objasní pojem – počasí, podnebí, meteorologické charakteristiky - pojmenuje klimaticko-geografické činitele a charakterizuje je - vysvětlí základy planetární cirkulace vzduchu, atmosférické fronty, příčiny proměnlivosti počasí - pojmenuje klimatické oblasti země – podnebné pásy, 	<p>2.2., 2.3., 2.4., 5.1, 5.2., 7.1.,</p> <p>7.2</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - všechny tematické okruhy - analýza globálních vlivů na

<p>Pedosféra (ČJS-5-4-04)</p>	<p>Z-9-1-03 Z-9-2-03 Z-9-2-04 Z-9-5-01 Z-9-5-02 Z-9-5-03 Z-9-7-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje je teplotně, srážkově podle tematické mapy - vysvětlí místní proudění – pasáty, monzuny, místní větry (severák) - zná pojem synoptická mapa a její význam pro život - vysvětlí význam půdy pro obyvatelstvo z historického a současného pohledu - zná pojem humus, půdní typ, půdní horizont, půdní druh - vyhledá na tematické mapě oblasti půdních druhů, typů - vysvětlí příčiny vzniku půdy, zonálnost, azonálnost - objasní pojem půdní fond, jeho využívání v ekonomice státu, jeho ochranu 	<p>1.1., 2.2., 2.3., 2.4., 5.1, 5.2., 7.1., 7.2</p> <p>1.1., 2.2., 2.3., 2.4., 3.1., 3.2., 5.1, 5.2., 7.1., 7.2</p>	<p>jednotlivé složky přírodního a společenského prostředí</p> <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky objemu, grafy <p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - teplota, tlak, proudění, gravitace <p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - směsi, vzduch, vlastnosti <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - neživá příroda – podnebí a počasí ve vztahu k životu na Zemi
<p>Biosféra a přírodní oblasti Země (ČJS-5-2-08, ČJS-5-3-05, ČJS-5-4-04, ČJS-5-4-06, ČJS-5-4-07)</p>	<p>Z-9-1-03 Z-9-2-03 Z-9-2-04 Z-9-3-03 Z-9-5-01 Z-9-5-02 Z-9-5-03 Z-9-7-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná pojem biocenóza - vysvětlí význam rostlinstva a živočišstva pro obyvatelstvo z historického a současného pohledu - objasní vliv zeměpisné šířky a nadmořské výšky na rozmístění rostlinstva a živočišstva na Zemi - na příkladech uvede typy přírodních krajín podle podnebí a podle druhů výskytu rostlinstva a živočišstva - dovede pojmenovat, na tematické mapě ukázat vegetační formace na Zemi - vysvětlí nutnost ochrany přírodního prostředí - pojmenuje a vyhledá na mapách bioklimatické pásy na Zemi – polární oblasti, lesy mírného pásu, Středomoří., , stepi a savany, pouště a polopouště, tropické deštné lesy - pojmenuje a vyhledá na mapách oblastí podle výškové stupňovitosti - popíše v jednotlivých pásech přírodní složky, vazby mezi nimi a na příkladech uvede nebezpečí ekologických havárií 		<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam Klementina <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - internet – vyhledávání dat <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pobyt na čerstvém vzduchu <p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - ph, chemické látky <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejstarší civilizace <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - neživá příroda <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy (ve všech přírodních složkách, jejich

<p>Člověk na Zemi - obyvatelstvo, sídla</p> <p>(ČJS-5-1-02, ČJS-5-1-03, ČJS-5-2-08, ČJS-5-3-03, ČJS-5-3-07)</p>	<p>Z-9-1-01 Z-9-1-03 Z-9-1-04 Z-9-2-04 Z-9-4-01 Z-9-4-02 Z-9-5-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí vývoj počtu obyvatel na Zemi - objasní pojmy – porodnost, úmrtnost, rasa, jazyk, národ, menšina, etnikum, gramotnost, písmo, náboženství, přirozený přírůstek, střední délka života; uvede tyto demografické charakteristiky na příkladech a vyhledá v tabulkách jejich maximální, minimální, kladné a záporné hodnoty - objasní vliv přírodních a společenských faktorů na rozmístění obyvatelstva - lokalizuje v mapách hlavní migrační proudy v minulosti a v současnosti - hodnotí význam náboženství pro společenské, kulturní a politické prostředí ve vybraných státech, uvede příklady - načrtne schematicky typy věkových pyramid ve vybraných státech - objasní pojmy – město, venkov, aglomerace, konurbace, megalopole; uvede příklady na mapě světa - zná typy obydlí ve vybraných lokalitách - uvede na příkladech vazby mezi venkovem a městem, městem a zázemím, jádrem a periferií - vyhledá v tabulkách údaje o světových velkoměstech 	<p>1.1., 1.2., 2.2., 2.4., 3.1., 3.2., 4.1., 4.2., 5.1., 5.2.</p>	<p>význam, ochrana)</p> <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - flora, fauna, přírodní zdroje <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - zemědělství a jeho historický význam <p>Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy - komunikace (místní, národní, mezinárodní projekty na záchranu ohrožených druhů rostlin, živočichů) <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - numerické výpočty, rozbor grafů, kartogramů <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - osidlování, migrace, kultura, slohy, kolonizace, dekolonizace, války, konflikty <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmínky života na Zemi <p>Ov</p> <ul style="list-style-type: none"> - chování lidí, náboženství, principy demokracie, státní útvary <p>Jazyky</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdrav v různých jazycích <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - všechny tematické okruhy (lokální, globální problémy obyvatel světa) <p>Multikulturní výchova</p>
--	---	--	---	--

<p>Člověk na Zemi Společenské a hospodářské prostředí (ČJS-5-1-07, ČJS-5-2-08, ČJS-5-3-03, ČJS-5-4-08)</p>	<p>Z-9-1-01 Z-9-1-03 Z-9-1-04 Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-4-03 Z-9-4-04 Z-9-4-05 Z-9-5-01 Z-9-5-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede kritéria hospodářské a společenské vyspělosti států - zná pojmy: HDP, hospodářský sektor – primární, sekundární, terciální, jejich význam pro hospodářství států - vyhledá index životní úrovně ve vybraných státech - posoudí význam zemědělství, průmyslu, služeb ve vybraných státech - vyhledá na mapě významné zemědělské oblasti, zastoupení zemědělských plodin, hospodářských zvířat, ryb v nich - zná nejprůmyslovější oblasti světa a zastoupení průmyslových odvětví v nich - dovede vyjmenovat průmyslová odvětví a přírodní zdroje, které průmysl následně zpracovává - rozlišuje jednotlivé druhy dopravy - zná význam dopravy, obchodu pro hospodářský rozvoj - pomocí tabulek, tematických map, indexu životní úrovně zařadí vybrané státy světa do skupiny států vyspělých, středně rozvinutých, méně rozvinutých - Zná pojem integrace, mezinárodní spolupráce, humanitární pomoc - podle mapy vyhledá některé státy významných globálních lokálních integrací (vojenských, hospodářských, společenských) 	<p>1.1., 1.2., 3.1., 3.2., 4.2., 4.3., 4.4., 5.2.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - etnický původ (respektování národů, národností, etnik) <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti (aktualizace současného stavu) <p>If práce s informacemi</p> <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblasti nejstarších civilizací, význam průmyslové a vědecko-technické revoluce <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování dat, diagramy <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní zdroje <p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - nerostné suroviny <p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - energetické zdroje a jejich zpracování <p>Ov</p> <ul style="list-style-type: none"> - demokracie, formy vlády, základy ekonomie
---	---	--	---	---

ZEMĚPIS
Třída: sekunda

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>Regionální geografie (ČJS-5-1-06)</p> <p>Afrika, Amerika, Asie, Austrálie a Oceánie</p> <p>Poloha, rozloha přírodní poměry (ČJS-5-4-04)</p>	<p>Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-4-02 Z-9-4-03 Z-9-4-05 Z-9-5-01 Z-9-5-03</p> <p>Z-9-1-01 Z-9-2-03 Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-4-02 Z-9-4-03 Z-9-4-05 Z-9-4-06 Z-9-5-01 Z-9-5-03</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - správně používá geografické názvosloví, rozlišuje pojmy kontinent, světadíl, oceán, světový oceán, horizontální a vertikální členitost - dokáže porovnat rozlohy jednotlivých kontinentů, vybraných států - určí absolutní, relativní polohu vybraných kontinentů, států <ul style="list-style-type: none"> - určí absolutní a relativní polohu kontinentu - srovná rozlohu kontinentu s ostatními kontinenty - pojmenuje a vyhledá na mapě významné celky horizontální a vertikální členitosti, posoudí činitele, které je formovaly - vyhledá a určí na tematické mapě klimatické pásy, - určí vztah mezi klimatem a klimaticko-geografickými činiteli, uvede příklady - dovede ukázat a pojmenovat oceány, moře, které omývají kontinenty - zná významné řeky, jezera, jejich význam - určí podle mapy půdy a vegetační formace, posoudí vazby výskytu půd, rostlinstva, živočišstva s šířkovou pásmovitostí a výškovou stupňovitostí - zná globální problémy přírodního prostředí a jejich příčiny 	<p>2.2., 2.3., 2.4, 3.1., 3.2., 4.1., 4.2., 4.3., 4.4.</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - všechny tematické okruhy (vazby mezi státy, význam ekonomiky pro život) - bohatství a chudoba - problémy chudých států <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka a prostředí (důsledky lidské činnosti na přírodu, ekologické havárie, katastrofy) <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (aktualizace informací, vývoj v jednotlivých státech) <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - internet, školní zeměpisné programy <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - biocenóza <p>Environmentální výchova</p>

<p>Polární oblasti Arktida Antarktida (ČJS-5-4-04)</p>	<p>Z-9-1-01 Z-9-2-04 Z-9-3-02 Z-9-5-01 Z-9-5-02</p>	<p>způsobem hospodaření, škody na životním prostředí, ekologické havárie</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže charakterizovat vybrané státy světa z hlediska přírodních, hospodářských, společenských a sociálních poměrů - dokáže interpretovat zvláštní postavení polárních oblastí - zná historii objevování severního a jižního pólu - chápe význam mezinárodních úmluv ve vztahu k výzkumu Antarktidy - chápe rozdíl mezi Arktidou a Antarktidou a jejich význam 	<p>1.1., 1.2., 7.1., 7.2.</p>	<p>sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání (zmenšující se svě) - poznávání lidí (globalizace v životě lidí) <p>morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů (mezinárodní úmluvy, pomoc chudým státům, azylové domy, uprchlíci, hlad, drogy, nemoci) <p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - nové technologie v dopravě <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti (sledování zpráv, aktualizace) - kritické čtení a vnímání mediál. sdělení (třídění informací) <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - internet <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - zámořské objevy <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyb a pobyt venku
<p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace (ČJS-5-1-06, ČJS-5-1-07)</p>	<p>Z-9-7-01 Z-9-7-02 Z-9-7-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vykonává aktivně praktické činnosti a úkoly plynoucí z konkrétních námětů podle zeměpisných cvičení v terénu, z programu geografických projektů a praktik v modelových oblastech - hodnotí postupy a výsledky své práce, prezentuje je v písemné i grafické podobě - kriticky hodnotí práce spolužáků 	<p>1.1., 1.2., 7.1., 7.2.</p>	<p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyb a pobyt venku

ZEMĚPIS
Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>Regionální geografie – Evropa</p> <p>Poloha, rozloha, členitost,</p> <p>Přírodní poměry (ČJS-5-1-07, ČJS-5-2-08, ČJS-5-3-03, ČJS-5-4-08)</p>	<p>Z-9-2-04 Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-5-01 Z-9-5-02</p> <p>Z-9-1-01 Z-9-1-03 Z-9-1-04 Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-4-03 Z-9-4-04 Z-9-4-05 Z-9-5-01 Z-9-5-03</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše význam a postavení Evropy ve světě - určí relativní a absolutní polohu Evropy - porovná rozlohu Evropy s rozlohou ostatních světadílů - pojmenuje na vyhledá na mapě významné prvky horizontální a vertikální členitosti, zhodnotí georeliéf a podíl vnitřních a vnějších činitelů na jeho tvorbě podle šířkové pásmovitosti a výškové stupňovitosti určí a vyhledá na mapě podnebné, půdní a vegetační pásy, zastoupení živočišstva - určí podíl klimaticko-geografických činitelů na utváření této pásmovitosti, vyhledá na mapě azonálnost jevů - vyhledá zástupce hydrografické sítě – významné řeky a jejich úmoří, jezera a jezerní plošiny, průlivy, průplavy a jejich využití, bezodtoké oblasti - zhodnotí význam a využívání vodních zdrojů, povrchových i podpovrchových - zná alternativní zdroje energie - objasní potřebu a nutnost ochrany přírodních zdrojů 	<p>1.1., 1.2., 3.1., 3.2., 4.2., 4.3., 4.4., 5.2.</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech všechny tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vazby mezi státy, význam ekonomiky pro život - bohatství a chudoba - problémy chudých států <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka a prostředí (důsledky lidské činnosti na přírodu, ekolog. havárie, katastrofy <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - biocenóza <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy (vazba půd, rostlin, živočichů) - základní podmínky života (využívání přírodních zdrojů, výživa) - lidské aktivity, problémy životního prostředí (důsledky

<p>Obyvatelstvo</p> <p>osídlení, demografické ukazatele (ČJS-5-1-06, ČJS-5-4-04)</p> <p>Socioekonomická regionalizace politické, ekonomické, společenské, sociální poměry v regionech (ČJS-5-1-06, ČJS-5-1-07, ČJS-5-2-08, ČJS-5-3-03, ČJS-5-4-04, ČJS-5-4-08)</p>	<p>Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-4-02 Z-9-4-03 Z-9-4-05 Z-9-4-06 Z-9-5-01 Z-9-5-03</p> <p>Z-9-1-01 Z-9-2-03 Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-4-02 Z-9-4-03 Z-9-4-05 Z-9-4-06 Z-9-5-01 Z-9-5-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapě nejstarší osídlení a oblasti nejstarších civilizací - vyhledá a porovná v tematických mapách významné demografické ukazatele – rasa, národy, jazyky, náboženství, hustota zalidnění, přirozený přírůstek, naděje na dožití - porovná věkové pyramidy vybraných států, charakterizuje je - zná význam jádrových oblastí a vyhledá na mapě významná sídla - zná význam a zaměření periferie - vyjmenuje všechny státy Evropy - vyjmenuje evropské regiony - v jednotlivých regionech dovede vyhledat a porovnat - formy vlády, míru demokracie, index životní úrovně - dovede zhodnotit význam integračního procesu, podle mapy vyhledá státy zapojené do významných evropských integrací - dovede zařadit státy regionu podle hospodářské klasifikace (zná kritéria pro tuto klasifikaci) a porovná odlišnosti v rámci regionů - dovede vyjmenovat přírodní zdroje a zná jejich význam a využití v ekonomice jednotlivých států - porovná význam primárního, sekundárního , terciálního sektoru v národních ekonomikách, v rámci regionu, v rámci celé Evropy - zná význam nadnárodních společností - dovede vysvětlit příčiny rozdílů, tempo, změny v ekonomickém vývoji v jednotlivých regionech a 	<p>1.1., 1.2., 3.1., 3.2., 4.2., 4.3., 4.4., 5.2.</p> <p>2.2,2.3,2.4 3.1,3.2,4.1, 4.2,4.3,4.4</p>	<p>lidské činnosti na přírodu)</p> <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblasti nejstarších civilizací, význam průmyslové a vědeckotechnické revoluce <p>Ov</p> <ul style="list-style-type: none"> - demokracie, formy vlády, základy ekonomie <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (aktualizace informací, vývoj v jednotlivých státech) <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - všechny okruhy (tradice, zvyky, fyzické znaky, rasismus, xenofobie, problémy menšin, řešení problémů nesnášlivosti) <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie (respektování suverenity států, respektování práv a svobod) <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - kolonizace, dekolonizace, globalizace <p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování nerostných surovin, nové technologie <p>Osobnostní a sociální výchova</p>
---	---	--	---	---

	Z-9-2-04 Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-04 Z-9-5-01 Z-9-5-02	<p>ve vybraných státech</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovede zařadit stát do regionu a vytvořit jednoduchou charakteristiku přírodních, ekonomických, společenských a sociálních poměrů - zná nebezpečí mezinárodního terorismu v Evropě a jeho důsledky - dovede na mapě vyhledat oblasti konfliktů a napětí - sleduje vývoj vojenskopolitické, ekonomické situace a dopady tohoto vývoje na obyvatele Evropy 		<ul style="list-style-type: none"> - poznávání (zmenšující se svět) - poznávání lidí (globalizace v životě lidí) - řešení problémů (mezinárodní úmluvy, pomoc chudým státům, azylové domy, uprchlíci, hlad, drogy, nemoci) <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní zdroje <p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - nerostné suroviny <p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - energetické zdroje a jejich zpracování <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti (sledování zpráv, aktualizace) - kritické čtení a vnímání mediál. sdělení, třídění informací <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - internet
--	--	---	--	---

ZEMĚPIS

Třída: kvarta

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Česká republika	Z-9-6-03	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí geografickou polohu ČR – absolutní, relativní - posoudí i další aspekty polohy – dopravní, 	6.2.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Poloha a rozloha (ČJS-5-1-04, ČJS-5-1-06, ČJS-5-1-08)		- hospodářskou, geopolitickou - rozliší typy a průběh státní hranice se sousedními státy - porovná polohu ČR s ostatními evropskými státy, vyhledá na mapě státy s obdobnou rozlohou		- Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé, poloha, srovnání rozlohy vybraných států) - objevujeme Evropu a svět (postavení ČR v Evropě, přírodní, politické, demografické, hospodářské, společensko-sociální hlediska) - jsme Evropané (orientace na různých druzích map; vlastní zkušenosti z cest po Evropě)
Geomorfologické členění povrchu (ČJS-5-4-01, ČJS-5-4-04)	Z-9-1-01 Z-9-1-02 Z-9-6-02 Z-9-6-03 Z-9-6-04	- vysvětlí přírodní procesy, které probíhaly a probíhají na území ČR v průběhu jednotlivých geologických období od prvohor do současnosti - na geologické mapě vymezi oblast Českého masivu a Karpat, charakterizuje rozdíly těchto geomorfologických jednotek - vyhledá geomorfologické celky (pohoří, nejvyšší hory, nížiny, pánve) - orientuje se na obecně-zeměpisné mapě - uvádí příklady působení vnitřních a vnějších sil	1.1., 1.2., 6.2.	- jsme Evropané (orientace na různých druzích map; vlastní zkušenosti z cest po Evropě) Př - neživá příroda (nerosty a horniny, geologický vývoj ČR)
Podnebí a počasí (ČJS-5-4-04)	Z-9-1-01 Z-9-1-02 Z-9-6-02 Z-9-6-03	- pojmenuje hlavní činitele ovlivňující podnebí ČR - dovede zařadit ČR do klimatického pásu, charakterizovat klima teplotně, srážkově v průběhu roku, vyhodnotit proměnlivost počasí, zhodnotit oceánské a kontinentální vlivy - objasní pojem – teplotní inverze, synoptická mapa a její vznik, ČHMÚ – jeho význam, význam lidových pranostik - vyjádří znaky a rozmístění podnebných oblastí na území ČR – teplé, mírně teplé a chladné oblasti, vztah klimatu a dalších přírodních složek, nebezpečí globálního oteplování	1.1., 1.2., 6.2.	F - gravitace, měření teploty, tlaku, síly větru If - statistické zpracování dat Environmentální výchova - vztah člověka a prostředí (problém znečištění ovzduší)
Vodstvo (ČJS-5-4-04)	Z-9-1-01 Z-9-1-02 Z-9-6-01	- zařadí území ČR k evropským mořím - pojmenuje hlavní evropské rozvodí, hlavní vodní toky - vyhledá v tematické mapě řeky, jejich vodní stavy,	1.1., 1.2., 6.2., 7.2.,	Ch - skleníkové plyny D - zakládání rybníků If - statistické zpracování dat M

<p>Půdy a rozmístění rostlinstva a živočišstva (ČJS-5-4-04, ČJS-5-4-06, ČJS-5-4-08)</p>	<p>Z-9-6-02 Z-9-6-03</p> <p>Z-9-1-01 Z-9-1-02 Z-9-6-01 Z-9-6-02 Z-9-6-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - průtokové množství vody, hodnotu znečištění lokalizuje hlavní lázeňské prameny a lázeňská místa - rozlišuje mezi přírodními a umělými vodními nádržemi (rybníky, přehradní nádrže), zná jejich význam pro ekonomiku státu - zdůvodní hospodářský význam řek - objasní příčiny povodňových situací na území ČR, pojmenuje základní činnosti a postupy, jak se chovat v průběhu povodní 	<p>2.4., 5.1., 5.2., 6.2., 6.3., 7.1.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jednotky <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - život ve vodním prostředí <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity, problémy životního prostředí (využívání vod, půd apod. v hospodářství, problém znečišťování) - základní podmínky života (zhoršující se životní prostředí) - ekosystémy (jejich význam pro život) <p>Př</p> <p>základy ekologie, organizmy a prostředí</p>
<p>Ochrana přírody a životního prostředí (ČJS-5-2-08, ČJS-5-3-05, ČJS-5-4-08)</p>	<p>Z-9-1-01 Z-9-1-03 Z-9-1-04 Z-9-5-03</p> <p>Z-9-1-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše vývojové změny rozmístění rostlinstva a živočišstva z pohledu historie (např. těžba dřeva, rozvoj zemědělství, ohrožené živočišné druhy) - dovede určit rozdíl mezi zemědělskou a nezemědělskou půdou, zastoupení orné půdy, pastvin, zahrad, vinic, chmelnic a jejich využití - popíše skladbu a rozmístění lesů na území ČR a jejich význam - rozlišuje národní parky, velkoplošná a maloplošná chráněná území z hlediska charakteru ochrany a cennosti ekosystému - vyhledá je na mapě - chápe význam ochrany přírody pro budoucí generace 	<p>5.1., 5.2., 6.1., 6.2., 7.1.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání lidí (vlastní identita, vlastenectví) - mezilidské vztahy (chování vůči spoluobčanům) <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti (porodnost, stárnutí populace, sociální reformy) <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - kořeny evropské kultury <p>Výchova demokratického člověka</p>
	<p>Z-9-1-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje obyvatele ČR podle demografických 		

Obyvatelstvo (ČJS-5-3-06, ČJS-5-3-07)	Z-9-4-01 Z-9-4-02 Z-9-6-03	ukazatelů (rasa, národ, jazyk, náboženství, menšiny, přirozený přírůstek, střední délka života, vzdělanost) <ul style="list-style-type: none"> - vyhodnotí věkovou pyramidu, srovná s vybranými státy Evropy - posoudí aktuální demografický vývoj, zaměstnanost - objasní příčiny migračních pohybů – vnitřních a vnějších - určí sídla podle velikosti, významu, funkce, vyhledá je na mapě - zná administrativní členění státu 	1.1., 4.1., 4.4., 6.2., 6.3.	<ul style="list-style-type: none"> - občan, společnost, stát (chování jednotlivce ve společnosti) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (vývoj v Evropě a u nás, srovnání) - jsme Evropané (orientace v hospodářských tématických mapách)
Hospodářství (ČJS-5-1-06, ČJS-5-1-07)	Z-9-1-01 Z-9-1-04 Z-9-6-03 Z-9-6-04 Z-9-6-05	<ul style="list-style-type: none"> - zařadí stát podle hospodářské vyspělosti a srovná ekonomiku státu s vybranými evropskými státy - objasní pojmy: primární, sekundární, terciální sféra a vyhledá zastoupení ekonomicky aktivních obyvatel v těchto sférách - vysvětlí pojem a význam HDP - popíše obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje a jejich využití v ekonomice státu - lokalizuje tyto zdroje na mapě - uvádí na příkladech hospodářské zaměření v regionech - zdůvodní územní rozdíly - podle mapy charakterizuje odvětvovou strukturu nejprůmyslovějších oblastí - zná pojem restrukturalizace, její význam pro rozvoj ekonomiky 	1.1., 4.4., 6.1., 6.2., 6.3.	If <ul style="list-style-type: none"> - statistické zpracování dat D <ul style="list-style-type: none"> - stát a ekonomika, vlastnictví, majetek, právní základy státu F <ul style="list-style-type: none"> - průmyslová a vědeckotechnická revoluce, industrializace D <ul style="list-style-type: none"> - kolektivizace, privatizace, restituice F <ul style="list-style-type: none"> - troje v životě člověk: vynálezy energetika, agrotechnika Ch <ul style="list-style-type: none"> - organická chemie, vynálezy, hnojiva, nebezpečné odpady Environmentální výchova <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity, problémy životního prostředí (dopady dopravy na životní prostředí, skleníkové plyny, globální
Průmysl				
Zemědělství		<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam zemědělství pro výživu obyvatel, průmysl, obchod - posoudí zaměstnanost obyvatel v zemědělství - vyhledá na mapě zemědělské oblasti s charakteristickým pěstováním plodin, chovem 		

Doprava (ČJS-5-1-08)	Z-9-6-03 Z-9-6-04	- hospodářských zvířat určí vazbu mezi zemědělstvím a přírodním prostředím - rozlišuje druhy dopravy - zná význam dopravy pro přesun obyvatel v prostoru pro ekonomiku státu - vyhledá v mapách hlavní dopravní trasy - srovná dopravní situaci státu s vybranými evropskými státy		oteplování) - vztah člověka a prostředí (hledání alternativních řešení v dopravě) Př - základy ekologie Multikulturní výchova - lidské vztahy (tolerance národů, etnik, otázka uprchlíků, emigrantů, azylové domy, pomoc v tísní, humanitární pomoc) Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (problémy v regionech a jejich řešení) Ov stát a právo Výchova demokrat. občana - občan, společnost, stát (formy vlády, způsoby rozhodování, řízení obcí)
Obchod a cestovní ruch integrace	Z-9-4-05 Z-9-6-05	- vyhodnotí význam obchodu pro rozvoj ekonomiky státu - vyhledá na mapě hlavní obchodní partnery a zboží, které je předmětem obchodu - lokalizuje podle mapy oblasti cestovního ruchu, určí lokalizační faktory - objasní význam politické, vojenské, ekonomické integrace, na příkladech uvede nejvýznamnější globální a lokální integrace se vztahem k ČR	6.2.	Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (problémy v regionech a jejich řešení) Ov stát a právo Výchova demokrat. občana - občan, společnost, stát (formy vlády, způsoby rozhodování, řízení obcí)
Regionalizace - kraje ČR (ČJS-5-1-07, ČJS-5-1-08)	Z-9-1-01 Z-9-1-03 Z-9-4-04 Z-9-6-04	- rozlišuje základní správní členění - zhodnotí význam a postavení jednotlivých krajů z hlediska historického, ekonomického, společenského - dovede vyhledat jednotlivé kraje a významné lokality, města v rámci regionu - dovede charakterizovat přírodní, ekonomické, společenské prostředí v jednotlivých krajích - charakterizuje příhraniční spolupráci	1.1., 6.1., 6.2., 6.3., 7.1.	If - zpracování statistických dat Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí (aktivní život kolem nás; životní styl) Výchova ke zdraví - prostředí a zdraví Ch - emise, ohrožené prostředí Př - dopady škodlivin na lidské
Životní prostředí (ČJS-5-1-06, ČJS-5-1-07)	Z-9-1-01 Z-9-1-02 Z-9-1-03	- používá s porozuměním pojem krajinná sféra - rozlišuje vzhled a znaky přírodních krajín a kulturních krajín		Ch - emise, ohrožené prostředí Př - dopady škodlivin na lidské

<p>ČJS-5-1-08)</p>	<p>Z-9-1-04 Z-9-5-01 Z-9-5-02 Z-9-5-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvádí a popisuje na příkladech v místní krajině vztahy mezi jednotlivými složkami přírodní krajiny - zhodnotí výhody a nevýhody života lidí v konkrétních přírodních podmínkách - popíše činnost lidí v různých typech přírodních krajin - objasní komplexnost a globálnost působení antropogenních vlivů na krajinu, na životní prostředí - objasní nerovnoměrné rozmístění a využívání přírodních zdrojů a energií ve světě, ČR a posoudí vývoj a rozvoj potřeb lidské společnosti - vyjmenuje globální problémy ve fyzicko-geografické a socioekonomické sféře - zná hlavní zásady ochrany přírody - zná pojem udržitelný rozvoj - dovede charakterizovat národní park, biosférické rezervace, chráněné krajinné oblasti - vyjádří svými slovy, co každý občan může udělat pro zlepšení a rozvoj životního prostředí 	<p>1.1., 1.2., 2.3., 2.4., 5.1., 5.2.</p>	<p>zdraví, praktické poznávání přírody</p> <p>Vv</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímání barev, linií, objemu v přírodním prostředí <p>Osobnostní a sociální výchova morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů (dovednosti pro řešení problémů) hodnoty, postoje (vlastní odpovědnost; osobní přístup, vztah ke svému okolí) <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (reklama) <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - internet, práce s daty
--------------------	--	--	---	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vzdělávací obor: Hudební výchova
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova vychází ze vzdělávacího oboru Hudební výchova (RVP ZV) a Hudebního oboru (RVP G), které jsou součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávací cíle školního vzdělávacího plánu předmětu hudební výchova vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou komponentním způsobem rozvíjejí v kontextu současného evropského kulturního prostou. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu setkávání a hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa. V souladu s přirozeným fyziologickým emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřuje zvláště k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, citění a tvořivost.

Hudební výchova se vyučuje v primě až kvartě v rozsahu jedné hodiny týdně. Vyučovací předmět v sobě zahrnuje průřezová témata: Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím HUDEBNÍ VÝCHOVA

1. Kompetence k učení

1.1

- využíváme především pozitivní motivaci u žáků, kteří mají předešlé zkušenosti zvláště ve hře na hudební nástroje
- do vyučovacích hodin zařazujeme praktické poznávání a určování doprovodných durových či mollových akordů
- učíme děti postupně rozpoznávat možné alternativní využití obrátů akordů
- rozvíjíme trpělivě možnosti rozpoznávání chyb a jejich opravy

1.2

- učíme žáky postupně vyhledávat informace v dostupné literatuře, případně na internetu
- organizujeme předem objednané koncerty profesionálních umělců (jednotlivců i komorních souborů), kteří mají v repertoáru vhodné skladby či autory
- žáci aktivně využívají získané informace nebo samostatné zážitky z koncertů v referátech nebo krátkých diskusních příspěvcích
- zapojujeme žáky do individuálních i kolektivních soutěží a během přípravy na ně jim věnujeme patřičnou odbornou instruktáž i pomoc

1.3

- podporujeme využívání cizích jazyků při zpěvu písní v originále
- prakticky i poslechem seznamujeme žáky s problémy pěvecké výslovnosti při zpěvu v cizím jazyce
- zdůrazňujeme význam zpěvu v českém jazyce, a to nejen v lidových písních, ale i v umělých skladbách
- hledáme širší souvislosti kulturní i historické (využíváme znalosti z dějepisu, výtvarné výchovy, literární výchovy)

1.4

- vlastní interpretací nebo poslechem umožňujeme žákům porovnávat různé výkony, necháváme prostor k vlastním názorům, případně k objektivnímu kritickému hodnocení

1.5

- zadáváme žákům dlouhodobější úkoly, např. k významným výročním skladatelů, orchestrů, dirigentů, interpretů
- naprosto pravidelně oznamujeme žákům časové rozvržení učiva, způsob opakování a ověřování znalostí probraného učiva
- hodnocení zvládnutí úkolů či cíle učiva provádíme společně, tím učíme žáky sebekriticky hodnotit sama sebe

2. Kompetence k řešení problémů

2.1

- pomocí problémových situací umožňujeme žákům aplikovat teoretické poznatky z hudební teorie v samostatném sólovém i kolektivním zpěvu
- umožňujeme diskuzi nad problémy změny tempa nebo změny dynamiky v jednotlivých vystoupeních
- respektujeme samostatnost při logickém odůvodňování různé interpretace písní, ale i skladeb umělých (přítomnosti i minulosti)
- neustále dodržujeme zásady pro správné vedení diskuze
- podněcujeme žáky k prezentaci a formulaci vlastního názoru
- neustále rozvíjíme a snažíme se udržovat spolupráci s kulturními institucemi města (odborem kultury města Tábor, Divadlem O. nedbala, Okresní knihovnou a ZUŠ)

2.2

- podporujeme mezipředmětové vztahy, především v oblasti humanitních oborů (přednášky, besedy, návštěvy literárně hudebních pořadů, vernisáže výstav s hudebním vystoupením)
- tato témata či projekty využíváme pro zveřejnění ve školním časopisu

2.3

- podporujeme samostatnost při vybírání referátů či diskusních příspěvků na aktuální témata, např. hudební výročí nebo hudební či pěvecké festivaly
- některé vybrané části probíraných okruhů zadáváme k samostudiu (po předešlé metodické pomoci)
- žáci se učí orientovat v odborném textu, např. v hudebně teoretických časopiseckých článcích, a to formou výpisků, osnovy, hlavních problémů

2.4

- postupně vedeme žáky k aplikaci probraných poznatků z hudební teorie do praktického využívání při zpěvu sólovém, skupinovém, sborovém, jednohlasém i vícehlasém
- současně pozorujeme s žáky tendence moderní interpretace určité písně nebo skladby s ohledem na probranou látku z hudební teorie
- citlivě objasňujeme rozdíly mezi chápáním hudební teorie v minulosti a současnou interpretací moderní hudby

2.5

- práci ve skupinách provádíme pokud možno intenzivně, hlavně při nácvičku vícehlasu
- metody skupinové práce využíváme i při tvorbě vlastních skupinových projektů a diskuzí o nich

3. Kompetence komunikativní

3.1

- neustále dbáme na přesné, výstižné vyjadřování vlastních myšlenek, názorů i momentálních pocitů při poslechu hudby nebo pěveckého vystoupení
- klademe důraz na využívání vhodných jazykových prostředků při používání hudebního názvosloví (českého i italského, případně latinského)
- při všech vhodných situacích zdůrazňujeme, že způsob vyjadřování musí být adekvátní s kultivovaným hudebním projevem
- tuto adekvátnost pak vždy společně hodnotíme
- důsledně vyžadujeme uplatňování zásad spisovné češtiny, při písemném projevu zásad českého pravopisu

3.2

- učíme žáky prezentovat vlastní názory formou ústního projevu samostatného i formou dialogu (žák – učitel, žák – žák)
- učíme žáky zásadám správné diskuze, polemiky a argumentace, ale zároveň respektování jiných názorů
- soustavně učíme žáky zvládat zdvořilostní principy komunikace, zvláště při hodnocení či kritice hudebních vystoupení, nahrávek (i historických)

3.3

- učíme žáky vést dialog a hovořit za nejrůznějších okolností s různými partnery (i dosud neznámými interprety)
- v některých souvislostech učíme žáky různým formám nejnovějších způsobů komunikace, např. icq, skype atd.
- vedeme žáky k možnosti komunikace se sebou samým, k poznávání sebe sama a tím i vývoje hudebních znalostí a dovedností

3.4

- podněcujeme účast žáků v pěveckém sboru školy a tím i spoluúčast na reprezentaci školy v regionálním, celostátním i zahraničním měřítku
- podporujeme žáky školy, kteří jsou zároveň žáky ZUŠ

3.5

- ve vyučovacích hodinách vytváříme prostor pro reprezentaci žákovských vystoupení, zároveň i prostor pro jejich vystoupení

4. Kompetence sociální a personální

4.1

- důsledně učíme žáky vzájemně se podporovat, hlavně při vícehlasém zpěvu a vytváříme situace, při nichž žáci pocítují dokonce nutnost vzájemně se podpořit a pocít vzájemné potřeby

4.2

- podporujeme skupinovou výuku především při praktických činnostech v hodinách HV
- učíme žáky poznávat nutnost vzájemné podpory a následkem toho i důvěry k druhým – nejdůležitější předpoklad pro kvalitní a kultivovaný praktický sborový zpěv (při vyučovacích hodinách i při veřejných koncertech)

4.3

- důsledně uplatňujeme individuální přístup k žákům, zvláště pak k talentovaným (solistům)
- posilujeme sebedůvěru žáků směrem k pocitu dalšího kladného vývoje

4.4

- učíme žáky k vzájemné ohleduplnosti, především při individuálních hudebních či pěveckých projevech
- vyzdvihujeme příklady podobného chování a jednání z dějin hudební kultury a hudební etiky

5. Kompetence občanské

5.1

- v každém případě si uvědomujeme, že učitel je pro žáka určitým vzorem nejen v chování a způsobu komunikace, ale i v pěveckých a hudebních výkonech, tím spíše pak v morálních postojích apod.
- učíme žáky respektovat jeden druhého, chápat např. momentální indispozice spolužáka a tím spíše mu pomoci

5.2

- důsledně kontrolujeme plnění zadaných úkolů a povinností žáků
- neustále dbáme na estetický vzhled, projev a chování žáků v hodinách HV
- důsledně vedeme žáky k zodpovědnosti

5.3

- na konkrétních příkladech z dějin hudby a hudební kultury ukazujeme pozitivní a negativní chování lidí či celé společnosti
- vyzdvihujeme naopak kladné příklady pomoci a nezištné spolupráce
- u žáků vytváříme pozitivní postoj k našemu kulturnímu a hudebnímu dědictví, k jeho tradicím
- na příkladech z dějin hudby ukazujeme na sílu přátelství, pomoci a vzájemné úcty

5.4

- podporujeme účast žáků na různých pěveckých i hudebních soutěžích a věnujeme jim maximální metodickou pomoc při přípravě na tyto soutěže

5.5

- posilujeme u žáků pocit optimizmu z hodin HV, pocit důvěry a zdravého sebevědomí

6. Kompetence pracovní

6.1

- rozvíjíme u žáků smysl pro povinnost a systematickou práci

6.2

- v hodinách HV volíme různorodé metody práce, vyhledáváme nebo zpracováváme učební materiály
- spoluvytváříme klidnou pracovní atmosféru, zařazujeme i témata oddechová (zpěv či poslech podle vlastního výběru žáků)

6.3

- výsledky praktických pěveckých dovedností i teoretických znalostí hodnotíme veřejně a toto hodnocení odůvodňujeme
- vedeme žáky ke kritickému hodnocení vlastních výkonů či znalostí

6.4

- schopností a dovedností žáků využíváme i pro rozvoj jejich případné hudební či pěvecké profesní orientace
- zájemcům o další studium HV věnujeme případné další konzultace

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Třída: prima

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vokální činnost (Hv-5-1-01, Hv-5-1-02)	Hv-9-1-01 Hv-9-1-02 Hv-9-1-04	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v notovém záznamu melodie - pokouší se o reprodukci zapsané melodie - zazpívá na základě svých individuálních pěveckých schopností lidovou nebo populární píseň 	1.1., 1.2., 1.3., 1.4.	Č <ul style="list-style-type: none"> - využívání různých vrstev českého jazyka Mediální výchova <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (vnímání autora, vyjádření názoru na interpretaci, pěstování kritického přístupu k hudbě)
Instrumentální činnost (Hv-5-1-03, Hv-5-1-05)	Hv-9-1-03 Hv-9-1-04	<ul style="list-style-type: none"> - používá nástroje Orffova instrumentáře při doprovodu lidových a populárních písní - rozpozná kontrast a gradace v hudbě 	2.1., 2.2.	Multikulturní diference <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference (jedinečnost každého člověka; vnímání odlišnosti kultur a jejich respektování – ukázky hudby a zpěvu různých národů)
Hudebně pohybové činnosti (Hv-5-1-07)	Hv-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - v rámci svých schopností zatančí polku a valčík - vyjádří pantomimou významovou stránku hudebního díla 	3.1., 3.2., 3.3.	Tv <ul style="list-style-type: none"> - lidové tance Osobnostní a sociální výchova <ul style="list-style-type: none"> - kreativita
Poslechové činnosti (Hv-5-1-04, Hv-5-1-06)	Hv-9-1-06 Hv-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> - na základě poslechu rozliší jednotlivé hudební nástroje v symfonickém orchestru - vyjádří svůj názor na poslechnutou hudební ukázkou - rozpozná vybrané hudební styly, formy a žánry - posoudí na své úrovni hudební ukázkou 	4.1., 4.2. 4.3. 4.4. 4.5., 4.6.	Mediální výchova <ul style="list-style-type: none"> - interpretace mediálních sdělení a reality (zaměření se na hudbu vysílanou v médiích)

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Třída: sekunda

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vokální činnost	Hv-9-1-01 Hv-9-1-02	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pečuje o hlasovou hygienu - deklamuje a zpívá text pro upevnění základních rytmů v různých druzích taktů - charakterizuje barokní hudbu, polyfonii a kánon - správně používá pojmy sonáta, symfonie, symfonická báseň 	1.1., 1.3.,	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - princip sociálního smíru a solidarity (základní problémy sociokulturních rozdílů v naší republice)
Instrumentální činnost	Hv-9-1-03 Hv-9-1-04	<ul style="list-style-type: none"> - diriguje jednoduchou lidovou píseň ve dvoudobém a třídobém taktu - vytvoří jednoduchou hudební improvizaci 	2.1., 2.2.	
Hudebně pohybové činnosti	Hv-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - volí vhodný typ hudebně pohybových prvků - rozpozná klasické tance – samba, tango - naučí se tančit macarenu - reprodukuje a paměťově uchovává některé taneční pohyby 	3.1., 3.2., 3.3.	<p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidové tance <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreativita
Poslechové činnosti	Hv-9-1-06 Hv-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná vybrané hudební styly, formy a žánry - rozeznává základní hudební formy: koncert, opera, opereta, balet, muzikál - rozpozná rozdíl mezi operou a operetou - poznává kantátu a melodrama - vysvětlí postavení muzikálů v dnešní době - konfrontuje poslechnuté skladby s dalšími z hlediska jejich funkce, stylu a žánru - rozpozná hudební ukázky k jednotlivým kapitolám 	4.1., 4.2., 4.3., 4.4. 4.5., 4.6.	<p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - mediální produkty a jejich významy (rozbor hudby použité v reklamách)

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Třída: tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vokální činnost	Hv-9-1-01 Hv-9-1-02	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vystihne podstatné hudební znaky v proudu znějící hudby, se kterou se během roku seznámil – blues, jazz, swing, ragtime, rokenrol, rock, hard rock, heavy metal, disco, house music, techno, hip hop - vlastní vokální projev na zvolený hudební žánr 	1.1., 1.3., 1.5., 1.6	Multikulturní výchova - multikulturalita (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování)
Instrumentální činnost	Hv-9-1-03 Hv-9-1-04	<ul style="list-style-type: none"> - na základě poslechu zařadí jednotlivé hudební styly do doby jejich vzniku - vyjádří své myšlenky pomocí vybraného hudebního nástroje (možnost volby netradičních hudebních nástrojů) - zdokonaluje techniku hry na jednoduché hudební nástroje 	2.1., 2.2.	
Hudebně pohybové činnosti	Hv-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - pohybově reaguje na rytmické změny ovládá taktovací schéma 2/4, 3/4, 4/4 taktu 		
Poslechové činnosti	Hv-9-1-06 Hv-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam hudby v pravěku a starověku - rozpozná hudebně výrazové prostředky užitě ve skladbě - orientuje se ve vývoji světové vážné hudby - rozliší na vybraných ukázkách rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách vývoje hudby – hudba středověku, renesance, baroka, romantismu, klasicismu, pop-music - rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků - zařadí významné hudební skladatele do hudebních stylů 	4.1., 4.2., 4.3., 4.4. 4.5., 4.6.	

		<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná vybrané hudební ukázky - rozpozná na základě předchozích znalostí hudební formu díla 		
Dějiny světové hudby	Hv-9-1-07 Hv-9-1-08	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve vývoji světové vážné i populární hudby - vyhledává souvislost hudby a jiných druhů umění 		

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Třída: kvarta

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a tematické okruhy
Vokální činnosti	Hv-9-1-01 Hv-9-1-02	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - použije techniky vokálního projevu paralelně s probíraným učivem - rozšiřuje hlasový rozsah - dodržuje zásady hlasové hygieny - dbá o vyrovnávání vokálu a ovládá techniku dechu - zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně ve vícehlase 	1.2.	Př <ul style="list-style-type: none"> - fyziologie hlasového ústrojí Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - kreativita
Intonace a vokální improvizace	Hv-9-1-02 Hv-9-1-04	<ul style="list-style-type: none"> - zpívá v durových i mollových tóninách 	1.3.	F <ul style="list-style-type: none"> - akustické základy intervalů

Instrumentální činnosti	Hv-9-1-03 Hv-9-1-04	<ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje techniku hry na rytmické nástroje, upevňuje rytmické cítění, využívá znalostí z individuální nástrojové výuky k tvorbě a hře doprovodů - vytváří jednoduché ostinátní doprovody 	2.1.	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - kreativita
Hudebně pohybové činnosti	Hv-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje některé taneční pohyby, reaguje na změny rytmu a tempa - rozpozná tance různých stylových období, volí vhodný typ hudebně pohybových prvků 	3.1.	Mediální výchova - práce v realizačním týmu Tv - taneční rytmické prvky
Poslechové činnosti	Hv-9-1-06 Hv-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> - určí v notovém zápisu tóninu, obsazení hlasů, tempo, dynamiku - postihuje hudebně výrazové prostředky, formální stavbu, instrumentaci - seznamuje se s nejstaršími památkami hudby, průřezem od středověku do současnosti, chápe souvislosti mezi styly a žánry a jejich funkcí ve společnosti, vytváří vlastní soudy a preference - orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k celku, majícímu obsah a formu - zařadí slyšenou hudbu do stylového období - rozpozná hudební ukázky 	4.1.	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - kreativita
Dějiny české hudby	Hv-9-1-07 Hv-9-1-08	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve vývoji české vážné hudby (česká renesance, české hudební baroko, český hudební klasicismus, český hudební romantismus, 20. století v české vážné hudbě) - určí podstatné hudební znaky hudby, se kterou se v průběhu roku seznámí – šansony, kabaretní hudba, písně K. Hašlera, hudba Osvobozeného divadla, trampská píseň, budovatelská píseň, písně divadla Semafor, česká hudba v 60. a 70. letech - vyhledává souvislost hudby s jinými druhy umění 	4.2.	D - obraz společnosti v daných vývojových hudebních epochách Vv - reakce na společenskou situaci v architektuře, sochařství a malířství

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vzdělávací obor: Výtvarná výchova
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je vytvořen na základě rozpracování vzdělávacího obsahu oboru Výtvarná výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura z RVP ZV. Je povinně zařazen do všech ročníků základního vzdělávání.

Vyučovací předmět klade důraz na tvůrčí činnosti – tvorba, vnímání a interpretace. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, fantazii, představivost, intuici a kreativitu. K jejich realizaci má výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a nových médiích. Tvůrčími aktivitami (rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních účinků) je žák veden k uplatňování a rozvíjení pocitů a prožitků k uvědomování si a realizaci vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření, při hledání souvislostí, vytváření osobního postoje k obsahu vizuálně obrazných vyjádření a hledání vhodného způsobu prezentace vlastní tvorby žáka.

Do vzdělávací obsahu předmětu výtvarná výchova jsou začleněna průřezová témata, která jsou realizována v průběhu základního vzdělávání.

Vyučovací předmět se vyučuje v primě až sekundě v rozsahu 2 hodiny týdně, v tercií a kvartě v rozsahu jedna hodina týdně.

Výuka probíhá v dělených skupinách, maximální počet žáků je 17. Toto dělení na skupiny umožňuje lepší podmínky pro práci, umožňuje individuální přístup ke studentům v rámci vyučovacího procesu. Výjimkou je prima - výtvarnou výchovu má celá třída. Forma realizace výuky: vyučovací hodiny, projekty, exkurze, programy galerií a muzeí
Místo realizace výuky: ateliér školy, počítačová učebna, exteriér, galerie, muzea

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA

1 Kompetence k učení

1.1.

- pracujeme s reprodukcemi významných děl – hledání znaku, vývoj
- uplatňujeme srovnávací hledisko

1.2.

- pracujeme s odbornou literaturou, odbornými časopisy, internetem
- navštěvujeme výstavy, exkurze, projekty spojené s NG Praha
- podporujeme studenty ve výtvarných soutěžích

1.3.

- zdůrazňujeme funkci umění v historii lidstva
- využíváme nová média, pracujeme s grafickými počítačovými programy, vyrábíme animované filmy, učíme žáky zpracovávat digitální fotografie

1.4.

- nahlížíme na okolní svět jako na zdroj inspirace
- seznamujeme žáky s širokým okruhem výtvarných technik

1.5.

- zadáváme dlouhodobé výtvarné projekty – činnost rozdělujeme do několika kroků, práce hodnotíme společně slovně

2. Kompetence k řešení problémů

2.1.

- v hodinách navazujeme na společné návštěvy výstav, hodnotíme, učíme žáky obhajovat vlastní názor
- spolupracujeme s neziskovými organizacemi a dětskými stacionáři (Klíček, Rolnička apod.)

2.2.

- podporujeme mezipředmětové projekty – Vv, Č, ZSV, D
- pěstujeme kreativitu, rozvíjíme ji na teoretické i praktické úrovni

2.3.

- do hodin zařazujeme výtvarné konstruování, vytváříme objekty

2.4.

- pomáháme žákům objevovat pravdivost života jako inspirační zdroj

2.5.

- pracujeme ve skupinách – jednotlivé skupiny různě řeší stejná zadání – nakonec práce vzájemně porovnáme
- zadáváme práce většího rozsahu – každá skupina dostane přidělenou menší část společné práce, nakonec práci společně zkompletujeme

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- učíme žáky kultivovanému vyjadřování při vzájemném představování vlastní práce

3.2.

- učíme studenty obhajovat svůj výtvarný názor i zvolenou techniku

3.3.

- záměrně volíme konfrontace mezi žáky, práce ve ztížených podmínkách, např. práce v plenéru
- pořizujeme video nahrávky, představujeme práce pomocí dataprojektoru, prezentujeme práce

3.4.

- zapojujeme se do mezinárodních projektů s výtvarným zaměřením – konfrontace s odlišnou kulturou
- web design – pracujeme s počítačovými programy

3.5.

- společně instalujeme práce v prostorách školy

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- volíme takové postupy, při nichž je nutná pomoc spolužáka – rozměrné konstruování,
- pracujeme s nepoddajným materiálem

4.2.

- učíme respektovat jiný výtvarný názor, zdůrazňujeme různorodost jako přínos
- hledáme optimální tým

4.3.

- podporujeme prezentace jednotlivých tříd na webových stránkách školy, prezentujeme výsledky práce ve školní ročence

4.4.

- pozitivně motivujeme k práci – hodnotíme i snahu nebo zájem, není důležitý výsledek, ale cesta k řešení problému
- spravedlivě rozdělujeme práci a objektivně hodnotíme

5. Kompetence občanské

5.1.

- učíme žáky respektovat a ocenit práci druhých
- při návštěvách muzeí a galerií vyzdvihujeme práci, která se skrývá za každým vystavovaným objektem

5.2.

- žáky vedeme k dodržování školního řádu, vysvětlujeme možné zdravotní i právní následky při nedodržování pravidel
- vzniklé problémy při výuce řešíme bez emocí, žákovi dáme možnost chybu napravit a nabídneme mu pomoc
- při malování toxickými barvami upozorňujeme na zvýšenou opatrnost při práci

5.3.

- žákům vysvětlujeme, že při manuálních činnostech je pomoc spolužákovi nutná

5.4.

- seznamujeme žáky s aktivitami charitativních organizací
- podílíme se výtvarnými pracemi na charitativních dražbách a sbírkách

5.5.

- na osudech umělců vysvětlujeme žákům různé nástrahy života
- představujeme žákům šíři kulturního života a pomáháme v orientaci

6. Kompetence pracovní

6.1.

- dbáme na dodržování zásad bezpečné práce v ateliéru
- vedeme žáky k dodržování pořádku na pracovním místě

6.2.

- vytváříme příjemnou atmosféru v ateliéru, pracujeme při poslechu hudby
- práce posuzujeme objektivně, každou snahu je potřeba ocenit
- motivujeme a povzbuzujeme i méně nadané žáky
- ukazujeme žákům využití umění jako terapeutického prostředku

6.3.

- žáky učíme zhodnotit vlastní práci, vysvětlit výtvarný záměr a umět přijmout kritiku

6.4.

- jmenujeme vedoucího práce, který zadává úkoly druhým, vede skupinu a průběžně kontroluje jednotlivé kroky, tuto funkci střídáme

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Třída : prima

Téma (návaznost na 1.stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Poznávání prvků VOV (linie, tvary, objemy, barvy) VV-5-1-01	VV-9-1-01 VV-9-1-04	Žák : - pro vyjádření vlastních představ vybírá vhodné prostředky, kombinuje je, porovnává jejich uplatnění ostatních i děl umělecké produkce, pojmenovává různé prvky vizuálně obrazných vyjádření (VOV)	1.1., 1.2., 2.1., 2.3.	ČJ - průběžně
Tvorba na základě vlastní životní zkušenosti – uplatňování poznanych prvků VOV VV-5-1-03	VV-9-1-01 VV-9-1-04 VV-9-1-05	- zvládá rozvržení linie, tvaru, objemu v ploše - kombinuje, seskupuje a řadí prvky v ploše a prostoru - získává znalosti základních pojmů nauky o barvách, uplatňuje výrazové možnosti barev k osobitému výtvarnému vyjádření - uplatňuje při vlastní tvorbě a interpretaci své představy, prožitky, vjemy a získané zkušenosti a pomocí VOV vyjadřuje a zaznamenává svoje smyslové zkušenosti	1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 2.3.	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - kreativita - rozvoj základních rysů kreativity)
Rozdíly vnímání různými smysly – adekvátní volba vhodných prostředků pro VOV VV-5-1-04	VV-9-1-06 VV-9-1-07	- hodnotí, zdůvodňuje vlastní výpověď a snaží se chápat, interpretovat a tolerovat tvorbu ostatních, porovnává svoji interpretaci s jinými - interpretuje umělecká vyjádření současnosti a minulosti, vychází ze znalostí historických souvislostí	3.1., 3.2.	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění) - sebepoznání a sebepojetí (rozvíjení schopnosti seberealizace prostřednictvím výtvarného díla, porozumět sám sobě a vytvořit si pozitivní vztah k sobě samému)
Interpretace různých VOV – porovnávání	VV-9-1-07 VV-9-1-08	- seznamuje se a pojmenovává různé typy zobrazení a učí se je vnímat, srovnává různé způsoby uměleckého vyjádření - vysvětluje postoje ke kulturním hodnotám	1.4., 2.2., 3.1., 3.3.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané (využívání

z vlastní zkušenosti VV-5-1-05 VV-5-1-06				anim. programů galerií a muzeí) Multikulturní výchova - kulturní diference (poznání odlišnosti jednotlivých kultur, ukázky uměleckých děl)
Nalézání a zapojování obsahu VOV samostatně vytvořených, vybraných a upravených VV-5-1-07	VV-9-1-03 VV-9-1-06 VV-9-1-08	- sleduje, dokumentuje a prezentuje proměny vlastního výtvarného vývoje, ověřuje komunikační účinky VOV a hledá vhodnou formu pro prezentaci, využívá některé prostředky současného umění (nová média: PC, foto, video) - interpretuje umělecká vyjádření současnosti i minulosti a vychází ze svých historických znalostí - ověřuje komunikační účinky vybraných a vytvořených obrazných vyjádření v sociálních vztazích	1.4.	Mediální výchova - tvorba mediál. sdělení (práce v realizačním týmu) PT Environmenátní výchova - vztah člověka k prostředí (příroda ve výtvarném pojetí)

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Třída : sekunda

Téma	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Pojmenovávání prvků VOV – porovnávání světelných poměrů, barevných kontrastů a proporčních vztahů	VV-9-1-01 VV-9-1-04	Žák : - pro vyjádření vlastních představ vybírá vhodné prostředky, kombinuje je, porovnává jejich uplatnění u ostatních i děl umělecké produkce - pojmenovává různé prvky vizuálně obrazového vyjádření (VOV)	1.1., 1.2., 2.1., 2.3.	Č, Hv - průběžně
Tvorba na	VV-9-1-01	- zvládá rozvržení linie, tvaru, objemu v ploše, kombinuje,	1.1., 1.2., 1.3., 2.1.,	Environmentální výchova

základě vlastní životní zkušenosti, vyjádření s komunikačním účinkem pro nejbližší sociální vazby	VV-9-1-02 VV-9-1-05	seskupuje a řadí prvky v ploše a prostoru - vědomě využívá a interpretuje smyslové zážitky a podněty: hmat, pohyb, proměna; zachycuje takto získané zkušenosti a vybírá vhodné VOV - vědomě uplatňuje znalosti základních pojmů - uplatňuje výrazové možnosti barev k osobitému výtvarnému vyjádření - využívá a porovnává a hodnotí účinky již existujících i běžně užívaných VOV	2.3.	- vztah člověka k prostředí (rozmanitost přírody a přírodního prostředí ve výtvarném pojetí) Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - kreativita (originalita, schopnost vidět věci jinak než ostatní, tvořivost) sociální rozvoj - kooperace a kompetice (rozvíjení schopnosti seberealizace prostřednictvím výtvarného díla) - komunikace (kom. dovednost prostřednictvím výtvarného vyjádření – plakát, reklama)
Porovnávání různé interpretace VOV – zdroj inspirace	VV-9-1-05 VV-9-1-06	- hodnotí, zdůvodňuje vlastní výpověď a snaží se chápat, interpretovat a tolerovat tvorbu ostatních - porovnává svoji interpretaci s jinými	1.4., 2.2., 3.1., 3.3.	
Jedinečnost vnímání reality, tvorby a interpretace VOV – využívání prostředků a postupů současného výtvarného umění	VV-9-1-06 VV-9-1-07	- pokračuje v poznávání různých typů VOV, pojmenovává je, vnímá, srovnává různé způsoby uměleckého vyjádření a vychází z historických souvislostí - začíná si uvědomovat kulturní hodnoty	1.3., 1.4., 2.1. 2.2., 2.3., 3.3.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané (co Evropu spojuje a co rozděluje – kulturní život Evropanů)
Nalézání a	VV-9-1-03	- sleduje, dokumentuje a prezentuje proměny vlastního	1.4., 3.2.	Mediální výchova

zapojování obsahu VOV samostatně vytvořených, vybraných a upravených	VV-9-1-08	výtvarného vývoje, ověřuje komunikační účinky VOV a hledá vhodnou formu pro prezentaci, využívá některé prostředky současného umění (nová média: PC, foto, video)		tvorba autora mediál. sdělení (uplatnění výtvarných prostředků a technik pro tvorbu komunikačně vhodných sdělení - reklama, internet, školní časopis) Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí (upozornění na odpadové materiály)
---	-----------	---	--	---

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Třída : tercie

Téma	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky VOV: porovnává na základě vztahu (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy)	VV-9-1-01 VV-9-1-04	Žák : - pro vyjádření vlastních představ vybírá vhodné prostředky kombinuje je, porovnává jejich uplatnění u ostatních děl umělecké produkce - pojmenovává různé prvky vizuálně obrazového vyjádření (VOV) - hodnotí účinky prvků vizuálně obrazového vyjádření	1.1., 1.2., 2.1., 2.3.	Č, Hv - průběžně (ukázky z literatury, hudby, filmu, divadla, uměleckých děl, odborné publikace, encyklopedie, monografie, časopisy)

Tvorba na základě vlastní životní zkušenosti, vyjádření s komunikačním účinkem pro nejbližší sociální vazby	VV-9-1-01 VV-9-1-04 VV-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá rozvržení linie, tvaru, objemu v ploše - kombinuje, seskupuje a řadí prvky v ploše a prostoru - užívá prostředky pro zachycení proměn, transformace v prostoru a čase a užívá některé metody současného výtvarného umění 	1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 2.3.	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - kreativita (originalita, pružnost nápadů, schopnost dotahovat nápady do reality) Mediální výchova <ul style="list-style-type: none"> - tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výtvarných prostředků pro tvorbu komunikačně vhodných výtvarných sdělení)
Nalézání VOV na základě zrakového vnímání a vnímání všemi smysly (plošná, prostorová a objemová tvorba)	VV-9-1-06 VV-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> - ověřuje a prakticky využívá kompozičních principů - sleduje historickou proměnu kompozičních principů na konkrétních příkladech uměleckých děl a porovnává 	1.1., 1.2., 2.1.	
Kombinace prvků VOV ve vztahu k celku – prostorové uspořádání prvku ve vztahu k vlastnímu tělu	VV-9-1-01 VV-9-1-06	<ul style="list-style-type: none"> - užívá perspektivních postupů při osobitěm vyjadřování - sleduje a konfrontuje proměny perspektivního zobrazování v historických souvislostech 	1.1., 1.2., 2.1., 3.1., 3.2., 3.3.	
Barevné vyjadřování – kvalita, odstíny, symbolika, kontrast, psych. účinek barvy	VV-9-1-02 VV-9-1-04	<ul style="list-style-type: none"> - vědomě vybírá a používá ve vlastní tvorbě znalosti z oblasti teorie barev - uplatňuje výrazové možnosti barev k osobitému výtvarnému vyjádření - prohlubuje znalosti základních pojmů nauky o barvách 	1.1., 1.2., 2.2., 2.3.	
Reflexe a vztahy	VV-9-1-02	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje při vlastní tvorbě a interpretaci zkušenosti získané 	1.3., 1.4., 2.1.,	Mediální výchova

zrakového vnímání k vnímání s ostatními smysly – smyslové účinky VOV	VV-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> - pohybem, hmatem a sluchem - užívá některé z metod současného výtvarného umění i nových médií (počítačová grafika, foto, video, animace) 	2.3., 3.2.	<ul style="list-style-type: none"> - tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výtvarných prostředků pro tvorbu komunikačně vhodných výtvarných sdělení)
Porovnávání různé interpretace VOV – zdroj inspirace	VV-9-1-06 VV-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí, zdůvodňuje vlastní výpověď a snaží se chápat, interpretovat a tolerovat tvorbu ostatních - porovnává svoji interpretaci s jinými, vychází z osobních zkušeností a prožitků 	1.4., 2.2., 3.1., 3.3.	
Design – tvar a funkce předmětů	VV-9-1-01	<ul style="list-style-type: none"> - poznává možnosti designu a jeho místo v životě lidí - hledá vztah mezi obsahem, formou a účelem - navrhuje tvar a sestavuje jednoduché předměty - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpeč. předpisy 	1.4., 2.2., 3.2., 3.3.	Člověk a svět práce <ul style="list-style-type: none"> - design a konstruování - práce s technickými materiály
Jedinečnost vnímání reality, tvorby a interpretace VOV – využívání prostředků a postupů současného výtvarného umění	VV-9-1-06 VV-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí poznávání různých typů VOV, pojmenovává je, vnímá, srovnává různé způsoby uměleckého vyjádření a vychází z historických souvislostí - uvědomuje si kulturní hodnoty 	1.3., 1.4., 2.1., 2.2., 2.3., 3.3.	Mediální výchova <ul style="list-style-type: none"> - vnímání autora mediálních sdělení (výrazové prostředky autora v mediovaném sdělení; využívání animačních programů galerií a muzeí) Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování)
Nalézání a zapojování obsahu VOV samostatně vytvořených, vybraných a upravených	VV-9-1-03 VV-9-1-06 VV-9-1-08	<ul style="list-style-type: none"> - sleduje, dokumentuje a prezentuje proměny vlastního výtvarného vývoje - ověřuje komunikační účinky VOV a hledá vhodnou formu pro prezentaci - využívá některé prostředky současného umění (nová média: PC, foto, video) 	1.4., 3.2.	Mediální výchova <ul style="list-style-type: none"> - práce v realizačním týmu (komunikace a spolupráce v týmu při tvorbě společného výtvarného díla)

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Třída: KVARTA

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Barevné vyjadřování – odstíny, kvalita, symbolika, kontrast, psychologický účinek barev	VV-9-1-01 VV-9-1-02 VV-9-1-05	Žák: - vědomě vybírá a využívá ve vlastní tvorbě znalosti z oblasti barev - uplatňuje výrazové možnosti barev k vyjádření svých představ - výtvarně zaznamenává vizuální zkušenosti a zkušenosti získané ostatními smysly - užívá metody současného výtvarného umění	1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.1., 2.2., 2.3 Školní výstupy ., 3.2.	- průběžně ukázky z literatury, filmu, divadla, hudby, uměleckých děl, odborných publikací, encyklopedií, monografií, časopisů
Tvorba na základě vlastní životní zkušenosti, vyjádření s komunikačním účinkem pro nejbližší sociální vztahy	VV-9-1-01 VV-9-1-02 VV-9-1-04	- zvládá rozvržení linie, tvaru, objemu v ploše - vědomě používá a interpretuje svoje zážitky - rozumí základním pojmům výtvarného vyjadřování - kompoziční postupy II (dominanta, zlatý řez, kontrasty, vertikála, horizontála, perspektivní zobrazování II , typy, prostor v ploše, iluze prostoru	1.1., 1.2., 1.3., 2.1, 2.3, 3.2., 3.3.	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj - kreativita (rozvoj základních rysů kreativity) Mediální výchova - tvorba mediálního sdělení (technologické možnosti)
Interpretace uměleckého díla	VV-9-1-06 VV-9-1-07	- vychází z historických souvislostí - porovnává různé způsoby uměleckého vyjádření, hledání charakteristických prostředků, barev, kompozice, materiálu - vychází i z vlastních zkušeností a prožitků	1.4., 2.2., 3.1., 3.2., 3.3.	- průběžně ukázky z literatury, filmu, divadla, hudby, uměleckých děl, odborných publikací, encyklopedií, monografií, časopisů
Pojmenovávání prvků VOV – porovnávání světelných	VV-9-1-01 VV-9-1-04	- pro vyjádření vlastních představ vybírá vhodné prostředky, kombinuje je, porovnává jejich uplatnění u ostatních děl umělecké produkce - pojmenovává různé prvky VOV a hodnotí jejich účinky	1.1., 1.2., 2.1., 2.3.	- průběžně ukázky z literatury, filmu, divadla, hudby, uměleckých děl, odborných

poměrů, barevných kontrastů				publikací, encyklopedií, monografií, časopisů
Nalézání a zapojování obsahu VOV samostatně vybraných a upravených	VV-9-1-06 VV-9-1-08	<ul style="list-style-type: none"> - hledá nové možnosti výtvarného vyjadřování - interpretuje a obhajuje výsledky své práce - respektuje záměr druhých - veřejně své práce prezentuje - využívá některé prostředky současného umění 	1.4., 3.2.	Mediální výchova - tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výtvarných prostředků a technik pro mediální sdělení)
Design – tvar a funkce předmětů	VV-9-1-01	<ul style="list-style-type: none"> - poznává možnosti designu a jeho místo v životě - porovnává vztah mezi obsahem, formou a účelem na konkrétních příkladech navrhuje tvar a sestavuje jednoduché předměty, ověřuje jejich funkčnost, stabilitu - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy 	1.4., 2.2., 3.2., 3.3.	Člověk a svět práce - design a konstruování
Jedinečnost vnímání reality, tvorby a interpretace VOV – využívání prostředků a postupů současného výtvarného Umění	VV-9-1-06 VV-9-1-07 VV-9-1-08	<ul style="list-style-type: none"> - pokračuje v poznání různých typů VOV, pojmenovává je, vnímá, srovnává různé způsoby uměleckého vyjádření a vychází z historických souvislostí, poznává různé zdroje interpretace - uvědomuje si kulturní hodnoty 	1.3., 1.4., 2.1., 2.2., 2.3., 3.3.	Multikulturní výchova - multikulturalita (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování) Mediální výchova - vnímání autora med. sdělení (výběr obrazů a zvuků z hled. záměru a hodnot. významu; identifikování postojů a názorů autora v med. sdělení)

Vzdělávací oblast: Člověk a svět zdraví
Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Charakteristika vyučovacího předmětu

Samostatný vyučovací předmět výchova ke zdraví obsahově navazuje na obsah oblasti Člověk a jeho zdraví ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Na 2. stupni základního vzdělávání rozšiřuje a upevňuje hygienické, stravovací, pracovní a zdravotně preventivní návyky. Posiluje vědomí zdravého životního stylu, uspokojování primárních a sekundárních potřeb s ohledem na věk žáků. Podporuje mezilidské vztahy a formy soužití (kamarádství, přátelství, láska, vztahy děvčat a chlapců, chování ke starším osobám, a to v prostředí školy i mimo ní). Integruje s předměty výchovného charakteru (tělesná výchova, občanská výchova).

Předmět je úzce propojen s průřezovými tématy (Osobnostní a sociální výchova). Dále vytváří situace pro správné rozhodování jednotlivce a kolektivu, upevňuje postoje a chování žáků při mimořádných událostech, stresových situacích apod. Při realizaci je kladen důraz především na praktické dovednosti (modelové situace), na aktivity, které vedou k respektování zásad slušnosti (Výchova demokratického občana), ke vztahu k životnímu prostředí, chování v přírodě (Environmentální výchova) a také k orientaci v dnešním mediálním světě (Mediální výchova), výběr televizních pořadů, her, zábavy, časopisů apod.

Časové vymezení vyučovacího předmětu sekunda - 1 hodina týdně

2 hodiny ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví jsou součástí vyučovacího předmětu biologie

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Hodiny probíhají ve třídě, v tělocvičně, v okolí školy, v přírodě. Témata jsou probírána formou her a praktických ukázek. Žáci pracují individuálně, ve skupině, v kolektivu. Ve spolupráci s předmětovou komisí tělesné výchovy, biologie a zeměpisu je realizován dvou až třídní pobytový kurz v přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Výchova ke zdraví

1. Kompetence k učení

1.1

- motivujeme žáky k odpovědnosti za své zdraví

1.2

- využíváme aktivitu a iniciativu žáků, podporujeme jejich nápady
- podporujeme rozvoj motorických dovedností a návyků

1.3

- usilujeme o celkový rozvoj osobnosti
- posilujeme morálně volní vlastnosti, respektování individuálních odlišností
- podporujeme respektování rozhodnutí jednotlivce, skupiny, kolektivu

1.4

- podporujeme snahu, úsilí, houževnatost při plnění zadaných úkolů, chválíme

- posilujeme sebevědomí žáků
- 1.5.
- sdělujeme cíle a vyhodnocujeme jejich plnění

2. Kompetence k řešení problému

- 2.1.
- vytváříme pocit bezpečí, podporujeme odvahu, vstřícnost
  - vyhodnocujeme možnosti žáků tak, aby nedocházelo k úrazům
  - přihlížíme k individuálním možnostem žáků
- 2.2.
- využíváme poznatků z jiných předmětů, oborů, sdělovacích prostředků
- 2.3.
- podporujeme samostatnost žáků v rozhodování o sobě samých
  - posilujeme vědomí aktivního odpočinku
  - aktivně prosazujeme škodlivost omamných látek
  - prohlubujeme dobré vztahy děvčat a chlapců
- 2.4.
- předkládáme možnosti řešení ve stresových situacích
- 2.5.
- prosazujeme pohybové aktivity a řešení úkolů ve skupině, kolektivu
  - odporujeme význam dobrých vztahů v kolektivu

3. Kompetence komunikativní

- 3.1.
- odsuzujeme vulgární, hrubé a agresivní chování vůči spolužákům, učitelům, starším lidem, slabším, hendikepovaným lidem
- 3.2.
- vytváříme prostor pro zdravou konkurenci a respektování rozhodnutí druhých
- 3.3.
- připravujeme žáky do pozice člověka, který se musí umět rozhodnout a svoje rozhodnutí bez negativních emocí obhájit
- 3.4.
- podporujeme prezentaci žákovských aktivit
- 3.5
- usilujeme o dodržování domluvených pravidel při hrách, cvičeních a činnostech

4. Kompetence sociální a personální

- 4.1.
- zařazujeme cvičení, aktivity, které provádíme individuálně, ve skupině i v týmu
  - vyžadujeme spolupráci, nezištnou vzájemnou pomoc
- 4.2.
- organizujeme různá cvičení, modelové situace, při nichž se žáci podporují
- 4.3.
- aktivity přizpůsobujeme fyzickým a psychickým možnostem žáků
- 4.4.
- spravedlivě hodnotíme
  - snažíme se o pozitivní motivaci žáků, podporujeme chování fair play

5. Komunikace občanské

- 5.1.

- prosazujeme respektování individuálních rozdílů
  - podporujeme schopnosti žáků
  - upozorňujeme na škodlivé jevy ve společnosti
- 5.2.
- vedeme žáky k dodržování pravidel, při nedodržení volíme přiměřené tresty
- 5.3.
- upozorňujeme na možnosti krize, stresu a správnou volbu řešení problémů
- 5.4.
- seznamujeme žáky s důležitými a významnými čísly, které jim mohou pomoci řešit krizovou situaci v jejich životě
- 5.5.
- vytváříme u žáků pocit sebedůvěry, ale i odpovědnosti za svoje činy
  - podporujeme vědomí zdravého životního stylu

6. Kompetence pracovní

6.1

- dbáme na dodržování zásad bezpečnosti při veškerých aktivitách, vhodné oblečení a správné hygienické návyky, prosazujeme zdravý životní styl

6.2.

- vytváříme zdravou atmosféru a podporujeme vzájemné povzbuzování, žáky vhodně motivujeme

6.3.

- spravedlivě hodnotíme, oceňujeme píli, úsilí, pracovitost, vlastní nápady a iniciativu žáků

6.4.

- podporujeme vlastní přístup žáků k objektivnímu hodnocení sebe navzájem

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Třída: sekunda

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vztahy mezi lidmi a formy soužití v prostředí komunity (ČJS-2-01, ČJS-2-02)	VZ-9-1-01	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - si uvědomuje svou sociální roli ve skupině - vnímá role ostatních členů skupiny - rozpozná pozitivní a negativní vlivy ve skupině a dokáže je v mezích svých možností ovlivňovat - vědomě užívá při komunikaci naslouchání očima, hlavou a ústy 	1.2.	<p>Osobnostní a sociální výchova: sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání lidí (vzájemné poznávání ve skupině) - mezilidské vztahy (pohled na svět očima druhého) - komunikace (umění naslouchat) <p>morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnoty, postoje, praktická etika (projevy v chování lidí – jejich analýza) - řešení problémů a rozhodovací dovednosti (problémy v mezilidských vztazích, dovednosti pro řešení problémů, zvládání učebních problémů, problémy v seberegulaci) <p>osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (já a ti druzí) - rozvoj schopnosti poznávání (smyslové vnímání, soustředění)
Dospívání, intimní hygiena (ČJS-5-08)	VZ-9-1-10 VZ-9-1-11 VZ-9-1-12	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí tělesným, fyziologickým i psychickým změnám u dívek a chlapců v období dospívání a spojuje je s kultivovaným chováním a intimní hygienou 	2.1.	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (co o

		<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si důležitost i rizika tohoto období a ví, jak se proti nim chránit - vysvětlí na příkladech, proč organismus dospívající dívky není biologicky a psychicky zralý pro plný intimní život - dává do souvislosti rizika předčasné sexuální zkušenosti a životní cíle mladého člověka 		<p>sobě vím a co ne)</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychohygienu (dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; komunikace s rodiči a spolužáky) <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontogeneze jedince
Vztahy ve dvojici (ČJS-2-02)	VZ-9-1-01 VZ-9-1-02 VZ-9-1-11	<ul style="list-style-type: none"> - vnímá sebe sama jako sociální bytost - ve dvojici dokáže používat pozitivní asertivní komunikaci - uvědomuje si nutnost norem v soužití s druhými lidmi - uvede rizika spojená s volbou životního partnera - rozlišuje přátelství, zamilovanost a náhodnou známost 	1.1.	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání lidí (vzájemné poznávání ve třídě) - mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, respektování, pomoc, podpora ostatním) <p>morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnoty, postoje, praktická etika (odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost a respektování druhých) <p>osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (moje vztahy k druhým lidem) - seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly)
Výživa a zdraví (ČJS-5-01)	VZ-9-1-07 VZ-9-1-08	<ul style="list-style-type: none"> - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí - zná rizika spojená s poruchami příjmu potravy a ví, kde v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - zhodnotí rozpory v současném způsobu stravování dětí a dospívajících s ohledem na zásady zdravé výživy 	3.1.	<p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní styl
				<ul style="list-style-type: none"> - zdravé stravov. návyky - komerční reklama na potraviny její věrohodnost - obezita, srdečně cévní

			choroby, zubní kaz, bulimie, anorexie, kontakty na služby odborné pomoci	
Tělesná a duševní hygiena (ČJS-5-01, ČJS-5-03)	VZ-9-1-03 VZ-9-1-04 VZ-9-1-05 VZ-9-1-06	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí na příkladech tělesné, fyziologické a psychické změny dospívání - dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za zdraví vlastní a zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost 	3.2.	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - psychohygiena (dobrý vztah k sobě samému, relaxace, dobrá organizace času)
Auto-destruktivní závislosti (ČJS-5-05)	VZ-9-1-09 VZ-9-1-12 VZ-9-1-13 VZ-9-1-14	<ul style="list-style-type: none"> - dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivy mladých lidí - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patolog. jevy ve škole i mimo ni - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	4.3	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (moje psychika, zdravé a vyrovnané sebepojetí) - psychohygiena (hledání pomoci při potížích) morální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - hodnoty, postoje, praktická etika (prosociální chování, odpovědnost, problematické situace všedního dne a jejich řešení)
Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita (ČJS-2-03)	VZ-9-1-09 VZ-9-1-12 VZ-9-1-13 VZ-9-1-14	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si právo každého jedince na osobní svobodu, zdravý vývoj a vlastní identitu - uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu s různými formami násilí, zneužívání a kriminality - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	4.4	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (moje vztahy k druhým lidem) - psychohygiena (organizace vlastního času, plánování učení a studia, osobní cíle a kroky k jejich dosažení) morální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - hodnoty, postoje, praktická

				etika (prosociální chování)
Bezpečné chování (ČJS-5-04)	VZ-9-1-13 VZ-9-1-16	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje naučená pravidla bezpečného chování a osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu s vrstevníky a neznámými lidmi a projevuje odpovědné chování v konfliktních a krizových situacích - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 	4.5.	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (vyrovnané sebepojetí) - seberegulace a sebeorganizace (cíle a jejich dosažení) morální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - hodnoty, postoje, prakt. etika
Bezpečnost v dopravě (ČJS-5-04)	VZ-9-1-15	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá a v běžném životě uplatňuje pravidla bezpečného silničního provozu 	4.6.	
Manipulativní reklama a informace	VZ-9-1-14	<ul style="list-style-type: none"> - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt a uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a stresu 	4.7	Osobnostní a sociální výchova: sociální rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - komunikace (obrana proti manipulaci) osobnostní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - psychohygienu (rozumové zpracování informací)

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vzdělávací obor: Tělesná výchova
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět tělesná výchova navazuje na vzdělávací obsah TV 1. stupně základního vzdělávání. Zaměřuje se na činnosti, které přispívají k všestrannému rozvoji žáků (rychlost, obratnost, vytrvalost, sílu), na činnosti, které vedou k upevňování zdraví, zvyšování tělesné zdatnosti, rozvoji pohybových dovedností a návyků. Tělesná výchova se zaměřuje na aktivity, které vedou k prohlubování základních vědomostí o tělesné kultuře obecně. Prosazuje zdravý životní styl, celkovou tělesnou kondici a připravuje žáky na další studium. Konkrétní realizace se uskutečňuje ve zdokonalování základních pohybových dovedností, jako je chůze, běh, házení, chytání, skoky, šplh, a to při pořadových cvičeních, v pohybových hrách, gymnastice, taneční průpravě, úpolech, atletice, sportovních hrách, turistice, pobytu v přírodě, sezónních sportech (bruslení, lyžování) a v dalších kondičních formách. Významné je také pohybové učení (pravidla her, závodů, soutěží). Tělesná výchova se zaměřuje také na zásady chování a jednání v prostředí tělocvičny, posilovny, hřiště, při pobytu v přírodě. Je úzce spjata s průřezovými tématy (Environmentální výchova - vztah k prostředí, přírodě). (Osobnostní a sociální výchova) - komunikace, mezilidské vztahy, (Výchova demokratického člověka) – asertivní jednání a schopnost kompromisu. Předmět TV poskytuje možnost seberealizace, vyhodnocování osobních výkonů, vytváří prostor pro osobní kontakty mezi žáky, učiteli, vede k rozvoji estetického citění, tvořivé činnosti a zdravého životního stylu. Posiluje přátelství a morálně volní vlastnosti.

Časové vymezení vyučovacího předmětu - v primě 3 hodiny týdně, v sekundě, tercii a kvartě 2 hodiny týdně

Organizační vymezení vyučovacího předmětu :

Výuka se uskutečňuje ve velké tělocvičně (převážně herní zaměření), malé tělocvičně (kondiční a gymnastické zaměření), posilovně (kondiční a posilovací cvičení, úpoly)/, v okolí školy (kondiční a vytrvalostní běh, lehkootletická průprava), v omezené míře na atletickém stadionu a v plaveckém stadionu. Pobytu v přírodě jsou v blízkých i vzdálenějších lokalitách. Kurzy lyžařský, sportovní, vodácký, turistický se realizují v různých lokalitách Česka. Formy výuky jsou velmi variabilní, jsou ovlivněny mnoha faktory /(hoši, dívky, vyspělost cvičenců, počet ve skupině apod.) Činnosti se většinou realizují v delších časových úsecích.

V sekundě v rámci vzdělávací oblasti Člověk a zdraví je realizován dvou až třídní pobytový kurz v přírodě. Kurz je zaměřen na využití praktických dovedností (příprava turistické akce, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli cyklisty, postup v případě dopravní nehody, poskytnutí první pomoci při úrazech v přírodě, tísňové volání, zajištění bezpečnosti, základy orientačního běhu, dokumentace, vztah ke spolužákům, učitelům, rodičům). Do organizace kurzu se zapojí také předmětová komise biologie a zeměpisu.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. Kompetence k učení

1.1.

- usilujeme o pozitivní vztah k TV, k pohybovým aktivitám, k vlastní tělesné zdatnosti, zdraví a životnímu stylu
- motivujeme žáky k tomu, aby si sami uvědomili odpovědnost za své zdraví, za svůj tělesný i psychický rozvoj (ve zdravém těle zdravý duch)

1.2.

- podporujeme rozvoj motorických dovedností a návyků, pohybovou paměť, odhad síly, času, vzdálenosti, představivosti, orientaci v prostoru
- využíváme aktivitu a iniciativu žáků, jejich nápady, nové pohybové aktivity, s nimiž seznamují ostatní (v hodinách TV, na výletech, kurzech)
- diskutujeme o významných sportovních událostech (OH, MS aj.), tyto poznatky rozšiřujeme o historii, taktiku a techniku sportů, sportovce naše i zahraniční, posilujeme národní hrdost
- připravujeme žáky na tělovýchovné soutěže (okresní, krajské, republikové), podporujeme pohybově nadané pro dosažení nejlepších výsledků

1.3.

- usilujeme o celkový rozvoj osobnosti a o to, aby se žáci dokázali vyrovnat nejen s fyzickou, ale i psychickou zátěží
- posilujeme morálně volní vlastnosti, respektujeme individuální odlišnosti, pohybové nadání, ohleduplnost, zájmy kolektivu

1.4.

- motivujeme k nejlepšímu osobnímu výsledku
- předem seznamujeme s kritérii hodnocení, podporujeme snahu, úsilí, houževnatost, s jakou se žáci snaží dosáhnout nejlepšího výkonu
- sledujeme zvyšující se výkonnost, vyhodnocujeme a posilujeme sebevědomí žáků

1.5.

- učíme žáky rozvrhnout svoje síly, porozumět smyslu pohybových aktivit, které vedou k rozvoji rychlosti, obratnosti a vytrvalosti
- vedeme žáky k samostatnému sledování zvyšující se výkonnosti
- na začátku hodiny, výcviku, tréninku sdělujeme cíle a společně vyhodnocujeme jejich naplnění

2. Kompetence k řešení problému

2.1.

- vytváříme pocit bezpečí tak, aby žáci dokázali překonávat nepříjemné pocity při cvičení, sportovních akcích, podporujeme odvahu
- snažíme se předcházet nebezpečným situacím, vyhodnocujeme možnosti žáků tak, aby nedocházelo k úrazům
- zadáváme reálné úkoly s odpovídající náročností, volíme nejlepší řešení s podporou a přispěním žáků

2.2.

- v hodinách TV, při pohybu a pobytu v přírodě, na kurzech, vycházkách, závodech a soutěžích využíváme poznatků z jiných předmětů (Bi, ZSV, D, Z, atd.) - poznatky o lidském těle, hygieně, l.pomoc, práce s mapou, ochrana a tvorba životního prostředí

2.3.

- podporujeme samostatnost žáků v rozhodování o sobě samých (režim práce a odpočinku, volba aktivního či pasivního odpočinku)
- posilujeme vědomí škodlivosti kouření, alkoholu, drog, vztahů obou pohlaví
- posilujeme rozhodnost při rozhodování (role kapitán, rozhodčí, organizátor, pomocník)

2.4.

- učíme chování při živelních pohromách, nehodách, složitých životních situacích, předkládáme žákům možnosti řešení

2.5.

- prosazujeme pohybové aktivity v kolektivu, poukazujeme na jeho význam pro přirozenou motivaci příkladem a význam vztahů ve skupině

3. Kompetence komunikativní

3.1.

- netolerujeme agresivní, vulgární, hrubé chování žáků vůči spolužákům, učitelům, rozhodčím, organizátorům

3.2. učíme zvládat emoce, zvláště v kolektivních hrách, a respektovat rozhodnutí druhých,

podporujeme přátelskou atmosféru se vzájemným povzbuzováním (vydrž, dokážeš to, atp.)

3.3.

- připravujeme žáky do rolí pomocníka, organizátora, cvičitele, rozhodčího
- učíme žáky připravovat soutěže, zapisovat, zpracovávat, vyhodnocovat sportovní výsledky (i pomocí výpočetní techniky)

3.4.

- připravujeme žáky na soutěže, které jsou součástí výměnných zahraničních pobytů
- výsledky soutěží učíme prezentovat ve škole (nástěnky, škol.rozhlas, časopis) i mimo školu, např. místní tisk

3.5.

- usilujeme o dodržování školního řádu (ve škole, na výletech, kurzech) provozního řádu sportovišť (tělocvičen, posilovny, loděnice) tak, aby byla dodržena hygiena a bezpečnost při cvičení

4. Kompetence sociální a personální

4.1.

- zařazujeme cvičení, která se provádějí v týmu, vyžadují spolupráci a dopomoc
- učíme žáky správné a účinné dopomoci při gymnastice
- při sportovních hrách rozvíjíme nácvik herních kombinací

4.2.

- organizujeme cvičení v družstvech
- vysvětlujeme rozdílnost jednotlivých postů na hřišti při sportovních hrách a jejich vliv na celkový výkon družstva

4.3.

- střídáme rovnoměrně všechny pohybové aktivity, tak aby se mohli úspěšně zapojit všichni žáci

- výsledky žáků ze soutěží a školních aktivit zveřejňujeme na webových stránkách, v ročence, na nástěnkách tělesné výchovy; do prezentace zapojujeme i žáky

4.4.

- spravedlivě hodnotíme studenty
- snažíme se o pozitivní motivaci ke cvičení
- pozitivně hodnotíme i zájem a snahu při cvičení
- kritéria pro hodnocení jsou jednoznačná, žáci mohou v některých případech částečně sami stanovovat kritéria hodnocení
- podporujeme hru fair play

5. Kompetence občanské

5.1.

- při hodinách TV dbáme na individuální hodnocení žáků, tak aby žádný žák nebyl trestán za výkon nad jeho vlastní schopnosti
- učíme žáky k respektování individuálních rozdílů
- volíme rozmanité cvičení tak, aby mohli vyniknout pokud možno všichni žáci alespoň v jednom cvičení
- organizujeme mimoškolní akce a akce pořádané školou spojené s neformálním prostředím, kde rozvíjíme kladné projevy chování žáků (LVVZ, školní sportovní závody, akce AŠSK)
- upozorňujeme na škodlivé účinky dopingů
- rozvíjíme myšlenku fair play a kalokagathie

5.2.

- žáky vedeme k dodržování pravidel sportovních her, atletiky atp., k dodržování instrukcí učitelů při provádění dalších aktivit
- před mimořádnými sportovními akcemi poučujeme žáky o pravidlech chování a bezpečnosti, toto žáci stvrzují svým podpisem (LVVZ, výlet)
- porušení pravidel trestáme podle platných předpisů konkrétní sportovní aktivity, případně postupujeme v souladu se školním řádem
- při posuzování porušení pravidel přihlídneme i k individuálním schopnostem žáka, který pravidlo porušil

5.3.

- při cvičení ukazujeme správné i možné chybné provedení (kritická místa) cvičení
- učíme žáky dopomoci a první pomoci

5.4.

- seznamuje žáky s institucemi, které rozvíjí sportovní aktivity na Táborsku; učíme přivolat první pomoc
- vedeme žáky k účasti na soutěžích AŠSK v maximálně možném rozsahu
- podporujeme spolupráci s oddíly, které navštěvují naši žáci

5.5.

- poznáváním teorie a praxe tělesné výchovy u žáků vytváříme pocit odpovědnosti za vlastní zdatnost
- překonáváním sebe sama vytváříme u žáků pocit sebedůvěry
- snažíme se u žáků vytvořit vztah k tělesné výchově jako důležité součásti jejich života

6. Kompetence pracovní

6.1.

- dbáme na dodržování zásad bezpečnosti při hodinách TV, žáky poučíme vždy před započítím cvičení o rizikových místech při provádění určitého cviku, seznamujeme je s pravidly sportovních her a vyžadujeme jejich dodržování
- jednotlivé úkoly zadáváme jasně, průběžně je kontrolujeme a hodnotíme

- učíme žáky pohybovat se ve zdraví neškodném oblečení a obutí, učíme vytvářet správné hygienické návyky při sportu
- dbáme na profesionální přístup ke sportu ve smyslu dodržování správných pravidel pro rozvoj celkové zdatnosti a zdraví

6.2.

- učíme žáky vytvářet zdravou atmosféru na sportovišti, podporujeme povzbuzování a pomoc spolužákům
- nevytváříme nepřátelské prostředí, zadáváme zvládnutelné úlohy všem žákům s přihlédnutím ke schopnostem jednotlivých žáků
- volíme převážně pozitivní motivaci
- vytváříme situace, kdy žáci zažívají a překonávají subjektivní nebezpečí

6.3.

- žáky učíme vnímat vlastní lokomoci, hodnotit její účelnost a eleganci
- žáci jsou zapojeni do hodnocení spolužáků, spolurozhodují utkání, vystupují jako rozhodčí
- zvláště hodnotíme teoretické vědomosti a praktické dovednosti s přihlédnutím ke snaze a pílí žáků
- pozitivně hodnotíme účast žáků na sportovních akcích a organizování školních aktivit

6.4. učíme žáky poznávat a využívat vlastní schopnosti a dovednosti i schopnosti a dovednosti

spolužáků při sportovních aktivitách, učit se vést družstvo

<p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou, tance (TV-5-1-01, TV-5-1-02, TV-5-1-06, TV-5-1-09, TV-5-1-03)</p>	<p>TV-9-3-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne kondiční formy cvičení - zacvičí jednoduchou pohybovou skladbu bez náčiní, s náčiním(tyč, švihadlo, gymnastický míček apod.) - zvládne základy aerobiku, step-aerobiku , taneční kroky (pochodový, polkový, valčíkový krok), jednoduché country tance - zvládne jednoduchá cvičení na rozvoj síly, obratnosti, vytrvalosti, koordinace - provádí jednoduchá cvičení sebeobrany - zvládne techniku držení, pádů 	<p>1.1., 1.3., 2.3., 2.10., 3.1., 3.5.</p>	<p>(mezinárodní spolupráce, sportovní hnutí, humanitární pomoc)</p> <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba mediálních sdělení (prezentace, pořádání her a soutěží; zpracování výsledků - práce v realizačním týmu (utváření a práce v týmu)
<p>Úpoly (TV-5-1-03, TV-5-1-06, TV-5-1-11)</p>	<p>TV-9-1-01 TV-9-1-02 TV-9-1-05 TV-9-2-01 TV-9-3-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne základní gymnastickou přípravu, - dokáže provést pohyb podle slovní instrukce - zná zásady pro rozcvičení, sestaví jednoduchou rozcvičku - zvládne jednoduchá gymnastická cvičení na rozvoj síly, rychlosti, obratnosti, vytrvalosti - chápe důležitost protahovacích, relaxačních cvičení , cvičení pro rozvoj a upevnění správného držení těla a tyto cviky umí správně provádět 	<p>1.4., 2.4., 3.1., 3.5.</p>	<p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie (respektování návrhů, názorů ve skupině při skupinovém cvičení, v soutěžích)
<p>Gymnastika - základní (TV-5-1-06, TV-5-1-07, TV-5-1-09, TV-5-1-10, TV-5-1-12)</p>	<p>TV-9-1-01 TV-9-1-02 TV-9-1-03 TV-9-1-05 TV-9-2-01 TV-9-2-02 TV-9-3-01 TV-9-3-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže provést jednoduchá motorická cvičení - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení své zdatnosti - využívá vhodné soubory cvičení pro rozehrání a rozcvičení organismu 	<p>1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.2., 2.3., 3.1., 3.5., 3.6.</p>	<p>Hv</p> <ul style="list-style-type: none"> - rytmus <p>Č</p> <ul style="list-style-type: none"> - texty písní
<p>prosná</p>		<ul style="list-style-type: none"> - zvládne podle svých schopností kotoul vpřed, vzad, stoj na hlavě, stoj na rukou s dopomocí přemet stranou, 		<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy (vzájemná pomoc při cvičení, respektování slabších, méně pohybově nadaných)

<p>- sportovní (TV-5-1-06, TV-5-1-08, TV-5-1-09, TV-5-1-10 TV-5-1-11, TV-5-1-12)</p> <p>Atletika (TV-5-1-06, TV-5-1-07, TV-5-1-09,</p>	<p>TV-9-1-01 TV-9-1-02 TV-9-2-01 TV-9-2-02 TV-9-3-01</p> <p>TV-9-1-02 TV-9-2-01</p>	<p>rovnovážné pohyby v postojích, kroky, skoky, obraty v různých obměnách</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne jednoduchou gymnastickou sestavu - vyšplhá podle svých možností na tyči, laně <p>hrazda</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne jednoduchá cvičení – průvlek, překoty, vzpor, sešín, přešvihy, výmyk s dopomocí a záchranou, podmet - zvládne jednoduchou sestavu <p>přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne roznožku přes kozu, skrčku (výška náradí a vzdálenost můstku podle věku a zdatnosti cvičence) - zvládne skoky, přeskoky v obměnách s využitím náradí (malá trampolína, švédská bedna, lavičky) <p>kruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - provede svis vznesmo, střemhlav, komihání, překoty z místa, jednoduchá cvičení v hupu - zvládne jednoduchou sestavu <p>kladina</p> <ul style="list-style-type: none"> - provede chůzi, obraty, poskoky, náskok, jednoduchá cvičení rovnováhy, bezpečný seskok - zvládne jednoduchou sestavu <p>bradla</p> <ul style="list-style-type: none"> - provede vzpor, ručkování, komihání, přednos - jednoduchá cvičení na rozvoj síly, obratnosti - dokáže základní dopomoc a záchranu - respektuje možnosti spolužáků - dodržuje pravidla bezpečnosti - řídí se důsledně pokyny učitele - objektivně posuzuje výkony spolužáků <p>běhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne základní průpravná cvičení (běžecou abecedu), pohybové hry pro rozvoj běžecké rychlosti, vytrvalosti, koordinaci 	<p>1.1., 2.2., 3.1.</p>	<p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a jeho fyzické a psychické možnosti při pohybových aktivitách <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla bezpečnosti a záchrany - estetika pohybu
--	---	---	-------------------------	--

<p>TV-5-1-11, TV-5-1-12)</p>	<p>TV-9-3-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zlepšuje odrazové schopnosti - dovede nízký start při sprintech (běh na 50, 60, 100m) - zvládne polovysoký start při vytrvalostních bězích (1500, 3000 m), 12 minutový běh - zvládne běh v terénu, v přírodě podle svých fyzických předpokladů - dodržuje startovní povely <p>hody</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne rozběh pro hody - hod z místa, z rozběhu <p>skoky</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s technikou skoku do výšky (flop) - seznámí se s technikou skoku do dálky - zdokonaluje svoji odrazovou dovednost - usiluje o koordinaci pohybu v technických disciplínách - sleduje výkony spolužáků - aktivně se snaží o zlepšování svých výkonů - pomáhá měřit a hodnotit 	<p>1.3., 1.4., 2.5., 3.4., 3.6.</p>	<p>M, F</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření času, délky (výkonů) <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování výsledků, tabulky
<p>Sportovní hry (TV-5-1-06, TV-5-1-08, TV-5-1-09, TV-5-1-11)</p>	<p>TV-9-1-01 TV-9-1-05 TV-9-2-01 TV-9-3-01 TV-9-3-02 TV-9-3-03 TV-9-3-04</p>	<p>košíková</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne základy techniky herních činností jednotlivce (přihrávky, chytání míče na místě, za pohybu) - aktivně se pohybuje při uvolňování bez míče, s míčem (mění směr pohybu) - střílí na koš z krátké vzdálenosti - zvládne dvojtakt a střelbu po dvojtaktu, postupný a rychlý protiútok, postavení hráčů na hřišti při zónové a osobní obraně - zná základní pravidla hry <p>odbíjená</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne základy techniky herních činností jednotlivce - odbíjení obouruč vrchem, spodem, spodní a vrchní podání z krátké vzdálenosti 	<p>1.2., 1.4., 2.6., 3.1., 3.2., 3.4., 3.5., 3.6.</p> <ul style="list-style-type: none"> - učitel vybere dvě sportovní hry, které žáci zvládnou podle svých fyzických možností a předpokladů, ostatní zařadí podle vlastního výběru jako hry doplňkové 	<p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - tabulky, pořadí, statistika <p>If</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - zvládne základy pádlování v kanoi na pozici háčka, kormidelníka - respektuje zásady bezpečnosti při výcviku <p>lyžování (sekunda)</p> <p>sjezdové lyžování</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvolí správnou výstroj a výzbroj - zvládne základní postavení, obraty, odšlapování, bruslení, pluh, základní oblouk-dlouhý, střední, krátký, carvingový - dodržuje základy bezpečnosti při výcviku - seznámí se s historií lyžování, s nebezpečím na horách, s chováním za mimořádných situací <p>snowboarding</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvolí správnou výstroj a výzbroj - zvládne základy techniky snowboardingu - dodržuje zásady bezpečného pohybu - zvládne základní postavení, sesouvání, jízdu šikmo svahem, základní oblouk (smýkaný, řezaný) <p>běžecké lyžování</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvolí správnou výstroj a výzbroj - zvládne základy techniky běhu na lyžích, sjíždění, bezpečné pády, bruslení, pohyb v terénu - dodržuje pravidla bezpečnosti a zásady chování při pobytu a pohybu na horách - respektuje pravidla pohybu ve skupině - toleruje slabší, méně pohybově nadané - rozumí symbolům značení na horách - pomáhá při poskytování první pomoci 	<p>1.1., 1.3., 1.4., 2.7., 2.8., 2.9., 2.10., 3.2., 3.5., 3.6.</p>	<p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní prostředí <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - topografie - význam regionu(fyzicko-geografická a socioekonom. charakteristika) - orientace v terénu, klima, charakteristika regionu <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pobytu a pohybu na horách pro zdraví člověka - zásady první pomoci - zdravý životní styl <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření a zpracování výsledků závodů
--	--	---	--	---

TĚLESNÁ VÝCHOVA
Třída: tercie - kvarta

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Pohybové hry	TV-9-1-01 TV-9-1-02 TV-9-1-03 TV-9-1-05 TV-9-2-01 TV-9-3-02 TV-9-3-03 TV-9-3-04	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vstupuje do drobných pohybových her, v různých obměnách honičky, drobné hry bez míče, s míči, drobné pohybové činnosti s využitím různého nářadí, náčiní – žebřiny, kruhy, lavičky, švédská bedna, švihadla, tyče, obruče, lana, míče, překážková dráha - aplikuje svoje pohybové dovednosti a schopnosti při drobných hrách - dodržuje pravidla cvičení podle pokynů učitele - zná pravidla bezpečného pohybu při drobných hrách a soutěžích ve škole i mimo školu a dodržuje je - pomáhá slabším a méně pohybově nadaným spolužákům 	1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.1., 3.1., 3.4., 3.5., 3.6.	<p>Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, umění poznávat a učit se) <p>sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání lidí (poznávání se ve skupině) - mezilidské vztahy (empatie a pohled na svět očima druhého) - komunikace (otevřená a pozitivní komunikace)
Pořadová cvičení	TV-9-3-01	<ul style="list-style-type: none"> - zná význam pořadových cvičení při organizaci - na pokyn učitele dovede používat názvosloví pořadových cvičení 	3.1..	<p>morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů a rozhodovací dovednosti (organizační dovednosti; efektivní řešení problémů; spolupráce a soutěž; zodpovědnost vůči sobě i druhým)
Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou	TV-9-1-01 TV-9-01-02 TV-9-1-03 TV-9-2-01 TV-9-2-02 TV-9-3-01 TV-9-3-02	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne rytmická cvičení na hudbu, zpěv - dokáže zkoordinovat svůj pohyb se skupinou - zvládne kondiční formy cvičení - zacvičí jednoduchou pohybovou skladbu bez náčiní, s náčiním (tyč, švihadlo, gymnastický míček) - zdokonaluje základy aerobiku, step-aerobiku apod. - zvládne základní taneční kroky (pochodový, polkový, 	1.1., 1.3., 2.3., 3.1.	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference (světové hudební rytmy vnímání našich tradic) - lidské vztahy (vzájemná

<p>Úpoly</p>	<p>TV-9-1-01 TV-9-1-02 TV-9-1-03 TV-9-1-05 TV-9-2-01 TV-9-2-02 TV-9-3-05</p>	<p>valčíkový krok), jednoduché country tance</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne cvičení na rozvoj síly, obratnosti, vytrvalosti, koordinace - zdokonaluje základy sebeobrany, přetahování, vytlačování z daného území - dovede zaujmout střehový postoj - rozvíjí techniku hmatů, pádů, držení - provede gymnastické rozcvičení podle slovní instrukce 		<p>tolerance)</p> <p>Hv</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpěv, rytmus, hudební skladatelé <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - estetika pohybu <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie (přijímat názory druhých; vzájemný respekt)
<p>Gymnastika - základní</p>	<p>TV-9-1-01 TV-9-1-02 TV-9-1-03 TV-9-1-05 TV-9-2-01 TV-9-2-02 TV-9-3-01 TV-9-3-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná zásady rozcvičení - zvládne jednoduchá gymnastická cvičení na rozvoj síly, rychlosti, obratnosti, vytrvalosti - samostatně provádí protahovací, relaxační, kompenzační cvičení - zvládne cvičení pro rozvoj a upevnění správného držení těla, dechová cvičení - zvládne jednoduché motorické, koordinační testy, zlepšuje svůj výkon - samostatně i ve skupině zvládne cvičení pro rozehtání a rozcvičení organismu 	<p>1.4., 2.4., 3.1., 3.5.</p>	<p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - anatomie a fyziologie člověka <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady tělesné a duševní hygieny <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - anatomie a fyziologie člověka <p>Výchova ke zdraví –</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady životního stylu, pravidla bezpečnosti a záchrany <p>Hv</p> <ul style="list-style-type: none"> - vhodný hudební doprovod
<p>- sportovní</p>	<p>TV-9-1-01 TV-9-1-02 TV-9-1-03 TV-9-1-05 TV-9-2-01 TV-9-3-01</p>	<p>prostná</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje kotoul vpřed, vzad v obměnách, stoj na hlavě, stoj na ruce s pomocí – s kotoulem, přemet stranou, kroky, skoky, obraty v obměnách - zvládne volnou gymnastickou sestavu - vyšplhá na tyči, laně na čas <p>hrazda</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje provedení cviků z primy, sekundy – vzpor, odkmih, sešin, přešvih únožmo, výmyk, toč jízdo, toč vzad, podmet 	<p>1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.2., 3.1., 3.5., 3.6.</p>	

<p>Atletika</p>	<p>TV-9-1-02 TV-9-1-03 TV-9-2-01 TV-9-3-02 TV-9-3-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne jednoduchou sestavu přeskok - zvládne roznožku, skrčku přes kozu na šíř i dél (výška nářadí a vzdálenost můstku podle zdatnosti cvičence) - zdokonaluje techniku odrazu a doskoku kruhy - zdokonaluje provedení svisu vznesmo, střemhlav, komihání, cvičení v hupu v obměnách - zvládne jednoduchou sestavu kladina - zdokonaluje chůzi, obraty, cvičení rovnováhy, bezpečný náskok, seskok, v obměnách - zvládne jednoduchou sestavu bradla - zvládne ručkování, komihání, vzpor - jednoduchá cvičení na rozvoj síly, obratnosti - zvládne dopomoc a záchranu - respektuje možnosti spolužáků - dodržuje pravidla bezpečnosti - řídí se důsledně pokyny učitele - posuzuje výkony spolužáků - zvládne kompenzační cvičení běhy - zdokonaluje se v běžecké rychlosti, vytrvalosti - zlepšuje odrazové schopnosti - provede nízký start při sprintech (běh na 50, 60, 100m) - zvládne polovysoký start při vytrvalostních bězích (800, 1500, 3000 m) 12 minutový běh - zvládne běh v terénu 	<p>1.2., 1.3., 1.4., 2.2., 3.1., 3.2., 3.4., 3.6.</p>	<p>M, F</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření výkonů, převody, průměry <p>Výchova k myšlení v evropských a světových souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (sportovní hnutí, OH, výkony našich i světových sportovců)
------------------------	--	--	---	--

<p>Sportovní hry</p>	<p>TV-9-1-03 TV-9-2-01 TV-9-2-02 TV-9-3-01 TV-9-3-02 TV-9-3-03 TV-9-3-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje startovní povely hody a vrhy - zvládne techniku hodů, vrhů na dálku, cíl skoky - zdokonaluje techniku skoku do výšky (flop) - zdokonaluje techniku skoku do dálky - zdokonaluje odrazovou dovednost - usiluje o koordinaci pohybu v technických disciplínách - sleduje výkony spolužáků - aktivně se snaží zlepšit svůj výkon - pomáhá měřit a hodnotit <p>košíková</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje techniku herních činností jednotlivce (přihrávky, chytání míče v klidu, za pohybu) - aktivně se pohybuje bez míče, s míčem (mění směr pohybu) - střílí na koš z krátké a střední vzdálenosti - zvládne dvojtakt a střelbu po dvojtaktu, postupný a rychlý protiútok, postavení hráčů na hřišti, zónovou a osobní obranu - zvládne pravidla hry <p>odbíjená</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje techniku herních činností jednotlivce - odbíjení obouruč vrchem, spodem, spodní a vrchní podání, smeč - zvládne postavení hráčů na hřišti - zvládne pravidla hry <p>kopaná</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje techniku herních činností jednotlivce - pohyb hráče bez míče, s míčem, střelbu na branku, přihrávky na místě, za pohybu - zvládne postavení hráčů na hřišti 	<p>1.3., 1.4., 2.5., 3.3., 3.4.</p> <p>Učitel navazuje na sportovní hry, které vybral pro žáky v primě a sekundě, ostatní hry využívá jako doplňkové</p> <p>1.3., 1.4., 2.6., 3.1.,</p>	<p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba mediálních sdělení (prezentace přípravy, výsledků her a soutěží) - práce v realizačním týmu (komunikace a spolupráce v týmu; rozdělení úkolů) - stavba mediálních sdělení (formy prezentace her a soutěží ve škole i mimo ni) <p>Č</p> <ul style="list-style-type: none"> - formy vyjadřování, prezentace <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování výsledků <p>M, F</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření
-----------------------------	--	--	---	--

<p>Turistika a pobyt v přírodě</p>	<p>TV-9-1-01 TV-9-1-04 TV-9-1-05 TV-9-2-01 TV-9-3-02 TV-9-3-06</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne pravidla hry florbal, vybíjená, pálkovaná, frísbí - zvládne základní pravidla hry - aktivně vstupuje do hry - respektuje pokyny učitele, rozhodčího - respektuje žáky s menšími herními dovednostmi <ul style="list-style-type: none"> - zvládne pohyb a pobyt v přírodě podle předem stanoveného programu - zná pravidla táboření, základy orientačního běhu, orientaci v přírodě - respektuje chování v přírodě, ochranu přírody, turistické značení 	<p>3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6.</p> <p>1.1., 1.2., 1.3., 2.7., 3.2., 3.5.</p>	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka a prostředí (chování v přírodě při pobytu a pohybu; respektování zásad chování v přírodě) <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní prostředí <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - topografie a orientace v přírodě, regionalizace
<p>Doplňkové aktivity</p>	<p>TV-9-1-2 TV-9-2-1 TV-9-2-2 TV-9-3-1 TV-9-3-2</p>	<p>bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní formou zvládne základy bruslení vpřed,vzad, základy vedení kotouče hokejkou - respektuje bezpečné chování při bruslení <p>plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne základy plaveckého stylu prsa, znak, skoky do vody, potápění - zvládne základy záchrany tonoucího - respektuje bezpečnostní pravidla <p>vodácký výcvik</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje techniku pádlování - zvládne manipulaci s lodí - respektuje bezpečnostní pravidla 	<p>1.1., 1.3., 1.4., 2.7., 2.9., 3.1. až 3.6.</p>	<p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pobyt na čerstvém vzduchu, životní styl

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Cizí jazyk
**VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: KONVERZACE V ANGLICKÉM
JAZYCE**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahem navazuje konverzace v anglickém jazyce na základní výuku jazyka, kterou rozšiřuje především o sémanticko-funkční prvky (slovní zásobu a frazeologii) ve vztahu ke komunikativním situacím.

Pozornost je zaměřena na rozvoj komunikativní kompetence žáků v integrovaných řečových dovednostech. Důraz se klade především na samostatný ústní projev žáků (dialogický i monologický). Ten zahrnuje i zdokonalování výslovnosti se zdůrazněním suprasegmentálních jevů. Pozornost se věnuje také rozvoji poslechu jako východisku pro ústní komunikaci. K aktivnímu využívání slouží i četba informativně zaměřených textů. Komunikativní dovednosti se rozvíjejí na základě vymezených tematických okruhů, standardních situací, ve kterých se uplatňují různé funkce jazyka. Žáci se seznamují také s jazykovými zvyklostmi daného sociálně-kulturního prostředí i s reáliemi dané země.

V oblasti výchovného působení přispívá předmět k výchově žáka k poznání, porozumění a toleranci odlišného kulturního a sociálního prostředí.

Předmět si mohou žáci vybrat jako volitelný v sekundě nebo tercii s časovou dotací 1 hodina týdně.

Výuka probíhá ve třídách, jazykových laboratořích i učebnách informatiky.

Výchovné a vzdělávací strategie vycházejí z VVS předmětu anglický jazyk.

KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Třída: sekunda

Téma	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Jídlo, nakupování jídla, vaření a recepty		Žák <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje různé druhy a typy jídla - popíše součásti pokrmu, dokáže formulovat jednoduchý recept - sestaví nákupní seznam - vytvoří dialog “v obchodě” a požádá o dané potraviny - je schopen vést jednoduchý dialog na téma “jídlo” - jednoduše pohovoří o typických jídlech, zvláště české a anglické/americké kuchyně		Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj - komunikace (rozvoj komunikačních dovedností, samostatná prezentace úkolu...)

V restauraci		<ul style="list-style-type: none"> - dokáže jednoduchým způsobem zařídit rezervaci v restauračním zařízení - rozumí základním položkám na menu - umí si objednat jídlo a pití - požádá o účet, zaplatí - dokáže formulovat jednoduchou stížnost a vést o ni dialog - vyjádří názor na servírované jídlo a služby 		<p>Výchova k občanství</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a společnost <p>Psychologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládání a řešení problémových situací, verbální řešení problému
Nakupování		<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje různé druhy obchodů, zařadí sortiment - popíše součásti obchodu - dokáže vytvořit jednoduchý dialog se spolužákem (prodavač-zákazník) 		<p>Výchova k občanství sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace - člověk a společnost <p>Informatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - online nakupování a weby
Věda a technika		<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje různé druhy elektronických zařízení - formuluje funkce a využití drobné techniky - orientuje se v základní slovní zásobě "IT" - dokáže požádat o opravu přístroje 		<p>Výchova k občanství</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a společnost - člověk v době internetu <p>Informatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - moderní technologie

Koníčky, volný čas		<ul style="list-style-type: none"> - dokáže poradit spolužákovi s využitím volného času - dokáže vyjmenovat různé druhy koníčků a trávení volného času - dokáže jednoduše vyjádřit klady/zápory různých koníčků - vyjmenuje různé druhy sportů a potřebného vybavení - formuluje jednoduchá pravidla 		<p>Osobnostní a sociální výchova Člověk a zdraví Komunikace- sociální rozvoj</p>
Zdraví		<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje zdravotní obtíže a nemoci a jejich symptomy - dokáže se orientovat v částech lidského těla - zvládne jednoduchý dialog “u lékaře” - rozumí základním instrukcím (např. CPR) 		<p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo, choroby - zdravotní věda - první pomoc
Vypravování a příběhy		<ul style="list-style-type: none"> - používá základní liter. pojmy (vypravěč, postava, děj apod.) - zformuluje jednoduchý příběh se zápletkou a rozuzlením - vhodně užívá jazykové prostředky (přídavná jména, přímá řeč apod.) - jednoduše reprodukuje přečtený příběh a zodpoví případné dotazy spolužáků 		<p>Čj</p> <ul style="list-style-type: none"> - kompozice / vypravování - rozvíjení fantazie, obrazných pojmenování - podpora čtenářství

Vzpomínky, minulost a důležité události v našem životě		<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vyjmenovat důležité události ve svém životě/ naší historii - orientuje se v základních svátcích/výročích anglicky mluvících zemí - formuluje (vytvoří) jednoduchou pozvánku na oslavu/výročí apod. 		Dě/ Výchova k občanství - historické události, člověk ve společnosti
Životní plány, budoucnost		<ul style="list-style-type: none"> - jednoduše formuluje plány do budoucna, priority či cíle - dokáže popsat, co je pro něj/ni v životě důležité a co méně - umí vyjmenovat různé typy povolání či popsat uplatnění člověka v životě - zvládne jednoduchý dialog na téma “plány do budoucna” - jednoduše vyjádří své silné či slabé stránky 		Sociálně-osobnostní rozvoj/ psychologie - silné a slabé stránky, typy osobnosti/ charakter

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: CVIČENÍ Z MATEMATIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Cvičení z matematiky rozšiřuje výuku matematiky v sekundě a tercii o standardní i nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Pomáhá žákům rozvíjet logické myšlení a prostorovou představivost, vede je k poznání, že realita je složitější než matematický model. Žáci aplikují získané vědomosti na řešení situací vyskytujících se v běžném životě, učí se využívat prostředky výpočetní techniky a orientovat se v problematice peněz a cen, zdokonalují se v grafickém projevu a v rýsovacích technikách.

Předmět se vyučuje jednu hodinu týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou stejné jako u předmětu matematika.

CVIČENÍ Z MATEMATIKY
Třída: sekunda, tercie

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Čtýřúhelníky M-3-3-01 M-3-3-02 M-3-3-03	M-9-3-04 M-9-3-05	Žák: - řeší slovní úlohy z praxe, vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníků, lichoběžníků, trojúhelníků - používá různé jednotky obsahu	3.1., 3.2., 4.3.	F - obsah plochy
Racionální čísla, zlomek M-5-1-05 M-5-1-06 M-5-1-07 M-5-1-08	M-9-1-04	- využívá zlomky při řešení úloh z praxe - řeší číselné a logické řady se zlomky	1.1. - 1.3., 4.1., 4.2.	
Racionální čísla, procenta M-5-1-01 M-5-1-02 M-5-1-03 M-5-1-04 M-5-1-05 M-5-1-06 M-5-1-07 M-5-1-08	M-9-1-06	- využívá znalosti procent při řešení úloh z praxe a slovních úloh - aplikuje procenta ve finanční matematice - jednoduché úrokování - vyhledává a zpracovává data - modeluje jednoduché konkrétní situace, v nichž využívá znalostí s %	1.5., 4.1., 4.2.	Z - procentuální složení zemského povrchu F - úlohy s nakloněnou rovinou Ch - procentuální složení směsí
Výrazy, mocnina a odmocnina M-3-1-01	M-9-1-01	- počítá s třetí mocninou a odmocninou - používá kalkulačky pro výpočet třetích a vyšších mocnin a odmocnin - počítá s čísly zapsanými pomocí mocnin deseti	1.6.	

M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05				
Pythagorova věta M-5-1-01 M-5-1-02 M-5-1-03 M-5-1-04 M-5-1-05 M-5-1-06 M-5-1-07 M-5-1-08	M-9-3-13	<ul style="list-style-type: none"> - použije Pythagorovu větu při řešení úloh z praxe - aplikuje P. větu na řešení prostorových geometrických úloh 	1.6., 3.1. - 3.3., 4.3	F - rychlost světla Z - jednotky používané v astronomii
Výrazy M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05 M-5-1-01 M-5-1-02 M-5-1-03 M-5-1-04 M-5-1-05 M-5-1-06 M-5-1-07 M-5-1-08	M-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - sestaví vzorec pomocí výrazů s proměnnými - chápe princip zobecňování při zavádění vzorců 	1.6., 1.7., 4.1., 4.2.	
Hranoly M-3-3-01	M-9-3-10 M-9-3-11	<ul style="list-style-type: none"> - načrtne různá tělesa ve volném rovnoběžném promítání - pracuje s obrázky těles, která jsou složena z více hranolů - zhotoví jednoduchý model tělesa - procvičuje prostorovou představivost pomocí těles a jejich sítí 	1.5.-1.8., 2.1., 3.1., 3.3., 4.3.	F - objemy těles Vv - perspektiva

Finanční gramotnost	M-9-2-05	<ul style="list-style-type: none"> - řeší slovní úlohy z praxe na výpočet povrchů a objemů těle - používá různé jednotky objemu - seznamuje se s formou peněz (hotovostní peníze, bezhotovostní peníze) - učí se sestavit domácí rozpočet - seznamuje se s finančními produkty 	1.1 -1.3., 4.1., 4.2.	
----------------------------	----------	---	-----------------------	--

Vzdělávací oblast: Průřezová témata
Vzdělávací obor : Mediální výchova
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu mediální výchova

Obsah předmětu vychází z průřezového tématu 6.6 Mediální výchova. Toto téma je integrováno do povinných vyučovacích předmětů, a proto volitelný předmět navazuje na znalosti a dovednosti získané v těchto předmětech (viz osnovy povinných předmětů). Ve volitelném předmětu se předpokládá, že žáci budou vybaveni základní úrovní mediální gramotnosti, a hlavní náplní tedy budou produktivní činnosti, podporující poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Mediální výchova v tomto pojetí přispívá k rozvoji dovedností a schopností tvořit mediální sdělení, vyjádřit vlastní postoj a obhájit ho vhodnou argumentací, veřejně vystoupit a pracovat v realizačním týmu s využitím moderních technologií. Zároveň však vede k uvědomění si odpovědnosti za způsob prezentace vlastních názorů a ke smysluplnému využívání volného času. Výsledkem práce by měla být konkrétní, praktická realizace školního časopisu, webové stránky, digitálně natočeného filmu apod.

Do obsahu předmětu se promítají i jiná průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova

Časové a organizační vymezení:

Mediální výchova je volitelný předmět zařazený do kvarty a dotovaný jednou hodinou týdně. Výuka probíhá převážně v učebně IVT s využitím všech moderních technologií dostupných ve škole. Součástí výuky bude i práce v terénu a dále exkurze do redakcí novin, rozhlasu a televize.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu mediální výchova jsou shodné jako ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Třída: kvarta

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
	<p>ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-03 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-07 ČJL-9-1-09 ICT-9-2-01 ICT-9-2-02 ICT-9-2-04 ICT-9-2-05</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kriticky přistupuje k mediálním informacím - vyjádří svůj postoj k dané situaci vhodnými výrazovými prostředky - vytvoří samostatně věcně správné a komunikačně vhodné sdělení - rozliší vhodnost prostředků pro různá média (časopis, rozhlas, televizi, internet) - sleduje roli médií v místě bydliště a v regionu - umí vyhledávat a zpracovávat informace na internetu, kopírovat a vkládat obrázky - pracuje s digitálním fotoaparátem a kamerou - zvládne základy zpracování obrazu - užívá různá záznamová média k nahrávání a zpracování zvuku - zvládne základy zpracování multimedialního díla v počítači 	2.1.	<p>Č</p> <ul style="list-style-type: none"> - publicistický styl <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - internet, - tvorba webové stránky <p>Vv</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s obrazem - grafická úprava časopisu <p>Ov</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultura a lidská schopnost tvořit
	<p>ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-10 ICT-9-2-01 ICT-9-2-02 ICT-9-2-04 ICT-9-2-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dovede formulovat cíl společné práce - umí organizovat práci realizačního týmu - uvědomuje si náplň práce jednotlivých členů tvůrčí skupiny - přizpůsobuje vlastní roli potřebám týmu - dodržuje časový plán činnosti týmu - komunikuje a spolupracuje se všemi členy skupiny - seznamuje se s právními podmínkami pro svolení s natáčením filmu, se záznamem interview apod. - osvojí si asertivní techniku jednání 	2.2.	<p>exkurze</p> <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kult. diference (jedinečnost každého člověka a jeho indiv. zvláštnosti) - lidské vztahy (právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat

		- vyvaruje se manipulativního jednání		<p>tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, důležitost integrace v profesních vztazích, uplatňování principu slušného chování)</p> <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita (mult. jako prostředek vzáj. obohacování) - princip soc. smíru a solidarity (ot. lidských práv, zákl. dokumenty) <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (místa, události v blízkém okolí) <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí (moje vztahy k druhým lidem) - seberegulace a sebeorganizace (org. vlastního času, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení) - kreativita (tvořivost v mezilidských vztazích)
--	--	---------------------------------------	--	---

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vzdělávací obor: Zeměpis
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: GLOBÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět globální výchova se snaží reagovat na složitost a propojenost dnešního světa, na problematiku rozvoje a životního prostředí. Učí chápat svět, ve kterém žijeme, jako složitý systém, v němž se žáci mohou zapojit svými znalostmi, dovednostmi a postoji. Vede je k pozitivnímu chování k sobě samému, jiným lidem, k prostředí, ve kterém žijí. Globální výchova rozvíjí u žáků schopnosti porozumět dnešnímu rychlému tempu vývoje ve světě, ale i ve svém nejbližším okolí. Obsahově se dotýká oblastí jako jsou budoucnost, rozvoj společnosti, ekologie a přežití lidstva, globální a místní problémy lidí a životního prostředí. Dále se zabývá otázkami míru, bezpečnosti, sociální spravedlnosti, humanity, solidarity. Učí žáky odpovědnosti za stav věcí nejen v globálním měřítku, ale zvláště odpovědnosti každého jednotlivce. Žák by měl pochopit provázanost dnešního světa, spojitost mezi minulostí, přítomností a budoucností. Globální výchova by měla žáka motivovat k pochopení významu vzdělání, vlastní tvořivosti, aktivity, cílevědomosti, k vlastnímu názoru na jevy, které se dějí kolem něho. Spojením toho všeho by měl získat ucelený obraz "já ve světě".

Vzhledem k tomu, že se jedná o předmět výchovy, jde nám především o vnitřní prožitky žáka. Výuka se bude opírat o znalosti z jiných předmětů – přírodovědných, společenských, technických, součástí budou i průřezová témata a jejich tematické okruhy:

Osobnostní a sociální výchova – všechny tematické okruhy

Výchova k myšlení v evropských a světových souvislostech – Identita člověka, Mezinárodní spolupráce

Mediální výchova – Tvorba mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu

Výchova demokratického občana – Principy demokracie

Multikulturní výchova – Lidské vztahy, Kulturní diference

Environmentální výchova – Vztah člověka a prostředí, Ekosystémy

Časové vymezení vyučovacího předmětu -

Globální výchova je volitelný předmět zařazený do kvarty a dotovaný jednou hodinou týdně. Výuka probíhá převážně v učebně zeměpisu nebo v učebně IVT s využitím všech moderních technologií dostupných ve škole.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu :

Prostředky, které GV používá, jsou diskusní techniky, simulační hry, hry s rolmi, kritické čtení textu. Třída pracuje jako celek nebo je rozdělena do skupin, na dvojice nebo jednotlivce. Pro výuku se využívá prostředí třídy, přírodního prostředí v okolí školy i města.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu globální výchova jsou shodné jako ve vyučovacím předmětu zeměpis

GLOBÁLNÍ VÝCHOVA

Třída: kvarta

Téma (návaznost na 1. stupeň)	Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Globální výchova základní pojmy	Z-9-1-01 Z-9-1-04 Z-9-3-04 Z-9-4-05 Z-9-6-05	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovede rozlišit pojmy: globální, lokální integrace společnosti, integrace jednotlivce, globalizace, regionalizace, technologická informační revoluce, trvale udržitelný rozvoj, alternativní ve vztahu k přírodě, ke společnosti - zná významné programy, projekty související s globalizací - dovede pojmenovat významné instituce, které se touto tematikou zabývají 	1.1., 3.1., 4.2., 4.4., 5.1., 5.2., 6.1., 6.2., 6.3.	<p>Z – globální problémy ve fyzickogeografické a socioekonomické sféře</p> <p>Ov</p> <ul style="list-style-type: none"> - státní správa <p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> - průmyslová revoluce, VTR <p>If</p> <ul style="list-style-type: none"> - informační revoluce <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj civilizací <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - všechny tematické okruhy <p>Výchova demokratického člověka: principy demokracie</p> <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - princip sociální smíru, solidarity
	Globalizace v prostoru a čase (ČJS-5-1-04)	Z-9-4-01 Z-9-4-05 Z-9-4-06 Z-9-5-02 Z-9-5-03	<ul style="list-style-type: none"> - dovede vysvětlit historické souvislosti zmenšujícího se prostoru na naší Zemi - zná příčiny tohoto vývoje, dovede je pojmenovat - porovná pozitivní a negativní důsledky globalizace - uvede příklady změn podle vlastní zkušenosti a vyhodnotí je - dovede vyslovit vlastní názor na tento proces - toleruje názory ostatních 	
Globalizace a člověk / jedinec / (ČJS-5-2-03 ČJS-5-4-05)	Z-9-2-04 Z-9-3-04 Z-9-4-01 Z-9-4-06 Z-9-5-03 Z-9-6-02 Z-9-6-05	<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam vzdělání a vzdělávání se v dnešním světě - uvede příklady možností vzdělávat se v různých částech světa, možnosti postavení a život gramotných a ngramotných v globalizujícím se světě - porovná možnosti svoje i druhých - podle vlastní zkušenosti vyjadřuje zásady demokracie a rozdílné chápání demokracie v praxi, důsledky nedemokratických postupů 	3.1., 3.2., 4.2., 5.1., 5.2., 6.2., 6.3.	

<p>Trvale udržitelný rozvoj (ČJS-5-4-06)</p> <p>Praktická cvičení (ČJS-5-4-07)</p>	<p>Z-9-1-01 Z-9-1-04 Z-9-3-04 Z-9-4-01 Z-9-4-04 Z-9-4-06 Z-9-5-02 Z-9-5-03 Z-9-6-04 Z-9-6-05</p> <p>Z-9-7-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná konkrétní situace humanitární pomoci ve světě i ve svém blízkém okolí dovede vyjádřit, co je lidskost, tolerance, pomoc - uvádí na konkrétních příkladech - diskutuje o budoucnosti, vyjadřuje vlastní názor - chápe vztah člověka a prostředí, uvádí konkrétní změny, ke kterým dochází v jeho blízkém okolí - zná souvislosti mezi postupující globalizací a jejími dopady na životní prostředí - zná alternativní zdroje energie a jejich využití v praxi - dovede jmenovat instituce, společnosti, které se ochranou přírody zabývají na světové, státní, regionální úrovni - na konkrétních příkladech dovede vyjádřit zapojení jednotlivce do ochrany životního prostředí - uvede vlastní nápady, které by pomohly řešit negativní jevy v jeho blízkém okolí - pozoruje negativní jevy ve svém okolí a hledá řešení 	<p>4.2.,5.1.,5.2. 6.1.,6.2.,6.3.</p> <p>1.1., 1.2.,7.1., 7.2.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy Mediální výchova - kritické čtení - fungování a vliv médií ve společnosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané Ov - psychologie osobnosti Environmentální výchova - ekosystémy - vztah člověka a prostředí lidské aktivity, problémy životního prostředí Př - přírodní podmínky Z - faktory lokace zemědělství, průmyslu, dopravy, obchodu If - internet F - energie Ch - odpady Výchova ke zdraví - zdravý životní styl
--	--	--	---	---

Projektové dny pro žáky kvarty

Projekt v rozsahu jednoho týdne je určen pro žáky kvarty. Tato zajímavá, rozsáhlá a samostatná činnost probíhá v měsíci červnu a je vyvrcholením celoroční přípravy žáků k předem vybraným úkolům. Jejich zpracováním si mohou ověřit své schopnosti, dovednosti a znalosti ve spojení s praxí. Projekt je také vhodnou metodou pro hodnocení vybraných očekávaných výstupů na konci nižšího stupně studia na gymnáziu.

Cíle projektových dnů:

- komplexně zhodnotit dosaženou úroveň klíčových kompetencí žáků na konci studia nižšího stupně vzdělávání v gymnáziu
- v rámci týmové práce vést žáky k sebehodnocení a hodnocení práce skupiny
- propojit praktické činnosti žáků s užitečnými vědomostmi
- aplikovat naučené znalosti a dovednosti v běžném životě
- připravit žáky pro běžný život se všemi jeho problémy, radostmi a náročností
- netradiční forma výuky mající přinést radost z práce

Úkoly, které je vhodné zadat k jednotlivým tematickým okruhům. Příprava kritérií pro jejich hodnocení:

- úkoly musí shrnovat znalosti z vybraných vyučovacích předmětů – českého jazyka, cizích jazyků, dějepisu, občanské výchovy, fyziky, matematiky, přírodopisu, chemie, zeměpisu, informatiky, hudební a výtvarné výchovy; vhodné je zadávat úkoly podporující mezipředmětové vztahy
- do zadání úkolů je nutné zařadit práci s informacemi, tvorbu grafů, tabulek, statistické zpracování údajů podle daných kritérií
- zadání úkolů musí umožnit žákům hledání různých cest k řešení a uplatnění samostatného myšlení
- metody zpracování musí vycházet z podmínek školy a místa realizace úkolů
- úkoly je nutné volit tak, aby byly pro žáky zajímavé, aby je práce na jejich řešení bavila

Hodnotí se:

- splnění a správnost řešení zadaných úkolů
- úroveň odevzdané dokumentace – rozsah informací, zpracování výpočetní technikou, tabulky, grafy, obrázky, prezentace apod.
- koordinace práce skupiny – spolupráce, vzájemná pomoc, zapojení všech členů skupiny
- výstupní zpracování úkolů, jejich prezentace a obhajoba

Při řešení zadaných úkolů má vyučující roli poradce. Zasahuje v případě, když vidí, že se žák dopouští chyby, nebo v případě, že je o pomoc požádán. Jeho zásah musí být citlivý a nesmí omezovat žáky v činnosti.

Výstup z projektových dnů:

- prezentace jednotlivých projektů ve třídě
- zpětná vazba ze strany vyučujících na škole
- prezentační odpoledne pro vyučující i rodiče

Závěrečná ustanovení:

Úprava ŠVP Ke vzdělání krok za krokem č.j. GT/104/08 nabývá účinnosti dne 21.1.2008.

Úprava č. 2 ŠVP Ke vzdělání krok za krokem č.j.GT/89/10 nabývá účinnosti dne 19.1.2010.

Úprava č. 3 ŠVP Ke vzdělání krok za krokem č.j. GT/1363/2010 nabývá účinnosti 1.10.2010.

Úprava č. 4 ŠVP Ke vzdělání krok za krokem č.j. GT/1239/11 nabývá účinnosti 15.9.2011.

Úprava č. 5 ŠVP Ke vzdělání krok za krokem č.j. GT /855/12 nabývá účinnosti 18.10.2012.

Úprava č. 6 ŠVP Ke vzdělání krok za krokem č.j. GT/1000938/13 nabývá účinnosti 10.10.2013.

Úprava č. 7 ŠVP Ke vzdělání krok za krokem č.j. GT/1004/15 nabývá účinnosti 19.11.2015

Platné znění ŠVP Ke vzdělání krok za krokem č.j. GT/664/16 (Úplný ŠVP ve znění úprav 1 – 7) bylo vydáno dne 31.8.2016

Úprava č. 8 ŠVP Ke vzdělání krok za krokem č.j. GT/851/20 nabývá účinnosti 1.10. 2020

Platné znění ŠVP Ke vzdělání krok za krokem č.j. GT/852/20 (Úplný ŠVP ve znění úprav 1 – 8) bylo vydáno dne 15. 10. 2020

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE.....	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	4
2.1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE	4
2.2. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	4
2.3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
2.4. DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE.....	6
2.5. SPOLUPRÁCE S RODIČI A DALŠÍMI SUBJEKTY	6
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO	7
PROGRAMU	7
3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	7
3.2. PROFIL ABSOLVENTA	8
3.3. ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ	8
3.4. ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY	8
3.5. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE.....	8
<i>Kompetence k učení.....</i>	<i>9</i>
<i>Kompetence k řešení problémů.....</i>	<i>9</i>
<i>Kompetence komunikativní .....</i>	<i>9</i>
<i>Kompetence sociální a personální .....</i>	<i>10</i>
<i>Kompetence občanské .....</i>	<i>10</i>
<i>Kompetence pracovní.....</i>	<i>10</i>
3.6. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI.....	10
POTŘEBAMI.....	10
3.7. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	11
3.8. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT.....	11
<i>Osobnostní a sociální výchova.....</i>	<i>11</i>
<i>Výchova demokratického občana.....</i>	<i>12</i>
<i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech .....</i>	<i>12</i>
<i>Multikulturní výchova .....</i>	<i>12</i>
<i>Environmentální výchova.....</i>	<i>12</i>
<i>Mediální výchova .....</i>	<i>12</i>
4. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT DO PŘEDMĚTŮ	13
A ROČNÍKŮ	13
4.1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	13
4.2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA.....	13
4.3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH	13
4.4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA	14
4.5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	14
4.6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	14
5. UČEBNÍ PLÁN NIŽŠÍHO GYMNÁZIA	15
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ	16
6.1. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ	16
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA.....	18
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	18
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu.....</i>	<i>18</i>
<i>Časové a organizační vymezení: .....</i>	<i>18</i>
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VYUČUJÍCÍMI V PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK	18
1. <i>Kompetence k učení.....</i>	<i>18</i>
2. <i>Kompetence k řešení problémů .....</i>	<i>19</i>
3. <i>Kompetence komunikativní .....</i>	<i>20</i>

4. <i>Kompetence sociální a personální</i>	21
5. <i>Kompetence občanské</i>	21
6. <i>Kompetence pracovní</i>	22
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - JAZYKOVÁ VÝCHOVA	23
TŘÍDA: PRIMA	23
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	24
TŘÍDA: PRIMA	24
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - LITERÁRNÍ VÝCHOVA	26
TŘÍDA: PRIMA	26
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - JAZYKOVÁ VÝCHOVA	27
TŘÍDA: SEKUNDA	27
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	29
TŘÍDA: SEKUNDA	29
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - LITERÁRNÍ VÝCHOVA	32
TŘÍDA: SEKUNDA	32
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - JAZYKOVÁ VÝCHOVA	33
TŘÍDA: TERCIE	33
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	35
TŘÍDA: TERCIE	35
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - LITERÁRNÍ VÝCHOVA	37
TŘÍDA: TERCIE	37
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - JAZYKOVÁ VÝCHOVA	38
TŘÍDA : KVARTA.....	38
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	40
TŘÍDA: KVARTA	40
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - LITERÁRNÍ VÝCHOVA	42
TŘÍDA: KVARTA	42
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK	43
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	43
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu</i>	43
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU ANGLICKÝ	
JAZYK.....	43
1. <i>Kompetence k učení</i>	43
2. <i>Kompetence k řešení problémů</i>	44
3. <i>Kompetence komunikativní</i>	45
4. <i>Kompetence sociální a personální</i>	46
5. <i>Kompetence občanské</i>	47
6. <i>Kompetence pracovní</i>	47
ANGLICKÝ JAZYK	49
TŘÍDA: PRIMA	49
ANGLICKÝ JAZYK	51
TŘÍDA: SEKUNDA	51

ANGLICKÝ JAZYK.....	52
TŘÍDA: TERCIE	52
ANGLICKÝ JAZYK.....	54
TŘÍDA: KVARTA	54
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: NĚMECKÝ JAZYK.....	56
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	56
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu.....</i>	<i>56</i>
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU NĚMECKÝ JAZYK	56
1. <i>Kompetence k učení.....</i>	<i>56</i>
2. <i>Kompetence k řešení problémů .....</i>	<i>57</i>
3. <i>Kompetence komunikativní .....</i>	<i>58</i>
4. <i>Kompetence sociální a personální .....</i>	<i>59</i>
5. <i>Kompetence občanské.....</i>	<i>60</i>
6. <i>Kompetence pracovní.....</i>	<i>60</i>
NĚMECKÝ JAZYK.....	62
TŘÍDA: TERCIE	62
NĚMECKÝ JAZYK.....	64
TŘÍDA: KVARTA	64
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ŠPANĚLSKÝ JAZYK.....	66
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	66
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu .....</i>	<i>66</i>
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU ŠPANĚLSKÝ JAZYK	68
1. <i>Kompetence k učení.....</i>	<i>68</i>
2. <i>Kompetence k řešení problémů .....</i>	<i>69</i>
3. <i>Kompetence komunikativní .....</i>	<i>69</i>
4. <i>Kompetence sociální a personální .....</i>	<i>70</i>
5. <i>Kompetence občanské.....</i>	<i>71</i>
6. <i>Kompetence pracovní.....</i>	<i>71</i>
ŠPANĚLSKÝ JAZYK.....	73
TŘÍDA: TERCIE	73
ŠPANĚLSKÝ JAZYK.....	77
TŘÍDA: KVARTA	77
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: FRANCOUZSKÝ JAZYK.....	82
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	82
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu.....</i>	<i>82</i>
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU FRANCOUZSKÝ JAZYK	82
1. <i>Kompetence k učení.....</i>	<i>82</i>
2. <i>Kompetence k řešení problémů .....</i>	<i>83</i>
3. <i>Kompetence komunikativní .....</i>	<i>84</i>
4. <i>Kompetence sociální a personální .....</i>	<i>85</i>
5. <i>Kompetence občanské.....</i>	<i>85</i>
6. <i>Kompetence pracovní.....</i>	<i>86</i>
FRANCOUZSKÝ JAZYK.....	87
TŘÍDA: TERCIE	87
FRANCOUZSKÝ JAZYK.....	88

TŘÍDA: KVARTA	88
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: RUSKÝ JAZYK	91
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	91
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</i>	91
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU RUSKÝ JAZYK	91
1. <i>Kompetence k učení</i>	91
2. <i>Kompetence k řešení problémů</i>	92
3. <i>Kompetence komunikativní</i>	92
4. <i>Kompetence sociální a personální</i>	92
5. <i>Kompetence občanské</i>	93
6. <i>Kompetence pracovní</i>	93
RUSKÝ JAZYK	94
TŘÍDA: TERCIE	94
RUSKÝ JAZYK	96
TŘÍDA: KVARTA	96
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: MATEMATIKA	99
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	99
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu</i>	99
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU MATEMATIKA	99
1. <i>Kompetence k učení</i>	99
2. <i>Kompetence k řešení problému</i>	99
3. <i>Kompetence komutativní</i>	100
4. <i>Kompetence sociální a personální</i>	100
5. <i>Kompetence občanské</i>	100
6. <i>Kompetence pracovní</i>	100
MATEMATIKA	101
TŘÍDA: PRIMA	101
MATEMATIKA	105
TŘÍDA: SEKUNDA	105
MATEMATIKA	109
TŘÍDA: TERCIE	109
MATEMATIKA	111
TŘÍDA: KVARTA	111
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: INFORMATIKA	111
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	111
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu</i>	111
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU	
INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA	111
1. <i>Kompetence k učení</i>	111
2. <i>Kompetence k řešení problémů</i>	112
3. <i>Kompetence komunikativní</i>	112
4. <i>Kompetence sociální a personální</i>	113
5. <i>Kompetence občanské</i>	113
6. <i>Kompetence pracovní</i>	113
INFORMATIKA	115
TŘÍDA: PRIMA	115

INFORMATIKA.....	117
TRÍDA: TERCIE	117
INFORMATIKA.....	118
TRÍDA: KVARTA	118
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: DĚJEPIS.....	120
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	120
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu.....</i>	<i>120</i>
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU DĚJEPIS... 120	
1. <i>Kompetence k učení.....</i>	<i>120</i>
2. <i>Kompetence k řešení problémů .....</i>	<i>121</i>
3. <i>Kompetence komunikativní .....</i>	<i>121</i>
4. <i>Kompetence sociální a personální .....</i>	<i>122</i>
5. <i>Kompetence občanské .....</i>	<i>122</i>
6. <i>Kompetence pracovní.....</i>	<i>123</i>
DĚJEPIS.....	124
TRÍDA: PRIMA	124
DĚJEPIS.....	125
TRÍDA: SEKUNDA	125
DĚJEPIS.....	128
TRÍDA: TERCIE	128
DĚJEPIS.....	131
TRÍDA: KVARTA	131
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: OBČANSKÁ VÝCHOVA.....	134
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	134
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu.....</i>	<i>134</i>
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU OBČANSKÁ VÝCHOVA	134
1. <i>Kompetence k učení.....</i>	<i>134</i>
2. <i>Kompetence k řešení problémů .....</i>	<i>135</i>
3. <i>Kompetence komunikativní .....</i>	<i>135</i>
4. <i>Kompetence sociální a personální .....</i>	<i>136</i>
5. <i>Kompetence občanské .....</i>	<i>136</i>
6. <i>Kompetence pracovní.....</i>	<i>137</i>
OBČANSKÁ VÝCHOVA	138
TRÍDA: PRIMA	138
OBČANSKÁ VÝCHOVA	140
TRÍDA: SEKUNDA	140
OBČANSKÁ VÝCHOVA	143
TRÍDA: TERCIE	143
OBČANSKÁ VÝCHOVA	146
TRÍDA: KVARTA	146
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: FYZIKA.....	149
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	149
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu.....</i>	<i>149</i>
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU FYZIKA ... 149	
1. <i>Kompetence k učení.....</i>	<i>149</i>

2. Kompetence k řešení problému.....	150
3. Kompetence komutativní.....	150
4. Kompetence sociální a personální.....	150
5. Kompetence občanské.....	150
6. Kompetence pracovní.....	150
FYZIKA	151
TŘÍDA: PRIMA	151
FYZIKA	153
TŘÍDA: SEKUNDA	153
FYZIKA	160
TŘÍDA: TERCIE.....	160
FYZIKA	168
TŘÍDA: KVARTA	168
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: CHEMIE.....	173
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	173
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu</i>	173
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU CHEMIE... 173	
1. Kompetence k učení.....	173
2. Kompetence k řešení problému.....	174
3. Kompetence komunikativní.....	175
4. Kompetence sociální a personální.....	175
5. Kompetence občanské.....	176
6. Kompetence pracovní	176
CHEMIE	178
TŘÍDA: SEKUNDA	178
CHEMIE	181
TŘÍDA: TERCIE	181
CHEMIE	185
TŘÍDA: KVARTA	185
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PŘÍRODOPIS.....	190
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	190
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu</i>	190
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU EKOLOGICKÝ PŘÍRODOPIS	191
1. Kompetence k učení.....	191
2. Kompetence k řešení problémů.....	192
3. Kompetence komunikativní.....	192
4. Kompetence sociální a personální.....	193
5. Kompetence občanské.....	194
6. Kompetence pracovní	194
PŘÍRODOPIS.....	196
TŘÍDA: PRIMA	196
PŘÍRODOPIS.....	210
TŘÍDA: SEKUNDA	210
PŘÍRODOPIS.....	226
TŘÍDA: TERCIE	226

PŘÍRODOPIS	237
TŘÍDA: KVARTA	237
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ZEMĚPIS	240
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	240
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu</i>	240
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU	241
1. <i>Kompetence k učení</i>	241
2. <i>Kompetence k řešení problému</i>	241
3. <i>Kompetence komunikativní</i>	242
4. <i>Kompetence sociální a personální</i>	242
5. <i>Kompetence občanské</i>	242
6. <i>Kompetence pracovní</i>	243
ZEMĚPIS	244
TŘÍDA: PRIMA	244
ZEMĚPIS	251
TŘÍDA: SEKUNDA	251
ZEMĚPIS	254
TŘÍDA: TERCIE	254
ZEMĚPIS	256
TŘÍDA: KVARTA	256
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA	263
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	263
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu</i>	263
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM HUDEBNÍ VÝCHOVA	263
1. <i>Kompetence k učení</i>	263
2. <i>Kompetence k řešení problémů</i>	264
3. <i>Kompetence komunikativní</i>	265
4. <i>Kompetence sociální a personální</i>	265
5. <i>Kompetence občanské</i>	266
6. <i>Kompetence pracovní</i>	266
HUDEBNÍ VÝCHOVA	268
TŘÍDA: PRIMA	268
HUDEBNÍ VÝCHOVA	269
TŘÍDA: SEKUNDA	269
HUDEBNÍ VÝCHOVA	270
TŘÍDA: TERCIE	270
HUDEBNÍ VÝCHOVA	271
TŘÍDA: KVARTA	271
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	273
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	273
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu</i>	273
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU	273
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	273
1. <i>Kompetence k učení</i>	273
2. <i>Kompetence k řešení problémů</i>	274
3. <i>Kompetence komunikativní</i>	274

4. <i>Kompetence sociální a personální</i>	274
5. <i>Kompetence občanské</i>	275
6. <i>Kompetence pracovní</i>	275
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	276
TŘÍDA : PRIMA.....	276
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	277
TŘÍDA : SEKUNDA.....	277
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	279
TŘÍDA : TERCIE.....	279
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	282
TŘÍDA: KVARTA	282
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	284
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	284
<i>Charakteristika vyučovacího předmětu</i>	284
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU VÝCHOVA KE ZDRAVÍ.....	284
1. <i>Kompetence k učení</i>	284
2. <i>Kompetence k řešení problému</i>	285
3. <i>Kompetence komunikativní</i>	285
4. <i>Kompetence sociální a personální</i>	285
5. <i>Komunikace občanské</i>	285
6. <i>Kompetence pracovní</i>	286
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	287
TŘÍDA: SEKUNDA	287
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: TĚLESNÁ VÝCHOVA	291
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	291
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu</i>	291
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE UPLATŇOVANÉ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	292
1. <i>Kompetence k učení</i>	292
2. <i>Kompetence k řešení problému</i>	292
3. <i>Kompetence komunikativní</i>	293
4. <i>Kompetence sociální a personální</i>	293
5. <i>Kompetence občanské</i>	294
6. <i>Kompetence pracovní</i>	294
TĚLESNÁ VÝCHOVA	296
TŘÍDA: PRIMA - SEKUNDA	296
TĚLESNÁ VÝCHOVA	302
TŘÍDA: TERCIE - KVARTA	302
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: KONVERZACE V ANGLICKÉM	307
JAZYCE	307
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	307
<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu</i>	307
KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE	308
TŘÍDA: SEKUNDA	308
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: CVIČENÍ Z MATEMATIKY	312

<i>Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu.....</i>	<i>312</i>
CVIČENÍ Z MATEMATIKY	313
TŘÍDA: SEKUNDA, TERCIE	313
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: MEDIÁLNÍ VÝCHOVA.....	317
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	317
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA.....	318
TŘÍDA: KVARTA.....	318
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: GLOBÁLNÍ VÝCHOVA	320
CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:	320
GLOBÁLNÍ VÝCHOVA	321
TŘÍDA: KVARTA.....	321
Projektové dny pro žáky kvarty	323
Závěrečná ustanovení:.....	324